

د کاني کرښي

پښتو متلونه

د کتاب پيژندنه

د کتاب نوم : د کانې کړسې پښتو متلونه

ليکوال : نور محمد د نور د زرمټی

کمپوز او چاپ : هوتک ليزر کمپيوټر گل حاجي پلازا

دوم منزل ۲۱۳ اطاق فون ۴۵۴۶۱

د چاپ شمير : (۱۰۰۰) ټوکه

د چاپ نيټه : د نور ۲۵ / ۱۳۸۰ کال هـ ش

د چاپ حق د ليکوال سره محفوظ دی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اهدا

زه دا اثر خپل پلار ته اهدا کوم چی په مائی دا لورینه کړی ده او
تحصیل اوزده کړی ته ئی په داسی یوی زمانی کی لیږلی یم چی نورو
به خپل اولادونه د پیسو په زور له تحصیل اوزده کړی څخه ایستل .

نور محمد نور « زرمتی »

مورخ ۱۳۷۹-۱۱-۹

مطابق ۲۹-۱-۲۰۰۱

د

مشرانو

خبري

د

کانهي

کرښي

دي

مننه

زه دهغو عزتمندوستانو - عزیزانو وطنوالو څخه زیاته
مننه کوم چی ددی کتاب د کانی کرښی د پښتو متلونو په را
ټولولو کی نی په پوره اخلاص سره مرسته کړیده په تیره بیا د
محترم فضل محمد زرمتی چی عمرنی څه کم سلو کلوته رسیږی
اود ناروغی او تکلیف سره سره نی پیرزونه وکړه چی نوموړی
کتاب د سوچه پښتو متلونو په ویلو سره لا ارزښتمند کړی،
ښاغلی گل کریم گردیزی، عزتمند ډاکتر راج ولی شاه خټک د
پشاور د پښتو اکیدمی رئیس، محترم سرفراز خان مروت د
پښتو اکیدمی د کتابخانی مسوول (آمر) اود محترم هوتک
صاحب څخه چی ددی اثر په ښکلا کی برخه اخستی مننه کوم.

په درنښت

نور «زرمتی»

۲۰-۱۲-۱۳۷۹ پشاور

لړلیک

سرلیک	منځ	سرلیک	منځ
څو خبری	۱-د	ژ	۲۳۳-۲۳۴
متلونه	ه	ښ	۲۳۵
سرېزه	و-ن	س	۲۳۶-۲۵۲
الف	۱-۲۲	ش	۲۵۳-۲۵۶
ب	۲۳-۳۴	ښ	۲۵۷-۲۶۲
پ	۳۵-۶۷	ص	۲۶۳-۲۶۴
ت	۶۸-۷۹	ط	۲۶۵
ټ	۸۰-۸۱	ظ	۲۶۶
ج	۸۲-۸۴	ع	۲۶۷-۲۷۰
ځ	۸۵-۸۷	غ	۲۷۱-۲۷۷
چ	۸۸-۱۱۸	ف	۲۷۸-۲۸۲
خ	۱۱۹-۱۲۶	ق	۲۸۳-۲۸۵
ح	۱۲۷-۱۲۹	ک	۲۸۶-۳۰۴
څ	۱۳۰-۱۵۱	گ	۳۰۵-۳۰۸
د	۱۵۲-۲۱۲	ل	۳۰۹-۳۳۰
ډ	۲۱۳-۱۱۶	م	۳۳۱-۳۴۹
ر	۲۱۷-۲۲۰	ن	۳۵۰-۳۶۲
ړ	۲۲۱-۲۲۲	و	۳۶۳-۳۷۲
ز	۲۲۳-۲۳۲	ه	۳۷۳-۳۸۴
		ی	۳۸۵-۳۹۷

ثو خبری

ژوند د ابلاغ بنيادی ذريعه ده. د يو قام په ژبه کې د ټولنې کړه وړه، عادتونه، نفسيات، رواجونه، رسمونه هن چي مذهبي رسومات هم ځای شوی وی او بيا پښتو ژبه خو په دې لحاظ يو خاص انفراديت او امتياز لري. په دې چي دا يواځي ژبه نه ده يو آئين او د ژوند ضابطه هم ده. پښتو (آئين) په پښتو (ژبه) کښی دی دايو ناليکلی آئين ده. د پښتانه د ژوند ټول دستور په دې کښی دی. د دې روزمره محاوره - متل - مقوله د نورو ژبو په مقابله کې زيات ارزښت لري په دې چي داد يو مخصوص د قام شناخت دی.

وئيلي شي چي د پښتانه رومان ټول په پښتو ټپه کې ځای شوی دی او د پښتانه پوهه او دانائي په متل کې محفوظه ده. د پښتو متل د دانش يو عجيبه رنگ لري. که هر څوک متل هر ځای او هر چيرته د ژوند د تجربو نه جوړه وی - خود پښتانه د ژوند تجربه يو خاص اهليت او ځانگړی توب لري. شايد ځکه چي ټول قام په يو شان جغرافيايی او

فطري جوړښت کی پروت وی . د پښتو متل ته د کانی کړنې هم وائی که
څوک د پښتانه د ژوند رنگ لیدل غواړی ددوی د پوهی او تجربی اندازه
کول غواړی نو باید د پښتو متلونو معنو ته څیړشی .

دیو توتو په یوه کربنه دوه خبره په خپل اندرون کښی ددانش داسی جوهر
لری . چه د پښتون ټول نفسیات او خوی په کښی کوټلی شوی وی . ژوند
ته پښتون اپروچ ده د جهان بینی نظر او د خپل ځان په لور د خیال په
پښتو متل کښی دی .

د دنیا ان تر ایا لوجستان خو ځکه چی د یو قام ټولنیز جوړښت څیړی
معاشی او معشرتی حال ئی معلومی .

نو اول له هر څه د ژبی او په ژبه کښی محفوظه اولسی افکارو ته
گوری . شاید دا ضرورت یا د څه نورو غرضونو په سبب هم دغه عالمانو د
پښتو د متل په محفوظو لوزو راوړی . او د پښتو د متلونو ساتل او
محفوظول خودیر ضروری ځکه هم دی . چی ددی قام د خپل ثقافت او
تهذیب د انعکاس خاص ذریعی نشته . د ځان پیژندل د ځان شناخت
کول دی . او د هر پښتون فرض جوړیږی په ځان مین او په قام مین د
خپل اصلیت په ځای ساتلو د پاره تل سر گرم وی .

ښاغلی نور محمد نور (زرمټی) صیب هم دغسی په قام مین او پښتانه مټین پښتون دی. د خپل ثقافت او خپلی ژبی سره ئی مینه ده او په داسی حالاتو کی راگیر دی چی د بهرنی ثقافتی یلغارونو ئی هم شناخت نقصانی کړی دی. او هم ئی ژبی ته ضرر رسولی دی. زرمټی صیب په پښتنه دا خپل اصلیت په ځای ساتلو د خپلی ژبی د ترقی او ودی د پاره یو ډیر اهم ولی گران کار ته لاس اچولی دی دغه اهم او گران کار د پښتو متلونو را یو ځای کول دی. که هر څو وخت په وخت ځینی خلقو متلونه را یو ځای کړی دی شائع کړی هم دی. او په نورو ژبو کی ترجمعی هم شوی دی ولی بیا هم له دغو مجموعونه ډیر متلونه پاتی وو - او یا پکښی د دی خبری خیال نه دی ساتل شوی چی په محاوره - مقوله او متل کی څه فرق. د دواړو د استعمال خبره به هله پخه شی - چی سوچه متلونه عام کړی شی. زما یقین دا دی ښاغلی زرمټی د دغه فرق خیال ساتلی وی او په کومه جذبه چی هغه دا دومره ډیر او له خلقو هیر متلونه را جمع کړی. د هغی جذبی قدر به پښتانه داسی وکړی چی یو خوبه دا متلونه د خپلو خبرو او پوهی د پاره خپل کړی او بل د ژبی د سوچه والی په تحریک کښی د زرمټی صیب

همکاری هم وکړی. که داسی اوشی نو د ښاغلی نور محمد زرمتمی د کار مقصد به تر سره شی.

وخت دی چی پښتانه د خپل وجود احساس وکړی دغه احساس له هر څه وړاندی د خل مورنی ژبی په کار ده چی پښتو ژبه سوچه او ترقی یافته شی نو قام به هم د بهرنی غلاظتونو څینی پاک شی. او د مستقبل آینه به د دی اولس هم روښانه شی هر هغه څوک چی د دی قام آینی له مخه گردونه څنډی هغه ښاغلی پښتانه دی او ښاغلی نور محمد زرمتمی هم دغه رنگ مخلص سوچه او ښاغلی پښتون دی چی اولس ته ئی دا بیش بها خزانه محفوظه کړه.

د زرمتمی صیب په شان د عالمانو نه دا توقع کیدی شی چی هم دغه رنگ به د ژبی په نورو اولسی افسانو هم کار وکړی چی کوم د غفلت یاد حالاتو د جبر په ذریعه را مخته شوی دی د هغی د صفائی عمل به عام کړی شی.

زه ښاغلی نور محمد نور زرمتمی ته په دی دومره اهم او ارزښتناک کار مبارکی وایم او د هغه د پښتونولی قدر کوم.

داکتر راج ولی شاه خټک

د پښتو اکاډمی ډایرکتر (رئیس)

غوره که .

ژبه هم همداسې په مختلفو الفاظو - کلماتو او لهجوباندې ولاړه وه او ده ويلای شو چې انسانانو په مختلفو ژبو سره خبرې کولې دلته دې چې د ژبې د پرمختګ سره متلونو هم ځانګړې ځای په تاريخ کې پيدا کړ. هغه وخت چې انسانانو او يا بيلو - بيلو ټولنو قومونو او قبائيلو ته دا زمينه برابره شوه چې په خپلو کې ئې سره اړيکې وموندلې نو رومبې ئې د ژبې د الفاظو - اصطلاحاتو او متلونو په تبادله يعنې راکړه ورکړه پيل وکړ او هغه ئې په خپلو ژبو باندې واړول تر څو يو ملت د بل ملت يا يو قوم د بل قوم په ژبنۍ - دوديز او ثقافتي اړخونو باندې پوه شي . وروسته بيا د ټولنو او اړوندو ملتونو تر منځ تجارتي اړيکې هم تامين شوي . له دې کبله څخه څرګنده شوه چې متلونه په هره ژبه کې ځانګړې ځای لري . او د هرې ژبې متلونه په نورو ژبو باندې اوښتي دي . او دا څرګنده شوي ده چې متلونه سره ډير نږدې والي او ورته والي لري په لږ تفاوت سره او يا په يوشانې مفهوم او يا کم تغير او بدلون سره په نورو ژبو کې هم متلونه موندلې شو . د دنيا

ټولو ژبو او ادبیاتو کې متلونه (مثال - ضرب المثل او داسې نور) ځانګړې ځای لري چې د ادبي جوړښت له پلوه یو ډول وی یعنې په یوه لنډه جمله یا څو لنډو کلمو کې یو غټ - ټولنیز - اخلاقي - فلسفي - تاریخي او سیاسي مفهوم ځای کړی شوی وي. یا په بل عبارت متل په واقعیت کې د هوشیارانو خبرو ته هم ویل کیږي او هر متل کیدای شي یو غوره وینا هم وبلل شي..... او یا ووايو چې د معنی او مطلب ډکې وړې خبرې چې د اوږدې تجربې نه را پیدا شوي وي د متلونو په نامه یادېږي.

د خارجي ملکو محققین هم متلونه هغه عام خوښ کړي شوي حقایق بولي چې په شکل او محتوی کې د خلکو ورځینو عامو خبرو برخه وي. متل هغه لنډی - لنډی زړه وړنکی او هراړخیزه جملې دي چې د انساني ژوند تجربې او څارنې پکې په داسې عجیبه پیمانه او نا پیژندل شوي طریقه او خوندور طرز او میتود سره ویل شوي وي.

یو متل په ژبه کې د ساده ګي سره سره جذابیت - خوږوالي او د یوې مقبولې اغیزه کوونکې نغمې په څیر د اوریدونکو په

غور وښه ولگیزی او د زړه په تل کی حای و مندلی شی.

په جامع الالغات کی لیکلی دی! (هر هغه خبره چی د هر چا په ژبه ویلی شوی وی او په مثال کی راوړل کیږی متل ورته وائی.)

د مشرانو خبری د کانی کرښی مثال لری یا ویلای شو چی متلونه د کانی کرښی دی چی د تل د پاره به د اولسونو - قومونو او قبائیلو په منځ کی پاتی وی.

د پښتو متل دی: «د مشرانو خبری د کانی کرښی دی» پورتنی متل یوه معقوله مقوله او جمله ده. زما په نظر د پورته متل تفسیر او تعریف خپله «متل» دی. یو شمیر متلونه شته چی تعریف او تفسیر ته ئی ضرورت شته خود دی مجموعی له توان څخه د باندی ده د پښتو متلونو سره مشران - کشران - نر او ښځی خاصه پیژند گلوی لری په خبرو کی د متلونو څخه ګټه اخیستل کیږی د خلکو په منځ کی داسی خبره شته چی وایی «تایی چی سر یاد که زه تر پایه ورسیدم» او مید واری شته چی په یو شمیر مجهولو متلونو باندی به هم د متلونو مینه وال په څرګنده

توگه سره پوهيږي. ممکنه ده چې په اولسونو کې پخواني غوره متلونه وي چې ورباندې گردونه پراته وي او هغه لا تر اوسه د کاغذ په مخ نه دي کښلي شوي.

د يوی مکملې او جامع ژبې دپاره په کار ده چې پخواني الفاظ - زارده اصطلاحات را ټول شي. ترڅو د راتلونکو نسلونو دپاره يوه په زړه پورې ډاډمنه او ګټوره ذخيره وي.

نن سبا د دنيا ملکونه د ترقی او پرمختګ لوري پورې ته رسيدلي دي له همدې سره يوځای ژبه ، کلتور او ثقافت هم وده کوي. او په نورو ژبو باندې اغيزې شپنډي. نو له همدې وجې څخه ده چې پښتو ژبې ته خاصه توجه وشي. ترڅو د بهرنيو ژبو له اغيزو څخه په امن کې پاته شي.

دا په ثبوت نه رسيږي چې کوم متل چا ويلی دی او په کوم زمان او مکان کې ويل شوی دی خودا به قبوله کړو چې متل او يا متلونه د اولسونو يو منل شوی مروج او دوديز حقيقت دی چې وه - شته او وي به .

متلونه څه په پښتو ژبه کې او څه په دري ژبه کې او يا نورو

محلي ژبو کې زموږ د اولسونو مشترک قومي ميراث دی. د دی
ارزښتناکه ميراث په ساتنه - وده او پراختيا کې هر افغان
(پښتون - تاجک - ازبک - هزاره - ترکمن او نور) په تيره
بيا د قلم خاوندان په دی له وياړه ډک کار کې لويه ونډه ادا کولی
شی.

ما د پښتو ادب او ثقافت په دنيا کې څه ناڅه اوریدلی او
لوستلی دی خو دا لومړی ځل دی چې د پښتو ژبې د متلونو په
باب کې قلم او کاغذ رااخلم او گوډه ماته لیکنه کوم خو دا زما د
ورکتوب نه بيا تر اوسه پوری يوه ځانگړی مینه وه چې د اولسونو
په منځ کې د جرگو او مرکو، د ناستی ولاړی، دود او دستور،
ننگونو او جنگونو، کامیابو او نا کامیو، روغ او رنځور، وطن
پالنی، روغی او پخلاینی، دوست او دښمن، یووالی او نفاق،
منډو او تررو، مړی او ژوندی، پردی او خپل د خوشحالو
غمونو او داسی نورو - نورو په برخه کې می چه د مشرانو او سپین
بروو څخه اوریدل زما په زړه کې به یی ځای پیدا کولو په همدی
وجه می هاند او هڅه وکړه تر هغه چې ممکن وی خپله ونډه واخلم.

پلوی مجموعه کی د لرو او برو پښتنو په منځ کی عنعنوی
متلونه چی سراسری جنبه لری تروسی پوری ځای کړی شوی دی.
د متلونو د راغونډولو په جریان کی لا نوره هم څرگنده شوه چی د
پښتو ژبی متلونه د پښتو په ټولو میشته علاقو کی یو شان دی
خو محلی او کلیوالی لفظونه او لهجی سره توپیر لری په معنی او
مفهوم کی سره ورته دی.

د مثال په توگه :

« ځمکه هغه سوزی چی اور پی بلیری . »

« تاو په هغه ځای وی چیرته چی اور بلیری . »

پدی کتاب کی جمعاً (۸۰۰۰) نه زیات پښتو متلونه
راغونډ شوی دی د یو شمیر متلونو څخه ډډه شویده پدی خاطر چی
د محترم ویونکو د پاره به د علاقې وړنه وه او د قلم عفت هم په
نظر کی نیول شویده او بل دا چی د پښتو قومونو او قبائیلو تر منځ
د تاریخ په اوږدو کی جگړی شوی دی. سیمه ایز بیلتونونه شته یو
قوم په بل قوم متلونه لری پدی مجموعه کی موندی ځای کړی.

خصوصیت د دی مجموعی دا دی چی متلونه په هغه

شکل او محتوی چی په اولسونو کی رواج لری انعکاس موندلی دی. یو متل ممکن تکرار لیکل شوی وی دهغی وجه دا ده چی الفاظ اولهجی یو شانی نه دی.

د متلونو د راټولولو په لړ کی کوڅه په کوڅه - کلی په کلی گرځیدل د قومی مشرانو او سپین بریو سره لیدنی کتنی اود ځینو روشنفکرانو سره مشوری په تیره بیا د پشاور د کتب خانی د پښتو ادبی بورډ څخه لیدنه، د پښاور یونیورسیتی د پښتو اکیدمی کی څیړنی گټوری وی چی په نتیجه کی مو وکولای شوای چی څه نا څه متلونه راغونډ کړم اود هغه د ترتیب او تنظیم کار سرته ورسیری. «انشا الله تعالی»

سره لدی چی د «کانی کرښی» پښتو متلونو د کتاب په کار کی زیات زیار ایستل شویده. خوبیا هم نیمگری تخنیک کی خواوی لری هغه دا چی متلونه د الفبا په تورو ترتیب شوی دی خو د تورو په برخو کی څنگه چی لازمه وه ندی ترتیب شوی دی نیمگری تیا وجه دا ده له یوی خوا یوازیتوب سره لیکل راټولول ستونزمن کار وه اوله بله لوری اوسنی شرایط هم دا ستونزی

زیاتۍ کړیدۍ..... اوبل دا چي د کتاب د چاپ په لړۍ کی زیات
شمیر متلونه یو په بل پسې را رسیدلی دی له همد کبله له محترم
او عزتمندو لوستونکو او د دی کتاب له مینه والو څخه ښښه
غواړم.

په زیات درنښت سره

نور محمد نور « زرمټی »

پشاور

۲۰۰۱-۳-۱۱ - ۱۳۷۹-۱۲-۲۰

- * آبا د خه کوي؟ خاورو سره خاوري گلوي، آبی د خه کوي؟
- خاورونه خاوري بېلوي
- * آبی پنی (شدي) پخپله وڅښلي پردي پشي په پتو کی زغلي
- * آبی زړه شوه له شوقه ونه لويده
- * آبی چه د زړه کړي نو په خمخی کی تبی کوي
- * آبی که رښتیا ووايم بیا مي وهي!
- * آبی چې د زړه کړی له اور بشو پراتي پخوي
- * آتني وهه شیر داده نن بېاد چرگ شور واده
- * آتني په یو د لاس نه کپړي
- * آخ په «ما» یی جنگ دی
- * آختر دیو د سړي نه ده
- * آختر هم ونشو یرید می هم وخریله
- * آخبر مسلمان دی ده پنځه وخته آذان کیږی
- * آخربه خاوري شي صورته!
- * آخون گرمولم زده گرمیدم
- * آخونده رښتیا مه وایه په کلی کی به د ځاي ورک شي
- * آخون له شور واهم بس ده

- * آبی مړه شوه خو خوله ئی ژوندی ده
- * آدم له د جنت غنم ښه نه دي
- * آدم نشته بوی یی نشته
- * آدي گوره خپلی پښي گوره
- * آدب په ډب زده کیږی
- * آدم خان درخاني غواړي ، خو که درخاني آدم خان وغواړي.
- * آس د میړوی په زور غورزی
- * آس پردی سور پري مېری
- * آوښ ئي له باره سره بوت
- * آغزي چی له اوله نه وه تېره په لوی والي نسي تیرېدای
- * آفسوس - مېری اولیوان په یوه ځای اوبه څښي
- * اباسین هم چه په کاسو شي نو وچ به شي
- * ابا مه گوره خورجین یی گوره
- * ابا په کور نشته له ادی ډار نشته
- * اتفاق ته غرونه څه دي
- * اتڼ په دوو گوتو تود ږیږي
- * اثبات ثبوت نشته رنده پاچاهی ده
- * اجل چه راشي زور او ځوان نه غواړي
- * اجل نه رډیږي

- * اجل په ډولونه راځي
- * اختر پټ مېړه نده
- * اختر چې تیر شي نکړيځي په ديوال وټپه
- * اختر ده ، بختور ده د ملا کره چرگوري خيټه ورده
- * اختيار نرده انديښنه ښځه
- * اخږد زمانه شوه د چرگانو ياران شوه
- * ادي که د زړه که نو اوگري ته تبي وکه
- * ارزن برمه کوي
- * ارمان پس له زواله دي
- * ارمان به کړي هلکه بيا به نه مومي ادا که
- * ارمان ده چې وروستي عقل پړومي وي
- * ارمان ارمان ده خوارمان د ايمان زيان ده
- * ارزي (اررمي) د پياز کاري خبري د قورمي کوي.
- * ازمايښت اول په کالو په تلنو ووه ، اوس دم په دم دي
- * آزمائيلي بيا مه ازمايه
- * ازار نه چا بازار موندلي ندي
- * از (محتاج) سترگي نلري
- * اسمان څومره چي غوريږي دومره نه اوړي
- * اسانو نالونه وهل چنگښو هم پښي پورته کړي

- * اسمان پورته او ځکه سخته
- * اس ته چې خدای په قهر شي گاډی ته ولویږي
- * اس نی وژلی زین نی تر سر لاندی ایښی
- * اسره د خدای ښه ده
- * اسر د بند د ته مکوه
- * اسمان ته گوري او ځمکه نه وینی
- * اسلام تر توری لاندی وی
- * اسمان چې وریځی ښوروی باران به وکړی - کونډه چې
- سترگی تورده وی میړه به وکړی
- * اسمان په ستورو او چیني په خالو ښایسته ده
- * اس می درکړو نو پری سپریده مه
- * اس نه راکوز په خرده سپور
- * اس هم غواړی په لس نی هم غواړی
- * اسونه نی هغوله ورکړو چې د تانگ په تړلو نی نه پوهیږي
- * اسانه کلمه په هندو گرانه
- * اسپه کی د زرو روپو بچی وی - نو څوک تری لږ هم خبر نه
- وی ، چرگه کی دیوی پیسی هگی نه وی خو ټول کورنی په
- سراخیستی وی
- * استاذ د پلار په ځای ده

- * اس چې میدان ته ورځي - د سپاره په زور ورځي
- * اس چې خدای خواروی نوی یی یابو کړی
- * اس چې توپونه وهی نود میړوی په زور
- * اس چې د اسه کم وی نو غورځی پر یکره .
- * اس خپله دانه پخپله زیاتوی
- * اس د بله ، قمچینه د ځنگله ، چې دی یی تیز نکړی نو به یی
څوک تیزوی
- * اس د له بله ، لښته (تازیانه) د له ځنگله چې نن ئی نه ځغلوئ نو لا کله
- * اس د سواره کناتې پیژنی
- * اس خپل سپور د یربڼه پیژنی
- * اس ششني خړانځی ، غا تر د نوری بلا وائی
- * اس که د وښو سره یاری وکړی نو خوری به څه
- * اسمان په ډبرو مه وله خپل سر به مات کړی
- * اسمان ته دختولار نشته
- * اسمان په لوتو ولی!
- * اشناد کوڅی تیر که رنگ ئی هیر که
- * اعتبار په علم ، آدب دد ، نه په مال اونسب
- * اغزی چې وړوکی وی تیر دوی چې لوی شی پش وی
- * افغانستان له واورو ډک ښه دد نه له زرو ډک

- * اصل اصل وی کم اصل کم اصل وی
- * اصیل په سپیره ځل کی ښایسته وی
- * اصیل بها نلری
- * اصیل کول گران ، ساتل ئی اسان ، کم اصل کول اسان ساتل
- ئی گران
- * اصیل ته اشارت کم اضله ته کوتک
- * اصل وفا کوی کم اصل جفا
- * اصراف کی خیر نشته
- * اکویو په بل پوری پکو
- * اگرواگر سره ورته دی
- * اگر - مگر .
- * الف ئی په ځگر کی نشته
- * الله تعالی د بنده پرده کوونکی ده
- * الله پاک دربار ئی پاک
- * الا بلا به گردن ملا - الو بلود ملو په شو (اله بلا د ملا په شا)
- * الف هیڅ نلری - نو (ب) دکومی لښکری لری
- * الم ترکیف دهر چازده دی خو خوله د ملا عثمان غواری
- * الله نه په توبی او بنده نه په ناغی خلاصیږی
- * الله رازق دی مگر شولی په او بو کیږی

* الله تعالى وائی ته حرکت کړه زده برکت کړم

* الله تعالى د بنده پرده کوونکی دی

* امانت ځمکه نه خیانت کوی

* امانت خاورد نه خیانت کوی

* امیر ئی ورکوی شیخ میر ئی نه ورکوی

* امیر سړی که خر هم وی هوښیار ده

* امیری ورکي شوی وینځی ملکی شوی

* املو کو په تول کی راغلی ده

* د اموخته خور نه میراث خور بد تر ده

* انتظار تریخ ده

* انگارد ایرو لاندی وی

* انډی خوری انډی وباسی

* انسان پخپل وس پرده

* انسان د احسان تابع ده

* انسانیت په دولت نه موندی کیږی

* انسان په یوه ورځ پیدا په یوه ورځ به مری

* انسان بی وزر و مرغه دی

* انسان له سهوی خالی نده

* انسان له کانی کلک تر گل نازک

- * انسان په او مید ژوندی ده
- * انسان ته انسانیت ضرور دی
- * انتقاد آسانه ابتکار مشکل ده
- * انصاف نیم ایمان ده
- * اوبه له پاسه خړیږي
- * اوبه د لوښی له مخی څښل کیږي
- * اوبه په ډانگ نه بیلیري
- * اوبه چې له سره د جگي شی څه یو د نیزه څه دود نیزي
- * اوبه څړه وی ماهیان نیسي
- * اوبه روشنی ده
- * اوبه او غوړی نه سره گډیږي
- * اوبه او اور سره نه یوځای کیږي
- * اوگره په خټلو نه تمامیږي
- * اول سلام پسې کلام
- * او تو چې گرم شی یو جوړ کالی لا نور هم او تو کوی
- * اول د خدای حق بیا د همسایه حق
- * اوښ ته ئی ویلی وؤ چې غاړه دی کړه ده ، ورته ویلی وود ،
- چې زما بیا کوم ځای جوړ دی
- * اوښ ئی له بارد سر پټ که

- * اوبښ په سر باري نه دروند دی نه سپک
- * اوبښان په برا یوبل پیژنی
- * اوبښان په ډمامونه ویریری
- * اوبښان پخپلو میتازو کی شویری
- * اوبښانو هم چیری خندلی
- * اوبښان نه ژاړی بارونه ژاړی
- * اوبښان سر کاریدل گیدړه هم زغاسته چې بی پرسې ده
- * اوبښ ته چا ویل چې لوړ ښه ده که څوړ - وې چې په ختو کی به
- د نیکه ځی
- * اوبښ چې گډیری نو خپل څښتن شرموی
- * اوبښ په بد نشی وهلی
- * اوبښ په پوله نه پتیری
- * اوبښ چې مرورشی نومخ په قبله درومی
- * اوبښ چې لاړ مهارتی څه کوم
- * اوبښ د سر سیوری خوری
- * اوبښ له باردو لویده له بیرا ونه لویده
- * اوبښ نه څوړ کی ښادی شته نه په پی چومی کی
- * اوبښ کینه دل ده (اوبښ په زرد کی کینه لری)
- * اوبښ ته یی ویلی وود چې په لوړ خوښ یی که په څوړ؟ ویلی

وود چې په یو دهم نه

* اوبښ په غلبیل نه دروند ده نه سپک

* اول د نه خوری د گل خرپټی اوس ئی غواړی له خاورو ډکی

* اوبازیم خوبی گودره نه گډیرم

* اوبه په پورته وهه کښته ئی لارده

* اوبه آخر خپل سرباسی

* اوبه په شیوه ورځ توئیری

* اوبه د سر نه جگی شوی

* اوږد په اوږد منت د په څه

* اوبه خوهر څوک کښته وړی زموږ انا خوسر زوری وه پورته

پکی نه وی تللی

* اوبه چه ډنډ کی ډیری ودریری گنده شی

* اومید د خدای ښه ده

* اور ئی بل که ترینه ولاړه

* اوږد دمیچنی - زوی د خچنی

* اولاد زړه غوښی خوری

* اول خدای زوروردی وروسته پردی قرض .

* اول اتام پسی کلام

* اولاد اکثر باباته ځی یونیم ماماته ځی

- * اولاد د پلار مور وزر دی
- * اولاد هم غم ، نه اولاد هم غم
- * اولاد مور ساته ، پټنۍ ساته خو په ادب نۍ ساته
- * اول میرانه په سیالی وه اوس سپیگانه په سیالی ده
- * اول نوک ځایه وه بیا سوک ځایه وه
- * اول نۍ پر کړه بیایی مړ کړه
- * اول خپل عیب ته گوته نیسه بیا د نورو عیبونو ته
- * اول ځان پسې جهان
- * اومه خوری هغه پاستی چې د ځای ورک شۍ دناستی
- * اوه کوره تاران دی اته نۍ تنورونه دی
- * اور لرونۍ خپله په اور کی سوځی
- * اور ته ببوزی (پکی) وهی
- * اور د خپلی لمنۍ نه لگیږی
- * اور ته لمن وهی
- * اور نۍ په تناره کی بل که لوگی نۍ له بامه وختل
- * اور چې ولگیږی وچ اولانده دواړه سوځی
- * اول زده که بیا کوزده کړه
- * اوس خومی پیسۍ پی تللی دی
- * ایسار گیدر د زمري په مخه ورځی

- * اير ا پور غواړی او بير ا نور غواړی
- * اوبو اخستی ځک ته لاس اچوی.
- * اوبه په پف نه پاکيږی.
- * الوگانو ته ئی لاس نه رسیده ويل ئی چه ترش دی.
- * ازمايل شوی بيا مه ازمايه.
- * اوريشی خبری د خوشی.
- * اوریدلی یی د چه علی آباد شهر ده.
- * اول فيل خانه جوړه کړه بيا فيل واخله.
- * اول ځان پسې جهان.
- * اوبه د شگو په بند نه بنديږی.
- * انسان زړيږی حرص ئی ځوانیږی.
- * انا مړه شوه تنه ئی وشکیده.
- * اوری له نوکه جدائی نلری.
- * اسمان په ستورو بڼه بنکاریږی.
- * اوسپنه په اوسپنه تېکول کیږی.
- * اجل په ډولونه راځی.
- * اوله سودا بيا نه پیدا کیږی.
- * الله بلا به گردن ملا.
- * اول سوچ کوډ بيا خبره کوډ.

- * آخور ئی جوړ کړ ویل یی آس به د خدای را کړی.
- * آموخته بلا په بسم الله نه منع کیږی.
- * آس پردی سور پری میری.
- * اسمان په ډبرو مه وله خپل سر په مات کړی.
- * اوبو ته چه خومره خواږه اچوی خور یږی.
- * اوبه به تیری شی کانی به پاتی شی.
- * اوبو په غاړه اوبه غواړد.
- * اوبه په اوبو شدي په شدو.
- * اوبه په سار د غی نه په جگواله.
- * اوبه تل په کښته غی.
- * اوبه چه تر ورځه واوښتی بیا نه راگرځی.
- * اوبه چه تر غاړی رسیږی زوی تر پښو لاندی کیږی.
- * اوبه د چیني سر نه خړیږی.
- * اوبه د کانی خوله ماتوی.
- * اوبه د هغودی چه زیات ئی وی میړونه.
- * اوبه چې ډیری ودریږی نو خوند یی بدلیری.
- * اوبه که گرمی وی اور به مړ کړی.
- * اوبه څه تر نامه څه تر زنگانه.
- * اوچ اولانده گډوډ سوزی.

- * اخوړه او نغړه کی فرق دی.
- * او خوری نو... شی ورکی نو گل شی.
- * اوډه زمري ولی وینبوی.
- * او وهلم خدای - بها نه می ته شوی.
- * اوډه سیندونه پوری - خپله برخه ده را پوری.
- * اور او اویه مه سره ګډه وه.
- * اوریشی څه په ځمکه څه په جوال کی.
- * اور ته چه نږدی کیږی اخر سوزیږی.
- * اور ته خپل او پره دی یو دی.
- * اور له خپلی لمنی لگی.
- * اور هغه ځای سوزی چه کوم ځای بلیږی.
- * اور له راغله د کور میرمن شوه.
- * اور نه شه پیغور شه.
- * اوږه په لپو - غوړی په ګوتو.
- * اوږه په اړوه منت د په څه؟
- * اړه خېشته پشته کړی منت په تناره کړی.
- * اوږه که تمام دی پیمانته خوئی شته.
- * اوږه یو موتی نشته تنورونه ئی شل جوړ کړی.
- * اوږه یو موتی نلری تنوری په بام جوړ کړی.

- * اوزی - اوزی پی (شدي) به را کړی خوله پچوډ کی.
- * اوږدی چاری په اوږدو لاسو کیږی.
- * اوږی په پردی کور نه مریږی.
- * اوسپنه په اوسپنه غوڅیږی.
- * اوسپنه چه خومره تېکوی هغومره پخه شی.
- * اوس پشو شیخه شوه مورک نه نیسی.
- * تېگی رستونی ورکوی لاس ترینه باسی.
- * اوگره په تلوار نه سپریږی.
- * اوږی د ډوډی تیار اوږی
- * اول د خدای حق بیا د همسایه حق.
- * اور په اور نه مریږی.
- * امیر چی ظلم کاروی اور به بل په ټول دیاروی.
- * اتن ټول خلک کوی زموږ دی!! خو پکی کینی هم.
- * اوتی - بوتی
- * ارزانه بی علت نه او قیمته بی حکمه
- * اول د نوک ځای کوی بیا د سوک.
- * ادم خان لار - ربابئی لار.
- * آخرت ته څوک گوري.
- * ارمان به درشی وخت به تیروی.

- * اولاد د زړه غوښی دی.
- * اړ (محتاج) سترگی نلری.
- * اور ئی په تناره کی بل که لوگی ئی له بامه وختل.
- * اول زده که بیا کوزده که.
- * انتظار تریخ ده.
- * اوبه د سر نه جگی شوی.
- * امید له الله نه ښه ده نه له بنده نه.
- * امید یاد نگو غروته کیږی یا ښو میړوته.
- * او امید یاد نگو غروته کیږی یا لویو کوروته.
- * اس خوبيله دی اوبه چښی ، شکیلی ئی بدائی ده.
- * اتفاق ته غرونه څه دی؟
- * ارمان چې ما ویلی اوتامنلې.
- * اوبښ ته ئی ویل : چې لوړ ښه ده که زور؟ ویل یی : لوړد ورک څوړد ورک سره له چکړو.
- * اوبښ ته ئی سورنې واهه ده خپل کتې خوړ.
- * ابائی پیدا نه ، زوی ئی په باموگر ځیده ،
- * آسان ئی په سوو وړی ، میړونه ئی په ورسو وړی .
- * آسان په سوو گتې - میړونه ئی په خولو گتې .
- * اور په اوبو ایشاریږی .

* اوبښ که په کيږدی سرننه یوست پدی پوډ شه چه ټول ننوت .
 * اول د چاپه کار نه وی سور سکه - سړ کال دخوشحالی کوم
 لایقه .

* اوگره په تلوارنه سړیږی .
 * ارمان چه د پښو په غای می سروای .
 * ارمان دایمان زیان ده .
 * اکو یو په بل پوری پکو .
 * اورکه بریالی وی په کورد ولگیږه .
 * انسان تابع د احسان دی .
 * اخری ورغ یا نامرده یا خوا نمرده .
 * اسمان په ستور وښه ښکار یږی .
 * آزادی لوی نعمت ده .
 * اوسپنه اور پخوی او دوستی زمان .
 * اغونده گدله له پوره خخه غغله .
 * آبی خو په جار ، جار گوره په ور کړدئی زړه چوی .
 * اجل په علاج نه ستیږی .
 * اجل په نیتیه ده .
 * اختر پټ میړ نه دی .
 * آخوند گرمولم زده نه گرمیدم .

* ارمان - ارمان د دادا کوره - د ډکه شکوره به چاپیره
گرځیده.

* اس چی په میدان ورځی نو د سواره په زور ورځی.

* آسمان به ولاړوی - لاټ به مرداروی.

* آسیاوان چی تسپی اړوی ژرنده گری خطاکوی.

* اشنا! انگور چه نه خوری داسی خومه وایه چه ترش دی.

* اشنا! غز چه نه خوری بیا بد پری مه وایه.

* اشنا نیسه کورنی کسه.

* الا وه که بلا وه د لالی د سر قضا وه.

* اموخته خور بلا خور.

* امیر سړی که خروی هم هوشیار دی.

* ماغریب سړی هوشیار لیدلی نه دی.

* اوبه چی ډیری ودریزی نو بوی کوی.

* اوبه تیری شی کانی پاتی شی.

* اوبه د گانی خوله ماتوی.

* اوبه که بری دی ترپله لری دی.

* اور اوبه نه سره یوځای کیږی.

* اور ته چه نږدی کیږی خو آخر به سوزیږی.

* اوږه چی خمیره شی، هرڅوک گوتی پکشی وهی.

- * اوږدې چارې په اوږدو لاسو کېږي .
- * اوگره د وی توده د وی .
- * اوگره که ښه وی په بزار کې به خرڅیده .
- * اول خوند وی بیا شخوند وی .
- * اوله ورغ بادشاه ، بله ورغ وزیر او بله ورغ د خاورو خمیر .
- * اوبه په پیچومی بیا په که لاری لاری که نه شکته ئی لارده .
- * اودی وهلم څه چی لا د گړندی کړم .
- * ابا کور نشته له ادی دار نشته .
- * آبی هسی هم لیونی وه چی لرم وچیچله نود غرو شوه .
- * آسمان د سترگو په ککني (کسی) کشی لیدی شی .
- * آسمان ته متجیله مه تړه .
- * اسلام تر توری لاندی ده .
- * استاذ د پلار په ځای وی .
- * استعاره له مستعیره - لکه سپی چه ډوډی غواړی له فقیره
- * آس ئی په خره بار کړو خړی مردار کړو .
- * اشنا پیش کیدونه ناشنا غلیدونه .
- * اسی بسی (خوشی تشی) بلامی درته نیسی .
- * اشنا ښه دی که خوړونکی سپی وی .
- * اشه ښه ده که گله ، مه یوډوینه مه بله .

- * اشنائي د ملا تر سېقه پوري ده .
- * اصل يا په علم پتيرې يا په مال .
- * اصل به جفا ونه کي کم اصل به وفا .
- * اصیل بها نلري .
- * اصیل په سپيره ځل کي ښايسته دي .
- * اصیل کسه سپي تری نيسه .
- * اکا چي خرنگ وي هغسي به د ژاړم .
- * اکا دا هغه سر نه دي ، چه به ستا په توره پري شي .
- * اخښلي در بخښلي خوچه وچ مي لاندۀ نکړي .
- * اخيره زمانه شوه د چرگانو يارانه شوه .
- * آخوري وسواسي کله اسي کله داسي .
- * آبا حلال ډري نه حلال .
- * آبا نسته خري سته .
- * اوښ په ببوزي نه درنيزي .
- * آسمان ته لاړي مه توکوډه .
- * اصیل کونه ور کم اصل خړه ور .
- * اصيله ځان کچه که چي پر توگ د الچه که .
- * اصیل جنده کالو کي هم معلوميزي .
- * اموخته خور بلا خور .

- * اوږه یو موتی نلری تنورئی په بام جوړدی.
- * اوسپنه په اوسپنه ماتیری.
- * اوښ پخپلو میتیازو کی گوډیری.
- * اوښه هر څه د بی هوښه.
- * اوښ ته ئی وویل لویی وکه ده جوړنگان له بیخه وکښل.
- * ایلچی ته نه بندسته نه زندان.
- * اتنه وړان سی چې امرالدین د ناری کوی.
- * اخیر عمر د خواری ده.
- * آدب له زخمه اخستل کیږی.
- * آدم خان د په خیال گور روان راغلی دی.
- * اړه په اړه خلاصیری.
- * ازماثیلی څوک نه ازمايي.
- * اس ټکنی دی میدان یی لنډ دی.
- * اصیل په گدله کی کم اصل په کزبره کی.
- * اصیل خطا نلری کم اصل وفا نلری.
- * اوسپنه چې څومره ټکیږی ، هغومره پخیږی.
- * ابا نسته پوستین سته.
- * الله پاک دربارئی پاک.
- * ارغښتو (ږدنو) غوښته د گوډی خوله وخته.

- * اوبه په شيوه ورځ توښي.
- * اور په لمن کي نه وړل کيږي.
- * اول ئي ووايه بياني امضاء کړه.
- * اول سودا بيا نه پيدا کيږي.
- * احتياط ښه دي په هر کار کي ، تلوار مکوه
- * اوبني چې روپي شيندي د کلي ټولي پيغلي به ئي خدمت کوي.
- * امکان لري چې دلته ئي کته کړي!
- * اور ته خپل او پردي يو دي.

- * بانه په سترگونه درنپیری
- * باران په مچلغو ووسو خره ئی د کلا لگو یو وره
- * باباچه غلا کوله اول به ئی له ملا کوله
- * بابا به ویل ادی به منل
- * بابا د خدای وبخشی مگرد سهار پ لمانځه کی سست ووه
- * بابا که لمونځ نه کاوه کفر ئی هم نه وایه
- * بابا ګیلی کوی ادی پیری کوی
- * بابا که کار کم کاوه بیائی محکم کاوه
- * باچاهی پاچهانو لره ښائی لوئی خدای لره
- * باچهی خو گرانه نده، کرسی واچوه پری کښینه
- * باد په توره نشی وهل کیدلی
- * باران وشو چا کونه پټ شول
- * باران په تیرا وسوڅی د خالصی پوری
- * باد راوړی په باد تللی
- * بار خروړی... نه د کندل خور پیری
- * بار داره ونه هرڅوک په تیروولی
- * بارونه ئی تړل او ښانو ژړل

* باز هر خومره چې خواړشي چنگښي نه خوري

* باغ چې پوخ شي باغوان کور شي

* باز د قام د ښمن دې ځکه په غرونو سردی

* باور مکره د مغل په کاغذونه، د مغل اول کاغذ پسې پوځونه

* بابو لالی وائی

* باد شاه خوبه ئی در کړی که وزیر ئی در کړی

* بارانه چه نن نه اوری نوبه کله اوری

* باران ویل چې نن نه اورم نوبیا به کله

* بار خوئی را باندی کیښود سی کیښود سرباری ئی

لا ایضافی را باندی واچاوه

* بار خود په بارد ا سرباری د لا په څه

* بارانه چه ته نه اوری نوبه څوک اوری

* باز د بازانو سره الوزی او تپوس د تپسانو سره

* بد بوی تهیخ بلا نه وهی

* بد بوی څه ده

* بلا وه برکت ئی نه وه

* بلا به په مخ وهی

* بی چراغه به هم سبا شي

* بی عیبه خدای ده

* بی عقله دو مرد په بل نکوی لکه په ځان

* بی خریطی فیر کوی

* بی زحمته راحت نشته

* بی وخته یی اذان وکړ

* بی گودره په اوبو گډیږی

* بی نصیبه خواړه نه خواړه کیږی

* بی وسی د وسی نده

* بی اتفاقی واچوه حکومت وکړه

* بی عقل ته ئی وویل چې غور د سپی یو وړ ، خپل غور ته یی

لاس نه وړ سپی پسی ئی منډی وهلی ،

* بی فکره څوک چې کار کړی خوشی زیار کړی

* بی عمله علم د بی ثمره ونی په شان ده

* بیخ او نیاد ئی ورک که

* بیکاری لوی رنځ ده

* بیانی پوستین چپه اغوستی

* بیلتون سخت ده

* بیدئ ئی وار کړیده

* بهترین ملگری کتاب ده

* بده ورځ ورورنلری

* بدترین احتیاج هغه ده چې نیک سړی بخیل ته احتیاج شی

* بد به یم نه له ورور سره

* بد زوی نه زوی

* بد به د پوزی پیزوان وی

* بدل په بدل خلاص

* بد گمانی د ایمان زیان دی

* بد راسره مکود بڼه د نه غواړم

* بد بڼځه کړه لښته ده ماته به شی جوړه به نشی

* بدده ورځ کله کله وی

* بدده ورځ چا ته غږ نه ورکوی

* بد په بدی واوښت بدی تندی لاندی واوښت

* بدی تر واوړونه سپرده

* بریت غوری ورک شویده

* بختورنی په بل وینی کم بختنی په ځان

* بخت چې بیدارشی بنده هوشیارشی

* بخت چې بیدارشی لیونیان نی په سد شی

* بلا به په میخ وهی نه په خټ

* بلا خوود! توره وده که سپینه؟

* بلا چا ومونده چه ما ومونده

- * بلا له خپلی لمنی پورته کیږي
- * بلا دی خلاصه ده
- * بل د خور گوتی مه نیسه
- * بل ته گوته نیول کیږي ځان ته نه
- * بللی خور ولی
- * بلا چې په ټولو (عامه) وی له هغی بلا مه ډار یږد
- * بلا چه عامه شی آسانه شی
- * بل وار که و دیدم اینکی می ښه زده ده
- * ښی آدم بی وزر و مرغه ده
- * ښ به دی تندي وهی، یور به د لینگی وهی
- * ښ به د بری غواری یور به دی کمی غواری
- * ښ د خټوهم بده ده
- * ښده اریان خدای مهربان
- * ښده لر ښلولی مرگی لار ورته نیولی
- * ښده راشه د خدای خپل شه لکه په ځان داسی په بل شه
- * ښده! هله به سبا کړم چې د ستا روزی پیدا کړم
- * ښده لری نټلولی مرگی لار ورته نیولی
- * ښ په شنډو ویل کیږي
- * ښی کورد بی اورد

- * بی سواده د پرانده مثال لری
- * بی کاره سپری د سلو وزیرانو عقل لری
- * بی کاره هرکاره
- * بی زوره پورته پورته غورځیدل ښه ندی
- * بی لورد ، بی لود نه گډه
- * بی کسبه بی کمال سپری نه سپری ده
- * بیړی په ورو «په وار» پخیږی ، وړو کوایته بیړه وی
- * بیړه سپی کوله چې پرانده کوکری ئی راوړل
- * بیړی په بخت چلیږی
- * بیړی اکثر د مانوگی د لاسه ډوبیږی
- * بی عمله علم هیڅ دی (که د خرد په شا کتابونه بار کړی هغه خردی)
- علم وکړی هیڅ عمل ورباندی نکړی
- لکه طفل هسی لوبی په کتاب کړی
- * بیا به د بیا سره گورو
- * آس ئی بوولی زین ئی تر سر ایښی
- * بی زمانه به ئیشل نه کړی
- * بی سته څوک جنت ته هم نه ځی
- * بی لاری مه ځه او بی گودرد مه گډیږد

* بیزه (وزې) د مرگ نه پتیده د قصاب کره ئی شپه شوه

* بی عقله زوم د خوانبی په باتو خطا وزی

* بی تورزنه بی جاسوسه لښکر خواردی

* بی چرگه هم سبا کیږی

* بی ریباره یاری گرانه ده

* بخت په کوټی ده یا په کوخی ده

* بد بوټی بلانه وهی

* بد بد گمانه وی

* بدی له خپل ځان سره ده

* بد مال د خپل مالک ده

* بد نیتی د خپل ځان کمی ده

* بد ورور په بده ورغ پکار پیری

* برد پریسی دهغی چې ږیره ئی د ښځی په لاس کی وی

* بریت ئی توره نه خوری

* بریت غوری پشی و تنب تاود

* بریت ښه بریت دی خو په خوښی خوله ولاړ دی

* بریت می گتیل ږیرد می بایله

* بریت ئی تبر نه خوری

* بریت غور ئی په تاکی کی ایښی وده له تاکی پشی یوور

- * بر بند د لاری اوړی وړی نه اوړی
- * برج می جوړاود را نه کادانه شود
- * برج د تر اسمانه له لوړی د سپی مری
- * برخی ازلی دی نه په زور نه په زاری دی
- * برنی شته برکت ئی نشته
- * پرستن به خه پرستن وی چې درزا پرزا پکی نه وی
- * نیستی ښه وی اووړ بلیزی ورکه بیکسی کړی سړی له ملکه
- ورکوینه
- * بسم الله ورکه بلا
- * بسم الله ویل ثواب لری نه د گیدړ د ښکار د پاره
- * میړی - میړی چې د لنگیدو نه وی نو تیریدی ولی
- * ښی له مزرو نه خالی کیږی
- * ښی راغلی مخ په مخ یونی راغلی خت په خت
- * بوری هم ژاړی ، وراری هم ژاړی
- * بی کسه بدی نشی پاللی
- * بیگاری سړی په پردو میتازو کشینوی
- * بی ورورد مه شی تر بور ظالم دی
- * بی له منډی غوبل نه کیږی
- * بیل وطن ، بیل ئی دستور

- * بي بار د ونه څوک په تيرو ونه ولي
- * بي عمله سر کد وده
- * بي برغولي ديگ ده
- * بي دليله خبري مکوه (بي پرتوگه خبري مکوه)
- * بي ډوله مه گرميږي
- * بي گودر د مه گديږد
- * بي وخته ډمامي مه وهه
- * بي ثمر د ونه ده
- * بي غايه لافي مه وهه
- * بجي (ارمنه) ته هغه سپړيکيني چي سندرې زده وي
- * بېر - بېر توري تر ملا
- * بنگري جينکي په لاس کوي هتکري هلکان (خوانان)
- * بهلول هوشيار وود خو قسمت ئي خوار وده
- * بخت سي کوته شي اميران تکري خوري
- * بخت سي کوته سي پاچاهان تکري خورينه
- * بيدې ئي مير دده
- * بندد پخپل وس پرده
- * بندد لري نښلولي مرگي لار ورته نيولي
- * بيائي ور غيدد!

- * بیائی وموندله.
- * بی پوره بی توله ده.
- * بی غمه یو خدای ده.
- * بنده پخپل وس پرده.
- * بی خایه چه یاری کړی ، اور به بل په خپل تندی کړی.
- * بیل ، بیل وطنونه ، بیل یی رواجونه.
- * بیرد شیطان کړیده چه خای ئی دوزخ شه.
- * بی نصیبه خواړد نه خواړد کیږی.
- * بیکاری - بیماری ده.
- * بنه بی سر ینونه لگیږی.
- * بازی په بازی نگرسمیږی.
- * بی خوبه خوری - بی خوبه چښی.
- * بنگی بی خپلو بنگومه کی.
- * بنده لری نښلولی مرگی لار ورته نیولی.
- * بن په تندی وهه ، ایور په لینگی.
- * بی نصیبه خواړد نه خواړد کیږی.
- * بل ته غور نیول هم گټه لری.
- * بازار غلولی به په کور معلومیږی.
- * بابا به چه غلا کوله اول به بی له ملا کوله.

- * بار بار دار وړی دی زور زور دار وړی دی .
- * بد په خوله خور په نیت .
- * بدی چه نه کړی بدی چاری ، بدی به چاواژده په لاری .
- * بل ته گوته ښه نیوله کیږی ځانته نه نیوله کیږی .
- * بی کاروله شیطان کار پیدا کوی .
- * بلاوی می ولیدلی گلی داسی می ونه لیدلی لکه د کوز قلی .
- * باچا هان چه د اوگری پیروی خوری وس ئی رسیږی .
- * باریی په شان شو وړای یو لرگی بل پری کښیود .
- * باغ که باغوان نلری چغال خدای لری .
- * بام ئی لوړ کور ئی ډگر .
- * بد په بلا اخته ښه ده .
- * بد په سلام نه ور کیږی .
- * بد مه ورسره کوډ ښه د نه خوری .
- * بد تربور په بد ځای کی پکار یږی .
- * برج د تر اسمانه سپی له لوری مری ؛
- * برخه ټولی ازلی دی نه په زور نه په سیالی دی .
- * بزده پخپل ښکر نه در نیږی .
- * بلا بیدد ښه وی نه وینښه .
- * بلا په بلا واوښته بلا یو څه لاندی واوښته .

- * بلاد هغه پاڅی چه یی گړنگ په بریتو خاڅی.
- * بلڅه بی تمیزه لالی راغی بی کمیسه.
- * بیکاری د بدبختی زانگودده.
- * بنده نور مردار ده قول ئی حلال ده.
- * بودی تله په خرت پرتله.
- * بد رنگی سرتاوی چیره وی — ښه رنگی مخ نه پتوی
- * بل ته مسئلی کوی په خپله پری حملی کوی.
- * بنگ به لرگی نشی ، به سړی نشی.
- * بده ښځه تنگه پڼه ده.
- * بده ورځ ورور نلری.

- * په پیغام بوسه نشی
- * په تهمت رنگ شوی جامی په صابون نه سپینیری
- * په تی تی پخلا په کړی مرور
- * پیر بابا لوی ده که د سپینی غر؟ ویل ئی خدای د داسی
- حیران کړه لکه چه زه د حیران کړم
- * پیر بابا سندا درغی
- * په توره بورده نه پوهیری
- * په تیر ساعت پسی ارمان مکوه
- * په خوله ده په کوله ده
- * په مور تیره ده خدای د آیندو ته خیر کړی
- * پیازی په گنډه کی ایښی
- * پردی خیرات ته یی پیاز به گنډه کی وهلی ده
- * زاری کرونده د وخته حاصل ورکوی
- * په وخت ئی وکړه په وخت ئی واخله
- * پوښتنه کول عیب نده نه پوهیدل عیب دی
- * پیسه له سره جار سر له ناموسه
- * په تاغل څوک تانی ته هم نه وړی

- * په کومه ويا له کي چې اوبه تللي وي بيا هم غي
- * په خرچ يي ده په خوند ئي نده
- * پټکي چې په اورې تكيه شي وليدلي ئي مه بوله
- * په مسجد کي لمونځ او کتاب ، په چوک کي چلم او رباب
- * په ملا ئي جنازه ده بښوونکي خداي دي
- * په مير د ډير وطن قحط وؤ ، چې ته ئي کولي !
- * په ناسته غومبر نکيږي
- * په ناسته غومبر نه وهل کيږي
- * په نره ئي گتم په نره ئي خورم
- * په وچو او بوژرنده نه چليږي
- * په وچه زمکه لامبو نشي وهل کيداي
- * په وير کي هر شوک په خپل مړي ژاړي
- * په هغه دخداي مه وهه چې وهل ئي نه وي کړي
- * په هر د سوره کي گوتي مه منډه هسي نه چې مارد و خوري
- * په هغه دخداي ميلمه که چې ميلمه ئي نه وي ليدلي
- * په هندوانو کي مي محمد خان نوم ندي اوريدلي
- * په يوه حال يو الله
- * په يوه کاني دوه مرغی ولي
- * په يوه استنجه لمونځ نه کيږي

- * په یو د هلوو کی دود سپی مه ښخوډ
- * په یو د کتاب خو ک نه ملا کیږی
- * په یو د هلو دود سپی سره جنگیږی
- * په یو یو لاری دود واری څه ، په یو یو قصی دود واری مه څه
- * پیاز څه کوم نیازنی څه کوم
- * پیتی دمیلمه جواب دی .
- * پیاز د وی خو په نیاز د وی
- * پیاز زده د چه خورمه ، ته رانه جاریږه
- * پیاز په گنده په ډوډی پسې گرځی
- * پیریانو ته غزنی څه دی . (کوډ قاف)
- * پیزار که د سروده خود پښوده .
- * پیسی ، پیسی مه ژاړه سربه وړ کړم تابه وړن کړم
- * پیسه په غرد کی سوری کوی
- * پشی چې ایسار د شی ونی ته خیری
- * پشی چې جنگ کوی نو منگولی (خپری) مخ ته نیسی
- * پشی چې میاو ، میاو کوی نو غوښی وینی
- * پشی په خوب کی وازگی وینی
- * پشی د خدای د پاره مورک نه نیسی
- * پشی اوو د ساد وی لری

- * پشوئی د غوښی څوکیداره کړه
- * پیښی نه تینبته نشته
- * پیغله په شپه کوه - کونډه په کاته کوه - طلاق چیری مېکوه
- * پیغله که توره هم کور می ځینی څار شه
- * پیغله هر څومره که مته کوره وی تر کونډی ښه ده
- * په زړه د یوه په خوله د بله
- * په زاړه قبر لکړی نه لکیري
- * په ژبه کی هډوکی نشته
- * په ژرنده کی د شپه شه د زوم کړه دمه شه
- * په ژمی کی به سیوری څه کوی
- * په شنو (سبزی) ښځو ژیره ورکړی ده
- * په سپی د خاوند زړه بدیري
- * په سترگو وینی په زوی ئی لوری
- * په سپینه جامه داغ زر لگی
- * په سیزمی څه وینسته؟ ویل ئی اوس به مخيته درو لویري
- * په سلو می مې کړی په یوه می پر مېکړی
- * په سوتوئی چې گنده نشی په پیو به ئی لده نشی
- * په شاتو چې لوی وی هغه په زهرو مری
- * په ښه خبره لیونی هم پوهیږی

- * په ظاهر شیخ ، پکی ویاسی د اسلام بیخ
- * په عمر کشر په عقل مشر
- * په غرمو وگنډه په سیوری ئی خوره
- * په غله غل پیښ شو
- * په غور لوښی اوبه نه تکیه کیږی
- * په کمزوری ورځ زر اوبه ماتیري
- * په کور کی یو ټک دارو نلری او په ځان ئی نوم غنبازه ایښی ده
- * په گیډه می شوتل (شوتله) دی په مله (ملا) می توره

سپردی

- * په گیله د گیله منه یم په مرگ د نه یم راضی منه
- * په لاس کی پنځه گوتی هم یوشان ندی
- * په لږو کی خوره په ډیرو کی ویشه
- * په لویو غرونو د خدای نظروی
- * په لویو کی بنگری ماتیري
- * په لیدو او ریدو کی فرق دی
- * په لمځی کی ویښته لتوی
- * په مار چي اجل راشی ، دی په لاری برابرشی
- * په میتازو کی ماهی نه نیول کیږی
- * په مړه مار گزارونه مکود

- * په مړو کي بد نشته په ژوندو کي ښه نشته
- * په مړي کي چې ايمان نه وي د ملا په سورة ياسين نه کيږي
- * په اخند شور واديره ده
- * په حرکت کي برکت وي
- * په پوښتنه ، پوښتنه سړي کعبی ته رسيږي
- * پوښتنه وشوه چې خوگ هگي اچوي که بچي زيږوي ؟ جواب
کي داسي وويل :
- * په دي بي لکي شک نشته چې دواړه به ورکړي
- * پشي خوماکړي مياو خوته ووايه
- * پکه او پوستين
- * پوستين ئي په چپه اغوستي دي
- * پياز لا بيخ نده نيولي
- * پيسه د لاس خيري دي
- * پردو شوملو (تروو) ته بریت نه خرئيل کيږي
- * پردی غوښه په ځان پوري نه نښلي
- * پردی غوزان نه په بډه کيږي
- * په دي نه يم چې رابه نشي - په دي يم چې لاړ به نشي
- * پردی واده کي سپي مه شړه
- * پردی ويني په ځان پوري مه مږه (مښه)

- * پر سپي يو هډوکی هم ډیر دی
- * پر نر هېڅ ښه نه معلومیږي
- * پري که وسوزي خو ول ئي هغسي پکي پاته وي
- * پسي شاد بادشاهه ارتيني ته هم زيري کيږي
- * پسي شاه خود بادشا ښځه هم... له کيږي
- * پښتون وايي چې ايمان د لارشي خو پښتو د نه ځي
- * پښتون وايي چې هير شو - هندو وائي چې ډير شو
- * پښتو نه خبر نه دی د ډومانو کوټي اوشليدي
- * پښتانه ښه ته هم کافر وائي
- * پښتون په پښتو مري او په حيا پائي
- * پښتون سل کاله وروسته پور واخست ويل ئي چې اوس می
- تلوار وکه
- * پښتون کور کی زیریږي اوسنگر کی مری
- * پښتون ندی چې دنوک ځواب په سوک ورنکړي
- * پښتون له غیرته ځان اورته اچوی
- * پښي هلته ځي چې زړه ځي
- * پک په پمن پوري خاندی
- * پکه! دادی لابله سپکه؟
- * پکر (درویزه) کوی، خو کچکول تر شانیسی

* پکې څه تور - تور شته

* پک نه په سر تار لری - نه په غوړو کار لری

* پکه چا په وړانه گډوله ، دی ویل د مخ په اوښه زه سپریرم

* پکه نه په سر تار لری - نه په چا کار لری

* پکه ئی نه په چا اوبی نه ئی په چا وریسی

* پوستین یو توده وی ، بل نه ځایوی

* پوهه سړی تر کمبلی پښی نه تیره وی

* په اډیره (هډیره) کی همسپین قبر ته دعا کیږی

* په الاجی د لوبی کړی په - قیو بند شوی

* په اوبو څوک نه چا گیری

* په اور کی واوړه مه غواړه

* په وږی خپته غومبر نه کیږی

* په اوښ سپور وم سپی وخورم

* په اومو غوښو اتبار نشته

* په بد زوی ښه پلار یاد یږی

* په بد نیت کلی نه ږنگیږی

* په زور کلی نه کیږی

* په پت کی تور مصلی ښه ده

* په پتو زړو خدای عالم دی

- * په پردی کور سل میلماڼه هیڅ ندی
- * په پردی خټ سل سوکه څه دی
- * په پردی ملک خانی نه کیږی
- * په پگړی دشوم غلطه چې په کور د راغلم نه دخل وده نه دکته
- * په پلایت بوټی سپی هم میتازی نه کوی
- * په پوښتنه سړی مکی ته رسېږی
- * په تابه ئی هم سرتړلی وی
- * په تاکه واورى په مابه وڅاڅی
- * په ترخو کی خواږه وی
- * په تش جیب یاران نه کیږی
- * په تندى کی د زمري وینسته ده
- * په توره مړ شی زویه - نه چې دښمن ته خرشی زویه
- * په تور - توت نه تورېږی
- * په تیرو اوپوسی کړه نه اوږېږی
- * په جار، جار می دښه نه شی څو می خپته مړه نکړی
- * په جنگ کی یو گام د سلو کالو لار ده
- * په جنگ کی مړی کیږی
- * په چاغم په چاښادی
- * په ځای د کیږی په ځای تسپړی

- * په حرامه راغلی وده په حرامه لاړه
- * په ځان زده کړه په بل شپه کړه
- * په ځینې وخت کې بی غیرتی هم نیمه توره ده
- * په خپل نه پردی ښه وی چې په ځان پوری د ښه وی
- * په خپله توره ئی ځان غوڅ کړه
- * په خپلو خپل په پردو پردی
- * پخپل کور کې سپی پیاوړی دی
- * په خورده خوله ښار خوړی شی
- * په خوله تنگ په گیده لوی
- * په داسی بلا واوړی چې پرتوگ په اوږده راوړی
- * په داسی بلا واوړی چې پرتوگ په غاړه راوړی
- * په داووس زوی نه زوی ښه ده
- * پیغله داووقچرو زور لری
- * په دریاب کې کانی ډیروی خویو نیم پکشی سیروی
- * په دووس کلی کې میلمه هم مشروی
- * په دوو بیړیو پښی ایښودی نه شی
- * په قبر شکری نشته
- * پلار د کور ستن ده
- * پلار خومی ندی درته وژلی

* پلار د څه کول خرد ئی خسی کول ، څه ئی تری وموندل ، خپلی

جامی ئی پلیتی کړی

* پلار د څه کول ، خرد ئی خسی کول ، څه ئی تری وموندل ؟

موتی مالگه د کور د اچوی

* پلار د څه کول ، خرد ئی خسی کول ، څه گټه ئی شته ؟ د

لاسو نو سر د کول

* پلار ئی په اته زوی ئی په شپيته

* پلانکی د مچ نه کوچ باسی

* په خپلو سپک په هر چا سپک

* پور په ور کړ د خلاصیږی

* پور پیغور دی

* پور چې ځنډنی شی خوردنی شی

* پور د بدی تخم دی

* پور د پور منت د نور

* پوری ئی نه کړو - را پوری یی پری کړو

* پو (په) سترو کونوا یتبور (اعتبار) مه کوه

* پو (په) کور د د ونی (دانی) نشته مورد میچنی ته ځی

* پو (په) کور د د مان جمع شه

* پو (په) کور د ملایان جمع شه

- * په آس سپور غي اوسر تیت اچوی
- * پاپلی - پاپلی پل واخله - پل د بختور شه ، پسی بل واخله
- * پاتی دنیا ښه ده نه په تخته اریان
- * پارو گرد مارد لاسه مری
- * پتی ښه که لکی ؟
- * پت بر بند می لیدلی دی
- * پت غل پاچا وی
- * پتوی او ښان غي تیت تیت
- * پته خوله بهتره دی
- * پرتوگ خوئی په سر ترلی دی
- * پرتوگ می هم واچوه او تحصیلدار هم رانه غی
- * پر خواره ځمکه هره گیاه شنه کیږی
- * پردو تروو ته اوگرده مه پخوه
- * پردی مخم نیمه ښودی (ښادی) وی
- * پردی اسونه او لوی لوی میدانونه .
- * پردی خر شل منه وړی
- * پردی زوی که په خیتیه همومندی پښی به ئی بهر وی
- * په هر کار کی اختیار پکار ده
- * په کار کی تدبیر پکار ده

- * پیری د اوږد اچولی خو خاشاک کم دی !
- * په مات پان ولاړ ده
- * پلمی ډیری دی
- * په ورکړه کی نه ده په شکوند رد کیده
- * په وعده وفا کړه
- * په زړه پاک په خوله بی باک
- * په بی برغولی دیگ کی هر خوک خمڅه وهی
- * په ړندو پشو مورک نیسی
- * پخپله کونډه نازنی د پیغلی
- * په اسمان ستوری نلری په ځمکه ښوری
- * په آسمان ستوری نلری په ځمکه سیوری
- * په بیل کی ئی مستی مایه کړی
- * په روع صورت داغونه مه ږده
- * په څگر کی ئی الف نشته
- * په زخم مالگی دوږه وی
- * په خوله کی ئی اوبه دی
- * په قناعت کی عزت دی - په طمع کی ذلت
- * په ږیره پسی ئی بریت وسوزیدل
- * په ماته کشتی سپور دی .

- * په یوه سترگ ژاړی په بله خاندی
- * پښه بنی پښه
- * په خوړ کی کانی ډیروی خو خبره په سیر پوری ده
- * پیسه د زوی او ورور سر وهی
- * په لنډو لارو مه ځه
- * پتیکي ول په ول تاویری
- * پری ول په ول تاو خوری
- * په جنگ کی گواښ رندی وهل کیږی
- * په کور کی دی خاشاک نه وه چې ټوله زینه وړی او که څنگه؟
- * پټه خزانه ده
- * پالتو خوراک د سپی خوراک
- * پرتوگ ستادی... ل چاپکی وکړه؟
- * پارچاوی ژرندی ته ئی وار نیولی ده
- * پردی غوزان نه په بډه کیږی
- * پکی ته چاویل چې واده دی ده دی ویل گمان (یقین می نشی
- * په اتفاق کی برکت وی
- * په بوسو (پروړو) کی اوبه مه تیردوه
- * په تیارد کی امیل (هار) نه پییل کیږی
- * په تابه ئی هم توپک ویشتلې وی

- * په تابه هم مور سر تړلی وی
- * په تڼده (تندی کی د ولس بجی دی
- * په ځنکندن کی توبه نه قبلیری
- * په خبرو پوری لکی مه جوړد وه
- * پخپل نصیب صبر پکار ده
- * په خرد که کتابونه بار کړی نو ملا به نشی
- * په خوله یوڅه په زړه بل څه
- * په رڼا ورځ سترگی مه پټوه
- * په زړه سترگه نی گورده شهباز خان دی
- * په پخوانی سترگه می گوره
- * خیر دی که می نن جامی د ملنگی اغوستی دینه
- * په خوله لا الله په زړه گمراه
- * په زړو نو خدای عالم ده
- * په شرعه کی شرم ندی پکار
- * په غم د پاسه غم
- * په کومه څانگه (بناخ) چې ناست یی هغه مه پریکود
- * په ... نه کی د ... ل وچ خبری د ارغوچ
- * په لوی لاس غرق شو
- * په مابه اوړیری په تابه وڅاخی

- * په مخ نی د قبر خاوره دوریدلی ده
- * پزی نی تیغ وهلی ده
- * په مرو دروغ ویل ښه ندي
- * په ملنگ د چا قلنگ نه وی
- * په میراث کی خودرنه نه یمه پاتی (رسیدلی)
- * په نن پسی سبا شته
- * په ونه کی زه ایسار شوی یم او پیر بابا ته یادوی
- * په هیره روژه نه ماتیری
- * په یوه سپرغی ټول ځنگل سوزی
- * په یوه حال خدای پاک دی
- * پشی تر هغه شیخه چې په وازده نه ده پښه
- * پنځه روپی نه لگیری پنځوشت لگوی
- * په الفافه کی غیری
- * په یوه ډډه رغری
- * په چل کی ول ده
- * پلار نی لا پیدا نه زوی نی په لښکر تللی وه
- * په کور کی یو د زدارو نلری - پلار ته وایی چې ماته توپ
- واخله
- * پخپل نظر نه زما په نظر ورته وگوره

- * په لاس ئی ورکړد په پښوئ واخله
- * پټه خوله بهتر دد
- * په فلانی ئی چپه میچنی وگرځولی
- * په کومه سترگه چې راته گوری په هغه سترگه درته گورم
- * په کوم کانی می چې تلئ په هغه د تلم
- * په پلمه جنگ غواړی
- * په پلمه بند دد
- * پوروری ته ئی وویل ضامن د څوک دد؟ ویل ئی ضامن می
- تور علی خان
- * په تابه ئی هم لیتی خوړلی وی!
- * په خرو سانگی نه وهلی کیږی
- * په زوټه - زوټه مه غږیږد د راچوونئ
- * په هر تال کی ځنګیږی
- * په یو د تنارد کی یی سرد پښی اچولی
- * په شوروا مرور په غوښو پخلا
- * پاچا ته پاچا یی نه پاته کیږی گدا ته گدائی
- * پاچا به پاچائی کوی - گدا به گدائی کوی
- * پخپله ځان مه ستایه پریږدد چې نور د وستائی
- * په دی دنیا کی څوک بی غمه نشته که وی سړی به نه وی

درین دنیا کسی بی غم ندیدم

اگر باشد بنی آدم نباشد

* په خبر و د چا خوله نه خوریری !

* په اور باندی خاشاک اچوی

* په اور باندی ازوغ اچوی

* پردی زامن چوبوی

* په ورکه مرد کی پسی یی بله مرد کی ورغړوله هغه هم ورکه

شود

* په جو، جومی د ښه نه شی، خومی خیتیه مړه نه شی

* په کور کی خوهر سړی زمري وی

* په کور کی خوهر سړی توریالی وی

* په خبر و کی ئی مالگه نشته

* په خبر و کی ئی اثر نشته

* په رښتیا و وسترگی مه پتوډ

* په روغو سترگو پتی مه لگوډ

* په رڼدو سترگو روان ده

* په زړه کی ئی شیطان ناست دی

* په سر کی ئی چنجی ښوریدلی دی

* په رڼا ورغ ئی په سترگو توره تیاره سی

- * په سپینه رڼا ورځ دروغ وائی
- * په بی اتفاقی کی په گړیو کی هم اوبه وچیری
- * په تابه ئی هم ډولونه وهلی وی
- * په شپه کی به څه شپه وی ؟
- * په غلو غل وخوت
- * په ماسره تود تیرد شود
- * په نس بڼه ندی معلوم
- * په زړه کی هوښیار دد ، په خوله د چا زړه نه بدوی
- * په نه خوراک د نه یم شیر داد خانه ! زړه می چووی له بی تمیزی نه
- * په ډیرو کی دیوډ خوله کونه وی
- * په اوو په نه د نه پوهیږم د مچ نقل درواچوم
- * په لندولښتو اور نه بلیری
- * په وچه ځمکه شویندک وهی
- * په لور کچ کیده
- * په دغه خومی میتازی ندی کړی ؟
- * په نا منلی ورځ پیدا ده
- * په یوډ زین دود کونی نه ځایری
- * پلار گتلی زوی ته توکی مسخری شوی

- * پکې وړاد راغله گمان مې نه سي
- * پکه چا په وړانه پرېښوده دی د سر کجاوی غوښتی
- * په باران پسي کاسی مه گرځوه
- * په سپینو جامو د داغ مه ږده
- * پلار د سپرو مړ که که پیاده وو ؟ پلار مې مړ که که سپارده
- که پیاده
- * په ناسته کونه خبری کوې
- * پښی ئی وغزولی
- * په کال کې دوه ورځې د آخر وې
- * په غم د غمجنه شوم په سود د سودمنه نه شوم
- * په ډانگ پیلې وائی
- * په هر حال شکر بی له کفره
- * په اتفاق خدای (ج) خوښ ده
- * په لنډه ځمکه دوړی باسی !
- * په لنډو غوښو اوړ نه بلېری ویل ئی ښه بلېری خودوگ ئی
- څوک نه وینی
- * په لنډو غوښو اوړ بلېری خودوگ ئی څوک نه وینی !
- * پشی که له بامه راو لویږی په څلورو درېری
- * فلانی په څلورو روان ده

- * په منډه نه ده په تنډه ده
- * پاچا د خولي نامرد ده
- * پهلوان يو چل ځانته پټ ساتي
- * په يوه ډله وريرو کې نور جان پروت خاورو ابرو کې
- * په شلو نولو کې يو دادي
- * په دې کې مې مه شميره پدې کې مې په دوه شميره
- * په تيږه ميخ نه ځي
- * پک د نورو د سر علاج کاوه خپل ځينې هيروه
- * پردې ئې پور يستی بېگه ته خپلې لنډې ته پاتې وه
- * په تمبلې کې چې څومره ځان شوروي ، هغومره کته ځي
- * پک د خپل سرجور کې بيا د نورو علاج کوي
- * په انسان کې عقل جوهر ده
- * په پردې ... نه شرط مه تړه
- * په وره پوري ولاړې د مني ورځې دغه وي چې د اولارې
- * په خوله ئې يوه په زړه ئې بله
- * په مرو کې سپي نشته ، په ژوندو کې مېړنۍ نشته
- * پښې ئې گټلې سر ئې بائيلود
- * په پټه خوله سخوند مه وهه
- * په چاغم په چا بنادي په چائي تيتي شگري نيولي دينه

* په کال کی دوه اختره وی

* پردی غوښی په وړانه پوری نه نښلی

* په سیکل سپور سه د ځمکی خلکو ته ویل : د خدای په امان

* په خړو نیزی نه وهلی کیږی

* په هگی وینسته نه شین کیږی

* په یوه چې دوه شی رڼا ورځ پری توره شپه شی

* په یوه گنځ کی دوه فقیران راځی ، په یوه علاقه کی دوه

پاچایان نه راځی

* په غور لوښی اوبه نه څښیږی

* په دیرو خبرو پسی مشعل مه گرځوه

* پشی ، پشی که د داپزه په زړه وه بیا به نه کی خوشماری

* په خوله د برکت سه

* پاتی سوه دوه په دوه

* پشی د دغوښو کښی کړه ساتی ئی له چا ؟

* په ښه پیږی نه په بده شرمیږی نه

* پور په پور نه پریکیږی

* په خوار اور اوبه قحط وی

* په شا راوړی بلا - په شامی در وړه بلا.

* په یوه پرستن کی دوه لوڅ نه پتیږی

- * په کور کی سپی د اوبو غلا کوی
- * په مړه مار گزارونه مکوه
- * په زخم مالگی دوږه وی
- * په مړو کی ئی سپی نشته په ژوندو کی ئی میړنی نشته
- * په خوار اور اوبه قحط وی
- * په حرکت کی برکت دی .
- * په شیدو سوی مستو ته ورپکی
- * پوره ورک د کړه دوه کوره
- * پور د په کاغی وی کاغی د ژوندی وی
- * په یخ ئی نوشته کړه لمر ته ئی کیښوده
- * په یاری کی بنگری ماتیری
- * په پردو خیراتو کی سپی په ډانگو وهی
- * په یوه تګ شولی نه سپنیری
- * په یوه گل نه پسرلی کیږی .
- * په یوه غوړ ئی اوری له بل غوړه ئی باسی
- * پاک اوسه بی پاک اوسه
- * پدی لاره چه روان یی ترکستان ته تللی ده
- * په پردی خای کی چه ونی لکوی تکه به ئی واورى
- * په هغه ویا له کی چه اوبه تللی وی بیا هم ځی

- * په کور کی ئی د مورک لکی نه سپیری
- * پک ته دی خدای نوک نه ورکوي چه سر په وگروي
- * پردی غم له واوری سوړوی
- * په تیاری پسی رڼا وی
- * په شپه پس ورځ وی
- * په خندا پسی ژړا وی
- * په پک پوری چه خاندی ورته وایه ځنیوره
- * په یوه څپیره سل مخونه خوړیږی
- * په شمله گی د شوم غلطه چه کورته د راغلم یوه خره وه بله کته
- * پنځه سره گوتی یو ځای په خوله کوی!
- * په یوه لاس کی دوه هند وانی نه نیول کیږی
- * په گیدره پوری خپل پوستکی اورد
- * پیاز دوی په نیاز دی
- * پتکی چه له سره خطاشی په اوږو تکیه شی ولیدلی نده
- * پردی کټ تر نیو شپو وی
- * په درنو دروند په سپکو سپک
- * په پردی وطن کی واچوه تیری څه
- * پوره ورک د کره دوه کوره
- * په ژوندو کی ئی ښه نشته په مړو کی یی بد نشته

- * پلار ئی لا پیدا نه و د زوی یی په بامو گرځیده
- * په هغه کور کی چه سپی وی ملاټیکي نه ورځی
- * په ښو تلوار په بدو تحمل
- * په منډ ند په تنډ دد
- * په لمانځه خو په می ته ودروی را باند وائی به ئی څوک
- * پر می که مړ می که
- * په روغ صورت داغ مه ږده
- * په سخته ئی لاسته راوړی په اسانه ئی له لاسه ورکوی
- * په گند کی چه څو مرد لرگی وهی بوی یی زیاتیری
- * په کوچو کی مچ غواړی
- * په لمخی کی وینسته لتوی
- * په کاسه کی چه را کوی په غلبیل یی را کړد چی نز کور د راونه
- رسیری
- * پلار گټلی زوی ته اسان دی
- * په ولیدلی باندی رحم وکړد چه الله تعالی په تا باندی رحم
- وکړی
- * په تیرو اوبو پسی کړد نه وړل کیږی

- * په نوو دوستانو زار د دوستان له لاسه مه ورکوډ
- * په زړه کې به د یوه وی در پښه به بله شي
- * په پلار چه بند نده په تا څه بنده
- * پښې نې په نکړي غوډي
- * په ژوندني میراته ده
- * وائي «پشي اوه ساوي لري»
- * په مرگ نې ونيسه تې ته نې راضي گډه
- * په هر چا خپل ځان گران دي
- * پلټوونکي پيدا کوونکي دي .
- * پک چا په وړانه پرېښود د ويل ، چه آس می د ملک کړه
- وتېدی
- * په خړد سپور خړني ورک کړي
- * پخپله لات او پلار نې برنس دي .
- * په خوانېي گران دي
- * په ډيرو قصا بانو کی غوايي مردار يږي .
- * پردی زوی نه خپله لور ښه ده
- * پیسه ، پسه گټي
- * په مړو اړو نې پل نه معلوميري
- * په لارو پاکوري نه پخيږي

- * پیریانو ته غزنی څه دی
- * په گوشته کی هم ځوانان شته
- * پشی خوبه دی زد کړم ، میاو ، میاو ، به څوک کوی
- * په اسمان ستوری نلری په ځمکه بنوری
- * په ړندو کی یو سترگی پاچا وی
- * په بیل کی نی مستی مایه کړی
- * ورد تا ته وایم دیواله ته نی واورد
- * په جنگ کی حلوانه ویشله کیږی
- * په ځوانی کی څه وی چه به په زور والی کی وی
- * په خوله یی یو میچ وزی بل ننوزی
- * پښو لاندی یی میږیان نه ازاریری
- * په خرد سپریدل یو عیب ځینی کته کیدل بل عیب
- * په زخم مالگی دورد وی
- * په خرد سپرد په ډیران کته
- * په ډیرو لیونی خوشحاله کیږی
- * په وعدو وفا کوږد
- * پک په کیشتهو مښن شو
- * پکه داد لابله سپکه
- * په خرد نی زور نه رسیدد په کته یی بنا وکړد

- * په هگی کی چونیدلی
- * پک که ډاکتر وای اول به ئی د خپل سر علاج کړی وده
- * په بنو سترگی نه درنیري
- * په هغه بناخ چه ناست دی په تیشه یی وهی
- * په تیر دی نوی نوشته کړه
- * په جنگ کی آس نه چاغیري
- * په جنگ کی آسونه نه تاخیري
- * پشی غوښو ته نه رسیده ویل ئی ، بوی کوی
- * په زین کړی آس ده
- * په یو د سترگه ژاړی په بله خاندی
- * په رمه کی چه یو ریخ ووهی ټوله رمه بد نامه شی
- * په منځ کی بی تور د بلا تیر د شوی
- * پوښتنه کول عیب ندده نه پوهیدل عیب دی .
- * په نارد خینته پراتی په خوب وینی
- * په مجلس کی بی ایمانه کینه با ایمانه جگ شه
- * پښی می پورته وی که په خرد وی که په آس وی
- * په پردی ژرندد کی وار نیسی
- * په پیاز پوری یی هم لده بولی .
- * په دو گلونه پسرلی کیږی .

- * په ملائی لمبول دی بښل ئی په خدای دی.
- * پشی ته د خدای وزر نه ورکوی که ئی ورکی د چغو کو تخم به وکاری.
- * پکی سر په خیال که چه میړد ئی شهباز دی.
- * پنډی ئی مگوره ایمان ئی گورد.
- * پور تر غاړه میړ مردارد.
- * پور چه تر سر پورته شی وچه ئی مه خورد.
- * په بازو کی بنگری ماتیری.
- * په بل وطن کی د ښو کښت کود ترینه تیریرد.
- * په پردی پرتاگه ځان نه پتیری.
- * په خنګه کی یی وزیږود په بازار کی لوی که.
- * په خپلو خپل په پردو پردی.
- * په غرو کی اور بلیری سورنچی ورته رقصیری.
- * په کولمو کی خواړه وچ خبری د غورمچ.
- * په گیدد کی فرزند نوم ئی ارجمند.
- * په هغود خدای مه وهه چی وهل ئی نه وی کړی.
- * په هر غار کی گوتی مه منډه فساد به درورسیری.
- * پیرنه الوزی مرید ئی الوزی.
- * پردی جنگ نیم اختر دی.

- * پرسپی هلو کی ډیر دی.
- * پرېښو تلوار په بدو تامل.
- * په خوله خاندو هوسیرد - غیرت په زړه کی پټ ساته راځی وختونه.
- * پوری په ډگری ما موړک وویست په لری - خورته می ناری کړی چه کولی غواړی که لری.
- * پردی کلی ته چه خم سپی می خوری ورته ویل ئی چه لوتی مه وله نه دی خوری.
- * په خوست ئی اوبوی په کر مه شکیلی ورته وهی.
- * په کونه پوتی مه ټوله.
- * په شلونو لوکی یو دادی.
- * پا سنیو ویل چه شوق ذوق ، منځنیو ویل چه گذارد ، لاندنیو ویل چه وچاودیدم.
- * پور په غاړه غوا مردارد.
- * پردی نه خپلیزی.
- * پرون مسلمان شوی او نن گیلی کوی.
- * منډی کړی ، نه منډی کړی.
- * پټه خوله په رضایت حساب ده.
- * پټه خوله په هو حساب ده.

- * په حرکت کی برکت ده.
- * په شیدو سوی ترووته پوکی.
- * پور وړی پور غواړی بیا نور غواړی.
- * په چاغم په بنادی په چا کاره کراری.
- * په مینه ئی خرر اغښتی.
- * په شرعه کی څه شرم.
- * په مینه ئی رار غښتی ده.
- * پټه خوله اقرار ده.
- * پور چه ځنډنی شی خوردنی شی.
- * په هسکه وخیژد څاروکه - څه چه نور کوی هغه کاروکه.
- * پښتون وړوکی بار نه وړی.
- * پور د بدو برخه ده.
- * پور د مینې لور. (داس)
- * په اوبو کی ډوب اوبه نه وینی.
- * په وړی خپته غومبر نه وهل کیږی.
- * په بیمی (بوری - توپک) ئی گتم او په بیمی ئی خورم.
- * په تله په راتله نه شی چه خودرزد ختی نه شی.
- * په سر (پتکی) کی د مسواک دی - په بغل کی د خنجر.
- * په سل باندی جوړیږی په یو باندی ماتیږی.

- * په سل باندې جوړېږي په يو وړانېږي .
- * په لاس وړي ښه دي نه په کال غوندې .
- * په وينځلو به ئې سپين نه کړي بابو جانه ، کوم لمخې چه دورې اصل ئې توروې .
- * په يوه غرد بل غرمه وله .
- * پيرد نه پيرد .
- * په لسو وهلي ښه وي نه په يوه ملامت .
- * پيسې کړي کوني سموي .
- * پوهنه رها ده .
- * پښتو ويل اسانه ده پښتو کول سخته ده .
- * په ډيرو ليونې خوشحاله کيږي .
- * په رنگو کې ښه رنگ د ځوانۍ دي .
- * پلټوونکي پيدا کوونکي دي .
- * پيس بل پيس په تياره کې هم پيژني .
- * په نغدو سودا د مشکو بوي لري .
- * په داسې بلا واورې چه پرتوگ په غاړه راوړي .
- * په يوه لاس کې يې توره په بل لاس کې يې قرآن .
- * په يوه چه دود شي د خدای په ننداره شي .
- * په زار د خوړ کيږدي مه درود .

- * پلار خطا ښه دی نه مور خطا .
- * په جنگ کی گواښرندي څو بلیزی .
- * پښود خدای د پارد مورک نه نیسی .
- * پټ غل بادشاه دی .
- * په دیدو سترگو کښی دروغ وائی .
- * په ملا ئې لمبونه او په خدائی یې بخښنه .
- * یو هاتی او سل ئې ساتې .
- * په بار کښی کور لرگی ئی .
- * پیغله چه په کوروی گرنگنه وی چه له کورد ووزی قدر منه وی .
- * پیاتی دنس پتری څوک چې بی نه خوری هغه زموږ د کلی سپی .
- * په سنډاگانو کی غوایی پاچا دی .
- * په خرد سپور خورونه ورک .
- * په پاو پیږی نه ، منه ته لاس اچوی .
- * په بی نرخه ښار کی مه اوسیرد .
- * پردی وم ، پردی پاتی سوم .
- * پشی ئی د غوښو په سر مقرر د کړد .
- * پردی غم - له واوری سوړوی .
- * پردی زوی نه خپله لور ښه دد .
- * په یوه گل نه پسرلی کیږی .
- * په خرد سپرد په ډیران کته .
- * پوښتنه نیم علم دی .
- * پخپله .

- * تادی خدای را جوړ کړی موږ د هم غله یو
- * تاج په هر سر برابر دی خوهر سر د تاج لایق ندی
- * تابه ولی ما به خوړ کړی
- * تاثیر له مجلسه وی
- * تاخوړد چې ما خوړد
- * تاد خدای را جوړ کړی موږ د هم تګان یو
- * تازی چې تر تازی پاتی شی لکی ی غوته پریکه
- * تانده ژبه هری خواته گرځی
- * تاوان د وشه نوم د او مه شه
- * تازی ته د ښکار په وخت کی... ل ورشی
- * تاچه وژلی دی هغه د خدای وېخشی
- * تاخوزد په چولی بیابان پرېښودم
- * تاوان ئی هم وسه نه یی د ژوندو غاړد اوووته نه دمړو
- * تاوان د وسه نه دی دمړوسه نه د ژوندو
- * تاخه د فیلی... س په توره وهلی دد
- * تاریخ وهلی (خپلی) دی
- * تاماته خه پیایلی سرونه راوړی

- * تر ابا لویه قبا
- * تر کانی د بیزو کارندی
- * تر بور د تیاری میړوی ده
- * تربیکاری بیگاری ښه ده
- * تر پراته زمري گرځنده گیدر ښه دی
- * تر چری لاندی ساد کوی
- * تر خور گوته ئی نیولی
- * تر سد مرگ وروردی
- * تر خه د خوړو په زور خوړی شی
- * تر او بود مخه کالی مه کاره
- * تر بور مړ کړه غیبت ئی مکره
- * تر بور خوار لرد خو په کار ئی لرد
- * تربیر (تر بور) که د مړ کو (کړی) سیوری ته خود
کو (کړی)
- * تربی عقله ناوی هوشیاره کونډه ښه ده
- * تربی غیر ته تر بور تکره تر له ښه ده
- * تربی غیر ته نرد غیر تی ښځه ښه ده
- * تر پردی زوی خپله لور ښه ده
- * تر خو چې یز مړ نده پوست ئی مه خر خود

- * ترخه خورده خوترخه مه وایه
- * تر لاس به د ونیسم او په غرده به دی راوگرځوم! ویلی ته خوبه هم راسردي !!
- * تر رمی نی سپی ډیر دی
- * تر رنگ نی خوند ښه دی
- * تر سړی گټی تود تاوان ښه دی
- * تر سلو دعوو یوه برمه ښه ده
- * تر شیر یی په شهر واخلو حاله یم
- * تر کورد سپی په غپ تیر یی
- * تر کورده نه تر گورده
- * تر منځ مودی سرده دیوال وی
- * تر پلار او مور خوری راڅه که گوری خوری
- * تر وری ، تر وری مور به سرده جوړ سو ، ستانی پاتی مخ توری
- * تر وژلی وروړ پریشی گومل ښه ده
- * تر وهلوئی په زغلولو ستری که
- * تر هغه می جار کړی چې سهار نی کور وینم ما ښام نی اور وینم
- * تیزی په خوب او به وینی
- * تر پښو لاندی ځمکه مه گورده لری وطن گورده
- * ترده کانه تر کانی کوه خپل ځان ته کالی کوه

- * تر د کان تر خځ ځانته وهي
- * تر دابوري توپک د جارشم - تر لې تاته کړه زده خياله ځمه
- * تر بور د تر بور نه ويريزي
- * تير د پخپل ځای درنه وي
- * تير به شي هير به نشي ۰
- * تير په هير
- * تير له دې غوري شور وانه
- * تيار د چراغ لاندې وي
- * تيزمه اچود جاله خوځيزي
- * تير د پورته اچوي اوسر لاندې ورته نيسي
- * تير د ، تير د ماتوي
- * تير د چې په تر بور ولگيد په ديوال ولگيد
- * تيغ چې چليزي نو وينې هم بهيري
- * تيل که د روپي شل منه شي نو وړند به شي څه کوي
- * تصميم د بري لومړي شرط دی
- * تشه لاسه ته مي د بنمن شي
- * تش قالبوت دی
- * تخته چې په تخته جوړه سي حاجت (ضرورت) د تر د کان

نشته

- * تخت سلیمان ته پاتی نشو او گنج قارون ته
- * تجربه بهترین معلم دی
- * تجارت په دماغ شی نه په روپو
- * تجربه لوی استاذ دی
- * تنور چې گرم وگوری هرڅوک پی پاستی وهی
- * ته به له ما سره زده به له تا سره
- * تهداب ئی کور دی
- * توره د که لنډه قدم ورپسی واخله
- * توره د که پڅه وی تیره ئی کړه که لنډه وی اوږده ئی کړه
- * توره د تیره لاس د خلاص
- * تور خر په صابون نه سپینیری
- * تور خرد گنگا په سیند کی هم نه پاکیری
- * توت په سیاهه پخیږی د هلکانو ورته بیرته وی
- * تور توتان تر تا قربان
- * توری ویړول کوی سپینی اوړول کوی
- * توپک دوست د بنمن نه پیژنی
- * تاوان د وسو عذر د ونسو
- * توکړی لاری بیرته نه راخیستل کیږی
- * توری د لالا وهی ډوډی د عبدالله وهی

- * توتان په وار پخپری وړوکی ورته بیرې کوی
- * تونکی وائی بی ازاره ده ویل ئی د چمن له چنجانو وپوښته
- * تود تبخی وؤ یوه دوه ما پری هم ورواچولی
- * توده توده جلوا د خوانی مشغولا
- * تور سپی ، خر سپی وارې یو دی
- * تور سپی د اوزگړی په بیه خر خوی
- * تور نار په شا گذار کوی
- * توره په کتوده ، غیشی په ویشتو دي
- * توري پور غواړی غاخی نور غواړی
- * تور ملائی په شنو سر ونډی خوچه بیرئ وی
- * توره چې په تیکیکي خوراک کړی نو ویستلوته ئی څه
- حاجت وی
- * توره هر سپی کوی دمیر د ډول گوره
- * توره که تیره وی په گذار به خر گنده شی
- * توره سرد بڼه ده د خونه د ورور په وینو
- * توریالی ټول ننگیالی
- * توریالی په شانه واهه کیږی
- * توری د (به) لاله وهی مړی د (به) عبدالله وهی
- * توری چرگی سپینی هگی اچوی

- * توری نور غواتان کوی او منصب صدو خان خوری
 * توری میروگی وهی نوم د آدم خان شی
 * توری هغه وهی چې گیر شی
 * توی به تیر شی تیری به پاتی شی
 * توی به تیر شی کانی به پاتی شی
 * توری سکان وهی کبری پگری هندوان وهی
 * توری بلوگی وهی نوم د امیر خان غی
 * تور کی سپین کی نه دی پکار
 * تور کی سپین غواری
 * تور د په میدان کی خوند کوی
 * توکل په خدای
 * توکل په خدای لنډی په شپاړس
 * تور خرپه صابون نه سپینیری
 * تقدیر ته تدبیر نشته
 * تش لاس نرېنځه کوی
 * تشه لاسه ته می دښمن نی
 * تله دهیچا لحاظ نکوی
 * تله د چا لحاظ نکوی « تله د چا خټ مخ نه گوری »
 * تللی مال بیا راخی خو تللی عزت بیا نه راخی

- * تنگ د خدای د چا قبر هم نکړی
- * ته د کومو خوړو اینګولی یی
- * ته د کومو ګلو باغ یی
- * ته د مابد پلار مور ته کنځا مه ګوډ زده به د ستا ښه پلار مور ته
کنځا نه کوم
- * ته یومن ئی یومنی زه یومن په تازیاتی
- * ته او خپل خدای دی
- * ته او خپل عمل دی
- * ته خو جنگداری وی زده د هسی د خندا مړ کړم
- * ته خود غرو وی زده له کمر ووغورځولم
- * ته د آس نه کوز شه او آس ماته را ګډه
- * ته دلته او شل د په قمبر کی
- * ته زما شپږی مشلوه زده ستا شال نه شلوم
- * ته که کافر ئی زما خو ځګر ئی
- * ته لا ډوډی ته پاپا وائی
- * ته لا ډوډی ته کوکو وائی
- * ته مړ نشوی او مورد په ګڼ کپانو لوټ کړو
- * ته می یار بللی په بډه (ګنډه) د پیاز اوختو
- * ته وائی بس ، نس د وائی لس

- * ته به وایی چی سل ئی وژلنی دی یو تری پاتی دي
- * ته خوزما په آخور لوی شوی یی
- * ته د کوم مرض داروئی
- * ته د کوم باغ گل یی
- * ته می وزی وا (وهه) زده به دی روزی وام (وهم)
- * ته خوبه سپری یی خود پلار فلانه ، د سمانه د وکړم
- * ته په ما زده په تا
- * ته تر سنده پوری زه را پوری
- * تش بوس دي
- * توتان خورل او شپیلی غبرول د وارد سرده نه کیږی
- * تیزه چه له ځایه وخوځی نو سپکه شی
- * تا چه وژلی هغه د خدای ونه بخشی
- * تیریدلری ، هیریدد نلری.
- * تر رمی ئی سپی ډیر دی.
- * تر کورنی سپی گڼسته خرنه دی.
- * تبری سپی یی په کورنه او بیږی.
- * تو - په شنډانو کیږی.
- * تور په تور د شپه اخله چه سور وینی شین مه اخله.
- * توری نور ځوانان وهی منصب سډو خوری.

- * توری چرگی سپینی هگی اچوی.
- * توکل نردی اندیښنه ښځه.
- * توری ته یې ودریرد، خبری ته یې مه دریرد.
- * تریا کی دود په ایکی.
- * تریوی خرما دود وڅکی ښی دی.
- * ترخه خورده خو ترخه مه وایه.
- * تری اوبه په خوب وینی.
- * ته له آسه کوزسه ما پری سپور که.
- * تاسی وزگری وگوری چه شکرئی لگولی، تاسی فلانی وگوری چه په دود پیسی ئی اوربز خریلی.
- * تر خور گوته می مه نیسه.
- * تانگ د سست تړلی ود.
- * تر بردی پوری خو می پریرد.
- * تر دیگ خمشه گرمه دد.
- * ترکان تر ښځ وهی دری ځان ته اچوی.
- * تور دیو په جنگښه مین وه ورته ویل به ئی: ښی بی کړو.
- * تیرد پورته کوی لږم تری لاندی غواړی.
- * ترسل من خورلی یو من کرلی ښه دی.
- * تر بسو لاندی اوبه تیرد وی

- * تاته یی آبی پخوی ماته ئی تبی پخوی .
- * تر غوا غرواندی ښه دي .
- * تر سلو مرکو یو د بر مته ښه دد .
- * تر سلو وویو د نه ښه دد .
- * تاته نه وایم !
- * توری بلوگی وهی نوم د آدم خان ځی .
- * تاداو چه له بیخه کورشی نو تر سرد کوروی .
- * ته می وزی وهه زده د روژی وهم .
- * ته خو د غونډی وی زده د هم د غونډی کرم .
- * تیر شوی عمر په لاس نه راځی .
- * تر د که مضبوطه دد - د زور په مخ کی هیڅ نه دد .
- * تش په توره ماته گورد .
- * تشه تلی تشه راتلی - د پچود وړی د تلی .
- * تقدیر په تدبیر پوری خاندی .
- * توره په څنگ کی کوتک غواړی .
- * تبی ویل چه زما کونه د سرود د نغری ورته ویل چه زده چیرته
وم چه ستا کونه د سرو شود .
- * ته دهاتی په غور کښی اوده ئی .
- * تیښته هم نیمه توره دد .

* تماشبین د نخښی منع ولی.

* تور هم ښی تلی، برگي هم ښی تلی. تکه سپینو ولووله.

* تا د زمان خان په ژرنده اوږه ندی کړی.

* تیره تیره ماتوی.

* تیره چاره نه مخ گوري نه خټ.

- * تینگ غزم غرونه ماتوی ،
- * ټول خلک غنم کری زما لالی اوربشی لالیه ستری مه شی .
- * ټول عمر ئی روژد ونیوله آخر ئی په ... ماته کړه .
- * ټک نه ووده بیا زرغون شه .
- * ټپ د دواړو لاسو خپری .
- * د ټپس په کونه کی دومر د وازده نه وی .
- * ټټود په سوری او تره .
- * تغیری — (کرتیری) دلته او آگی بل ځای کی اچوی .
- * ټکه ، ټکه ، ټکه دا کوټه د ړندوډ که .
- * ټکه هر چیری د خوار په کور ولیری (پریوزی) .
- * ټمبه (اغیرلی) ته یو تیغ هم غنمت ده .
- * ټوپکه ! مه د خوله شه مه د کونه .
- * ټوپی د ستارندی ، خپلی پیزارندی .
- * ټوخی د ژمی کالی دی .
- * ټول به روغ شی خوبلا وهلی نه روغیری .
- * ټوک ډوډی وینی یوه کاسه پیاتی نه وینی .

- * ټول په يوه گوته گډيږي .
- * ټول عالم غزا ته ځي گنجی (پک) سرکوزی غلا ته ځي .
- * ټول عمر د تیر شو په اوبو کی ، اوبه نه پیژنی کبه .
- * ټوله می لا ټوله ، خټوله می لانورده .
- * ټیپک (ټوپک) د قراری دی .
- * ټگی لیا ټگی پوستونی ورکوی لاس پکی نشته .
- * ټک په برگی واوښت .
- * ټگ به ټگ مار واوښت .
- * ټگی دخپل ځان سرده ده .
- * ټک نه وه بیا زرغون شه .
- * ټکه د خوار په سرالویږي .
- * ټول په یوه سترگه مه گورده .
- * ټولی د سړی نه روزی کیږي .
- * ټر په پر نه پټیږي .
- * ټک د راکه په خرخی کی - ټک به درکړم به کښی کی .
- * ټغر (گلم) هلته خرڅ کړه چه بیرته پی کښی .

- * جارد شېم غرانیه چه موټی د سړی که .
- * جارد شم روپی چه خپرئی هم گدی .
- * جارد شم روپی چې خپرئی هم گدی .
- * جاله د ترری او ناری پکی پکووهی .
- * جای شته جولا نشته .
- * جانان خفه بی بی خوشحاله .
- * جار تر هغه زویه چه تر هر چاوی نیک خویه .
- * جامه د چه پورشی په ځان پوری د اورشی .
- * جامی خود ښی ، په گیده څنگه یی . ؟
- * جاهل ته دوه ځله سلام کوډ .
- * جنگ د شدیاری په سرد شدیاری .
- * جنگ سور سومیری تود شو .
- * جنیکی سحر گری وی په خپله ځان له ځای کوی .
- * جنت ښه ځای خو ورته ورتلل د زړه چاوده دی .
- * جنگ په شدیاره ښه دی نه په خاورد .
- * جنگ په وسله ننگ په غله .
- * جنگ کی اسونه نه خربیری .

- * جنگ ته لار شه یا به غازی شی یا به راضی شی .
- * جنگ اسانه ده خو بنائی گرانه دی .
- * جنت د مور او پلار تر پښو لاندی دی .
- * جگو بنگلو ته نظر مه کوډ .
- * جومات خړی دی
- * جو - اوریشی یو دی .
- * جرنده په گوډی پسی نه ځی ، گوډی په جرنده پسی ځی .
- * جرنده پار چاوه مه پریرډه ، چه چلیبری نوښه ده .
- * جیت اړد ننه ، ساون (پشکال) بادرو په وټه ، اسو کاتک په غنه .
- * جهان غمگین دی .
- * ځغ (جغ) غواره ځغ په غاړه .
- * جنگ د جینکو کار ندی .
- * جوړی خورا جوړی شوی خو پاته ناجوړی شوی .؟
- * جلا وطنی د سړو قدر کموی .
- * جنگ وکه دوست د بنمن معلوم که - خیرات وکه خپل پرده دی معلوم که .
- * جواړی وویل : چه ما به څوک لوند کړی ؟ شیدو ورته وویل چه خه ده وویل ! ویل ئی تا ته نه وایم «

- * جار له خپله کور د چه ځان و اچوی په زور د.
- * جلوئی ځینی وړی دی .
- * جزا د عمل حق ده .
- * جماعت - ژرنده نه پیژنی او خټه ورته اړوی .
- * جنگ د غوایانو وده او ماتیدل جوار .
- * جنگه جنگه توده شه - کر بوری می پوخ کړی دی .
- * جارسم ، گوته دروړم .
- * جارسم روپی چه هم سیرنې هم ډوډی .
- * جت می تک تور - نه یی عیب سته نه پیغور .
- * جنگ په خاوره ښه دی ، نه پرشیدارد .
- * جای - جای پیسی - جای ، جای قیسی .
- * جای - جای مرگی لوړی کوی - جای جای پردی کوی .

- * ځمکه هغه سوزي چې اور پي بليري .
- * ځان ويني ځوان نه ويني .
- * ځان کي کرباس نلري نوم ئي ملک فتح خان دي .
- * ځان ته گوره بيا نو شوره .
- * ځان ځاني خپله خواري .
- * ځان د وڅوري نوکري چې به لږ وږ لري
- * ځانه ځانه تر هر چا گرانه
- * ځوان په غړي ، زور په لرې .
- * ځوانه ښځه د زارډ خوا وهی .
- * ځواني نه پتيري .
- * ځمکي ته وائي چې ته را لاندي ځه .
- * ځمکي ته وايي ، چې خوشحاله ته اوسه چې درياندی روان يم .
- * ځان ساتل فرض دي .
- * ځنگل بي شغاله ندي .
- * ځواني د ژوند پسرلي دي .
- * ځان ته گوره او بل پري نيسه .

- * ځان قربان د وی شکه د نه وی.
- * ځان باندی د راشی خوړو من د هیر شی.
- * ځان چې په ضرور شی نه مور یاده نه لور شی.
- * ځان ظهیر کړه ، ځان امیر کړه .
- * ځان ستری ښه دی ، نه زړه ستری .
- * ځان کم عقل کړه چې گټه وکړی .
- * ځانگو نیمه مورد ده .
- * ځلمو د خندا نه موندلی ده .
- * ځنگدن که گران دی د هر چا په ځان دی .
- * ځوانی د باد سورلی دی .
- * ځوی د پلار په ځوی بویه ، لورد مور په ځوی .
- * ځویه ځان خود او شرماوه خو چې قام او نه شرموی .
- * ځمکه وائی که په تاکی گناه نه وی له ما مه ویریرد .
- * ځوانی ته ئی مه گورده کش ته ئی گورده .
- * ځان ته پیچومی جوړه وی .
- * ځان ځانی خپله خواری .
- * ځور ندی مړی نسته .
- * ځانته چه غرده شی یا خاورده یا ایرده شی .
- * ځنگل د زمریونه خالی نه وی .

- * ځوانان زرمه زردی خود بختور په سردی.
- * ځای تود وده کوچی نه وده.
- * ځان څه ؟ سخی سخی کوی.
- * ځوان په کار بڼه ښکار پیری.
- * ځمکه وچاودیده ، مورک پی ننوت!
- * ځان به ورکړم خوتا به چاته ورنکړم.
- * ځان وینی ځوان نه وینی.
- * ځینی ولولی ملاشی ځینی ولولی بلاشی.
- * ځانه خپل ځانه تر هر چا را باندی گرانه.
- * ځان ته گوره بل پری نیسه.
- * ځوز باغ - گنگو باغ!!
- * ځان چه په ضرورشی نه دی زوی نه د لورشی.
- * ځان ته بڼه وائی بڼه نکړی واخه وائی واخه کړی.
- * ځماله کور د اوزه ، بیخ د اوزه.
- * ځوانی یو د نیشه دده نه چه همیشه دده.

- * چه فيلان ساتی فيل خانى به جوړه وى
- * چه كرى هغه به ريبى
- * چى يايى د خپلو زده وى او يا د بل ومنى
- * چه د خپلو خوار نسي د پرديو به پلار نه سي
- * چه وروړئى نكړى په سپور به ئى نكړى
- * چه وريجى خورى غره به كوى
- * چى لار شى تر تله بيا به راشى زما تر ... تله
- * چه شمال نه وى دونى پانى نه ښورى
- * چه ولويدى خور ولى نه شوى
- * چه په تنگ شونو په جنگ شو
- * چرمشكى له مار سره غزيك دوه توتى شوه
- * چيرى چه سور زيرى وينى وائى ملا شاه گل دى
- * چرگه چه اذان وكى د حلالو لوده
- * چرگ چه خوان شى په بام ورو، ورو غى .. چه بام وړ لاندى
- ونه لوييزى
- * چه ډنگر شى كړن د بولى چه چاق شى ترن د بولى
- * چه تير شو هغه هير شو

- * چه په تمه د سپرو شه هغه پاتی په میرو شه *
- * چرگه می نا جوړه د د پلمه می ورته جوړه د *
- * چه غورځی هغه پرځی *
- * چه مړ شی هغه پر شی *
- * چه عقل نه وی ځان په عذاب دی *
- * چرسی سړی نه سړی *
- * چه ځوان وم د نجونو یار وم چه زور شوم د نجونو پیغور شوم *
- * چه دوست د نه وی په هغه مجلس که مه کینه *
- * چه ځان ونه پیژنی خدای نشی پیژندلی *
- * چی ماشوم ونه ژاړی مورنی شدی نه ورکوی *
- * چیری چه زړه ځی هلته پښی ځی *
- * چرگ چه غوتیږی کونه نی تنگیږی *
- * چری د کلی مزدور کلی د چری مزدور *
- * چه له یار د وائی له ځانه وایی *
- * چه د وډی خوری پشی ته تر سیری اچوی *
- * چه ځمکه سر د شی هر څوک منډی وهی *
- * چه وی غواړی په خوله نوږه یی خوری په څه *
- * چنگښه ، د لوتی سرته وختله ویل یی آس خومی زوی هم نده *
- * چین کوی که پین کوی زما په تول کی راغلی یی *

- * چي نه کار په هغه څه کار
- * چراغ ئی په اوبو کی بلیری
- * چه می وارسه پلار ئی را پیدا سه
- * چیری چه ډب وی هلته ادب وی
- * چرگه د مالگی په خټلو څه پوهیری
- * چرگ کم غول ئی کم
- * چي د لنګیدونه وی بلاریدی څله
- * چه ونه خوری د ځان غوښی ویه نه خوری د ښکار غوښی
- * چاچا مری نښی پریردی
- * چه دینگ او کاسه وی کړپ به ئی خامخا وی
- * چه ورده نه وی خورلی له خولی د بوی نه ځی
- * چه څرنګه د وینوله هغسی ئی خدای درکوی
- * چه شاهد لری پر نه یی چه پلار لری آرمنی نه ئی
- * چه څنګه راته گوری هسی درته گورم
- * چه په دیګ کی دی هغه په چمچه کیدی
- * چه د پلار نه نه وی ورته مه وایه چه ورورده
- * چه اوسی په خوی به د هغوسی
- * چه غل ئی قهرجن په څه ئی
- * چه غل نه اوړی مل د واوړی

* چه په سرني گرځوی سر به درباندي گرځي (ښځه)

* چه د واده ميرمن متيزه ولاړد نو سرود چاته غږيږي

* چه دود نه وي هلته سود نه وي

* چه د دوو غږه کو خولي نيسي يوده درنه خلاصيږي

* چه د هلكه وفا غواړي لكه د خرد چه كيميا غواړي

* چه د يوي پيسي غل وي د زرو خويه د خود غل وي

* چه ډب نه وي ادب نه وي

* چه ډول د وي په څنگ د وهلوئي څه ننگ

* چه ډيري شي مرداري شي

* چه زر لرم نوبازار د غره په سر لرم

* چه زما په ډوډي مست شي هغه زما د مور ميره شي

* چه ژوندي يم ښه مي غواړد چه مړ شم مه راپسي ژاړد

* چه سپي د دنيا نه شي د دنيا خاوند به نشي

* چه سترې نه شي مور به نشي

* چه سر د نه خوږيږي داغ ولي پري ږدي

* چه سر لوی وي درد پري زيات وي

* چه سل تبي را يو ځای يو مرگ تری جوړ شي

* چه سود نه کی نوزيان نشته

* چه نلری سړی مه کورت خورده مه غوړی

- * چه غلو و شکړلو بیا ئی منډی کړی
- * چه غواړی پری وابه وړی
- * چه وغواړی په خوله نو ویه خوری په څه
- * چه غوښی خوری دهغوی مشوکی کیږی وی
- * چه غل خوری بیا چمچی در سر د گر خود
- * چه غل خوری بیا خان پری مور کړد
- * چه کړچنی وی په پښو ځی چه لوی شی په اوږو ځی
- * چه کوم سپی غایبی هغه خورل نه کوی
- * چه لور لری نو زوم به خدای در کړی
- * چه لور کور وی نو دودی خوری چه بهر وی نو بوتی خوری
- * چه لوی غایبی کړچنی تراپی
- * چه د خدایه پتیه ندده بندگانو ولی پتوی
- * چه مربی لری مر به خورد
- * چه مشر ئی زلمی وی قام ئی وار د لیونی وی
- * چه ملاتړ شی په سر توری ښه دی
- * چه مور ئی چرگی وی نو لور ئی تیکي وی
- * چه مور ئی بتیاری وی زوی یی نه فتح خان کیږی
- * چه می نه گنلی ښیالی اوس می نه پریردی په لاری
- * چټ گرځه غوامه پیایه

- [illegible]

- * چیری چه لم نه راخی هلته ډاکتر راخی
 * چه د ډم نه ډول خطاشی نو بلی بلی شروع کړی
 * چه خرد غیرت وکړولاری وو هلو
 * چاته د بریری واک مه ورکود
 * چا موند نه چا خورده نه
 * چاودی ، چاودی پښی په زړه کی اندیښنی
 * چتکی (چتی) اسمان ته پښی نیولی - وی اسمان ماتینګ
 کړی ده
 * چیرته بیت الله او چیرته عصمت الله
 * چته چه ځوان وویښی ځان حیران وویښی
 * چته چه زور وویښی په بریدنی پرور او وینی
 * چرته چه دود نه وی هلته بود نه وی
 * چیرته چه غل وی هلته مل وی
 * چیری خز چیری جماعت
 * چیرته کلی هلته ډیران
 * چیرته لوبښی هلته گرب
 * چه نه کار - هلته څه کار
 * چیرته هندوان - چیرته توتان
 * چرت نی واهه خور جین نی بائیلود

- * چرگ په پردیو غورو مست دی
- * چرگ چه ځوان شی په بام ورو - ورو ځی
- * چرگ دیم خو حال لود می مه
- * چرگه زما ده هگی د شاه زمان کړه اچوی!
- * چرگه چه بیرد شی دا هم بده ځناورده شی
- * چرگه چه غتیږی کونه ئی تنگیږی
- * چرگه چه چرچک وهی چرگوری پسی چک وهی
- * چواری کور څه خو ساو ده باران وشو نو لاخو ساشو
- * شغال په نعمت شکر کیښ ، چرگ ئی د خولی نه ووت
- * چغری څښتن نه موند امر خیلو وطن
- * چل ئی په تسمه کی دی
- * چه آباسین کاسی ، کاسی شی نو هم به خلاص شی
- * چه آبی دزړه کوی نو شوملو (تروو) کی هم کوچ ساتی
- * چه افغان نه وی ایمان نه وی
- * چه اوبه وی تیمم ته څه حاجت وی
- * چه ایمان لری جهان لری
- * چه ایمان لری مرگ څه ده
- * چه بخت کوته شی نو توره کړه شی
- * چه بخت کوته شی نو ورځ شپه شی

- * چه بخت کوته شی امیران تېکوی بخورینه د پته د پته د پته *
- * چه بختک ئی وز پر لونیو شیروان بل چلوی شوی یو بهارونه چه *
- وران ووینی
- * چه بی خایه اشنائی کا اور به بل په خپل تنگی کله د پته د پته *
- * چه پروند خوله رانکړه نن پروند دی د پته د پته د پته *
- * چه په آخورد لوی شی غاښونه ئی مه گورو د پته د پته د پته *
- * چه په پته وي په پیکار د لنگ گړی د پته د پته د پته د پته *
- * چه خاندکی وینکی په جهان کی ویني د پته د پته د پته د پته *
- * چه پخپله خان ته خان وای خان زبدي د پته د پته د پته د پته *
- * چه په خوست کیدی هغه په کتاب کی نشته د پته د پته د پته د پته *
- * چه په غور گودی پوری خان مری (مښی) نو غور په شی د پته د پته د پته د پته *
- * چه په کلی غلبه شی د د نائی ښه شی د پته د پته د پته د پته *
- * چه په کور کی بی اتفاقی شی اوله وچی د مشکي شی د پته د پته د پته د پته *
- * چه په کومه کتو کی د برخه نه وی او وریسلی مه بلوه د پته د پته د پته د پته *
- * چه په کومه کاسه کی خوری په هغی کامی کی لاس مه وینځه د پته د پته د پته د پته *
- * چه ته او ما راضی څه به کړی قاضی د پته د پته د پته د پته *
- چه تا وکرل ما وریبل
- * چه ترخه ئی خورلی نه وی د خورو په لذت څه پوهیږی د پته د پته د پته د پته *
- * چا و خوری غلی چا و خوری خاوروی ابری د پته د پته د پته د پته *

* چا په کلي کې نه پرېښود او ده ويل چه وسله مې د خان

(ملک) کړه کيږدی

* چا ته چه شي نه ورکوي ورښکاره کوډنی مه

* چا چه د کابل ميوې خوړلي نه وي هغو ته د وطن گور گري

هم ښې لگيږي

* چا عقل د مور په نس کې نده زده کړی

* چا زده د خط غاړه (قميس غاړه) هغوستن په گوته ولاړد

* چا کول چه ماکول

* چه تر سرگاره (ملکه) د کړه خواره (ورکه) د کړه

* چه تری نه خلاصیږي هغی بلا ته خاڼده

* چه تر یوی ولی (ویاله) توپ کړی بله ورته آسانه شي

* چه تگ د پخوا دی کښناستی دی نیمه خوا دی

* چه تل لوونه وی سړی به نه وی ، چه تل غوبو لونه وی غوايه به

نه وی

* چه تندى وهى نو په دواړه لاسه

* چه توره لنډه وی ته ور نژدی شه

* چه توری په تیری شی پل په اشرفی شی

* چه توری وهى تور زن ئی بوله

* چه تیار وی هغه دیار وی

- * چه تيار ته كښيني كه د سرو غروي خلاص به شي
- * چه جاسوس ئي د كوره وي خونه ئي توره وي
- * چه جام ډك شي نواوري
- * چه ځان خفه نكړي بل نشي خوشحاله ولي
- * چه زما په ډوډي مست شي هغه زما د مور ميره شي
- * چه ځوان وم د نجونو ځان وم چه زور شوم د جونو پيغور شوم
- * چه تا چاپ (خپ) وهلي زه پوه شوم چه اوربشي دي
- * چه تل ځي په غدي يوه ورځ به ئي وي د كمبختي
- * چه چا پښتو وكړه ښځي به ئي وري ټولوي
- * چه چا سره چه اوسي په مذهب به د هغوسي
- * چه چي كړي ډيري شي نو اوښان هم پكي پرزي
- * چه څوك ويده وي د هغوي نركتي زيږي
- * چه خو خر نشي دومره به غور نشي
- * چه څوك د كور بائیده لري پيشوگان نه تلي
- * چه څوك ئي كسي هغه به لمبني
- * چه څومره بهر دومره د ننه
- * چه څومره كوهي ژور وي آوبه ئي ډيريږي
- * چه څومره لوړ وي د عقل نه خلاص وي
- * چه رنگ غرهسي غره

- * چه حج ، حج لری یو ځل به حاجی شی
 - * چه ځی ځی ځی ابا زوله به راځی
 - * چه زما پری وار راځی د پاسه نی پلار راځی
 - * چه خاوره اخلی د لویه ډیرانه نی اخله
 - * چه خاوند نی بیری خوری سپی ته به څه واچوی
 - * چه خاوند نی هډوکی خوری سپی ته به څه واچوی
 - * چه خدای پری مهربان شی هندو ورته مسلمان شی
 - * چه خدای نی چاته ورکوی د شالیزو او دواوو تر منځ نی
- ورکوی

- * چه خدای د شرموی د اوښ د پاسه به دی سپی و خوری
- * چی خربانگ کړی د ملا او دس مات شی
- * چه خوار شی نو هوشیار شی
- * چه خور دی خوری چه وائی وائی ، چه مری مری چه پابی پابی
- * چه خوله چالا که لری کونه پاکه لری
- * چه خوله خوری سترگی شرمیری
- * چه خوله سپینه یاران می ډیر
- * چه خوله لری قراره نه به بوره شی نه وراره
- * چه خوله نی را کړی ده نوروزی به هم را کوی
- * چه د اختر کالی د دادی د رلوم به دی کوم وی؟

- * چه خيگ تا ته در کړم آبي په خه پوري باسم
- * چه دا غم که کوچ کړي طالبان به راته وچ کړي
- * چه دا ملا کيسی کړي ما به غونډه ورپسي کړي
- * چه د بل کور خرابوي خپل به نئ خراب شي
- * چه د بل خپير د نئ نه وي ليدلي نو خپله ورته گرز ښکاري
- * چه د پالوئي نه وي نولنگيدی شه له
- * چه د پوزي ئي نيسي ساد ئي خيري
- * چه د پيزوانه او به غواړي تړي نه يي
- * چه د خوانانو نيستی شود نو منو هم منو خان شو
- * چه د چا په ياد نه وي نود جماعت په کنج کی ■■■ وکړد
- * چه د خدای مهرباني شي په وچه ونه کی توت شنه شي
- * چه د خير (خور) سپی د نه چيچی اود خوانبي سپی دنه
- چيچی نير (نور) پئ شه چه د ايس (دووس) يي
- * چه د پروند په کوخه راشی په يود سترگه لانس ږدد
- * چه دستار تړی هزار دی ؟ د دستار سړي په شمار دی
- * چه د سر خونه دد نود پښو ناکام دی
- * چه د شپي ولاړ نشی د ورځي به خای ته ونه رسيږي
- * چه د کتوي برغولي نه وي نو مچان ئي خود ښکوي
- * چه د لاس په دښمن برشي پري يي مه ږدد

* چه دانه خارشبری هغه خای مه گرو د

*** چه دودی وی میلمه گی خه دی چه ایمان وی نومرگی خه دی**

* چه دول دوی به خنگ ، دوهلو دڅه ننگ

*چه دیر خاندی دیر ژاری

* چه دیر غریزی دیر غلطی

* چه دیر غریبی غلط به شی چه دیر خوری غارت به شی

* چه دیر وی خو وی چه لڑ وی په بسم الله دیر یوی

* چه دیر وائی لبر خیبی

*** چه دیر هوشیاروی دیر بوخواروی (مغفرتی که از تو میسر است) ***

* چہ زوی بدشی نو یلارد ووسن اچولور بدشی یلاردلہ *

* چہ ز دشوم در ولا پردہ منی وور غم خود و عمر و زینہ لاریدہ * *

* چه ژوندی وی اقلندرو وی اجه منر شیوی چخندار شوی * *

* چه ژوندی یم بنده می وایه چه فراسم مه رایضی، غزالیه

* چہ ستالہ کور وائی یہ غلیل کی وراستی

* چه سترگی تو رد و دم تا به چه شهادی سر می کویم خیم تا به

* چه سرخی، دینبی، ناکم دی و امثال اینی از عیال و بیخ و بنی *

* چہ خر کہ یہ د کور دوی خیلہ (خونکہ) خورہ وی

جہ سستہ تھے، تیری نو تاوان بہ ورکری مارنے لگی تھی

* حه سئو شمه به شرمه میرد و ایضا سئو شمه به شرمه میرد * *

- * چه بڼځه مې وای نو زوی مې ستا نه نه غوښتو!
- * چه بڼه وی د شیرداد چه بد وی د گلداد
- * چه عمر خان وو د هر چا خان وو چه عمری شود هر چا سپی شو
- * چه غټ شی پرن د بولی چه ډنگر شی کرن د بولی
- * چه غله ډیره وی اوربشی کرد ، چه زامن ډیره وی ودونه کوه او
چه دنیا ډیره وی سوداگری کوه
- * چه کته باندي ، تبي هم باندي
- * چه کوچنی ونه ژاړی مورئی تنی نه ورکوی
- * چه کوز گوری هغه اوربوز گوری
- * چه کوی مې نه ړندد مې مه بوله
- * چه کوی مې نه نو خدا را پسی مکوه
- * چه گډیدل (گډا) ئی نه وزدد نو وایی چه غولی تنگ دی
- * چه گوډ ، ړاندد نه ساتی بیا غلی نه ډیریری
- * چه لاړشی تر کابله برخه به راوړی هغه خپله
- * چه لری باغچی هغه خوری الوچی
- * چه لغړد دا ولیدم نو زردد راته او شو
- * چه لمن او چتوم (پورته کوم) خان بر بندوم
- * چه لوړیری کورئی نه ډیریری
- * چه لویه کونه وینی ځینی ځغله

- * چه مار لنډی شی لاگړندی شی
- * چه مالگه نی خوری نو لوښی نی مه ماتوه
- * چه مرگ په وره راشی نو صبر په زړه راشی
- * چه مرگی شته ښادی نشته
- * چه مړ شی هغه پر شی
- * چه مړد شی امیران نیمگړی نده دا جهان
- * چه مشر نی غمبری اختر نی مازدیگړوی
- * چه مگر راشی نو زمری هم غارتۀ دننه شی
- * چه زمری پر نجی اوکړو نو پشو تری اړتاوۀ شوه چه لیوۀ یرنځی
- وکړو مورک تری پیدا شو
- * چه مور نی د لاله نشی لور به نی ولاړه نشی
- * چه مولی خوری نو ارړی به کوی
- * چه میړد میړد وی نو لور نی چارۀ وی
- * چه نامردو آسونه وکیل اول نی پخپل کلی و ترپول
- * چه نه کړی حبیب خه به وکړی خوار طبیب
- * چه نوم نی وی شپړی ، خه پیړه خه نری
- * چه نه وی د پلاره ، داسی مه وایه چه یاره
- * چه نه مرم لا به او مرم
- * چه واک نی د مور وی کانی یی په کور وی

- * چه هوس دی دغونه بس دی د لږ ځای څارښه پلنا له هپ *
- * چه هوسی وهی د هغو ته زیانو خولی توری وی د لږ له هپ *
- * چه یاد وی ئی اوراشی عمر ئی ډیر وی د لږ له هپ *
- * چه یاری کوی شوگیر به تیر د وی څارښه له هپ *
- * چه ئی غیشی له ما زده کړو بیانی شیخ زما په زړه کړو له هپ *
- * چه یم خوزد یم د لږ له هپ *
- * چه یو ئی خوری بل ورته گوری له اسمانه کانی اوری له هپ *
- * چه یو وهم بل پرنگیری د لږ له هپ *
- * چه یو د کډه ځی د بلی زړه اوباسی د لږ له هپ *
- * چیری چه ډنگ شی د ابی گوډی تر څنگ شی د لږ له هپ *
- * چیری چه کور دی هلته اور دی د لږ له هپ *
- * چیلی د غمه مری قصاب ئی وازدی لتوی د لږ له هپ *
- * چنجنه درخته (ونه) نه لوئیږی د لږ له هپ *
- * چرگه په دا تیزه شوروا! د لږ له هپ *
- * چه پښتو کوی پښتی به ماتی گرځوی د لږ له هپ *
- * چیری د زرگروار - چیری د آهنگروار د لږ له هپ *
- * چرگ هم تاج لری د لږ له هپ *
- * چه ځمکه چاودلی وای زده ننوتی وای د لږ له هپ *
- * چغلگرد خلکو د پښمن دی د لږ له هپ *

- * چه نه خي وابه د حلم چه نه خوری چه به د کړم
- * چه ملا داسی ده نو مقتدیان به نی خه وی
- * چارده شوک په هلو کو نه بر دی
- * چه دریدی نشوی نو جگیدلی ولی
- * چارده دو مرد پخه ده چه د مرور نزه نه خوری
- * چینیولی خلک نه چینیوی، (چینیولی بیا چینیول کیږی)
- * چیرته چه ښه هلته شپه
- * چه اوبه نه وی تیمم روا دی
- * چه اوبه پیدا شی تیمم مات شی
- * چه پردی د پښی وهی چیل به دی سروهی
- * چه په آخوږ د لوی شوی وی عابین نی مگورده
- * چه په کومه تالی کی خوری متیازی پکی مکوره
- * چه په گورده مری په زهرو نی مه ورته
- * چه پیازده! زده خورم ته رانه جاریده
- * چه جنگ سورشی خری تودشی
- * چه خوانان لری هغه نه خواریږی
- * چه خنگه خرداسی نی کته
- * چه خومرد نی تیت وی هغومرد نی دولت وی
- * چه خه خوری هغه به اوباسی

- * چه خرد اخلم خری قیمته شی چه خری اخلم خرد قیمته شی
- * چه د کولال د کورده اوزی بیخ د وزی
- * چه د کورده وزی واک نی پردی شی
- * چه دنگ وی وائی دنگ کونی ده چه ټیټ وی وائی ټیټ کونی دی
- * چه زارده شی په خواړه شی
- * چه زروای زاری به می ولی کولی
- * چه سرونه خوړیږی داغ پری مه ږده
- * چه سرنی خلاص شی د لکی نه نه راتینگیږی
- * چه شپه پکشی تر منځه وی دهغی بلا نه مه ډاریرده
- * چه عقل نی کم وی تل نی په صورت غم وی
- * چه غوا می لنگه وی میلمه راته هندونه ښکاری
- * چه لنگه غوا په کور وی میلمه به لاشه وی
- * چه کفرد کعبی نه را پورته شی نو اسلام به چیری وی ؟
- * چه کونډه شی بر بند شی
- * چه نه خوری نوڅه خوری ؟
- * چه نیستی شی خیتی هم لویی شی
- * چا د مور په نس کی ندی زده کړی
- * چه څنگه د ونیود هغسني به نی خدای در رسوی
- * چا مونده چه ما مونده

- * چه هدیری ته ځی په ځان د مړی گمان مه کوه
- * چه څنگه نی پیر داسی نی مرید
- * چه مړ نه نی کفن مه شکوه (مه چیرده)
- * چه خدای نی نه کا پیر بابا به نی څه کا؟
- * چیری خوله چیری څنگل؟
- * چه نه نی اخلی نه نی خرڅوی بازار ولی تنگوی
- * چه زما ځان نه وی دا جهان نه وی
- * چه اوگره د سپړی میلمه ډیریزی
- * چه زده وایم (الیف) ته داسی مه وایه چه (الیف) داسی ووايه چه (الیف)
- * چه قرض گتیم ، نور به گتیم
- * چه وطن ږلی وو هلو نو پښی خود ږلی نه دی وهلی
- * چه دا وړوئی نه وی نو پورته کاود د ولی؟
- * چنار که لوړده ده خوپه سر کی نی کاغان ځالی کوی
- * چل (چال) باز دی
- * چه گبینی (شات) کوی هغه مچی لا نوری دی
- * چه بد غواړی یوه ورځ به پری واوړی
- * چه چرمی له سړوبی یه - سړی اوبه له کوزری یه
- * چه گرگه هم د چرگورو میرمن شوه
- * چه دود سترگی سرد مخامخ شی یوه ځینی شرمیږی

- * چه خیر د چاته نه رسیږی نوبی خیری مه ورسود
- * ور پوری که ور واز که
- * چای ناخورد د جنگ غی شه
- * چل ئی په تسمه کی دی
- * چل ئی په لکی کی دی
- * چی له خپلو وی نو گيله ، مانه به له چا کړی
- * چه خپله ئی و خوری ■■■■ ل به شی چه بل ته ئی ور کړی گل به شی
- * چه میرونه لری د بل مړی (ډوډی) به د تا په دسترخوان کی وی
- * چه لوتیه راو لیږی د خوار په سر لگیږی
- * چه خلک ډوډی نلری نو کیک او کلچی ولی نه خوری؟
- * چه خدای ئی ښه ساتی هلته نه ساتی
- * چه د آمی سرد گرځی آمی به شی چه له ملا سرد گرځی ملا به شی
- * چه له چا سرد د کار وی له هغه سرد به د سرو کار وی
- * چه نه کوی یاری عبث مه کود خواری
- * چه غونډی شی او زیر شی نو نارنج به نه شی؟
- * چه مړ شی قدر ئی زیات شی
- * چه مړ شی هیر شی
- * چه له سترگو پناد شی له زرو نو پناد شی
- * چنگښه په لوتیه وخته کشمیر ئی ولید

- * چه ونکړی حبیب خه به وکړی خوار طبیب
- * چه د ماد نه منل دغه به دی حال وی
- * چه خپله وړانه نه کړی د بل به ودانه نه کړی
- * چرگه ورکه و دله چرگ ورسره پیدا شوه
- * چتکی بابو لاله ■■■■■ به وکی په دیواله
- * چری د کلی مزدور زده چری مزدور
- * چه خدای ■■■■■ درنه کړد په رینه خود سوری نکړد
- * چرگ په پردیو غورو مست دی
- * چرگه په دا غورده شورو!
- * چه زور شوی زوی خومی نه یی چه بیا به جور شی
- * چه مور سره گرځی نو دا نقل به خوری
- * چه دلته داسی حال دی ، هلته به خه حال وی
- * چه نه غواړی هغه به در پښنه شی
- * چه و پرتی خوړ ولی نشوی
- * چه تیغ وهل کیږی وینی توئیری
- * چه ئی نه خوری په چائی تماموی
- * چه تا وویل ، ما ومنله
- * چه درومی ، خه به مومی
- * چه ډول د ترڅنگ ده ، د وهلو د خه ننگ دی

* چټکۍ په سم او کوز لړگۍ پسې گرځي

* چه نه خوري ، هغه نه منه خوري

* چه خير د نه رارسيدو شرمه رارسود

* چه وويني مه وايه چه واورى ووايه

* چه له يود باغه نه خوري ، غم ئې په څه خوري

* چرگه چه يود هگۍ واچوى په يود ديوال خيړې په بل کوزيړي

تاغ - تاغ کړى

* چه مور يم هيڅ مې زرد ته نه كيږي!

* چا ته ئې دولت ورکه چه کبرئى ونکړ ، چا ته ئې زور ورکه چه

ظلم ئې ونه که

* چه له يارد وايي له ځانه وايي

* چه خواړنسى - هوښيار نه سى

* چه لرى شى او ناولى هم شى

* چه نه خوري هغه نهه خوري

* چه په هندود سوى په کندود سوى

* چه ملا چچى ملا په جوب کي د سپڼسى ملا ، د مشکواو

زعفرانو بوى د ځي ملا

* چه غم نلري بزواخله چه آچى ، اچى نارى وهى

* چه دروازي سوى درته پورى ، ترخوبه ورته گورى

* چه په ښکاره کی یی راکوی په غلبیل کی یی راکه چه ترما

راونه رسیږی

* چتکی ویلی وده : چه پلاس درسی مه تیری تیریزه ، سی در چه

خلاص سی ارمان مه پسی کود

* چه اوبو ته ورسیږی بیا پر توگ ورته په بدو وهه

* چه اوبو ته ورسیږی بیا پر توگ ورته پورته کود

* چه ولویدی له اوله تخته - بیا را پیدانشی وروستیه تخته

* چه غواړی پی واوړی.

* چه خنگه ژرنده هسی دورد.

* چه خنگه چر داسی بوچر.

* چه ویروی خو په سر توری دی.

* چه نه ورکوی مولا خه به ورکی شادولا.

* چه لری هغه به پیږی.

* چه خنگه دیس هغسی بیس.

* چه د کلی په سیمه ورشی - نو وارده وپوښته.

* چه له خپله عقله پلی وی - هعه تل په غم نتلی وی.

* چه لوړیږی کوری نریږی.

* چه نه دی په خوا هغه تاته شی بلا.

* چه نن سپک شی سبا ورک شی.

- * چه ئی یاد کړی په وړکتوب هیر به ئی نکړی په زیرتوب.
- * چه پلاس تور مصلی وی - ارمان ارمان دی چه خوانی وی.
- * چی بټی خوری ملی به زغمی .
- * چه سمبوسی خوری گسی (ډیکی) به خوری.
- * چه پورته توکم بریت دی لاندی توکم ږیرد دد.
- * چه خنګه خرګګی داسی بار ګګی.
- * چه غورد ئی غټه وی تله ئی سپکه وی.
- * چه جماعت کی نه پرېښود دد ویل لکنه می دخان کرد
کیږدی.
- * چه مور ئی ننگیالی نه وی زوی یی نه فتح خان کیږی.
- * چه ګر په ډیران مه گورد پر کاسه ئی گورد.
- * چه ډورت ئې واهه خورجین ئې بایلو.
- * چه بابا ژوندی ودهلته ادی ادی وده.
- * چه باد نه وی ونی نه ښوری.
- * چه بابر ئی زما په کتاب پر ئې.
- * چه بخت ئی تورسی دښمن ئې د پلار کورسی.
- * چه پردی لور ته ئې تمه سی یو من غوښه ئې کمه سی.
- * چه پر لورد ګرخی پر ژورد پرخی .
- * چه په ډیر ئی واخلی په لږ ئی مه خرخود.

- * چه په ډير حرص ئې غواړي هغه کم خوري.
- * چه په کور کې غوړی مومی لیونی به غړو ته درومی.
- * چه په نیمه شپه بیدار ئې که غل ئې زما یاری.
- * چه خاوند ئې لیتی خوری د سپوږمۍ څه احوال وی.
- * چه خدای کوی هغه به وسی.
- * چه د رومی څه به مومی.
- * چه دود نه وی هلته سود نه وی.
- * چه زیار کاری گټې د هغوی دی.
- * چه عقل ونلری پر کور به ئې تل غم وی.
- * چه عقل ئې کم وی بار ئې دروند وی.
- * چه کور په غرد لری هم نوی هم زاړه لری.
- * چه مشر ئې ساوڼ وی لښکر ئې گوزاوڼ وی.
- * چه مشر ئې وی سپی د کشر څه کمی.
- * چی موږ میرد شی پلار پلندر شی.
- * چه نغده دی ولیده څنگه د وخنډل.
- * چه وخت د ښکاری تازی اسهال شی.
- * چه ئې نه زده دد کمیس غاړه هغه ئې خوری په لکه غاړه.
- * چه نلری هلک هغه کور د تیغ لائق.
- * چه بادایي وی د پاسه باران ئې سم د لاس.

- * چه زما په مینه نه وی هغه واپر د ښه سپری وی.
- * چه مړونه وی هلته کورنه وی.
- * چه مړ شی هغه پر شی.
- * چه چاری (بیل) چلیزی کور چلیزی ، چه چاری ولاړد کور ولاړ.
- * چه خدای ته صبر ونه کی نوبه څه وکی .
- * چه خوله خوزیزي زرد بدیزي.
- * چه د نیلو اوری وړی خوراک ئی غوز دی .
- * چه خوندي ډیری سی ، ترلی خوارانی هیری شی .
- * چه په مړد گيډد مړ سی هغه مړ ندی .
- * چی خدای داد کړی بیا به د ښاد کړی - چه بنده داد کړی بیا به ئی دریاد کړی .
- * چی په خدای پوری د بنده شود هغه بنده نه دد - چه په بنده پوری د بنده شود هغه بنده دد .
- * چی خپل د نه وی په هغه مرکه کی مه کینه .
- * چی یاران په شفتالو شود نوماته یی بوله .
- * چی ترما را شی ملک شی چه تر تا در شمه ورک شی .
- * چی په خندا ئی خوری نو خور د ئی .
- * چی څه تیار وی هغه د یار وی .

- * چي په ځان کي ويني ، هغه په جهان کي ويني .
- * چلم که د سرو زرو سي ، کونه ئي د گيلتو دود .
- * چي خلور سترگي سرد وړسي دود دوشرميږي .
- * چي پلار لري ارمني نه يي ، چه شاهد لري غل نه يي .
- * چرچرکه بي پروا ! اوږي د تيرکه بي پروا .
- * چي خاور دد کوم ځاي وي هلته به خښيږي .
- * چي نرکچور د سرد نه وي بوي د نه ځي سر لرگيه .
- * چيري کينم ؟ د ما په غوولي خولي کي .
- * چرگ په ډيران مه گورد په تبخي ئي گورد .
- * چرگ په ډيران مه کسه په تول ئي کسه .
- * چي خنگه تږد هسي کرپوړي .
- * چرگه چه بيرد شي غټ ځناور تري جوړ شي .
- * چيرته کلي هلته ډيران .
- * چرگ د يم حلالود مي مه .
- * چا پوښتلي که لا تيريدلي .
- * چا ويلی لافي هغه تل په لاري پاتي .
- * چت ته جوړ کړد نقش له ما پري غواړد .
- * چرگ ته خپله غاړه په اوبو کي ښکاريږي .
- * چرگ چه کوړتک وهي - چور گوړي پسي ټک وهي .

- * چونگ کوی که یونگ کوی خودا پتی به للون کوی .
- * چی اور ولگیری وچ اولانده گپود سرد سوزی .
- * چی اور ولگیری هغه وخت اوبه نه وی .
- * چی پورده نه وی - نوسرئی د کانی لاندی که هیخ پری نه کیږی .
- * چی په خپله ورشی بیا خه له مرورشی .
- * چی په سرئی چارده شی - خدای ئی په زرده شی .
- * چی توره کتوباندی کړی - غمونه تر پښو لاندی کړی .
- * چی شوک بد کوی کارونه هغه بد وینی خوبونه .
- * چی شوک د په محفل کی نه پښتی ورگپده - خه له ورگپوی خپله ډډه .
- * چی شوک مینتوب کوی هغه خوبونه نه کوی .
- * چی خه درپوری وینم - خدائیگو گوری غوندی د وینم .
- * چی خه درپوری نه وینم هرگز نه وینم .
- * چی خدای تعالی ئی نه کا بندد به خه کا .
- * چی خدای تعالی ئی نه کا - دیوانه بابا به خه کا .
- * چی خوارانوروزی ونیوی - نوورخی هم ستري شوی .
- * چی د چازوروی د هغو کوروی .
- * چی ډیر غواړی جنگونه هغه دود کوی ودونه .

- * چي د مچ کوچو ته زړه كيږي نو ځانته دي غوا واخلي .
- * چي دود غورځي يوبه پرزي .
- * چي زړه شوي پاكيزه شوي .
- * چي زما او ستا بايد د دي - لري او نژدي څه دي .
- * چي زما تر سر شي تير د خدای د نكړي دنيا ږيرد .
- * چي سپينه غوا تور د ختي - تور د سر و خوري چه سپينه نه ختي .
- * چي ستا سو كړ د درشم نو څه به راكړي - چه زمور كړد راشي نو څه به راوړي .
- * چي ستا لوسو غوا لنډگيري نو زمور غوايي به لنگ شوي وي .
- * چي سرني د مار وي كه چرمښكي وي هم ئي مه پريږدد .
- * چي غر خرب (خوږب) وي نو نير (نور) غر څه ئي هم خيږب وي .
- * چي غلا ئي وشود نو څوكيدار ئي ونيو .
- * چي كتوي ختي نو په واده به د باران كيږي .
- * چي كم وي لويه ودي چه لوي شي جنگودي .
- * چي كوي مي نه نو پكه (گنجي) مي مه بوله .
- * چي گوته خوږ شي نو سترگي ژاړي .
- * چي لري مي لرم به دي - چه لري مي لرم به دي .

- * چي نه مرم هرڅه به واوړم .
- * چي نه مني د يار پندونه په سر به تل وړي د غم بارونه .
- * چي توتان خوري له وني به راوليږي .
- * چي زده کي په طلفي (طفلي) وير (هیر) به ئي نه کي په پيري .
- * چي مشرئي غمبروي اختر به ئي مازديگروي .
- * چي امرسي خوري نوگسي به خوري .
- * چي د اسمان لاندې ئي کور دي په مائي پور دي .
- * چي قرض د سلو واوړي نو بيا وريجي غوري خوره .
- * چي په کوم تالي کښي خوري هم په هغه کښي توکي .
- * چه کار وکړي په خور ورشه چه ځان جوړ کړي په يور ورشه .
- * چه توري په تيري سي پل په اشرفي سي .
- * چا بللي که پخپله گپيد لي .
- * چي خيښي کوي د اوسپني خپلي به پسي زړه وي .
- * چي نه مني د يار پندونه ، هغه به گرځي لاس په چار بندونه .

- * خټه په ملگری پورته کیږي .
- * خټه په میړه اوړي .
- * خه غنم لاند ، خه ژرندد پخه .
- * خه پښی خوی په نکریځوندي .
- * څوک وائی چې د غر کی خوند می بد دد .
- * څگی کښونکی (کیندونکی) په څگی کی دی .
- * څوزگی (خارپشت) بچی ته وائی بخملینه زویه .
- * څوک چې خوبونه کړی میښه ئی نرمښکوتی زیږدوی .
- * خه چې تیاردی هغه دیاردی .
- * څوک چې له خدایه ونه ډارشی له عالمه به څه وډارشی .
- * خه چې وکړی وبه ئی ریښی .
- * څوک چې دیوی منی په قدر پود نشود باغ په قدر هم نه پوهیږی .
- * خه په سرمی ارد لکه دد .
- * څنگه چې غر هسی ځناور .
- * څنگه چې غر هسی کربوری .

- * څوک چې کار کوی اشتباډ به کوی .
- * څومرد چې لوړ دی هومرد څوړ دی .
- * څنگه حال دی ؟ د دوو ښځو له خاوند نه ښه یم .
- * څوک چې درانه بارونه وړی خوراک ئی څوړدی .
- * څومرد چې د ځمکې په سر دد ، دومرد د ځمکې لاندی دد .
- * څه مو په هغه سپرلی چې نه مو غوا څری نه خوسی .
- * څلورو خواوو (طرفو) ته دی قبله .
- * څه د خوړلی چې هضم کولی یی نشی ؟
- * څومرد چې بل ته وایی دومرد هم آورد .
- * څاڅکی چې ټولیری لوئی دریاب تی نه جوړیږی .
- * څادر غردی ، لمن کمر دی .
- * څپلی ، پیزار ندی او پگړی دستار ندی .
- * څټه ئی غټه دد او غواړی خیرات .
- * څښتن یو مزل کوی او سپی ئی دود .
- * څو لوښی چې یو بل سرد پراته وی نو هم یو تر بله لگی .
- * څمڅه په غرد شود چې پدی او گرد سرد شود .
- * څملاستل هلته وود چې پلارد ژوندی وده .
- * څملی یو ځای او خوب بل ځای وینی .
- * څنگه چې سوال هغسی ځواب .

- * څنگه چې د کور دی هسی د زړد تور دی .
- * څنگه ژر نده هسی دوړد .
- * څنگه مخ هسی سپیږد . (خپیرد)
- * څنگه میاندي (مورگانی) هسی لونه (لونږد)
- * څنگه نیت هسی مراد .
- * څنگه وی هغه سیاد بخته چې څلوښت ورځی نه وی نیک بخته .

- * څور منی (پسرلی) له بارانه ښکار دوی
- * څوک چې بار وړی نسی ، اوږد نه ورته نیسی .
- * څوک چې په مخ ځی باید تر شاد وگوری .
- * څوک چې غوا خرڅوی له پړی به یی تیریری .
- * څوک چې څرن (خان) وینی هغه بل وینی .
- * څوک چې کنښوزی (لاندی سی) په خپله خوله کنښوزی .
- * څوک چې له قامه لری اوسی باد به نی یوسی .
- * څوک چې ننگ که ، هغه توری شری لنگ که .
- * څوک د په پینډ گډوی که هسی لاس وینځی .
- * څو کړد یرید د چری لایقه دد .
- * څوک مه وهه په گوته تا به نه وهی په لته .
- * څوک مه وهه په نوک تا به نه وهی په سوک .

- * څوک وایی څه وخورو، څوک وایی چاله ورکړو.
- * څوک وایی چې څه وخورو، څوک وایی چې څه سره ننی وخورو.
- * څوک وایی چې څه یی کړم، څوک وایی چې څه او کړم.
- * څوک وایی چې زما د غم کی خوند بد دی.
- * څوک وایی چې څه او خورم، څوک وایی په چائی وخورم.
- * څوک یی په سرو کی نه شماری، وسله د ملک کړه بردی.
- * څومره چې خرگی وی دومره یی بارگی وی.
- * څومره چې کور وال شرمیږی خودومره اوله هم شرمیږی.
- * څومره خولی دومره خبری.
- * څومره خولی دومره خبری.
- * څوئی ونه شاری، کوچ به نه ځینی اوزی.
- * څه تر وره پنا، څه تر غره پنا.
- * څه توره تیره وده څه اناور سته وده.
- * څه چې اوشو هغه اوشو.
- * څه چې په کتوی کښی وی هغه به په خمڅی کی وی.
- * څه خان میر شوی چې د جونگیو خولی تږی.
- * څه د شی لوری، چې نه د غیلی وی نه د اوری.
- * څه د سپی خوراک څه د لیو.
- * څه د کمی ده چې په ژرنده کی د کور دی.

- * څه د کول چې پلار نيکه د کول.
- * څه د لک غل څه د کک غل .
- * څه راوړد څه به يوسی .
- * څه رنگ کونه (کاونه) داسی وړنه .
- * څه زد بدوم څه د بښمنانو لاس را پسې وټکول .
- * څه ژرنده کړه ، څه خوله کړه .
- * څه غر تور وو څه سپرو (يځنی) تور کړو .
- * څه کوز که څه پاس که ځان تری خلاص که .
- * څه لوړ وو ، څه ډپک سر لغړ وو .
- * څه ماهی پرانده څه اوبه څړی .
- * څه ميچن خندنی څه ورمن (يرمن) خندنی .
- * څه ميرمن گنده څا ميچن گنده .
- * څه گرد آسيا څه مزد آسيا .
- * څوک چې په کار شرميږي هغه به په خپل کور هم شرميږي .
- * څوک ئی ځل نه پورته کوی .
- * څه خورده او څه ږده . .
- * څه شوه هغه ځوانان چی له ډيرد خيال به ئی کار ږد وړل
- اورميږونه .
- * څلور کنجه دنيا ولاړد وده .

- * څوک په وطن ساتی په چا وطن ساتی.
- * څه د قیامت لیو دی له ځانه جوړ کړیدی.
- * څه ځمکه او آسمان د په ځان تنور کړی دی ؟
- * څه مور لنگه څه ترور لنگه .
- * څه چې په جرگوشی هغه په زور نشی .
- * څه چې په جرگوشی هغه په بل نشی
- * څوک وائی چه تروی می تروشی دی .
- * څو مرد چه د ځمکی په سرده ، دو مرد د ځمکی لاندی دی .
- * څښتن حیات ، مال ئی میرات .
- * څاخکی څاخکی دریاب شی .
- * څنگه چه سوال هغسی جواب .
- * څه می په هغه پسرلی چه نه می غواڅری نه خوشی .
- * څه چه په ځان لور وی هغه په بل لور ود .
- * څه چه په خرابه کی وینی هغه په آباد کی مه وایه .
- * څه تروی تروشی وی څه د غر کی خوند بدود .
- * څوک چه په کوم لوښی کی خوری په هغه نه میزی .
- * څوک چه کلی په نامه لری خوی تر نور وښه لری .
- * څوک چه بد غواړی په بدو به واوړی .
- * څه نونی لاند . څه ژر ند گندد .

- * څوک به د چا په خوله پاستی واچوی!
- * څوک چه میلمه باسی جارو تری لاندی باسی.
- * څوک چه په کار شرمیری هغه په په کور هم شرمیری.
- * څنگه نیت هسی مراد.
- * څوک چا په کلی نه پرېښود هغه ویل چه تورده می د خان کرد خورند کړی.
- * څوک چه یو کلی په نامه لری یو خوی له نورو ښه لری.
- * څوک چه له پیسو تیریری هغه له سرده هم تیریری.
- * څڼه ئی غټه ده او غواړی خیرات.
- * څنگه ترده هسی کربوری.
- * څنگه مخ هسی څپیرده.
- * څه ماهی رانده څه اوبه خړی.
- * څنگه ژرنده هسی یی دورده.
- * څنگه میانندی هسی لونه.
- * څوک د په پنډه کی گډوی که هسی لاس وینغی؟
- * څومر د خولی هغومر د خبری.
- * څښتن سپی ته وویل او سپی لکی ته.
- * څوک که ډیری پیسی لری سود به وکړی.
- * څاڅکی به حال وائی.

* څه راوړه څه به یوسی.

* څی کوی چه نې کوی.

* څوری څه په څنگ څه په نس.

* څوک چه زحمت ونه گالی راحت نه مومی.

* حاجت بلا وده که تیر خبر شي ، ځای د راتلووی ته ورله ورشي .

* حاجی په مکه کی لټود ، چرسی په تکیه کی .

* حال د ویلوندي ، ځای د ښودلونه دی .

* حال منصور وایه چه سرئی په دار شو .

* حافظ که توری نه وی سپینی هم خوری .

* حلق په خپلو لارو لوند دی .

* حلوا ، حلوا یادولو خوله نه خوړیږی .

* حساب په مشقال بخشش په خروار .

* حریص له دواړو خیراتو پاته وی .

* حق به حق دار ته رسیږی .

* حقیقت ویل ترخه دی .

* حوصیله هم یوه اندازه لری .

* حقیقت آخر خپل ځای نیسی .

* حرام چه د چا په کور ننوتلی وی حلال ئی هم ورسره تللی وی .

* حرام خواړه خواړه وی .

- * حسد هسی نیکی خوری لکه بل اور چه لرگی خوری .
- * حق په تا حق له تا .
- * حق خپل ځای نیسی .
- * حق تیری دی نفلی زده نه نیسم .
- * حیا دار حیا کوله بی حیا ویل له ماویری .
- * حیوان قیمت په بار داری جگوی انسان ئی په کار داری .
- * حیا چی له سترگو تویه شی نوبی حیا یی بولی .
- * حکیم سری هغه دی چه قدرت ئی ورسیری او ظلم ونه کړی .
- * حکیم سری هغه دی چه قهر په تسکینی بدل کړی .
- * هجره د جاروم شپه پکشی تیروم .
- * حرام په حرامه لار ځی .
- * حرام مال د هیچانه هضمیری . (نه روزی کیږی) .
- * حساب - حساب روری تر منځه .
- * حصار گیدړ د زمري سره جنگ کوی .
- * حق د خودی ؟ خود زور دی .
- * حق نوم د خدای دی .
- * حق خو حق وی خدایه د نا حقونه می وساتی .
- * حق روزی تیری دی - نفلی زه نه نیسم .
- * حکومت سره حکمت پکار ده .

- * حیوان چه بیکاره شی هم خوړل کیږی هم خرخیږی .
- * حق به حق دار ته رسیږی .
- * حرام برکت نلری .
- * حيله ياله لویو کورو کیږی ياله لویو غرو .
- * حلالول - پخول .
- * حاجت من د بنی سپک وی .
- * حساب - کتاب به په لوی لاهور کوو .
- * حق می راکه حق د واخله .
- * حرامه مړی په ستونی کی نښلی .
- * حجره شته طالب ئی نشته .
- * حماران خوتاسی یی چی کتابونه موویلی دی .
- * حافظ ډیوډ څه کوی .
- * حال د ویلوندي ځای د ښودلوندی .
- * حسد داسی نیکی خوری ، لکه بل اور چه لرگی خوری .
- * حب د دنیا - سر د خطا .
- * حیا نیم ایمان دی .
- * حلال کړی چرگ دی که د سپی په خوله کی ئی ورکړی نو یوبه ئی سی .

- * خاندۀ خاندۀ کور د ښۀ کور دی .
- * خاوره ئی کیمیا ده .
- * خائین خائف وی
- * خبره له خبری پیدا کیږی .
- * خپله لاسه ګله لاسه .
- * خبری هر څوک کوی خوله د ملا فاروق غواړی .
- * خدای یی را کوی شیخ میرئی نه را کوی .
- * خر سپی د لیو وړور دی .
- * خوار می کړی د کس ندی نا کس .
- * خپله پزه (پوزه) نشی پاکوی .
- * خپل تېغره سره دی پښی غزوه .
- * خپل ته رښتیا بله ته لاپی .
- * خټکی له خټکی رنگ اخلی .
- * خوب چی ورشی بالښت نه غواړی زړه چی مین شی ښایست
- نه غواړی .
- * خپل عیب د ولی منځ د بل عیب د کلی منځ .

- * خپل عمل د لاری مل .
- * خدای تعالی ویلی دی : ای بنده ستا حرکت زما برکت .
- * خوری ما ما ته ارمی وی .
- * خوښینه پخه مری (ډوډی) ده .
- * خپله پښه په تیشه وهی .
- * خر په خدا څه پوهیږی .
- * خرده ته ئی وویل چی کوتی د بختور شه وویل چه هر خرک خپل بار وړی .
- * خدای د داسی شر پښین کړی چه زموږ پکی خیر وی .
- * خر که په طلا و و بار کړی بیا هم هغه خر دی .
- * خر کاری هم هنر غواړی .
- * خر هغه خر دی کته یی بدله ده .
- * خوابنی د پرستنی لاندی ماردی .
- * خوښینه د کباب لاندی ډوډی ده .
- * خپل هلوکی ئی خولی ته وړ اچولی .
- * خبری ډیری سرئی یو .
- * خپلی شیری سره د پښی غزوه .
- * خبره یی د تیږی (کانی) نوښته ده .
- * خر په لار که مطلب پری بار کړه .

- * خپله خوسا (ورانې) د بل ودانه .
- * خپل مخ په آينه کې ورته معلومېږي .
- * خدای تعالی ثوب ساز دی .
- * خندا د ژوند مالګه ده .
- * خوړلی خواړه زور لري .
- * خوړی څښی حساب نه مني .
- * خانان ښه دی خانګی یی ښه نه وی .
- * خانه خانې د مبارک شه .
- * خاورو په اړو وړول باد دواړه یوړي .
- * خبرد په خبرو خلاصیږي .
- * خبری تا وګړی زړه زما سور سو .
- * خپل ښایست د ځان بلا .
- * خر په پیژندی شی .
- * خلک پیسی راوړی ژاولن ریچي .
- * خلک هر څه کوی هر څه نه وائی ،
- * خوار د شی مکاری هم جنگ کوی هم ژاړي .
- * خوار دلته هم خوار په هندوستان هم خوار .
- * خوار د کړی هغه مینځه چه د مینځی مخ ورمینځی .
- * خونه که می وسود دیوالونه می پاڅه شول .

- خویندی مری شوی چه پاته ترلی شوی .
- * خرس یاد کړه ډانگ واخله .
- * خپله غوښه کش کړه د هر چا داسی غوړیږی .
- * خر وتری په پری دا گیت وهی په کلی .
- * خراړه له یوډ گذارد ولاړه .
- * خپل ځان په هر چا گران ده .
- * خاموشی لوی کمال دی .
- * خان خفه بی بی خوشحاله .
- * خاند - خاند کور د ښه کور دی .
- * خاند خوشحالیر ، اچوډ تاویرد .
- * خانه ! ستاد خیره می توبه خوشپی د رانه کوری که .
- * خان ئی په زور خوری ، ملائی په سوال .
- * خاوری یو خاوری به شو .
- * خاوند نوم د خدای ده .
- * خبره خوله کی شخوند کړه بیائی اوباسه .
- * خبره لاړه ډنډورده شوه .
- * خبره لږه عمل ډیر .
- * خبری لږی عمل زیات .
- * خبری اسانی دی ، تلل ئی گران دی .

- * خبری ډیری سرئی یو .
- * خبری ښی کوی لکیئی کړی کوی .
- * خپل به ازار شی بیزار به نشی .
- * خپل به سره خپل شی چغلگر خوله به شی .
- * خپل پرتنگسه کی پکار پری .
- * خپل په برغولی ښه وی .
- * خپل خپل ، پردی په ډیرو نارو خپل .
- * خپل دهغه دی چه سبا بیگا د مخ وینی .
- * خپل سر پخپله نه خړیثل کیږی .
- * خپل عزت پخپل لاس کی دی .
- * خپل عقل او پردی دولت هر چا ته ښه ښکاری .
- * خپل غولی خچن د بل جارو .
- * خپل گور هر چا ته تنگ ښکاری .
- * خپل مخ خپله وینخل پکار دی .
- * خپلوانتوب د دواړو طرفو نه جوړ پری .
- * خپلوی له دواړو طرفه کیږی .
- * خپله پښه خپله پڼه (کپی) پیژنی .
- * خپله ډنگوی د بل نه اوری .
- * خپله زمکه په سر گټه ، د بل هغه په هنر گټه .

- * خپل هغه دی چه په تنگسیا کی پکار راشی .
- * خپله لار شره د بل سودا مه وره ، خپله لار وهه د بل غم مکوه .
- * خپله لاسه گله لاسه .
- * خپلی پښی پخپله په تبر وهل .
- * خپله وطنه ، گله وطنه ! .
- * خپلی خولی وهلی شپاړس .
- * خدای په رښتیا خوشحالیری .
- * خدای خبر چه سبا څه کیږی .
- * خدای د حق ملگری دی .
- * خدای د ښځی لری فرض روژی پریردی بیا شیشتی لری .
- * خدای را کړی ورغ ده نه گورم اسمان ته چه شین دی که وریغ ده .
- * خدای یو دی مالگی یی تروی دی .
- * خرابه ښځه د بل ده .
- * خراړی دواړه سره لاړی .
- * خر پر غای حیران وو خاوند ئی پر بار حیوان ووه .
- * خر پوهیږی کلال پوهیږی .
- * خر په بار پوری اریان دی بادار په دواړو پوری .
- * خر په جر مست دی .
- * خر په زین آس کیدی نشی .

- * خر په سبا څه خبر .
- * خر په طواف نه حاجی کیږي .
- * خر په وهلو نه آس کیږي .
- * خرد ته دی خدای شکر نه ورکوي که ورثی کړل د غوايو نسونه به خیری کړي .
- * خرد ته د ډیران سر تخت ښکاري .
- * خرد ته ئی گلو نه کیشودل نو هغه او خوړل آس ته یی چه کیشودل هغه بوئین کړل .
- * خر چه زمري ووينی نو سترگی پټی کړی او وائی چه مانه ویني .
- * خر چه تر مکي بوزی هغه خردی .
- * خر چه له باره ووزی له تیزو نونه ووخی .
- * خر چه لټ شی خپله کته هم نه وړی .
- * خر څه شکر خونه کوی .
- * خر خپل او پردی فصل نه پیژنی .
- * خر خود سوتی لائق دی .
- * خرد فقیر مړ شو او وران پری د کلی سپی شول .
- * خرد د گلانو په قدر څه پوهیږي .
- * خر شکر غواړی او پشو وزر غواړی .
- * خر که مری نو بار به وړی .

- * خر ما او ثواب دواړه .
- * خر مردار او ناغه يې مردار د .
- * خر مړ کيدنه ، گيدړ تری ته نه .
- * خر مړ کيدنه ، سپی مړيدل نه .
- * خر مه تردد سرو بریشمو (ابریشمو) په پری ، اصل ئی کم اصل دی په خاوروکی به رغړی .
- * خر ندی قچر دی پری پوری د خرد سردی .
- * خر وارد موتی نه معلومیږی .
- * خرو سرد تر سیری (تیر سړی) خونده کوی .
- * خرد ورسک د سپین شو او د خښتن کور دونه پیژاند .
- * خری موری خوړی موری .
- * خر ئی گلو ته کش کاو دده غولو ته منډی (خفاستی) وهلی .
- * خپړد مرغی ټوله خراړد وی .
- * خس چه سپک گڼی په سترگه کی په پریوزی .
- * خلق ژاړی خو پیغله خاندی .
- * خلوص من (اخلاص مند) خدای خلوصی (خلاصوی) .
- * خوار په خپله خواری نه شرمیږی .
- * خوار په نس مور شی نو پښی اسمان ته اونیسی .
- * خوار چه مور شی اسمان په تیزونو ولی .

- * خوار خدای کړی بی غیر ته چا کړی .
- * خوار د ارزان په هيله په یو وار دوه جامی زړدوی .
- * خوار سپائی پخپله ځان ستائی .
- * خوار سړی ابلق (برگ) ئی سپی .
- * خوار شوم نو هوشیار شوم .
- * خوار سړی نه موندله چه اوئی موندله نو ویل ئی دا دولس گزه نده .
- * خوار کبرجن زور زنا کار خدای نه بخشی .
- * خوار کور له دیواله معلومیږی .
- * خوار کلی خوار لری ، خوار ئی غنم خوار ئی لوگری .
- * خوراک د اوربشی کوی پسکی دلوانگی اچوی .
- * خوارو لیدلی نه وود پیزوانونه ، اوس ئی و اچول لری لری تیکونه .
- * خواره ايله (هيله) به د خوار که .
- * خواره خواری د خړود خاوندانودی .
- * خواره خواری شوه د مژگانو پاچاهی شوه .
- * خواره زد په خوار کلی واده وم .
- * خواره شی ونیځی چه د ونیځی کونه ونیځی .
- * خواری به ما وکړه د کندو میرمن ته شوی .
- * خواری د چا اوبه نه وړی .
- * خواری د چا خدای نه عبث کوی .

- * خواری د میرو په شاده .
- * خواری نه عیب د نه پیغور .
- * خواری نادیدی دروازی چه ولیدی .
- * خواری ورکی شولی او چینگی ملکی شولی .^۰
- * خواره غوری وی بد نام سړی وی .
- * خواست ته چه درومی هلو کی به مومی .
- * خواست چه کوی د آس کود .
- * خوانی پی زوم ریږدی چه زوم به نی لور ورپیږدی .
- * خوب په روغ صورت کیږی .
- * خوب درخی شه بریځر دی کړی .
- * خوب چه کوی خوب به وینی .
- * خور-خور (خوار-خوار) لری ، د خدای زور پری سور لری .
- * خور-لور چانده ساتلی .
- * خور می د شی مور می دشی خو ما د خدای ساتی . (خور می کی مور می کی ما اوساتی)
- * خور می خور خور زده می د زړه تکور .
- * خورندویه ښه ده که ساتندویه ؟
- * خور او لور په کور کړه کړه بیانی په غر لید
- * خورده ، خښه حساب کتاب مه منه

* خورده (خوارد) يم خوداسي نه يم چه ميسوفرو (مسافرو)

خوږي پټوم

* خور! خه رنگه چي د تنگ دي دغسي مي تنگ دي

(خوري څنگه چه ددي دغسي مي دي)

* خوري، لوري تخت درته غواړم بخت د خپل دي

* خوږي د ماما د ميني د بنمن دي

* خوړل، خوړل دي، نغړل نغړل دي

* خوړلي خولي خواره غواړي

* خوړلي خواره زور غواړي

* خوږ به د کړم نونه تر ځانه

* خورده خوله ښار خوړلي شي

* خوشي خواري د لور په لمسي

* خوله په غاښو ښايسته وي

* خوله په غاښو، پلار په اولاد او مشر په قام شايسته وي

* خوله په ميزو مه آموخته كود

* خوله چه آموخته شي آس نده چه قيزد شي

* خوله په ډير خبرو او كونه په ډيرو پسكو مه عاد تود

* خوله خوري سترگي شرميږي

* خوله ئي د سوي ده شخوند د اوښ وهي

- * خویندی مړی شوی چه پاتی ترلی شوی
- * خیال په برېږد کونه نشی
- * خیال هم خواری غواړی
- * خیرات کوډد بلاد مخه
- * خیرات پخپل اقربات
- * خیرات اول په خپل اقربا کیږی
- * خیر راوړی بد ولاړیم
- * خیر راوړی بی غایه غای ولاړیم
- * خینښی په خوشی سودا په رضا
- * خپل اوږده سارده ته گورده
- * خدای تعالی هیچانده لیدلی په قدرتونوئی پیژنی
- * خدای تعالی شاهد (حاضر حضورده) ده
- * خدای تعالی غفور رحیم ده
- * خدای تعالی غفور رحیم ده خو یو نوم ئی قهار ده
- * خدای تعالی هم له سپین ږیرونه حیا کړی
- * خدا تعالی چه خوله را کړی روزی به هم را کوی
- * خر په مالگه څه پوهیږی
- * خوله او غوږ سره نژدی دی
- * خدای تعالی د بنده روزی رسان دی

- * خرچه له خرد وروسته پاتې شی غوړونه او لکې ئی د پریکولو وی
- * خواشې د بوریا لاندې لېږم ده
- * خندا د ژوند مالګه ده
- * خاموشی د رضا علامه ده
- * خرد ته رنگه عینکې اچوی
- * خرختلی په لکې پند دی
- * خپل یاسین تیزه وی
- * خبرد په ګلاب بدله
- * خرای ته هی کو مابه غضب ملانیکنام گرفتار شدم
- * خوارد خواری د شبک د غلودی
- * خدای مړ کړی په قربانی کی حسابوی
- * خپل کار په بل مه اچود
- * خواره هر هر جای بی بی یو یو جای
- * خبری ئی فیل نسی وری په کور کی گرد اوړد نسته
- * خان یاد خان نوکر
- * خبرد نه دد اوښ پسکی ده
- * خپل خپل وی پردی پردی وی
- * خپل غول ځای ته رسول پکار دی
- * خپل مړی سر ته رسول پکار دی

- * خدای په عبادت راضی کیږی بنیاد م په خدمت
- * خدای د چا زحمت بی ځایه نه بوزی
- * خدای د ناحقه بلا نه وساته
- * خدای د لوی که خوزمانه نه
- * خری ته گورد په صحرا شپي ته گورد
- * خوارد چه مردشی ، مردشی
- * خوارد خواری د خرو د خاوندانودی
- * خورم دا میرد ژارم بل میرد
- * خیر خود په خیر شه خود اسی دی رانه کوری کړد
- * خوار خدای کړی خو مانه (گیله) له چا کړی ؟
- * خپل کړی په بل مه تپه
- * خدای حق دی مرگ حق دی
- * خدای د د هر چا خپل لاری دارو کړی
- * خندا د نه د د سم گلونه نولی
- * خپله خبر د اوری د بل نه اوری
- * خدای تعالی په خپلو کارو ښه پوهیږی
- * خوار ته خوارد کی مه وایه تربور ته تربورگی مه وایه
- * خدای د بناد کړد که په زوی وی که په لور وی
- * خدای د چه بناد نکړی نو بنده به دی څه بناد کړی

* خروړی سپی لوټه په خوله نیسي

* خر په طواف څه پوهیږي

* خبره د غواڼی په شکر کیده

* خانه! په تابه ډزا وی موږ به نه یو

* خبری خوپه بیه ندي

* خرده ته چه وای ودریږد نونه دریږي چه ورته وائی (هوش) نو

ودریږي

* خپله وړانه د بل ودانه

* خبری ډیری کوی خوشش پولي گټه ئی نسته

* خدای یوده پیغمبران ئی په حقه دی

* خبری ته پر توگ مه اغونده

* خدای ئی ورکوی خود ،،، ئی له شکیدو سره

* خدای ورکړی سره سیالی مکود

خدا داداد گان را سیالی مکن

خدا داداد گان را خدا دادده است

* خدای ئی سی چا ته ورکوی نه شپه غواړی نه ورغ

* خدای ئی سی چا ته ورکوی نه ښه رنگی غواړی نه بد رنگی

* خدای ئی سی چا ته ورکوی د اسی نه وائی چه ته څوک یی

* خره را لاندی ډیتی کړی ما پښی پی ټینگه کړی

- * خبر د له اوله سپينه بڼه ده
- * خوار سى مړسى څو كنى جنازى ته هم نه ورځي
- * خواره به د غواړم نه د ورور له مرگه
- * خر خو هغه خردى څو كته ئى بدله ده
- * خرد چه بيكار د شى يود بل ډډى گروي
- * خورى روتنه تيز د پلا و اچوى
- * خپله مړى د بل په دستر خوان كيدد
- * خوله ده په كوله ده
- * خبرد كه نه تير يري ، ځان ورته پل كه
- * خداى په يود حال ده نه بنده
- * خندى د غاړى غړوندى دى
- * خوشكى د ميړوى په زور غورځي
- * خروړك وده بار په وخت كى پيداسه ، ويل يى : دى ته ورك
- نه وايي
- * خړد ته د ماله خوانى او كه د ليو
- * خوار به هلته سى چه اعتبار د ختم سى
- * خوراك په خوله خوړل كيږي ، وطن په سترگو ليدل كيږي ،
- انسان په صبر مړيږي
- * خپل ، خپل ته ورځي

- * خدای یی سی چاته پښنه کړی ، ځان د ورته میښنه کړی
- * خوار هر چرته خوار دی
- * خواره خواری د خوست دغو بندوی
- * خیر خود په خیر سه ، خو ټول کړی د راچه توئی کړه
- * خوله په سوال بده ښکار یزی
- * خر پریرده لعنت پی کیرده
- * خراو آس چا په یود آخورد ندی تړلی
- * خپل ښه راته بلا سود
- * خوار چه خدای ښه ساتی هلته یی نه ساتی
- * خر چه مړ شی په سپو اختر شی
- * خرکا فردد لرگی ئی پیردی
- * خدای چی چاته ورکوی نه شپه غواړی نه ورغ
- * خانی بی ډنگه ډونگه نه کیږی
- * خړی (خړ سپی) چه غریزی څه به ئی لیدلی وی.
- * خشاک می خشاک وسواو سبو (سابه) می خوټ ونه خوړه.
- * خوار چه له ژوری تیر شی بیائی څه ډار دی.
- * خواره - خواره به درته وایی و ژور ته به د بیائی.
- * خوړد وروړد د سترگو تور د دوزخ له اورد د دښمن له زورد.
- * قرضه پور د خدای وساته.

- * خيرات اول په خپله اقربا دی.
- * خوشی اشنائی د نیا او د لمسی (لمسی)
- * خورده - خورده آس به د وړی.
- * خورده خورده زور به د ځمکه اخلی.
- * خوری زوزان باد پری مهربان.
- * خلک ژاړی پیغله خاندی.
- * خپل خپل پردی په ډیرو تارو خپل.
- * خانی بی ترد بی پرده نه کیږی.
- * خرد ته ئی زور نه رسیدو کتی ته ئی ډبلی وښوکل.
- * چه خبره افغانی کوی نی پلار کوی نی ادی کوی.
- * خپل د که مړ کړی ولمر ته دی نه غورځوی.
- * خپله لاسه - گله لاسه.
- * خر په اته کوتی په شپيته.
- * خر په وهلو نه آس کیږی.
- * خر په سبا څه خبر.
- * خرندي کچر دی په پوری د خرد سر
- دی.. ۹۹۹۹۹۹۹۹..... ۹
- * خوله په غاښو ښایسته وی.
- * خپله خوله په بل نه وچیری.

- * خدای سړلی نه سمیږی.
- * خپله رame کی په ما پسی بلامه کی.
- * خوار خپله خواری نه زاری سره څخوړی غواړی.
- * خدای درکړد - میړو درکړد - دینگو زیارتو درکړد.
- * خدایه (ج) لوی می کړی لویی رame کړی.
- * خر ختلی په لکی بند دی.
- * خیشتهک له سره په جنگ اچوی.
- * خدایدادخان پوهیږی خدای پوهیږی.
- * خر د خوید په خوراک څه پوهیږی.
- * خولی یی په خیرات کی شپول وهلی ود.
- * خوی د سړی راکی صبر د سپی.
- * خاوند نوم د خدای دی.
- * خپل نه پردی کیږی.
- * خدای چالیدلی نه دی په قدر توئی پیژنی.
- * خدای چه مهربان شی نو بنده نده چه پښیمان شی.
- * خاوری یو خاوری به شو.
- * خبره زده گرځیږی وکړد.
- * خپل خر ترلی بڼه دی که غل د اشنا هم وی.
- * خپل هغه دی چه په تنگسیا کی د پکار راشی.

- * خپله برخه آسمان نه وینی.
- * خپله برخه اسمان نلری.
- * خپله پیره لاس راځړد.
- * خپله ډنگوی د بل نه اوری.
- * خپله ډوډی په پردی ښکاره کښی دی.
- * خپله غوايه په لوړد خيژد چه څوک څه رنگ کړی هغسی ته کړد.
- * خپله غوښه وڅکونډه د بل دا هم دغه شان خوړیږی.
- * خدای به وی یاران به نه وی.
- * خدای د صبرناکو مل دی.
- * خدای د ناروا مل نه دی.
- * خدای د هیڅوک داسی نه کاچه خپله درنه کا د بل سپکه.
- * خدای مل کړد کار پېښل کړد.
- * خدایه! زور را کړی کبر رame کړی.
- * خدایه! دومره تنگسیا را ولی چه دوست او دښمن وپېژنم.
- * خدای یودی روزی یی ډیری دی.
- * خدایه! لوی می کړی لویی رامکړی.
- * خدایه لویه! ما وساتی له بدو زویه.

* خدمت غظمت دی .

* خر چه لت شي خپله کته هم نه وړي .

* خرشکر غواړي او پيشو وزر غواړي .

* خرندي قچردی پری پوری د خرد سردی .

* خرو ته گورد په ډیران شپو ته گورد .

* خرد ورسک د سپین شواو د خښتن کوردونه پیژاند .

* خرد همیشه په بی طمعی خای کی ولاړوی .

* خرنی په رشی پوری وتړلو نو ورته وایی چه مه خورد .

* خری موری خورگموری .

* خوله یی په اوگرد سوی وده او زگروی یی د ځنکدن کاود .

* خوار او مردار لری خبرد ده .

* خوارد خوله او خبری خبری .

* خواری نادیدی دروازی د ولیدی .

* خوارد هغه خوری چه خدای پری خوړلی وی نه چه خوله

بی لویه وی .

* خوری ! څه رنگ چه د (زرو) چاود دی دغسی می (زرد)

چاود دی .

* خور په نیت کور .

* خوی له اصله دی تاثیر له مجلسه دی .

- * خیال هم خواری غواری .
- * خیراتونه مصیبتونه ژغوری .
- * خینښی په خوښی سودا په رضا .
- * خینښی په خوښی سورلی په رضا .
- * خبری ښی کوی خوزمونړ کلی ملانه نیسی .
- * خوړ کښی هر کانی سیر نه وی .
- * خان چی مړ شی نو هم په خیته کښی ئې یو مشک اوبه وی .
- * خپل مخ په شیشه کښی وینی .
- * خواری دچا اوبه نه وړي .
- * خوار خپله خواری نه زاړی سره خخوړی غواری .

- * د دروغو منزل لنډ وی.
- * د ښو غوښو ښه شوروا وی.
- * د لوگری چې لوته رضا نه وی لور په لویه تیرد وی
- * د خوار ملا په اذان څوک روژدهم نه ماتوی.
- * د پشی منډه تر تاکی وی.
- * د ژمی په گرمی او د ښمن په خنده مه غولیرد.
- * د اوبښ په پچه وخته کشمیرئی ولید.
- * دهغه پلار نه دا زوی.
- * د سرکار له کورده چه تیل راووزی لمن ورته نیسه.
- * د سرنا چی څه ځی؟ پف.
- * د خرد ختیه غیم د ښځی گتیه.
- * دهغه غرد سوی دهغه غرد تازی نیسی.
- * د یو د لاسه ټک نه خیری.
- * د سپی د پار د یو د خبر دده.
- * دو مرد پود شوم چی هیڅ نه پوهیږم!
- * د اولاد لویول د شهر آبادول دی.

- * د تروو مچ دی.
- * د پلالی اور تر درمنده وی.
- * د خپل بام واورى د نورو په بامو اچوى.
- * د تورى زخم جوړیږي د ژبى زخم نه جوړیږي.
- * د غله په بریوه خله کي.
- * د وار د پښى په یوه موزه کي کيږي.
- * د الله دربار لوی دی.
- * د لاس پنځه گوتى سرد برابري نه دی.
- * د زور اوبه مخ په پورته (مخ په جگ) غي.
- * د ظلم چراغ تر سهاره نلگيږي.
- * د غوايي په شان زړى کنجاړى په خوب وینی.
- * د یابوله شاد اود ... حب له مخي مه تیريږد.
- * د حریص کاسه چپه ده.
- * د زرو قدر له زرگر سره وی.
- * د شپي هر څوک ډار یږي څوک حال وائی، څوک ئی نه وایی.
- * د شپي که چا لاس تپت کړ ارمان به وکړي او که تپت یی نکړ هم ارمان به وکړي.
- * د وچوله امله (پيله) لاندۀ سوزی.
- * د گور شپه نه په کور کيږي.

- *د کبر کاسه نسکورده ده.
- *دیوال چاک لری ، چاک مورک لری مورک غور لری.
- *دلویانو ویل دخوانانو کول.
- *د خرد مینه لغته ده.
- *د وزی هر د ورځ وتلی وی دمیری چې یو د ورځ ووزی پوری خاندی.
- *د روغن یاد (حافظه) نلری.
- *د سر کار روپی درد لری خو مرگ نلری.
- *د صبر میوه په مراد پخیری.
- *د ذکات په پیسو بچه بازی نکیری.
- *د هندوله کور د قرآن راووت.
- *د هیلې بچی ته لامبو بنی.
- *د اسی دروغ وائی په رښتیا و دبلا وگرځی.
- *د بازانو خوراک غوښه ده.
- *د صبر کاسه ډکه ده.
- *د کوهی لوته سی راجور نشوی بیا دخدای راجور مکرده.
- *د دوستی زر کلنه ده.
- *د دوست نوم دخدای (ج) دی.
- *د لستونې ماردی.

- * د سپو کور په کور بدی ده خوار فقیر ته یی یوه ده .
- * د پلار خاطر چې نه کوی نو دستا به څه وکړی .
- * د خلکو پرده وکړه چې الله ستا پرده وکړی .
- * د پردی شاته بله پرده ده .
- * د کور له مخی نی سپی په منډه تیریږی .
- * د صراف تر مخ کلپی چلوی !
- * د کوچنی سره ښه مکوه هیر به نی شی د زار د سره ښه مکوه مې به شی .
- * درد لری مرگ نلری .
- * د پېچنوزغی گاتهی ده چیری چی ولویده هلته ولویده .
- * دریم گړی د خیروی .
- * د ځان ساتل فرض دی .
- * د عمل جزا حق دی .
- * د کور تو جزا گرمی اوبه دی .
- * د بی پیر د جواب لا مذهبه ده
- * د دوو خرو دانه (اوریشی) نشی جلا کولی .
- * د ټولو کارونو جوړونکی الله دی .
- * د خپل ځان داکتر واوسه .
- * دوه پک هغه په کلی ورک .

- * د نړیا تر پدې یا نې خړپ دد.
- * په خوند یی نه یم په خړپ یی یم.
- * د هر چا د خدای خپلی لاری دارو کړی.
- * یاد ظلم کور اخیر خراب دی.
- * د سپری گتیی نه تود تاوان ښه دی.
- * د کور زمری نه د صحرا گیدر ښه دد.
- * د ښمن مړ کړه مخ نی پټ کړه.
- * د ښمن مړ که غیبت نی مه کړه.
- * د هر فرعون په سر موسی شته.
- * د گودی لار په ژرند دد.
- * د غنمولار په ژرند دد.
- * د میلمه جواب پیاتی دی.
- * د نن کار سبا ته مه پریرد.
- * د مچ په ډیلی منډی.
- * د کور گټه د لاهور گټه.
- * د ټولو نیمه نیمه د آبا یوه نیمه.
- * د روغ چاته په میراث ندی پاتی.
- * د خره لکی ده که له پورته کچی او یا له کښته یو لویشت دد.
- * د لیوه لکی نی په لاس کی نیولی دد.

(نه نئى تكيه كوى شى نه يى پريښودى شى)

* دنيا په اميد خورده كيږي.

* دود پښى يى خپلى دود يى پردى كړى.

* دوست به دى وژړوى دښمن به د وځندوى.

* دمير و نور از خوندى وي.

* دمور ك لار په كندودى.

* دورځى ملنگ د شپى پلنگ.

* دومرد مى ووهه خومرد چى د په ځان لوريري.

* دود به سرد جوړشى د شيطان مخ به پكى تورشى.

* دواړه غاړى خورى.

* دقارون دنيا ده.

* دشگم بنددى.

* دحمام لنگ دى.

* د نن غم كوى د سبا نه.

* دليونى نه مه څه غواړد مه څه وركوه.

* دگورت بيدى ده.

* د زورور سرد يارى د خرد سوارى ده.

* د چرگ د غوښى نه شور و اتيز ده.

* د گاونډى لور څڅنه وي.

- * د بېل د پلاونه خپله وچه مړی ښه ده.
- * د ډول غږ له لری ښه ځی.
- * د گیدړی قباله ده.
- * دهندو قبر چا لیدلی ؟
- * د بخیل قبر تنگ وی.
- * د و مړه کود چې ځان خوار کړی د و مړه مکود چې کلی خوار کړی.
- * دلندو ختو لږ اوبه حاجت وی.
- * د غاښ د درد علاج ښکندی.
- * د سلو کالو مور وړیری نه د سلو کالو وړی مړیری نه.
- * د لاس غوټه په خوله مه وازه ده.
- * دا گزدا میدان.
- * د گور خاوری په گور تمامیری.
- * د مورک غوندی غار لتوی.
- * د خیر په غونډی ناست ده.
- * د ځان د ښمن دی.
- * د سورنجی په مخ کی نارنج مه خوره.
- * دروند کینی سپک جگیری.
- * د هر کار بناء (شروع) سخته ده.

- * د مرور پزد چار د نه خوری.
- * د خلکو ونی په کال کی یو واری میود کوی زما ونی په کال کی دود واری میود وکړد.
- * د یوی سپړی لپار د ټول پوستین په اور اچوی.
- * د ښځی عقل په پنده کیدد.
- * د پلار وظيفه زوی ته پاتی شوه.
- * د سپی غږ د آبادی په معنی دد.
- * د سپوله خواری گیدری په بامو گرځی.
- * د مری خیتی خبری دی.
- * د پردو کورنو اوسپنی چری دی سی چاو خوری دهغودی.
- * د لیود زوی لیود دد.
- * د بی بخته په حلوا کی غاښ ماتیری.
- * د تلی سر ته گوری.
- * د سر پیمانی د هر چا د کی دی.
- * د وزی ... نه چې خارښت وکړی د شپانه پتیره و خوری.
- * د پیاز سړی که یی بیخ.
- * د ښځو جنگ د میرو نو قتل دی.
- * د سیال خواره یا پور دی یا پیغور.
- * د لاری په سر مه کښینه.

- * د اوبو پیسی او بوته د شیدو پیسی شیدو ته .
- * د چرگی په بهانه ولاړد کور میرمن شود .
- * دهری ماتی شاته کامیابی شته .
- * د لوی توپ د پار د یو قدم شاته تلل وی .
- * د یو شرم د پار د شل شرمونه اخلی .
- * د لرمخ ته د یو د بنودل دی .
- * د تبر خوله لمخی نیولی ده .
- * د لاندو به څه لاند دشی .
- * د کور پیغله پیڅ د وی .
- * د نرگونه په بدل ده .
- * د وړی په سړی هم کار کیږی .
- * د خپلونه پردی ښه د پردیو نه اړیدی .
- * د زرد چوټی ئی مهر شود .
- * د نیا په (۱۹) نولس ولاړد د نه شل کیږی .
- * د چنگو ښو من نه پور د کیږی .
- * د مچیو په غار کی لاس مه وهه .
- * د ښځی له مکر د خلو ښت او ښان بار شوی . (باریږی)
- * د ملنگ یو کیند دی بل ئی کچکول .
- * د مړی او ژوندی پرده موده .

- * دایه له موره مهربانه شوه!
- * دروغ خود چا د پلار میراث ندی.
- * د بد زړه خو هم نده مړ.
- * د دنیا کارونه وارد په توکل شی.
- * دری شلی اوشپيته یوشی دی.
- * د سلو سل لاری وی.
- * دښمن چې دوست کړی دوست د غلیم شی.
- * دښمن چې دوست کړی دوست د غلیم شی.
- * دښمن دکه ماشی وی تابیا ورته د زمري کوه.
- * دمړی نه... نه غواړی.
- * د میړونو راز پټ وی.
- * د بد سړی خبری هم بدی وی.
- * د غریب سړی به د خیرات په ورځ په نس درد وی.
- * دمړی اختیار د ژوندو په لاس دی.
- * د ظلم کور وران دی.
- * میړوی دلته وهی د وړی هلته خیری.
- * د ملا منډه تر جماعت پوری ده.
- * د مرگی اوښ به دهر چا د دروازی مخی ته چو (گونډ ووهی)
- کیږی.

* دا هم تيريری

* د هغه چا نه وداړ شه چې له خدايه نه ډاړيری.

* د بخیل گور تنگ وی.

* د سلو کاغانو یو د لوتپه دارو ده.

* د دمر د پورته که چې زور ئی لری.

* د مړی سره چا شرکت نده کړی.

* دا اخلی که دا ؟ اوس به د خانانو پشوراشی نه به داوی نه به دا.

* د ابا د مرگه پس په آدی راغی هوس.

* د آبی دغونه (دمر د) اوگره و د چې په ختیلو تمامه شوه.

* دا خود خرد لکی ده له کوم لوری چې کچ کوی لویشت ده.

* دا د لکی خاڅکی دی ټولوتپه به ورسیري.

* د آدی دمر د غوری و د چې په سر تمام شول.

* د ا دیر کم (در کړم) که دا ! اوس بو (به) بی بی روشی

(راشی) نه بو (به) د ا دیر کی (در کړی) نه دا.

* د ا دی لا بله ملاگله !

* د ا رت کوزری دی تش کوزیري ډک راخیري.

* د ا زما ، د ا زما د ا هم زما !

* د آس کیزه چا ته مه ورکوه.

* د اسی میز (مویز) نشته چې خلی پوری نشته.

- * داسی مه وایه چې لږ ږیم ږیره نشم، او یا ږیریم لږ به نشم.
- * داسی ونه نشته چې باد نه وی شورولی (خوزولی)
- * داسی مه وایه چې زدیم داسی به شی لکه چې زدیم.
- * دا مانه دچا ده؟ دتوکلیانو دا خلی دچا دی؟ دا هم دتوکلیانو
- !! دامزری (زمري) په غار کی دا مزی بیچی پراته دی.
- * دا می سمنډوله برخه می لا نوردده.
- * دانصاف مور مردده.
- * د املو کوپه تول کی که گونگت درشی نو سترگی پری پتی کړه.
- * د اوبو لارد ژرندي په وتی ده.
- * د اور په رڼا مه څه د سپی په غیا مه څه.
- * دا وری نه شری کیږی.
- * د اوبیانو غلا په پتیه نه کیږی.
- * د اولس زورد خدای زور.
- * د باچا زوی ته چا ویل چې قحط دی خلق دلوری مری ویل ئی
- غوری وریجی ولی نه خوری.
- * د پاچا د لورد بارانه په شاخکو وجود دغمی کیږی.
- * د باز په ځاله کی باز زیری (د باز د ځالی نه د باز بیچی الوزی).
- * د باز عمر لنډوی.
- * د باهره راغله د کورده ئی اوشاړه.

- * د بخشلی آس غاښونه مه گورد .
- * د بد سرد چې ښه کړی لکه خرد ته چې واښه کړی .
- * د بدوپه کار کی اود مارانو په غار کی لاس مه وهه .
- * د بدی خبری سل کاله عمر وی .
- * د بدی خولی دارو سوک ده .
- * د بزرگانو دیگ په وار پخیري .
- * د بزی (وزی) تل اونه ود ، د گدی یوخل اونه شود ، پیغور ئی ورکړو .
- * د بزی خان ارمان دی ، د قصاب غوښه .
- * د بزی چې بدن کاوکی ، د شپانه ډوډی و خوری .
- * د بل په پرتاگه خان نه پتیبزی .
- * د بل په مړی نه دی خپل یاسین تیزوی .
- * د بل تر خوی خپله پکه لور ښه ده .
- * د بل تر اطلسه خپله خامتا ښه ده .
- * د بل حیا د خان حیا .
- * د بل کورد رڼا نه د خپل کورتیار د ښه ده .
- * د بل ډوډی یا پورده یا پیغور ده .
- * د بل غم نیم اختر دی .
- * د بل کار که ښه وکړی لاس به تور کړی که د بدو که مخ به

تور کړی.

- * د بنگړو بارثی زده د ترم ته وړانیزې.
- * د بنگړو بارثی په بهانه بهانه ماتیرې
- * د بنگړو بارثی کلک د تړلی نه شم سست تنگیرې نه.
- * د ډوډی نه سپی ډوډی یوړه ، ویل ئی د خدای په نامه د وی.
- * د بی عقلی ښځی تل خپل کمیس سوزی.
- * د بی غیرته څاروی منډه تر آخوړه وی.
- * د بی صبرو د خدای رنگ ورک کړی ، ماته ئی په دی زمکه را واچوډ.
- * د بیگا وی د سبائی نه وی.
- * د بی وفا یاری د خړه سورلی دی.
- * د پاخه استاذ دیگ ورو ورو پخیرې.
- * د پاخه سړی پاخه کارونه وی.
- * د پردی آس نه خپل ټټو ښه دی
- * د پردی خیراته چې سپی شپې سپی به د خوری.
- * د پردی تور سړی ښه غواړه د خپلی تور سړی د پاره.
- * د پښ په دکان که ونه سوزیږی بشرکی خویه در الوزی.
- * د پښتانه بدی د سړی اوړده.
- * د پښتو کانی په اوبو کی نه ورسیتیرې.

- * د پلار آشنا د زوی کا کا .
- * د پلار میله د لوگی کره چرسی شوی .
- * د پلار می خور نه بی زما به څه ترورشی .
- * د پولی پړق (تک) ته ناست دی .
- * د پیر بریده وده په تبرک کی ولاړه .
- * د پیغلی سل مخه بخڅه کی دی .
- * د پنځمی (پنځو) درمند خری (خرو) خواړلی دی .
- * د تالندی چې دربی شی د شپانه ورته غرمبی شی .
- * د تربور غاښ په تربور مات پیری .
- * د ترمچی څه دی یو بودی !
- * د تو، (ستا) دغه عادت وی د مو (زما) لنډی کوتک وی
- اخیر به سره کښیوزو .
- * د چا په خوله څوک لاس نه شی ایښودلی .
- * د چا په خوله څوک پاستی نه شی اچولی .
- * د چرگ په اذان نه سحر کیږی .
- * د شغال کور بی چرگه نه وی .
- * د شغال تر نازه د زمري خیرل ښی دی .
- * د جگ سری عقل په شنګرو کی وی .
- * د حاجت په وخت کی خرده ته هم بابا وایی .

- * د خبری یو خوندوی .
- * دخپل خپلوی ښه ده نزدیکتئی ښه ندی .
- * دخپل کاله لور - خور کړمیزنه وی .
- * دخپل کور غل نه نیول کیږی .
- * دخپلو ازاریدو شته بیزاریدوئی نشته .
- * دخړه شکر نه کیدل ویلئی چې کوچی دی .
- * دخړه مرگ د سپو اختر .
- * دخړه دامنی زما دامنه منی .
- * دخړو هم مشر شته .
- * دخړه خښتق ته پښه .
- * دخړه مینه لته (لغته) وهل دی .
- * دخړه لکی نه وه نو خوب نه ورتو .
- * دخځلی ځای ډیران دی .
- * دخلی اور په خرمن (درمند) ولگیدو .
- * د خوارو بلمنگی وی .
- * دخواری یا ژراده یا ښیره .
- * دخوار و یوه وزده هغه هم گوډه پرده وه .
- * دخوابنی هله ورغ کړه شی چې د زوم کړه ئی شپه شی .
- * دخوری خاوره د ماما له نغری څخه وی .

- * د خولی برغولی (سرپوښ) ئی نشته .
- * د خیرات په خواکی ډی کوی .
- * د خوانانو می خلی ولیدل او د نامردومی کلی .
- * د خلورو انو بیزو وده د لسورو پوئی ځنځیر یوړ .
- * د داسی سړی په لاس مړمه شی چه سل ئی نه وی وژلی .
- * د دښمن په خوړ وپستومه غولیرد . (مه خطا ووزد)
- * د دښمن د کور سپی وژلی ښه دی .
- * د دله سپیه جې غاپی نه نو جند (پورته) لکی خو وړد .
- * د دوی کورد اختر په ورځ گورد .
- * د دوی کالی د اختر په ورځ معلومیږی .
- * د دوست په منت خفه نشی د دښمن په خدا ونه غولیږی .
- * د دی ځای وده دی ځای شو .
- * د دی خوم په مخ کی ډیر منگوتی مات شوی .
- * د دیوال سیوری یی سحر یوه خوا او ماښام بله خوا .
- * د ډک ایژی نه آخر پ اوشی .
- * د ډم په ډما مه کی تیر یږی .
- * د ډومانو په نه خبره ډنگ ډونگ وی .
- * د ډم سترگی تل د بل په نغری وی .
- * د راجپوت قبر د سکر وڅزانه .

- * دروغجن هير ژن .
- * دروغ وايه په شرعه برابري وايه .
- * درياب په لوطه نه خړپړي .
- * د زړونو مالک خداى (ج) ده .
- * د زړه په مينه شوک نه وي نيولى .
- * د زړه حال چاته مه ورکوډ .
- * د زړه او خولى تر منځ د سلوکالو لار ده .
- * د زړه نه زړه ته لار وي .
- * د زمري غار بې هډوکونه وي .
- * د ذليخا کتاب يې ختم کړو ويل يې چې ذليخانروو که ښځه .
- * د زور ورو او په په لوړه خپړي .
- * د زور ورو نه يا لري يا غلى .
- * د ژاولن په کور کې خپلوان شرميږي په گور کې مردگان .
- * د ژړندى زده راغلم او خوله ستا سپر ده .
- * د ژړندى زده راغلم او د واره ته خبر يې ؟
- * د ژړندى لار له ډوله ده .
- * د ژړندى وار گيرى د مور مېرډ وي .
- * د ژمى اوړ هر شوک ځانته را کاږي .
- * د ژمى په لوگي ديوالونه تور يږي .

- * درېری نه یی بریت لوی دی.
- * د سپی تر لکې لاندی عمر هم تیریری.
- * د سپی د عمر نه مرگ ښه دی.
- * د ستا غم خو پر توگ نه دی چې به زوړ شی.
- * د ستنی له سوری چا بار نه دی ایستلی.
- * د سړی چی وار خطاشی نو ښځی ته وایی چې «ادی»!
- * د سړی ډول گوره تور د خو سپی هم کوی.
- * د سړی یو د سترگه چې رنده شی په بله لاس نیسی.
- * د سلو بللو ځای وی د یو نابللی ځای نه وی.
- * د سلو کالو روژه مو په ماته کړد.
- * د سلو مرغانو یو د تیر د کافی ده.
- * د سوک ځواب لغته.
- * د سیال خواړه یا پور دی یا پیغور دی.
- * د سند مړی چا گتلی.
- * د شگی بند او بوړی ده.
- * د شرم او ښکه د خدای پاک د چانه تویوی.
- * د شگوشیطان هر کار ئی وړان.
- * د شولو تاو د بغری نه اویاسی.
- * د شینکی تبر ئی له هسه (هیڅه) مخ نه اړوی.

- * د ښار د اوڅه له نرخه مه وڅه .
- * د ښایستی یو عیب نه عیب .
- * د ښخو زده هو مرد د شیطان هم نه زده .
- * د ښځی او زمکی هیڅ بیعه نشته .
- * د ښځی چې دمیرد سر د راستی وی د کور ژوندی په درستی وی .
- * د ښکار غوښی د ځان غوښی .
- * ته می بی ښځی مکرې او ښځی ته می ناتوانه مکرې .
- * د ښمن د که گیدړ وی خوزمری ئی بيله (بوله)
- * د ښمن که په خور و وژلی شی نو په ترخوئی مه وژنه .
- * د ښمن که خس دی تا ته بس دی .
- * د ښمن هغه دی چې اول ئی « هو ! » وی آخر ئی « نه » .
- * د ښمن د که د لوخو پړی وی مار ئی بوله .
- * د ښمن د لمخی اغزی ده .
- * د ښمن د گیدې په تورد اووهه .
- * د ښمن وژنه ښه ده .
- * د قسمت دانه د غوندی سر له راخی .
- * د کابل وروستی پیاله ترخه ده .
- * د کاږه تیکې سر د کړد توره جوړ پړی .
- * د کاغذو گلان خوشبویی نلری .

- * د کاله کشر مه شی د کاروان مشر مشی.
- * د کام وړو سرد بڼه مکړد ویر (هیر) به ئی شی، د زوړد سرد بڼه مکړد مړ به شی.
- * د کړی خولی سوک دارو دی.
- * د کم بخت شرع له قاضی سرد وی.
- * د کمزوری زور ورو ته سلام دی.
- * د کمزوری ښیری قبلیری.
- * د کم عقل دوست نه هوشیار د ښمن بڼه دی.
- * د کم عقل ملگر تیا د خرد سورلی دد لیچه پکشی ماتیری.
- * د کم هلک (وړوکی هلک) په ژبه خپله مور پوهیری.
- * د کوتی په شا ولاړی، اورد اولگو ولاړی.
- * د کوتی منډ به څه وی.
- * د کور ایله د هندوستان گټه.
- * د کور پیر چاته نه معلومیږی.
- * د کور توریالی دی خود بیابان خندنی دد.
- * د کور جینی سپکه وی.
- * د کور خبر د باندی مکود.
- * د کور شپه په گور نه وی د گور شپه په کور نه وی.
- * د کور غم به صحرا ته یوسی د صحرا غم به چرته وړی.

- * د ښو غوښو ښه شور وای.
- * د ښه پلار د اود ښی مورد، بلا پاخی تکه تور د.
- * د ښه سړی عورته د ټول کلی بابی.
- * د سبا خبر د به سبا ته کوو.
- * د صبر برخې درنی وی.
- * د صراف مخکې کلپي نه چلیږي.
- * د طالبانو د کوچنی اود قافلی د سپی په ستریا می مه خبروی.
- * د طالبانو غوایی له لری د خوله چنگه نیولی وی.
- * د ضرورت په وخت خرد ته هم بابا (ماما) ویلی کیږي.
- * د طمعې غای خالی ده.
- * د ظالم عمر د خرد جال پاچائی دی.
- * د عاجز سړی ښځه د هر چا وریندار وی.
- * د عقل می کمبود نشته خو بخت نلرم.
- * د غرد په سر اور بلیږي له دی غایه ورباندی لاس تود د وی.
- * د غرو ځنگلونه بی زمریانو نه وی.
- * د غرو یزان هم طیبیان شول.
- * د غریب په مرگ څوک نه ژاړی.
- * د غرد په سر غوړی دی غوړی دهغه چا دی چې په برخه نی
- سړی وی.

* د غله په برید خس (د خله په برید خلی)، غلگی لاس ورته نیولی.

* د غله نه غلانه کیدد ویل ئی شپه د جمعې ده (زد حرام نه خورم)

* د غلو می کلی ونه لیدد شگومی خلی ونه لید.

* د غلو وروری خورده ده خوپه ویش باندي جگرده ده.

* د غله خای په غرد کی نشته.

* د غله مور ایشه (همیشه) په پیو (شدو) سروینخی آخربه په وینو ولا مبی.

* د غله مور یا سپینی خوری یا وینی خوری.

* د غله میرانه تیشته ده.

* د غم لائقه ادی (آبی) ده.

* د غنموله رویه خوز اوبیزی.

* د غوښتو دارو ورکړه ده.

* د ولی گټه نه کیږی.

* دغه گردغه میدان.

* د فقیرانو لاری چا نیولی دی.

* د کور غم د گور غم.

* د کور شوک دی؟ ور!

- * د کور لور . خور قه میزنه (گړنگنه) وی .
- * د کور نه په صحرا خوشحاله دی .
- * د کونډی دود غوایان و دیو وتو (ووت) نه بل ننه وتونه .
- * د کونډی زوی د دا نیمکلی باچا (د هر چا خوری) وی .
- * د کونډی ځوی مړ شو په لار د ووه که په چار د .
- * د کونډی غم د ځان وی د لوری یې د خان وی .
- * د کونډی ځوی نه د دین نه د دنیا .
- * د کونډی هم زړه کیږی هم ئې سار د کیږی .
- * د کونډی نه دین شوننه دنیا .
- * د قبر په هدیره کی معلومیږی .
- * د گا څری په خوراک نه یم په خرپ یی یم .
- * د گوتی په ځای کی سوک منډی .
- * د گودی لار آخیر په ژرنده دی .
- * د گوملی مړی له گوملی غواړد .
- * د گونگ (گونگی) په ژبه مور پوهیږی .
- * د گیدړی اوز مری آشنائی نه کیږی .
- * د گیدړ مرگ چې راشی د ښار مخه وکړی .
- * د لالا کارڅه کوم زه خپل کار جوړوم .
- * د لټ غوایی آخیر خاوند قصاب وی .

- * د لرگي سرد چې خدای بد شي نو د ژړندې ټکتيکاني ئې کړي.
- * د لږم څه کږد (تياري) دد، لکي په سر راواړوي بيا ځي.
- * د لږ ډيري ته سلوم (سلام) دی.
- * د لښکر په آخيره د ماتي په سر.
- * د لماشوم (ماشام) ليگانيسی (لوگي) هر سړی اسمون (اسمان) ته جگه وي.
- * د لماشام ولمه د وزو پوژلي دو.
- * د لنډي به څه لنډ کړي.
- * د لولۍ واته يو شرم، ننواته يي بل شرم.
- * د لوی خدای لويه تله وي.
- * د لوی ډيران خاوره ښه وي.
- * د لوی منگي اوبه خوري وي.
- * د لويو خبري تعويد کړد.
- * د لويو ويالو (ولو) څخه ټوپ (خيز) مه وهه لوند به شي.
- * د ليلئي دغه منگي وود چې بيا ډک شو.
- * د ليلئي د کوڅي سپي ښايسته وي.
- * د ليونۍ پزه (پوزه) خلکو پرېکوله دی ويل پيزوان راجور کړي.
- * د ليونۍ نه يا لری يا غلی.
- * د ليونيوکلی نه وي.

* د لیونو څه ښکر لکی نه وی!

* د لیود سرد چې غوښی خوری د خښتن سرد تندی وهی.

* د لیود چې خوله سرد شی په لسو سپوښند ندی.

* د لیود لکی دده نه ئی پرینووی شی نه ئی تینگوی شی.

* د مات لوښی آواز نه غلطیری.

* د مارانو لاری چا بندی کړی دی.

* د ماړد په مړی کی خلی وی.

* د مازدیگر داووتگ له تهمته خلاص نه وی.

* د ماکي (مکی) نه زدر اغم مزی (کانی) ته د

ماوی (دموی)

* د مچ جنگ به د پیک په سر معلوم شی.

* د محبت بدل نشته.

* د مرچکو (مرچو) په خټه ناست دی!

* د مراور (مرور) برخه زیوته (زیاته یا خورده) وی.

* د مرغابو نرئی نه اگی اچوی اونه آذان (بانگ) کوی.

* د مرغلری خوړو آب وود چې لاړد.

* د مرگ مری چا نه دده په غاړه کړی.

* د مرگ دارونشته (دلقدمان حکیم سرد هم نه وه)

* د مرگه مخکی ځان مه وژنه.

- * د مرگی توری کیر دی په هر چا ولاړی دی.
- * د مرور برخه ډیر د د یاتا لاد د.
- * د مړوبه لاڅه بنادی وی.
- * د مړولا کله په قیامت رضا نه ود.
- * د مړو واک د ژوندی وی.
- * د مړو قدر په ژوندی باندی وی.
- * د مړو څخه شیطان بیزار د دی.
- * د زمري د لښکر د را خلاص شوم دا کور داسی را باندی ولگید
- لکه ورور.
- * د مړی تر غار تل اوبه ځی.
- * د مسجد (جماعت) سړی په مسجد کی لتود.
- * د مسخرو آخیر جنگ وی.
- * د مشکو بوی نه پتیری.
- * د مفتو شراب قاضی هم څښلی دی.
- * د مکی لار په منډه نه خلاصیږی.
- * د ملا باد راودس دی ترڅو به ئی ساتی.
- * د ملک لور په نامه غوښته کیږی.
- * د ملنگ کچکول پاته کیږی د باچا باچاهی.
- * د زمرو غوښی گیدر انونه دی خوړلی.

* د منگری سر په دښمن تګود.

* د منګور سل لاری دی.

* د موت (مات) تپیک (توپک) نه تشتن (خښتن) هم ویریری
او دښمن هم.

د مو (زما) چی وی پټ کړی به می وی.

* د موچی خونه هسی خسو (سڅا) و دچی باران پری وسو

ډډوزی ئی ولاړی.

* د مور نس بخڅه دد.

* د مور نس د پښ بنی دد.

* د مورئی شری لنگ وگورد، د لورئی شرنګ پرنګ وگورد.

* دممه (دامی) باورنه شی چې میزی (موزی) نه می زیاتی

خوی وشي

* دمیا ملا زرد ساته د ډم خوله ساته.

* د خور کانی چې نرم (پاسته) وای نو گیدر به خورلی وای.

* دمیر و یو لاس په چار د بل په خوارد.

* دمیر د ژوند د توری تر سیوری لاندی وی.

* دمیر یانو کور له غمه نه وی خالی.

* دمیری چې وزر وشي نو ور کیری.

* د میښی یار سندا وی.

- * د میلمه بیگامخ وی سبائی خټ وی .
- * د میلی غوایه پخپله غاښ باسی .
- * د مینځی سرد پریواته په غسل نه ارزی .
- * د نا اهلو سرد نیکی په شگو کی میتازی کول دی .
- * د نا جوړه زړه هرڅه نه څکیږی .
- * د نر زوی ژړا په زانگو کی معلومیږی .
- * د نروینه بی بدله نه پاتی کیږی .
- * د نریدلی دیوال نه هرڅوک لویه نړی .
- * د نس پرسته لاندی ، په خپله کی تمامیږی .
- * د نن به د نن سرد کوو د سبا به د سبا سرد کوو .
- * د نن کار سبا ته مه پریرد .
- * د ننگرهار له توپی نه سپری سر تور ښه دی .
- * د نورونیمه ، نیمه د آنامی یو نیمه .
- * د نور په وار غنم شوه زما په وار جودر .
- * د نوی په هوس زاردئی کړه د خس خس .
- * د نوی منگی اوبه سپری ښکاری .
- * د نه زویه نه مینه نه ورکیږی ، د سپی زویه مینه ورکیږی .
- * د نه میرو ملک سویلو !
- * د نیا تر سر جار سر تر ناموس جار .

- * دنيا خود هندو وړير دد.
- * دنيا د آخرت پيتي دی.
- * دنيا د غم په ورځ پيدا ده.
- * دنيا نيمگړی ده او نيمگړی به وی.
- * دنيا هغه د د چه يائی و خوری يائی واغوندي.
- * د نيمی ورځی حکومت د سلو کالو کور خرابوی.
- * دنپو (دنيا) د بادشا لگيري د وينځی سوزی (شلپری)
- * د واده په جونو او د آخر په زلمو مه غوليږد.
- * د واورې به څه واورې ډيرد يخنۍ.
- * د واورې رنځوران په پيتا او جنگونه کوی.
- * د وبي د خوار غريب جامه ده.
- * د وچوله غمه لامل د سوزی.
- * د وچوله پيله (امله) لاند د سوزی.
- * دود بڼا يسته و لږ د ځی.
- * دود هغه له ځی چې په خوانښی گران وی.
- * د وران کلی ملک بتياری (دم) دی.
- * د ورځی د توتوپه خور لوشر میړی د شپي یی له پچوسرد خوری.
- * د ورور خور می کی محتاجه می مه کی.

- * دوزخ که گرم دی که یخ د عاصیانو ورته مخ دی.
- * دوزخ له خپله تاو د غنګیږی.
- * د وړی تر پامه سړی غوښی وی.
- * د وړی نظر (سترګی) په دسترخوان وی.
- * دوست او دښمن ته په یو د سترګه گوری.
- * دوست د کوم دی چه سهار د اور وینی ، ماښام د کور.
- * دوست روزنه غواړی ، دښمن ترینه .
- * دوستی د سلو کالو لار دده .
- * دولت د هندو زوی زغملی دی خړبی د میږی بچی.
- * دولت د هندو ږیره ده (نن شته سبا نشته)
- * دولت د دځان وی عزت د په جهان وی .
- * دو مړه گټو چې نی ختو .
- * دوو گیدرانو زمری وژلی دی .
- * دود بر بند په یو د خادر کی نه پتییږی .
- * دود به سرد جوړشی د دریم مخ به تور شی .
- * دود په تناره خورم ، خلور په تله راتله خورم ، دود چې کښینم
- هله نی خورم ، زه خوار د لاشه خورم .
- * دود توری په یو د تیکی کی نه ځایږی .
- * دود لوخ (نه) سرد پتییږی .

- * دوه لوبښې (په کور کې) سره کړا پیری (جنگ پیری)
- * دود مرغان یو د نې ځاله خبر نه دی یو د بل د حاله .
- * دود ورونه هغه سره تر بورونه .
- * دوی سترگی نظری یو .
- * د هر چا په سر کې یو د پیاله بنگ وی .
- * د هر چا سره خپل سیوری مل وی .
- * د هر شی جامه خیر پیری د ښه خوی جامه نه خیر پیری .
- * د هر شی خوند په مالگه ښه کیری ، د مالگې به په څه ښه شی ؟
- * د هر مرض دارو شته دی .
- * د هغې بلانه مه ویرید چې شپه نې تر منځ وی .
- * د هندوانو په تنور د بل چا ډوډی حرامه ده .
- * د هندوانو تنور نې د بل چا ډوډی درباندي نه پخیری .
- * د هندوانو جنازه هر جای ولاړد وی .
- * د هندوانو مال په پښتون حلال .
- * د هندو چې زوم پیداشی نو خرخر خوی زوم چلوی .
- * د هندو د مرد نه وی چې لنگ نې اوشلوی .
- * د هندو ژړا نه زده - د وزیر سندر د .
- * د هندو غلاته زړه کیری خود سپونه ویریری .
- * د هوا مرغی شل د پیسی .

- * د هوشيار ويل د کاني کرښه وي.
- * د هوشيار بلاد ورکه وي.
- * د هوشيار سړي ديگ ورو ورو پخيري.
- * د هيلي مخ تور دی.
- * د يار سرد ياري کود په عيبو کی نظر مه کود.
- * د يتيم اوښکي به خپله مور وچوي. (په خپله مور پاکيري.)
- * د يده کړه نادیده وشو نوم ئی پری ناروا کيښود.
- * د يرش روزی د آخر د پارد.
- * ديگ چه جوش کوي بيا تویی شي.
- * دی نصیب ته گورد چي اور بشي شوی غنم زما.
- * د يود زوی شه د سلو پلار شه.
- * د يود سپارد دورد د میدان تر سرده رسيږي.
- * د يود زیان د بل تکیه.
- * د يود لوس (لاس) نه خړاپ نه خيږي، چي دوم لوس (لاس) نه وي ورسره.
- * د يوی سپړی د پارد پوستين اور ته مه اچود.
- * د يوی سوړی (غار) ماريو ځل چيچل کا.
- * دهرمار په سړيو لرم وي.
- * د ميرو يود خبر ددد.

- * د خدای حق د همسایه حق.
- * د خپل ځان طبیب اوسه.
- * د څوز اور یو د لمبه دد.
- * د غمبر خولی، یه لوړی سردی مه خیزه له لړۍ.
- * د سری اور دد.
- * د توت په شان ئی وڅانده.
- * د دد بیه دد مه ئی سرگورد مه پښی.
- * د خیر په کار کی څه مصلحت.
- * دستنی په ځای جوال دوز منډی.
- * د خرد په غور، کی آذان گټه نلری.
- * د بښځی او میړد په منځ کی منځگرمیتوب نه کیږی.
- * دروغ ویل د ایمان زیان دد.
- * دروغ گوی د خدای دشمن.
- * دروغ وایه په شرع برابر ئی وایه.
- * دننه ئی زد مړ کړم او دباندی عالم.
- * د مور په زړه کی زوی اود زوی په زړه کی دباندی.
- * دم، غنیمت.
- * دنیا په امید خورده کیږی.
- * دنیا په یوه حال ندی.

- * دنیا د آخرت توشه ده.
- * دوست له دوسته گيله کوی.
- * د ملا نصرالدین دیگ دی.
- * دی پود آخرت ئی پود.
- * د ځان پیژندنه د خدای پیژندنه.
- * د خپلی لمنی پورته کول دی.
- * د الله د کور دروازی همیشه خلاصی وی.
- * د ظلم ونی پایښت نلری.
- * د میوه لرونکو ونود ښاخو سرونه ټیټ وی.
- * د شیطان د رس زړ زده کیږی.
- * دم - گری.
- * دم مامی دم.
- * دم می او ژوندی ده.
- * د سری کتوی کالی (جامی) دی.
- * د دوست حال له دوسته سرده وی.
- * د پروړی لار په کاهدانه ده.
- * د دروغجن مخ تور وی.
- * د کاغه په شان مشوکه په خاورو پاکوی.
- * د ښادی زخم دی.

- * دناسوړ زخم دی.
- * د پښو لاندی یی میړه تانه نه ازار پری.
- * د دباندی سپی راغلل د کور سپی ئی وشرل.
- * د دعا لوری ځینی ورک ده.
- * د دروغو قسم د سړی بنیاد ورکوی.
- * د گیدړی ضامن لکی ده.
- * د هر چا ظرفیت د هغه په دانش پوری تړلی ده.
- * د ورځی ورک د شپي پیدا.
- * داسی خبری کوی چې د عطاری په قوطی کی هم نسته.
- * د عقاب په شان جگ کړه پروازونه.
- * د نن غم سبا ته مه خورده.
- * د هر څه غم به هیر شی خود گیدی نه.
- * د هلکانو کار خام وی.
- * د نیایی کارونه خلاصون نلری.
- * د حلال رزق پیدا کول عین عبادت دی.
- * داسی کار کوه چې هم خدای راضی وی او هم بنده گان.
- * دهگيوغل اخيرد چرگوغل دی.
- * د اوبښ غوښه ئی خوړلی.
- * د شیطان غوړونه د کانه وی.

- * د غلام مال برکت نلری.
- * د خیر په غونډې ناست دی.
- * د واده او گور شپه نه په کور کیږی.
- * د بښمن په خورده وهه.
- * د بښمن سی په خورده ونه وهی په توره وهل ئی مشکل ده.
- * د بښمن چې په خورده مری توری ته حاجت نسته.
- * د ښو میړه وټول نسته د بدو پیغور نسته.
- * د ورده راوړی بی ځایه ځای ولاړیم.
- * د زغری ازماښت په بدن کیږی.
- * د مینځی کالی وینځی.
- * د چا نیکی مه هیرده.
- * د ډومانو ټټو دلری چې سپری وویښی ورته دریږی.
- * د ډومانو خدا مور خور سره کیږی.
- * د ډومانو کلی نشته د شگو خلی نشته.
- * د ډومانو زړه وچاده او ځان ته منځورده نشود.
- * د ډم په شاپسی مه څه.
- * د انسان لاړی اوده لری.
- * د خوړونه دی په ننگ خوشحاله شوم.
- * د ابرو لاندی انگاروی.

- * د خوار تر فام سپری غوښی.
- * د سپرغی اور تر درمنده غی.
- * د زورور نه مه مخکی څه مه وروسته.
- * د ازارد چا بازار ندی موندلی.
- چې د اور لمبو وهلی وی بیا جوړشی
- نه رغیږی د ازار لمبو وهلی
- په ازارد چا راضی مه شه رحمانه
- که خلاصی په قیامت غواړی له عذابه
- * د آس تټیو فرق شته.
- * د اسی دروغ وایه چې زر نه رښتیا کیږی.
- * د افسر په مخه مه ورځه د خره په شا.
- * د انسان مخ د خدای د نوره دی.
- * د چا په سر خاوری مه اړدود.
- * د بېی بله لور وشود.
- * د بدو خلکو د ناستی نه یوازی ناسته ښه ده.
- * د بل په کار کی کار ملره.
- * د بی کاره خدای بی زاره.
- * د پخلا د ښمن نه ځان ساته.
- * د پلار د کور مثال د باغ ده په قرار خوړ کیږی.

- * د پشی په شان اووډ ساوی لری.
- * د زړ بودی (زور والی) سل لمنځونه د خوانی یو لمنځ.
- * د پښی نه تیښته نشته.
- * د تش میدان نه به څوک څه یوسی.
- * د توبی درواز د پوری شوه.
- * د توبی دروازی خلاصی دی.
- * د تیاری یار دی.
- * د ثواب نه یی عذاب زیات شو.
- * د دور (جولا) تنسته ئی غوړد ولی ده.
- * د چا په ورکړه څوک نه بختور کیږی.
- * د چا په ورکړه څوک له کاله نه وزی.
- * د چرسی د بل چرسی سره یارانه وی.
- * د حیا «شرم» سترگه د پرند ده.
- * د خبرو دیگ ئی بانندی کړیده.
- * د خبری نه خبر د یاده شی.
- * د خپل څادر سره پښی غزول ښه دی.
- * د خدای نه می مخ تور شو شیطان می دوست نشو.
- * د خرده نه په زین بانندی اس نه جوړیږی.
- * د خمیری غلامه کوډ.

- * د خویه د خوړلی دد د خویه د اغوستی دد.
- * د قیانوس د زمانی خبر د وکړد.
- * د دوست سره نینۍ چیچل پکار دی.
- * د دم نه چې په میدان کی ډول خطاشی تننا کوی.
- * د ډیوی لاندی تیارد وی.
- * د روزی هر مایتمام آخر وی.
- * د روغجن د دروغ وایی رښتونۍ د قیاس کوی.
- * د زرو بدو یو د توبه دارودد.
- * د سپی او پشی یاران نه کیږی.
- * د سپی او غله مصلحت یو وی.
- * د سلو خبرو یو د خبرد.
- * د سوداگر په سترگه ورته گورد.
- * د سوو به خه او سوزی.
- * د سیردئی پار سنگ لوی دی.
- * د شگو پری نه تاو پری.
- * د شگو شیطان دی.
- * د سبا مری به سبا ته خښوو.
- * د صحرا د بښمن نه په کور کی پتشی د کورد د بښمن نه به
- چیری پتشی.

- * د صورت د نیستی نه د خدای وساته .
- * د طالب پرستن ده .
- * د غره سپری نه سپری .
- * د قاضی خوله شرعه ده .
- * د کم اصل یاری د خره سورلی ده .
- * د کور جنگ په صحرا تودول نه دی ښه .
- * د کور دیوال نه ویره پکار ده
- * د کونډی کور تون اسان دی چې د بلار کورنی ودان وی .
- * د گڼو همسا دیوه گیلې .
- * د لنگانه نه مخکې لیتی مه خوره .
- * د لور می دمیره مری دځوی می د عورته .
- * د لیدونه ئی نه لیدل ښه دی .
- * د لیندی نه وتلی گاتی (غیشی) بیرته نه راگرځی .
- * د مخ نه ئی نور الوتی ده .
- * د مرگ مچ ئی هر ځای حاضر ئی .
- * د ملا په نیت می نیت دی .
- * د منافق دوست نه مرور د ښمن ښه دی .
- * د مور زړه په زوی دځوی زړه په وچ کانی .
- * د ناحقی شاهد دی .

- * د ناکامه خلک هندو ته ماما وائی.
- * د نر سړی مرگ د بی غیر ته سړی د لاسه وی.
- * د نورو نیمې، نیمې د ابی خواری دوه نیمې.
- * د نیاخوړه پانگه ده؟ پانگ پانگ یی کوه.
- * د نیا د غم بازار دی.
- * د نیا د غم په ورځ پیدا ده.
- * د وړو سره وړو کی د لویو سره لوی.
- * د وړو سره خور د چي هضمولی ئی شی.
- * د وړو سره ښه کوه چې بل ئی وړی شی.
- * د سترگونه رانجه پتوی.
- * د وینښی مور نه زوی پتوی.
- * د وینښوونکی برخه کمه وی.
- * د ویش نه په تا لان خوشحاله یم.
- * د وویلونه اوریدل ښه دی.
- * د وویلونه نه ویل ښه دی.
- * د هر چا سره پنچ خودیار آشنا سره نه.
- * د هری ونی سیوری ته سړی نه کښینی.
- * د هغه خبری د کانی کرښی دی.
- * د وروستی پښی نه ئی را نیسی.

- * د دهند و قبر چا لیدلی ؟
- * دا وړی به شړی نه شی .
- * د ټول عمر تجربی نه د یو ساعت سوچ ښه دی .
- * د مرگ په خوب ویده دی .
- * د توری شپې غل چا نیولی دی .
- * د زرگر نه گټه نه کیږی .
- * د غیرت نه زوی نه کیږی .
- * د نیستی یو د سورد ند .
- * د نیستی یو غم نه دی .
- * د بعضی نر توب نه تیښته ښه وی .
- * دا گیلپی د غمکی نه تر نامه پوری نه دد .
- * په تورو شپو کی منزل گران وی .
- * لویه د خروړی سپی نه نه او چتیر ی .
- * دنیا د اړت کوزری (لوتی) دی .
- * داستارسی او زما غاړه .
- * د کوچیانو کډی تل باروی .
- * د فلانی کور داسی ده لکه دمیر تنو غاریو تریراوی بل ورننوزی .
- * د مړی کار خدای نه بندوی .

- * دومره پورته کود چې زور ئی لری.
- * دومره پورته کود چې وړی ئی شی.
- * دومره خورده چې هضمولی یی شی.
- * دبندله داددمی توبه ده.
- * دبندله به داد خه وی؟
- * دبندله داد نه د خدای داد ښه ده.
- * د پادی خرده گیخ ئی بیگاه راځی.
- * د گور په غاړه ولاړ دی.
- * د گور چنډی په خپلو کی سره خوری.
- * د گور خاوری په گور تمامیری.
- * د سپی بی بی په برخه چکیدي دی.
- * دا چکیدي لکه سی د ما په برخه دی؟
- * دبازانو خوراک د ښکار غوښی دی.
- * د ژوند ورزق نه تمامیری.
- * دکان یا کان ده یادکن دی.
- * د سر سرواښی ئی شکیدلی دی.
- * د شیخ اتل بابا په غونډاری ئی وله.
- * د ښومیر وټول نشته د بدو پیغور نشته.
- * دومره کبر کوه چې ځان خوار کړی دومره کبرمه کوه چې بل

خوار کړی.

* د مایه حق کی دی ځان په گټه کړیدی.

* د توبی دروازه پوری شود.

* د کلال اوبه په مات کنډولی کیدی.

* د کلال په برخه مات کنډولی دی.

* د جمعی مری نی ځینی جوړ کړی.

* ه بخیل گور هم تنگ وی.

* د موچی تل خپلی شکیدلی وی.

* د کلال منگی بی سره وی.

* د لاس ستړی ښه ده نه د زړه ستړی.

* درويزه څه مصلحت غواړی لکړه راواخله ال - ال ناری وهه.

* د مور نس بخشې - بخشې ده خویود بل په خیرنده.

* د خپلونه ازاریده سته ، بی زاریده نسته.

* د خدای خوار کړی د آخر په ورځ په نس درد وی.

* د دنیا د حاله خبرنده . چې په خودانگه ولاړه ده ؟

* د نرو آسوپه میدان کی هر څوک سانگی نشی وهلی.

* د خپلی دروازی په مخ کی خوسپی هم زمري وی.

* د خلکو په سترگو لاس ږدی.

* د خلکو په سترگو لاس مه ږده .

- * د ډير نو سپي دی .
- * د سرد پاسه سردی .
- * د زړونو مالګ خدای دی .
- * دنس لوري زوروی .
- * د بدی ورځی یار دی .
- * د رحمن ویل به هلته در په یاد شی چی یو دیوال ته مخ بل ته دی شاد شی .
- * د غمونو خلی دی .
- * د تاریخ کندی ته ولویده .
- * د تاریخ چپیری وهلی .
- * داسی څه وکه چې خلک ئی ولیکی یا داسی څه ولیکه چې خلک ئی ولولی .
- * د بل مال ته اسر د مکوه .
- * د خپل مړی خښول پکار دی .
- * د څنگدن یو ساعت ده خو بد ساعت ده .
- * دلندو ختولړ اوبه دارو دی .
- * دا به ته نه یی ؟!
- * د مړی نه غواړی .
- * د هر چا د سر پیمانی ډکی دی .

- * دسلطان محمد لتیان دی.
- * دکارنده خود خبرو شین پړانگ دی!
- * دملايانو خبره ده (کافي شافي ده).
- * دفرنگی غوندی طلسم گردی.
- د تاسره طلسمونه دفرنگ دی
- دما سردهم خزانی د نام و ننگ دی
- * د چا خولی ته برغولی نه جوړیږی.
- * دروغجن د خدای د بنمن دی.
- * د سپی په غیاڅه کیږی.
- * د سختی نه مرگ نشته.
- * د سوال نه سوال نه کیږی.
- * د شک علاج نشته.
- * د طالبانو غوا ده رچا ته ئی خوله جینگه نیولی ده.
- * د غاړی غړوندی می سه.
- * د اوریدو نه ئی نه اوریدل بڼه دی.
- * دوست د دوست د لاسه مری.
- * دومره زړه نه یم چې د پلارد خوښه نه یم.
- * دومره گوله کوډه چې تیروی ئی شی.
- * دومره گوله کوډه چې ستونی کی دی ونه نښلی.

- * نوم ئی مه اخله دښځی ئی واخله .
- * د پاچاهانو پاچا خدای ده .
- * د مور لړمون ده نه لوریږی .
- * د فلانی دومره زامن دی له توئی کتود کیری خوپه کور کی ازوغ نشته .
- * د تاچې داشنی شولی رسیږی ، مرغی به ځان په زراستږی کی .
- * د گیدږی پکار سوه ، ځنگله ته یی یوورده .
- * دا گز ، دا میدان ، دا توره د شیطان .
- * دیکي به یی خیروی .
- * دومره که بخت وال وای نوم به می بخت محمد وده .
- * د تاپی څه خوله خورږی .
- * دا څه سخوندر ، سخوندر کیږی ؟
- * دنیا په نولس (۱۹) ولاړه ده .
- * دبیری کار د شیطان دی .
- * د خدای نور می تر پښو لاندی کیږی .
- * د صاحبانو کابل نه خوښیږی .
- * د کور خفگان دنس خشکی دی .
- * د واورې نه چې خومره ساره وایی هومره سړه ده .
- * د زړه او خولی لارنې یو ده .

- * دنيا که په يوه سر جوړيدای نو وړانه به وده.
- * دودسوی سرد بنی د خوار گوډی ئی ورووست ترکونی.
- * د دوو آسانو جنگ وده ترمنځ د خړد پښی ماتی شوی.
- * د مانی زویه نورو زده، مانی په سترگو وړوند.... لوته بوزده.
- * د غوبله مورچی نوم ئی نوی دی.
- * د سورنې سره سندر دده.
- * د کم اصل یاری د خړد سورلی دده.
- * د پښ کره چار د نه وی، د ترکان کره چینچه.
- * د غوښتو ورکره دارودی.
- * داسی خوړ زبان، داسی لنډه وعده او داسی کره ضامن.
- * د خدای خدایی گورده د جنگښی پاچایی گورده.
- * د برینډله او بوډار نشته.
- * دنيا د لاس خیری دده، کله وینی کله نه ویی.
- * داسی وایه چې نه غواړی هغه مه راپښنه وی.
- * میلمه په تلوار د کاله څه سی.
- * د حرص غمی نه ډکیری.
- * د ډم کره وخورده دیادیدونکی کره نه.
- * د شیشی درځ نه جوړیږی.
- * د جولا منډه خوتر د کانه وی.

- * د سلو کاغانو یوه لوټه دارودی .
- * د توکل په دبی یی وهه .
- * د ترکان سپیه ، د دیتامی څه وړی ، ته ولی غاپی ؟
- * د سپی د اړد د سپی په خرمن بندیزی .
- * د مرئی په شان نی وگټه د خان په شان نی وخورد .
- * د اور وړلو ته راغلی و د کاله میرمن شوه .
- * د تاسی له دروغود ما په صورت اوریل سه .
- * د گونگ په ژبه مور پوهیږی .
- * د خورانو جای خاران دی .
- * د ورمه بڼه کود چی بد یی تیرولی شی .
- * د فلانی په خوله یوه په زردی بله .
- * د فلانی په ژبه شیطان ناست ده .
- * د ما خوله سپی خټله ده غږ هم نه ورته کاود .
- * د توتو تروی دارودی .
- * د نیا له آرمانه سرده ده .
- * د ما یو د تاپه دود !
- * د اود مو پر پرده بیا به ډیر سو !
- * د ا د کور داد اور .
- * د ا دی ډینگ چمونه دی .

- * د سړي اور ترڅو چې لمرې تاوېږي زياتېږي.
- * د نغري څنډه د توره - بله درامه سه تر کورده.
- * د ميلمه جواب پياتي دي.
- * د کال مي له قحطۍ وساتي د ښځي مي له بې شرمۍ.
- * د بيگاد ترخيره د گهيځ شربنه دي.
- * د فلاني يود نده.
- * د اوښ غرغري عادت دي.
- * د رستم نوم ښه دده نه رستم.
- * د خدای بې حکمه يود پانه لانه ښوري.
- * د دنيا حب اخيستي.
- * د مسلمان زړه د خدای کور دي.
- * د آدمي خيتي خبري دي.
- * د کونډي دود غوايه وده يوپه څخه نه تهل په کرک.
- * د کور په سوداد بازار سودانه کيږي.
- * د بل کرده گز گز اش پري کوي. پخپل کور کي اوماچ نشي پخولي.
- * د چالاکه بخت په غرده کي د ککر بخت په ورده کي.
- * د ژوندوله مړو سرده نه کيږي.
- * د نابوده سړي په کور کي به ميلمه واکدار وي.

- * د ماښام لوگي هر سړي اسمان ته جگوي.
 - * دنيا داره چه دنيا د ډيرو له سپن کفن د يوړو دغه نوره د په چا وزير موله.
 - * دوست اشاري ته گوري - دښمن وادي ته گوري.
 - * د يو وطن خاوره د بل وطن دارو.
 - * د يوي ونې لرگي څه لوي او څه کمکي.
 - * د دوو قبرونو تر منځ د بلا خوري.
 - * د سيند په غاړه مه ځه اود بې جلوه فيل سورلي مکود.
 - * د خدای (ج) مال چه ورکوي مال به د نه سوزي.
 - * د نن ورځي زوي د سبا ورځي پلار دي.
 - * د دوو روپو شادي نه وده د سلو روپو ئي ځنځير يووړ.
 - * د او و خوره سبا بيا خدای لوي دي.
 - * د يارانو مجلس غنيمت دي.
 - * د صبر ميوه په مراد پخيري.
 - * د سپيني غر بې لړي نه وي.
 - * د دين په عقل نده.
 - * د باچا شکري په غم ککړي.
 - * د برياليتوب زينه د ناکاميو له تختو څخه جوړه شويد.
- (اپلاتون)

- * د جنگ خوړزی خبری ساعت ئی تر یخ.
- * د غریب غاښ په حلوا کی وتلی وی.
- * دوی پښی په یوډ موزد کی نه ځی.
- * د سروینستان د تور دی که سپین؟ وائی اوس به درتویشی.
- * د خوگ پتیه خوگ درغی.
- * د مانه وشوی اوس د ما دمور میړه شوی.
- * ددی کلی خان څوک دی وائی من ئی غم نجوی.
- * دا خوله او هغه حلوا.
- * د آس لخته اس ځغمی.
- * د اوبښ غلا په چوخه نه کیږی.
- * د بل په قول شرطه مه تړد.
- * د بنده هیله گنده ده.
- * د پسرلی تر گلود ژمی اورښه دی، تر ناکالاله ښځه جره بی کورښه دی.
- * د پښ په دکان که ونه سوځی بشرکی به درو الوزی.
- * د جولا منډه تر موری پوری وی.
- * د دسترخوان په لمن څه دوست څه دښمن.
- * د دنیا څخه چه وفا غواړی لکه د مړو څخه چه خدا غواړی.
- * د دوو خړودانه نشی ویشلای.

- * د دیوال عمر له اخیږد پوښته.
- * د ډیرو ډیر مری د لیږولیر.
- * درواغ د میرد وزر دی.
- * درواغجن هیر جن.
- * دریاب که لوی دد چمچه دی خپله دد.
- * دریاب په لپه نه لیږیری.
- * درانده د نیولو ، د کانه د وهلو د خدای ساته.
- * د زور وروهل د کمزوری ښکنځل.
- * د زور ورو لښته نه پور دی نه پیغور.
- * د زوی په میرانه مورد سره ځوانه.
- * د بل په لاس کی مړی غټه ښکاری.
- * د زوی می د اورته مری ، د لور می دی میره نه بوره نیم نه وراره.
- * د ژړندی زد راځم خو خوله ستا سپیره دد.
- * د سپی تر اشنائی د ځان خواری ښه دد.
- * د دسترخوان پر لمن د دوستانو انجمن.
- * د سوی د خپل غوښی داروسی.
- * د شو قدر شپه په شوگیر لیده کیږی.
- * د ښاره زد راغلم د نرخه ته خبریی.

- * د ښو څخه ښه زيری د بدو واښه.
- * د ښه پلار د ښه مور د بلا وزيږيدو تور د.
- * د صحرا مور ک راغی د کور مور ک ئې ويوست.
- * د عقل وړی چاليدلی او د دنيا مور؟
- * د غا تر ترشامه تيريدو د ملک تر مخ.
- * د غلو د ښه یاری بده ئی بيزاری.
- * د غله ميرانه تينسته دد.
- * د غنموله رویه غوز هم اوييږی.
- * د کږی توری کور چر تون وی.
- * د کوټه يود غوټه.
- * د کور پير چاته نه معلوم يږی.
- * د کوز غم د گور غم.
- * د گناد پر دکان سپی د خدا مرد سود- د ښور واپه هوا تله
- خوله ئی وسود.
- * دلته څه؟ دلته هيڅ.
- * د لالا کار څه کوم. زه خپل کار جوړم.
- * دلیری د لیدی نه شم د نژدی درته کتی نشم
- * د مچ کونه اوډ بلی؟
- * د مرگ دارو گران دی.

- * د مریانو لښکر څه دی خړو چر څه دی.
- * د مړو او بو ویریر د تندو او بو مه بیریر.
- * د میرو خولی ناوی دی.
- * د مسافر د شپو حساب مکود د سرخواست ئی کود.
- * د مستی په میچن څه اوریشی څه غنم.
- * د مکي په بزرگی کی هیڅه شک نشته گنه خربه حاجی نشی په طواف.
- * د میری زوی د لیوی زوی.
- * د میرد سیالی کود د بخت ئی مکود.
- * د میریانو کور له غمه نه خلاصیری.
- * د میلمه میلمه بد ایسی.
- * د مینځی سرد پریواته په غسل نه ارزی.
- * د ناز خواړه یا توروی یا بلمنگه.
- * د نغری غم څوک نشی گلولای.
- * د نوی په هوس زار د ئی کړه خس - خس.
- * دنیا هغه ده چی یائی و خوری یائی واغوندی.
- * دنیا ډیریری زړه تنگییری.
- * دنیا د ډیره ده.
- * د نیکانو له قدمه بدان ووتل له غمه.

- * د ورور یو لاس په خواړه بل په چاړه .
- * د وږی سترگی په دیگدان کی وی .
- * دوست ته حال وایه . د بنمن ته لایې وهه .
- * دوستی د سلو کالو لار ده .
- * دود به سره جوړ سی که دریم ئی تر منځ نه وی .
- * دود به سره مرد کړی که دریم تر منځ نه وی .
- * د هر چا په سر کی یو د پیاله بنگی دی .
- * د هیلې مخ تور دی .
- * د یتیم اوښکی په خپله مور پاکیری .
- * د یو د سپاهی به څه دوړه وی .
- * د یو د مریی د سلو بادار .
- * د پړانگ سپینی منگلی شپنو پوخی پری ویستلی .
- * د چاودی په پلمه د صوفی غوړه د سود کوله .
- * د خپل وطن گیدر د بل وطن تر زمري ښه ده .
- * د خره مینه یا گور د دیا لغته .
- * د دوست لاس درد نلری .
- * د ړندو بازار دی .
- * د زار د غوایی یو د جوپه ده .
- * دنیا باد د باد به یوسی د پاسه به او دل راسی تر قیامته به

پرواسی .

- * دوه که لامچان سی دیوی بلاتمام سی .
- * دوست د سختی د پاردښه ده .
- * د عاجزی سره کامیابی ترلی ده .
- * د ورغوی تناکه مرغلر ده .
- * دریاب په لوټه نه خړیږی .
- * دود غوایی چه ښکر په ښکرشی زیان ئی د بوتو کانودی .
- * دښمن هغه دی چه اول ئی (هو) آخرئی (نه) وی .
- * دروغ دناپو وزردی .
- * د غلوله دارد سردیو خای دی .
- * دی گه به دی ، دادی .
- * دنیا بسی دیو دروی سی یوروی به مورنسی .
- * د چاله خوښی نوته په کال کی دودواری لنگیده .
- * دنیا د میزان تله ده کله پورته ، کله ښکته .
- * د سهار باد د زلخله زړه او وته له ځله .
- * د خوار زوی نه وده چه زوی ئی پیدا سه د مرگوزور سه .
- * د موزیگی بیدار د بخته په نیمنی کانی می ویست خطا می
- که نه .
- * د خالا کی بخت په غره کی - د ککړی بخت په وره کی .

- * د سپی سړی اورته (عورته) د ټول کلی ملامته .
- * د لویو غرو کجیرنی مړکه - د کمو غرو کجیرد خدای به د ساتینه .
- * د ازل لیکه نه بدلیری .
- * دا ساعت هم تیریری .
- * د سهار له لمرد چه تود نه شوی د مازدیگر له لمرد نه تودیری .
- * د شلخی توپک نه دود نفره ډاریری .
- * دا پښور ته ښه ځوانان ځی ، کونا تور ترد کی ځی بیرته راځی .
- * د رحمن ویل به هلته ستا په یاد شی چې یوه دیوال ته دی مخ بل ته دی شاسی .
- * د انسان لاس گل دی .
- * د ښمن ته په خوارد سترگه مه گورده .
- * د کړی په هندوانو کی گلاب شاد ښه ځوان دده .
- * د تیز په نار د ورک .
- * د کان وایی چه کونه راکه زده به روزی ورکوم . (هندوانو متل)
- * د کب ، کب خوبښیری د کب خوړونکی دواړه .
- * د شیرازی باغوانه ! برگ خوشی په تیز را اړوی .
- * د مرد ډوډی د نامرد په خیته کی پاته کیږی .
- * د لیری د ډول غږ ښه ځی .
- * د پا چاله زورده اود ملاله تورده می وساتی .

- * د اباسين نه چه اوبه غواړي تړي نه يي .
- * داس لغته اس زغمي .
- * د پښتون کاني په اوبو کي نه ورستيري .
- * د ريباب چه ځي غورځنگ به خود لري .
- * د سيک اصل په وينتو وي .
- * د عقل وړي او د دنيا مورچاندي ليدلي .
- * د گيدر تر نازد د زمري خيرل ښه دي .
- * د لښکر په آخر څه د ماتي په سر څه .
- * د موچي خپلي خپلي زړي وي .
- * د سپرو په جنگ کښي مې ښکر مات شو .
- * د کرتو تاود رخپين نه اوځي .
- * د پوليسو په شر کښي خير وي .
- * د مړو ډيري جرگي د پيشويو ميو .
- * د تور مار دم شته خوستا نشته .
- * د مکي نه زد رغلم او توري تيگي ته دموي .
- * د اڅوار مور سه پاته ئي کور سه .
- * د لتانو ځاي غزني دي .
- * د سوال په اوبو ژرنده نه چليږي .
- * د ما مينځه پايله د پايلې مينځه بله .

- * د ډیرو همسا - د یو گیلې دی.
- * د تشو نه اوچت شوی په ډکو کینښناستی.
- * د وږی په غوړ و نو کښی هر وخت د پراتو تپاروی.
- * د هندو خپلو گور ته سترگی وتلی دی.
- * د سر کار شکری په غم ککړی.
- * د خلی اور خرمن ته ځی.
- * د سپیو له نیستی گیدړی په بامو و هی نیزی.
- * د مور نه میره میلنه سود.
- * د جولا منډه تر میرو وی.
- * د بښمن دی که گیدړ وی ته ئی زمری بوله.
- * د لیو د کور بی هلو کونه وی.
- * د بل په نس چې چاره ځی لکه چه په خټه ځی.
- * د تا په اوښکی د مانه سی آسانی.
- * ذهن لوی طاقت ده.
- * د تا په اوښکی د مانه سی آسانی.
- * د بل کور چا خوار ندی لیدلی.
- * د اوښ کوم ځای سم دی پاته ئی غاړه شوه.
- * د مار سی اجل وړسی دی به لاری لږه وړسی.
- * د ورغوي تناکه مرغلر ده.
- * د اوږی به شړی نشی.
- * د و مرده مالگه لرم چې شوتله پری و خورم.

- * ډیری بری دی
- * ډم چه ډول وهی زور به ئی لری
- * ډوله وهم د چیری ډنگا د چیری ځی
- * ډوډی که پرده دی ده نس خود خیل دی
- * ډیر خوره گنډیری خوره
- * ډزی په کاغی وکه غول د گربتی ولاړ
- * ډال چه گرځوی ځان به ساتی
- * ډبرد د یتیم له سرده نه چپیری
- * ډبری اړوی لړم تری لاندی غواری
- * ډبلی که ماته وی خود لوښو ټود وېس ده
- * ډکه وه گرځی تشه پاخی
- * ډومان خلور کسه په خټه پسی تلل مگر د بی کسی چیغی ئی وهلی
- * ډم په ډول نه شرمیری
- * ډم تور او خیری ئی نور
- * ډم چه ویری شی نود مړی قصی کوی
- * ډم چه بی غیرته نه وی نو څوک ئی څکوی

* ډم چه مرورشی د ځان نقصان نی ده او که کلی مرورشی د

ځان نقصان نی ده

* ډم خومور شو خو پاتی نی کور شو

* ډول بی په غرد واهه لیونی په سمه گډیده

* ډمه ډم گری کود خپله خواری کود

* ډم یار شوی ندی کنچنی خور شوی ندی

* ډمی جومات جوړ کړونه نی ثواب وشونه نی عذاب

* ډمی یارد مړ شو! د کومی کوخی؟

* ډنډکی یو، غوا متیازی وکړی ټولی یادیری

* ډوډی د پردی شور اته مه وړد کود

* ډوډی خپله خور د عقل له بله زده کود

* ډوډی له نانوائی ځی زړه د بتیار چووی

* ډوډی راپسی راوړد دهند ولاندی می شپه ده

* ډول په بیه ، کبر وپړیا

* ډول په ډبلی وهی ژرنده په موزوی وهی

* ډول شته د رزلای نشته

* ډیر رنځ د مرگی وروردی

* ډیر بڼه سپریتوب کونی توب شو

* ډیر غواړد لیر غاړه

* ډیرمه وایه چه خطا کیږي نه

* ډیر ویل د قران ښه دی

* ډیرنی مال بدننی حال

* ډیرنی نه موندل لږنی نه خوړل

* ډیوډ چه په سزاوړ بل کړی نو ټول کوز رڼا کړی

* ډیر کار ډیرد گټه

* ډیرد لوردمه مژده ماته به شی

* ډیری لاجبی ډیرنی غمونه

* ډیرد گټه له خط سره وی

* ډیری شپې ولاړی لږ ولاړی

* ډیری ولاړی لږ ولاړی

* ډومان چه بیکارده شی یو د بل سر خری یی (تراش کوی یی)

* ډوډی نی د شاله لور می خوړلی

* ډمی یار د مړ شو ویل نی د کومی کوخی

* ډم ته چا ویل چه غم د خوښ ده که ښادی ویل نی : د دواړه ته قربان شه

* ډیرنی موندل نه کم نی خوړل نه

* ډیری خولی ډیری خبری

* ډول نی په غره واهه لیونی په سمه گډیدد

* ډارد مرگی وروردی

* ډیران د خخلی ځای دی.

* ډیر چاور کول نه ، کم نئ غوښت نه .

* ډمه که می د کورنه وای لیدلی - کور به می د په کور ایښی

وډ.

* ډم چه مرورشی د ځان نقصان نئ ده کلی چه مرورشی د ډم

نقصان دی.

* ډوډی خپل خورده عقل له بله زده کوه.

* ډیری مه وایه چه خطا کیږی نه.

* ډوډی زما خوری او غاپی دار سلاح خان په دروازده کی.

* دم له خدایه څه غواړی؟ یا ویر یا بنیادی.

* ډ برده یتیم له سرده نه چپیږی.

* ډ که کاسه ضرور چپیږی.

* ډوډی وچه ورته کیږده د کتغ عذر ورته وکړه.

* ډوډی د نانوانی ځی زړه د بتیار چووی.

* ډیر ویل څه پکار دی.

* ډیرد گټه د سرمایی سرخوری.

* ډول په ډومبکی وهه سورنئ په لکه غاړه.

* ډیرد لوړد نئ مه تړد ماته به شی

- * رښتیا له ما شومانو پوښتنه کوه
- * راتگ په اراده بیرته تگ په اجازه
- * رښتیا چه ورځی دروغو په کلی ړنگ کړی وی
- * رښتیا یا زورور وائی یا لیونی
- * روغ صورت پادشاهی دی
- * روغ لیونی دی
- * رادنه کړه - راپوری د پری کړه
- * راستی زوال نلری
- * راواخله! نوم ئی مه اخله
- * رمه که بی شپانه ده بی څښتنه ندی
- * رنځوره - طبیب هغه دی چه رنځ پری تیر وی
- * رنگ د د ملا عمل د د نوری بلا
- * رنگ ئی مه گوره خوند ئی گوره
- * روپی د مار پښه ده
- * روتنه د کاله خوشیږی نه د میلمه
- * رور چه ښه سپری شی د خور به یو تکرری شی

- * روړد لوی شی خو زمانه لوی مه شی
- * روزی په تڼډه ده نه په منډه
- * روزی چا په منډه نده نیولی
- * روغ صورت نه پتیبیری
- * روغه ښځه چه ملا راغی کارئی خراب که
- * ریچی به د بنی آدم ما غزه خوړلی وای خو خوله کی ئی ویښته ده
- * رضائی که ملائی ماته کړد
- * رښتیا که نه وایم الله می وینی که یی وایم عبدالله می وینی
- * رښتیا مه وایه عمر د په قام کی به د خای ورک شی
- * رښتیا ویل ښه دی خود نه ویلو برابر ندی
- * رښتیا منصور ویل چه سرئی په دار شو
- * راپوری خود نکړل راپوری د هم رانه وشکول
- * راشه درشه
- * رشوت ورکونکی او رشوت اخیستونکی دواړه مجرم دی
- * روژد په تیز نه ماتیبیری
- * رښتیا - رښتیا دی
- * رحم اوزیک قهر افغان
- * روزی خو غوړندی مړی ندی چه له درخی به درلویری
- * رنگ بدقیافی ختلی

- * رنگ بد جامی ختلی
- * رنگ بدختی ختلی
- * راغلی پکی کیوتی
- * رښتیا - رښتیا وی دروغ - دروغ وی
- * رڼا ورغ غلو په ځان تیاره کړیده
- * رنگ ئی مه گورده خوی ئی گورده
- * روغ صحت اختر دی
- * روغ صحت باچاهی دی
- * روزی رسان الله دی
- * روزی می په خدای پورده
- * روزی خوته نه راکوی روزی خو خدای راکوی
- * را کړه په ور کړه خلاصیږی
- * رڼا ورغ ئی تر فامه شپه
- * رنگ ئی گورده حال ئی مه پوښته
- * روانی اوبه مه ډنډه کوه
- * رنځور په روغ ساتلی دی
- * روزی په زور نه زیاتیري
- * رنگ رنگ ټول یو رنگ
- * را کړی خپل چه خورم ئی تل

- * رغوی نه په غاښ کېږي.
- * روغ صورت نه پټیږي.
- * راتله ئی خوند ئی ښه دی.
- * راوله وروستی چه قدر وی د ږومبی.
- * رنځور دروغ شی د هر چا په د اور چه وی.
- * روپی می گټله پوزد می بائيله.
- * راستی زوال نلری.
- * راست اوسه پر لویه لار ناست اوسه.
- * راولی اوسنی چه قدر من سی اولنی.
- * رنځور د آن د تمام سود چه لقمان پر تانادان سو.
- * رنگ دی گل خوند دی پیاز دی زده کورد ليله ستا په رنگ
خطا وټمه.
- * رنگ د ملا عمل د نوری بلا.
- * روزی چا په منډه نده نیولی.
- * روتی چه زده د خورم ته رانه جاريږد.
- * راغلی اوسنی قدر وکه وړاندینی.
- * روپی که کوچنی ده کارونه غټ کوی.
- * رنځور په روغ ساتلی دی.

- * پروند په خپله خونه ښه پوهیږي نه بنا د بل په خونه.
- * پرانده نه یو وری (یوځلی) لکه د ولویږي.
- * پروند له خدایه څه غواړي دود سترگی.
- * پرستونی یی سپور ده.
- * پرانده ته شپه او ورځ یو شان ده.
- * پرانده ته گډیرد (رقصیرد) مه کانه ته ډول مه وهه.
- * پرانده ډلوی څه کوی.
- * پرانده ښځه په خدای سپارلی ده؟
- * پرانده او ښه قافلی غرقوی.
- * پرومبی د وروستی پل دی.
- * پروند په گوډ پوری خاندی.
- * پروند په مېړوۍ هر د ورځ نه لویږي.
- * پروند په مېړوۍ یو ځل تکره خوری او سترگه ور دود ځله.
- * پروند ته به څوک روغ ووائی.
- * پروند مورک په نغری کی خاوری اوباسی.
- * پروند یو وار امسا (لکه د) وره کوی.

- * پروند هر شوک په یوه سترگه گوری.
- * پروند خو پروندوی نوروغ ورته ولی په سترگو کی گوتی منډی.
- * رنډد میښه په خوب کی پندانه وینی.
- * پروند په خپلو سترگو بنا دی.
- * وندد کی لار دده.
- * رندوته څه توار لا څه سپین.
- * پروند یو ځلی په موږوی لویږی روغ سل ځله.
- * رانده ته د خولی لار معلومه دی.
- * رانده ته مه رخصیږد کانه ته ډول مه وهه.
- * پروند په گوډ پوری خاندی.
- * پروند پخپل کور ښه پوهیږی.
- * رانده ته شپه او ورغ یو دده.
- * ږنگه سی تبی زده لارم تر سرکی تر چاروازی ته لانه یی د مړی.

* زور قالب نلری

* زور چی د زور ورشی پتی له تخمه سره د بل شی

* زده هم سیال ته هم سیال په سر کی د څه خیال

* زویه تر مالویه

* زور سو خو پود نسو

* زور شوی خو سور نشوی

* زور غوائی کنجاری په خوب وینی

* زوم نه چا بللی نه چا سرلی

* زورئی په نهمه میاشت دی

* زنگ وهلی تورده

* زاوولی چو خنیا شوی نه د تا شوی نه زما

* زوم پیژنم د زوم ورور نه

* زاړه په خواړه وی

* زاری هم د زورده کمه نده

* زاړه زیری غوانان غوری

* زارئی هر څه ښه دی بیله مرگه

- * زامن خواړه دی ، غیښه ئی کاره دی
 * زر زر دار لره غی خواړه کلال له غی
 * زر زر گر ټولوی خبری دریو زر گر ټولوی
 * زر زور لری
 * زرغونه به لنگیری احمد شاد به ځینی زیری
 * زر گرد مور نه هم غلا کوی
 * زر گر غولولی په شلم کال پوهیری
 * زر مه گډیرد چه سپک نه شی
 * زړ وریو وخت مری اوبی زړد تل مری
 * زړد په خوله بدییری
 * زړد چه مین شی شایست نه غواړی
 * زړد خرد نوی توبرد
 * زړد د سور مل وی
 * زړد می غورځی آس می پرځی
 * زړد بڼایسته نه غواړی خوب بستره نه غواړی
 * زړد د غوښی دد
 * زړد نه زړد ته لاروی
 * زلفی د خیاله زنگیدی باد پری بدن نام شو
 * زما په ژرند د اوږد ندی کړی

- * زما پیدا په مالگیا
- * زما د سر نه تیره خدایه مکرې د نیاډیره
- * زما د شاشی د بلاد ورته مخ شی
- * زما زویه تر مالویه
- * زور شوی میر نشوی
- * زده د په کلی کی نه پریردم ته د ملکی دعوی کوی
- * زلمی د خوانی په نشه مست وی د چانه اوری
- * زما میرد او ستامیرد سرد لښکر شی
- * زمائی په مسلمانی کی شک دی دوی ورته مریدان نیسی
- * زمري او آس به د قیامت په ورځ له خپله زورده خبریزي
- * زمري که په پنجره کی وی هم زمري دی
- * زمري ته خدای په هر ځای کی غوښی ورکوی
- * زموږ کلی ملا نه نیسی
- * زور په زور ماتیری
- * زور په ازما تیلو کمیږی
- * زور چه پری ورشی عقل لرو برشی
- * زور د چل کونه شکوی
- * زور حق وی
- * زور ورنه مخکی مه ځه او قچرنه وروسته مه ځه

- * زور اشنا په کته کړی خړ دی
- * زور امام او زړی تراویح
- * زور پیوندد و د بر بند به نشی
- * زور غل په خپل اولس کی غلانه کوی
- * زور مخ او نکړیخی
- * زور که بار نشی وړای لار خو وړی شی
- * زور ندی ډوډی هیڅ چیرته نشته
- * زهر په زهر وگرځی
- * زوم ئی د خسر له نغریه اخلی
- * زوی ته اړ گورده لور ته لوړ گورد
- * زوی ته د مور په سترگه گورد
- * زوی ته د پلار نوم پاتې دی
- * زوی زړه دی ، ورور لیمه ده ، لمسی د هېد ماغز د دی
- * زوی غواړد له خدایه لور غواړد له مانه
- * زوی لور تر پښو او به تر حلقه
- * زوی می را ملا کړد کډی می ولاړی
- * زوی ئی غوښت خیر ئی نه غوښت
- * زوی اته پلار ئی شپيته
- * زد او لا لا می یوازی و د غل او کوتک دود کسان و د

- * زده او ته راضی څه به وکړی خوار قاضی
 * زده او ته له یو د اصله زده ولی شوم کم اصله
 * زده پر تا مړ او ستا راته تندۍ څر
 * زده په طمع ته بی غمه
 * زده تری نه پزه (پوزد) پر یکه کم دارانه نټکی غواړی
 * زده د پیژنم د کورده څه که راغلی له لاهورد
 * زده زده ور وړم د نۍ سیخ راوړی
 * زده ستاد خولی قیصی کوم ته زما د خولی پښی کوی
 * زرگری جنگ دی
 * زه که توره یم د پلار د کوره یم ته که سپینه نۍ د هلکانو مینه نۍ
 * زده وایم اوږد نشته ته وایی پتیری پخی کړد
 * زده خان ته گورم خان اسمان ته گوری
 * زده د آدی مزدور د آدی د کلی مزدور د
 * زده د باغ نه وینم ته وایی انار دغه دی
 * زده د پوزد پر یکه کم ته رانه پیزوان غواړی
 * زده د د پلار ویر کوم ته می د خولی پښی کوی
 * زور په زور ماتیری
 * زده په زده آینه دی
 * زرو نه یو بل ته لاره لری

* زړه چه لوی وی غای لوی دی

* زړه چه تنگ نه وی غای تنگ نه دی

* زور بالائی زور

* زور قالب نلری

* زمري د پشی ښکار نه کوی

* زړه د شیشی په شان ده شیشه چه یو وار ماته شوه بیا نه

جوړیږی

* زور ئی په نهمه میاشت ده

* زور ئی د ملخ پتی وهی په مخ

* زړه پت پاچا دی

* زړه زردار اورپړی

* زما په سپینه لمن داغ مه لگوه

* زما خو پکی وینسته سپین شویدی

* زما د سر نه ډیری د غم خپی او ښتلی دی

* زما د خواست ورک شی ستاد داد ورک شی

* زور ئی په بل دی

* زور ئی ځمکه اخلی

* زه په طمع ته بی غمه

* زه څه وایم تمبور می څه وایی

- * زده مور په اورنې کې کلک تړلې يم
- * زهر لږ هغه ، ډير هغه
- * زور يار په کته کړې خړدې
- * زيار تونه واړه قدر من دي دا کړې جنډې په روحاني بابا ولاړې دینه
- * زمري د ځنگل باچا دی
- * زده ځانته سيال نه وينم
- * زما په سر ډير سړی تودی تيري شوی دی
- * زړه د گل په شان ده چه ورزيږي بيا نه راټوليزي
- * زور به ئې په کوټه معلوميزي
- * زر که پاک وي له اوږدې څه باک وي
- * زده لاړم خودی پينډی ته غوړی واچوئې
- * زده وختم په لوړ - ننداری کړم د کابل که دا واری خدای
- خلاص کړم بيا به نه خورم داسی غول
- * زده د آبا بولم ته می په خوله پوری خاندی (زده د آبا بولم ته می
- د خولی پښی کړی)
- * زده دیم لالی دی یی یو څټه اوږه دی که نور نه یی نه به یی
- * زړه په خوله بدیږي
- * زده تیزه پورته کوم لږم تری لاندی غواړم
- * زړه په توره کټو سپینيزي

- * زوی په غزني - سازورد کور سپنښی غړی
- * زمانه هغه ده خو خلک ئی بدل دی
- * زمانه د زمانې مخی ده
- * زده همیشه ژوندی یم خپلی می نشته
- * زده ژوندی دنیا ژوندی
- * زده څه وایم او دمبورده می څه وایی.
- * زمري چه مړ شي گیدړ ئی هم لکی را کاري (اسپانیائی متل)
- * زر په هغه گران وی چه گتلی پخپل ځان وی.
- * زړه ور یو ځل اوبی زړه سل ځله.
- * زړه ښایست نه غواړی او خوب بالښت نه غواړی.
- * زړه نه زړه ته لار وی.
- * زما د سره تیره د خدایه مه کړی دنیا ډیرده.
- * زما میرد او ستا میرد سه لشکر شي.
- * زمري د خپله زوره نه دی خبر.
- * زور چه راشی د چل خوله شکوی.
- * زورور غوايي د غولی منځ نیسی.
- * زهر څه خروار خوړلی څه مټقال.
- * زیری د مرگی نښه ده.
- * زمانه هغه زمانه ده خو خلک یی بدل دی.

- * زد د یم هغه تور نه می ننگ سته نه پیغور.
- * زد چه ژوندی وم پدی لارد تلم!
- * زار د ته ئې ویل مه خپریږد د ویل مه غریږد.
- * زار د ولاړ پر خواړد دی چه خواړد نه وی مرد دی.
- * زرکه سپړ خواړد دی کال ته هم خواړد دی.
- * زرد ئې ښه که کار پروکه.
- * زری خری نوی تبری؟
- * زلفی سنبل نس می پر بل.
- * زما پور د په کار که وی د کار که مرگی دی نه وی.
- * زما دا نه منی خرد دامنی.
- * زما غوری ستا په کور تو لوئیږی ستا کورت لا تر د هار لری.
- * زور د عقل کونه خیری.
- * زد مرم د غوچی او ته بیا وائی چه غوچی.
- * زور وړد تر پام کمزوری درمه سه.
- * زور چه زور وړ سی پتی له تخمه سرد خپل شی.
- * زور وړد روا غجن زور زنا کار خوار کبرجن خدای نه ښی.
- * زد او ته له یو د اصله زد نو ولی سوم کمصله.
- * زد به خه کوم دا تور چه غمبر وهی په زور.
- * زد پور غواړم ته نور غواړی.

- * زد تر تا جار ته ترما جار.
- * زد ځان خورم تاله ته څاکیني ماله.
- * زد د جنت ته راکشوم ته دوزخ ته زوروهی.
- * زد د حق نه گنیم ته وائي درانه ئی را وتله
- * زد سترې ته ناخوښه.
- * زد د هوا چرگه و غیم چه د خیاله مستک نخوری.
- * زد نوکریم د باچا خاص دوی روپی می تنخواه دد یو د زد خورم
- بله آس ، پسرلی لرد به درسم سپیری سپیرد سر پری په لاس .
- * زد د تا په ونگ وم زد وری دلونگ وم.
- * زوی په پلار پسې روان و دیل ئی زده دغو کړلینگو پیدا یم
- * زویه ! تر مالویه.
- * زویه ! له مالویه !!
- * زور قالب نلری.
- * زد به څه کوم د اتور چه غمبروهی په زور.
- * زور چه راشی د حساب ملا ماتوی.

- * ژړنده که د پلار ددهم په وار دی.
- * ژیر دد ما واک ئی د ملا.
- * ژبه هم قلعه ددهم بلا دد.
- * ژړنده په سوال نه چلیږی.
- * ژوندی ژبه ژوندی قوم.
- * ژبه په (۳۲) غاښو کی دی.
- * ژبه تانده (لنده) دد.
- * ژرمه گډیرد چه سپک نشی.
- * ژړنده په چل گرخی.
- * ژړنده که هر خومرد گړندی شی لاند غنم نه اوږد کوی.
- * ژړنده ماته شود ټکتکی ئی لا ښوری.
- * ژړنده گړی خدای خوار کړی خټه پرته او مزد خورلی.
- * ژړنده ئی ښځی کړی اوخت دده سپیر دد.
- * ژړا هم د زړد زور غواړی.
- * ژمی د تودمه شه دوی د سورمه شه.
- * ژمی کله وی چه باد باران وی.

- * ژوند ئی گران مرگ ئی گران.
- * ژمی د خوار غریب زیون (زیان) دی.
- * ژوند د ورک شه له مرگه بتر.
- * ژوند خوڅه یو موتی اوږد ندی چه به خلاص شی.
- * ژبه ئی بیاتی (د قیچی) غونډی چلیږی.
- * ژرندد گړی جماعت گوری که هسی گوډی راننه باسی؟
- * ژبه د غوښی دد هری خواته ئی چه اړدوی اړدول کیږی.
- * ژوند یو د خول خندا د نن به وی سبا به نه وی.
- * ژرندله که د مور دد په زور دد.
- * ژاړد مه سربه ورکړم خوتا به چاته ورنکړم.
- * ژمی به څه وی خودیر سارډ.
- * ژرندد ماته شود ټکټکی ئی لابنوری.
- * ژراهم ښه زرد غواری.
- * ژمی د تود مسه دوی دی سور مسه.
- * ژمی تیریری خو مخ توری یی سکرو تپی پاتې کیږی.

* ږیرد د ما واک ئی د ملا.

* ږیرد د میړه زیور دی.

* ږیرد ئی بوټی نشته بریت ئی منډوسکی دی.

* ږیرد د میړه زیور ده.

* ږیرد ئی ډکی شته بریتونه ئی غټ، غټ دی.

* ږغ د ملا آمین د کلی.

* ږیرد د بل په لاس مه ورکوه.

- * سل دی و مرد یو دی مه مرد
- * سی چیری ته وای هلته زده وای
- * سرد سکلی برگ په منډه ځینی تیریری
- * سرد او شنه چراغونه ئی ورته روښانه کړیدی
- * سرد او شنه باغونه ئی ورته ښودلی دی
- * سرد پاسه سردی
- * سم سوی تر پله سم تازی ته غول ورغله
- * سړی د همیشه خپل گریوان ته سر تیت کړی
- * سیند د سپی په ژبه نه مرد اریزی
- * ستوری ئی ډوب شوی دی
- * سپورد پلی له حاله څه خبر دی
- * سړی سل واری د سند غاړی ته وړی بیرته ئی تیری راوړی
- * سی خان ئی په یاران ئی
- * سر دی له تبی آخلی
- * سی اوسی په خوی به د هغوسی
- * سی لونگ در سر نه وی بوی د د نه ځی نر کچورده

- * سړی یو رنگ جامه ئی دود رنگه
- * سپی د فقیر دښمن دی
- * سپی هډوکی خوری خودانه وائی چه له کوم ځایه به ئی اچوم
- * سترگی له سترگو شرمیږی
- * سی درانه بارونه وړی خوراک ئی څوزدی
- * سیل ، سیل سرگردانی هم سیل
- * سی په ډکه کاسه مور نشوی په خټلوئی نه مړیږی
- * سل په لالی پوری یو ئی د بنگرو
- * سل په لیلا ولاړی یو ئی د بنگرو
- * سپین زر گټم سره زر خورم
- * سیر خورم چارک گټم درځم که نه درځم
- * سر چی ژوندی وی خولی ډیری دی
- * سړی هگی په سپینو بدلولی
- * سترگی پتی که سبا دی
- * سوی چه د شپې ویده کیږی پښی پورته نیسی چه گواکی
- اسمان را باندی راونه لویږی
- * سی سیفو سوم نو پی پود سوم
- * سردی خپل گریوان ته ټیټ کړد
- * سپائی د آس نال ده چیری چه ولویده هلته ولویده

- * سپی پخپلو کونګرو غول کوی .
- * سپر فرنگی دی !
- * سر ئی یو چیری پښی ئی بل چیری .
- * سر ندی کدو دی .
- * سپی پوهیږی او سناچ یی .
- * سپی ته یی وویل چه ولی دومره لکی شورو دی وئی ویل سی
- ډاریزم .
- * سپی ته وویل چه ولی دومره غاپی ویل یی چه خلک ډاروم .
- * سړی خه خوری خه پریردی .
- * سیاست پلار مور نلری .
- * سیل بین د خلویشټ وزیرانو عقل لری .
- * سالم عقل په سالم بدن کی .
- * سی نه ځی وابه دی خلم سی نه خوری خه به د کرم .
- * سیل بین د نښی منع ولی .
- * سترگی عین غین کوی .
- * ساعت ځی ګړی ګړی مرګ ورځی غاړه غږی .
- * سپیه کار دی خه دی ، جنگ .
- * سپی لږ ږیرد ځان د پار غپیږی لږ د خښتن د پار د .
- * سپر (ډال) هغه ګرځوی چه تورو ته اوږی سموی .

- * سپرلی (سپرلی) دی ستا په گنجی سرئی هم تو مېلی د گلونه .
- * سپرلی له د ستنی داغ بس دی .
- * سپمولی سپو خورلی .
- * سپور خور خاوری خور .
- * سور د داسی نه وائی چه پلي به نشم او پلي د داسی نه وائی
چه سپور به نشم .
- * سپور می که په استمان وی ریا ئی په جهان وی .
- * سپی په بڼه خوی بد ښکاری .
- * سپی ته لاړی غورځود چه درته غایي نه .
- * سپی چه ایسور شی غول کو سړی چه ایسور شی تیرد کو .
- * سپی چه څومره غایي هو مرده نه تراپی .
- * سپی چه گرځوی په هډو کی وله .
- * سپی چه لیونی شی په بل خوله لگوی - سړی چه لیونی شی
په خپل خوله لگوی .
- * سپی خپل بادار بڼه پیژنی .
- * سپی د ځان په ختولو نه مریزی .
- * سپی د میرگل ده کورد شیرگل ساتی .
- * سپائی پخپله ځان ستائی .
- * سپی صبر کاود هډو کی نی خوراک شوه .

- * سپی می کړی کشر می مکړی.
- * سپین زیری شو د جمعی شپه ئی اونه پیژندله.
- * سړی په نیت پرده کارونه خدای کوی.
- * سړی ته کونه هله وریاد د شی چه غول ورشی.
- * سړی چه په کال کی رنځور نشی پخپل ایمان دو ویریږی.
- * سړی چه زور شی د رنځو نو پری زور شی.
- * سړی چه زور شی عمر ئی د سپی شی.
- * سړی چه زور شی بیا په کور کی د سپی ضرورت نشته.
- * سړی خه خوری خه پریردی.
- * سړی د سړی شیطان دی.
- * سړی د سړی رحمن دی.
- * سړی د سړی پکار یری.
- * سړی د چه وپیږنی و به د خوری سپی چه د اوپیږنی نه د خوری.
- * سړی کسه جامه پری نیسه.
- * سړی کله کله په گورت کی نیولی شی او کله په غیږ کی نه ځائیږی.
- * سړیه څوک د گډوی که ته گډیږی.
- * سړیه مطلبیه.
- * سړی هغه دی چه له وخته ئی کار واخیست.

- * سل زامن د سپي يود زمري.
- * سپوري خوري او خربه خبري.
- * سپاره رانيسي پياده مو خپل دي.
- * سي بچه وي لته نه وي سي لته وي بچه نه وي.
- * سړي له كوردهم درنيري هم سپيگري.
- * سپين غربي واورى نه وي.
- * سپين كالى جيب خالى.
- * سپين ويښته د مرگ استازى دي.
- * سپينى پگري خلكو ته ښخوپه سر كړى دي.
- * سپينه د خوله ده لكه لم په كلي گرځي لكه دم.
- * سپينه اورول كه ، توره وړول كه ، زيړه تښتول كه .
- * سپي هم پخپله كوڅه كي زمري وي .
- * سپي نى اووه چه خاوند نى وويري .
- * ستاخه كمى ده چه په لاس د سور غمى ده .
- * ستا مال زما او زما هغه هم زما .
- * سترگه رنده ښه ده او معامله رنده ښه نه ده .
- * ستا مري خانان دي زما مري شاخيلان دي ؟
- * سترگي نه ترل كيږي .
- * سترگي د نظر نه گوي او نوم د روشن خان دي .

- * سترو وگټل او هوسا و وختل.
- * ستڼ بې تار نه پاتې کېږي.
- * سخت ساعت یو ساعت.
- * سختی د سختو بترې دی.
- * سختري یو تر بل بترې.
- * سر پخپلو وینستونه درنېږي.
- * سر چه بې جنجاله شی کدوشی.
- * سر چه په کاروی نو په داروی.
- * سر چه د شال وړوی له کشمیر د ورته راځي.
- * سر چی نه خوړیږي داغ سپری نه پریږدي.
- * سر کښته که چه تیر شی.
- * سر ښکته کړه کلی ښکاری.
- * سرد سپاره پښی د شپانه.
- * سرد خدای را نغد کړی له گټی یی بیزاریم.
- * سرد میړی جنگ د منده غوایی کوی.
- * سرمی درنه قربان شه خو قرض رانه مه غواړد.
- * سره زر خپل ځان جوتوی.
- * سرمی لوړ دی چه بابا می په لښکر دی.
- * سری سترگی د چرسی وی.

* سړو گڼلي سپوڅتلي

* سړي په ژبه سړي دي.

* سړي په سړيتوب خر په خرتوب.

* سړي په ښه خوي او سپي په بد خوي ښه ښکاريزي.

* سل بللي ځانيزي يو نا بللي نه.

* سفر په لوڅو پښو ښه دي نه پيزار په پښو تنگ.

* سفر ظفر دي سفر خطر دي.

* څيک چه تور د باسي بي وار د نه وي - غنم چه وړي باسي بي.

بار د نه وي.

* سلام ئي نه اچو و چه وائي چو و په هندو و خوت.

* سل بايللي زر گتلي.

* سل خويو نه نور کړي يو به د مور کړي.

* سل د تنورو نه دي يو موټي د اوږد نسته.

* سل روپي پور که سياله په کور که.

* سل سمند ښينده له بي عقله ځان ساته.

* سل ورځي بيگار يوه ورځ پکار.

* سل سويان په مرکه کي ښه دي نه يو هندو.

* سل کاله پس ئي پلار وگټلو بل ورته وويل چه بيرد وکړد.

* سل کاله د ونې يوه شپه د مرغۍ.

- * سل کسه هندوان و د بد رگه ئی لا نوره غوښته .
- * سل مړی پردی کوی یو مړی نخری کوی .
- * سل منه سر خوځوی دود گوتی ژبه نه خوځوی .
- * سل ئی گوری یو ئی غواړی .
- * سم د کونډی زوی اوښو سم په کلی رنځ گډ شو .
- * سل نایان چه راغونډ کړی نو نیمه ښځه تری جوړیږی .
- * سل بی مړد کړد لا بدی ئی نه بولی .
- * سود په لاس پیسی تر کاله .
- * سوی چه بارشی بار به ئی څه وی .
- * سوی ته خوبه سوی یایم .
- * سوی چه خروړی شی څوک به اوخوری .
- * سیال می بی مخی می نه بی .
- * سیالی د سیال سمی پکار دی .
- * سیرلی پخپلی مور پوری څملی .
- * سپکانو په ښکته گټه وکړه ، هندوانو دلته کړی کښودی .
- * سپکانو ته د تماکو نوم مه اخله .
- * سین په گاسونه وچیری .
- * سینه دریاب که خوله بیري .
- * سکون که حلال ده رنگ بی د مردار دی .

- * سر ئی سوی بوی ئی لاندی ورغلی .
- * سپی طمعه مکود .
- * سل سرونه ئی خيسته کړد یو ئی هم ونه خرييه .
- * سر سی بی جنجاله سی کړو ځینی جوړیږی .
- * سل واری یی وکچه یو وار ئی پری کړد .
- * سپی په خپل خشتن پسې ځی .
- * سترگی پتی که سبا دی .
- * سړی دد خو په سړیتوب نه پوهیږی .
- * سړی ته سړیتوب پکار دی .
- * سپین غرله واورو نه خالی کیږی .
- * سپین نیت لوی دولت دی .
- * ستا خو پنځه وار د گوتی په غورو کی دی .
- * ستاسو سپی زموږ تېرندي راوړی ؟
- * ستا غږ دی که زما په غور کی هسی زور دی ؟
- * سترگه ړنده بڼه دد خولارد ړنده نه دد بڼه .
- * سړه دودۍ ساته وږی به نشی - زور غږو کی ساته برید به نه شی .
- * سړی ندی خود داوسی کور دی .
- * سکروته په ببوزی نه سړیږی .
- * سل خبری څوک په یو وار نه کوی ، یوه خبره څوک سل واری .

نه کوی.

* سل داو مرد د سر سړی دی مه مرد.

* سم د سر پښو ډنډ دی.

* سمه د خبرو ژرنده ده.

* سیاله چه مرد شی دا لا خورده پسته شی - کم اصله چه مرد شی.

دا لا په خرد سوره شی.

* سند ته د شگو بند نه ټینگیری.

* سند (اوبه) مړی نه پتوی.

* سر نی د ملا پښی نی د سپاهی.

* سر نی د ملا نه نی د سپاهی.

* سر نی هم ولاړ سر سر نی هم.

* سترگی له سترگو شرمیری.

* سرباری نی لا په ما کینود.

* سانگی په آسمانو وهلی کیږی نه په خرو.

* سپینه مامه دینه :

* سوی مرغه سړی ده ، شنه مرغه نی تر پښو لاندی وچیری.

* سرونه پری سود نر خونه وتړل شول.

* سپی په ډیر نوخوس باسی (وهی).

* سپی په پردی ډیرانه سره غایی.

- * سر ئی د لحد تبی نده وهلی.
- * سندرد هغه وایی کسر ئی دی پسی کی.
- * سپیری وژنی اوریچی ئی مزد اخلی.
- * سربه ئی زده درواخلم نور ئی ته یادود.
- * سمبی په سمبی جنگ ده لاس مه راوړد جای تنگ ده.
- * سلمانزی (کوچیان) که داسی بزرگان وای خپلی وزی به ئی.
- میری کړی وای.
- * سر ئی زما ، مال ئی د تا.
- * سل عقله په سلو تکر و زده کیږی.
- * ستن په ځان اود غوندی ستن په بل.
- * سویه ! چه دا ته ئی ، داد لنډه بغری یی ، اود ما دا کور دانگ
- ئی یو ورځ به یی په غره و خوری.
- * سرمست خیلو له خواری ژرندی جوړی کړی له کبره مزد نه
- اخسته.
- * سپین وینسته د مرگ نشان دی.
- * سل دوړد یو د لوړ.
- * سترگی خدای پیدا کړی د لیدو د پاره - غوړونه د اوریدو د پاره .
- * سل سرونه خشتوی یو نشی خریلای.
- * سپی ویل : خدای د د هر چا سر د بڼه وکړی ، پرته له خپله قامه .

* ستا استاذ زما شاگرد ود .

* سپي ته مړي وراچود چه درته غاږي نه!

* سپي که هر خومرد بد شي خوبيا هم د خښتن کور ساتي.

* سپيني پگړي سړو ته ښځو په سر کړي دي.

* سپيني وريجي (وريژي) نزر د دين خوري او سپيني توري ئيل
بوغ وهي.

* سخ د هغه چا چه ئي غم وي په بل چا .

* سر خرئيلي ښه د نه مېر د شرلي!

* سړي تالا ښه دي خبرد تالا نه د ښه.

* سړي څه په يود لوته سپيرد څه په سلو لوتو.

* سړي د غور په خبرد خريبي او پتي د ډران په سرد.

* سل روپي ښي نه دي يود ښه خبرد ښه دد.

* سرور کوو - سنگر نه ورکوو.

* سړي په رنگ نه سړي کيږي - سړي هغه دي چي ئي خوي د

سړي وينه.

* سريني پټ کونه ئي لوڅه.

* سپيني پاڅيږي له غمه ډکي وي.

* سپي دد او غاږي به نه.

* سل روپي پور که د عيد شپه په کور که.

- * سپاهی کار د څه دی لږ اټي.
- * سل کال د تیر سود د جمعې شپه د ونه پیژندله.
- * سور سپی د سور لنډی ورور دد.
- * سینه د دریاب که خوله بیړی.
- * سپی په خپل منځو کی سرد خوری سارایی ته نی سلا یو دد.
- * سپی طمع د خدای له کر مه څخه مانع دد.
- * سپی دی وی ژوندی دی وی.
- * سپی ته نی ویل د چا د لاسه په عذاب نی ویل د خپل کامه.
- * سپی غیم ژوند نی غیم.
- * سپی خپل با دار ښه پیژنی.
- * سپی سړی سپی خبری کوی.
- * سپین ټکی د هر چا خوښ دی منگر د پشو کسی پسی
- لو پیری.
- * سپی چه غاپی څه وینی.
- * سپی می کړی کشر می نه.
- * ستا له خیر د می توبه دد سپی د گرزود.
- * سخت ساعت یو ساعت.
- * سخوند دد میرو ی په زور غورځی.
- * سر چه د شال لایق وی له کشمیر د ور ته راځی.

* سردی اسمان ته رسیږي او عقل د تر پښو لاندې دی.

* سل ورځی بیکار یو د ورځ په کار.

* سل کاله عبادت یو د خبر د حقیقت.

* سل خرد په سویه کی ښه دی نه یو په مرکه کی

* سپی د پیل په سایه کی تی وویل دا سایه زما دی.

* سخاوت کوډ چه مخورشی.

* سی درومی شه به مومی.

* سری وارمی درپسی.

* ساعت هغه ساعت دی چه تیر شو.

* سیر له په مور پوری خملی.

* سفر له سکر د حساب دی.

* سفسته وانی.

* سر چه سر سوبه شی کدو گرځی.

* سر سی بی جنجاله سی کدو ځینی جوړسی.

* سپی هیله سپی کړی.

* سل بی غواړی یوئی وړی.

* سوغاتی اس غاښونه څوک نه شمیری.

* سل روپی پور کړد د اختر شپه په کور کړد.

* سیالان په نیمه پوهیږی.

- * سل عقله په سلو تېکرو زده کيږي .
- * سپري هغه دی چه ئی کار د سپرووی .
- * سل روپی پور که یو زوی په بازار لوی که .
- * سل سپینی روپی پور که خود ژمی شپه په کور که .
- * سره زر په اور کی پخیری او شپری په سختیو کی .
- * ستهرو وگتیل هوساو و وختل .
- * سمندر په یو دلپه نه کمیږي .
- * سل د زر گریو د گگر (آهنگر)
- * سورسک خورم خیال د حلوا کوم .
- * سرنی په دریاب کیده .
- * سترگی لیدلی بشر نه هیروی .
- * سپین وینسته نه توریری .
- * سپی هلو کی خوری کونی ته نه انگیری .
- * ستانزی سړیه ! زیان دوسه عذر د و مسه .
- * سخی د خدای دوست دی .
- * سپیه ! که غاپی نه لکی خودانگه ونیسه .
- * سپر (ډال) هغه گرځوی - چه تورو ته اوږه سموی .
- * سپورمی که په اسمان وی رنائی په جهان وی .
- * سرگردانه ژوند فانی دنیا .

سور په وینو کی لت پت په پت کی ښه یم

نه د سرو زرو په تخت باندی بی پته

* ستاد سپیری نوم هم بیگم جان وی.

* سویه که هر خو مرد باری شی نوڅه به یوسی.

* سوری مری بی تار د نه پاته کیږی.

- * شولی په یو د تګ نه سپنیری.
- * شرم می کوت بیخ می خوت.
- * شرعه ظاهر گوری.
- * شپه تیر د وی حجر د غیی.
- * شکرور دروغ وائی.
- * شف، شف نه شفتالو.
- * شنه مرغه ئی تر پښو لاندی وچیری.
- * شنی سترگی زیر وینستان د شیطان علامه ده.
- * شاخیل ته خپل زوی پاچا وی.
- * سپیلی په شنډو وهلی شی.
- * شپنی د لیو د کارندی.
- * شپه تیروی حجر د شه کوی.
- * شپه به وی یاران به نه وی.
- * شپه می هم تیر د کرد آنا می هم مړ نه شود.
- * شپه می د خونښی په کټ تیر د کرد سبا می د جرگی خبر د هیرد کرد.
- * شپه یو د ده غله ئی د یر دی.

- * شرعه کی څه شرم دی.
- * شرم په سترگو کیدو.
- * شرم زد کوناته پي سر وی.
- * شرمشکی د مار سرد غزیدد په منځ نیمه شود.
- * شکون که حلال د درنگ نی د مردار دی.
- * شلغم د غاړی غم.
- * شنی سترگی رسول (ص) غندلی دی.
- * شهر په یو د پیسه و د خو غریب سرد پیسه نه و د.
- * شیخه په هر بلا پښه
- * شیطان ته نی وویل چه خاوری و خوری ویل نی چه غوری
- ورسرد دی.
- * شین ختی د شانه معلومیږی.
- * شاگردان د استادانو استاذان شول.
- * شپه به وی یاران به نه وی.
- * شپه یو د د غله نی ډیر دی.
- * شر چه غواړی پر پښ به شی.
- * شرم د هغو ساته چه پر شرم پوهیږی.
- * شرم د ایمان پوښ دی.
- * شرموبی وړد مستی راوړد.

- * شرومې او شوروا به د بې همته سړي لږيزي.
- * شیر په شیود خوړ کيږي نه په کښلی تور.
- * شین د شانه معلوم وی.
- * شپه (شپون) خوار..... نازکه.
- * شیر لرد زړگيه سی ورخدای سته ورمرگيه.
- * شیخ صاحبان وائی چه نن سبا قیامت دی.
- * شیطان د خرد په لکي سپور دی.
- * شتر مرغ ته ئی ویل چه پرواز وکړد ویل یی اوبښ یم ورته ویل یی باریوسه ویل ئی مرغه یم.
- * شعر ئی جاری دی.
- * شراب چه خومرد زارد هغومرد ئی نیشه زیاتيږي.
- * شمشیر زن س تیزن ندی معلوم.
- * شرعه ظاهر گوري.
- * شیخ فریده! خوله پټه بهتری ده.
- * شپه تر میان خدای مهربان.
- * شرعی ته ئی برابر که.
- * شی به چاله ورنکړم زرد به د چا بد نکړم.
- * شی شی نه یی نوم د فتح خان دی.
- * شرم د شرم تاوان د لا پسی.

- * شپې ورځې خو هغه وی چه پلار مو ژوندی وو.
- * شاگرد ته ټول چلونه ښایه - یو تری پټ ساته.
- * شله لاملدښی خوری.
- * شنی په غلانه چیچلی کیږی.
- * شامی هم سوزی ، خوا می هم سوزی.
- * شولی د خپلی - پروړی د هم خپلی.
- * شرم می کوت بیخ می خوت.
- * شرمخ (لیود) هغه میږد وړی چه درمی نه جدا شی.
- * شناخت په لیدد شی او مینه په لقمه شی.

- * ښه کود او بو ته ئی واچود.
- * ښه وکړد او به ئی نه وړی.
- * ښه مکود بد به له تاڅه غواړی.
- * ښه خوی به د سلطان کړی بد خوی به دی په ځان پوری حیران کړی.
- * ښه وسله هغه د دچه په لاس درغله.
- * ښه نشو بد تر شو.
- * ښه خوی زړونه ښکار کوی.
- * ښځه شریکه ښه د نه مال شریک.
- * ښځه د شیطان لومه ده.
- * ښه خوی د انسان زیور دی.
- * ښه خوی د میرد زیور دی.
- * ښځی ته حال مه وایه.
- * ښځه کول اسانه ده پایڅه یی گرانه ده.
- * ښادی په خندا ښه ښکاری او مړی په ژړا.
- * ښادی تیریدد نه لری ، غم زړیدد نلری.
- * ښادی ورباندی غم دی چه په تاپسی لرم دی.

- * ښادې د ياري غم دوراري.
- * ښار په ښه خوله خوړي شي نه په لنډي تورد.
- * ښارچه وړان شي لښه ودان شي.
- * ښايسته مخ د خوړ زړونو مرهم وي.
- * ښځه په کالونه درنيزي او نر په وسله.
- * ښځه چه زړه شي خوله يې پسته شي.
- * ښځه د تن جامه ده.
- * ښځه د کور چراغ دی.
- * ښځه د ښامار جنگ ته تيار دده.
- * ښځه کړد پشته دده ماته به ئي کړي سمه به ئي نه کړي.
- * ښځه که هر خومرد ښه دده سپري ځای نشي نيولای.
- * ښځه مي د نجل وي او زامن مي د سل وي.
- * ښځه نه بخ ته گوري نه تخ ته گوري د سپري مخ ته گوري.
- * ښځه يا په کور يا په گور.
- * ښکار تازي وکړو خوشحالي کوته کوي.
- * ښکر مي گټل غوړونه مي بايلل.
- * ښو قدر نشته د بدو پوښتنه نشته.
- * ښه انگور شغال هم خوري.
- * ښه باران په ناود معلوميزي.

- * ښه به د لوړ کړی ، بد به دی زویر کړی .
- * ښه په بدو د میړو کار دی .
- * ښه پدی دنیا وی په هغی دنیا نشته .
- * ښه په ښه کیږی .
- * ښه په بدو هم معلومیږی .
- * ښه په ښه دی بد په بد .
- * ښه جالوان د طوفان په ورغ معلومیږی .
- * ښه چه یاد کړی نوبه ئی برباد کړی .
- * ښه خوی گوری ښه دی خود عزت په بدله ندی .
- * ښه دوست په بد ځای کی معلومیږی .
- * ښه د هغه چا سرد خوند کړی چه پرپوهیږی .
- * ښه دی هم د ځان دی او بد دی هم د ځان دی .
- * ښه سړیتوب کونی توب دی .
- * ښه عمل د لاری مل .
- * ښه کړی خوری ښه کړی ، چه زما له کور د بی کازی بیانی
- بیرته را پاڅه کړی .
- * ښه له دواړو خواو کیږی .
- * ښه میړونه په ښه خوله یاد یږی .
- * ښه بی گتم ښه بی خورم .

- * ښی چاری چه د په لاس وای بدی چاری به چا کله قبلولی .
- * ښی خبری پخپله او ناکار د په دلال .
- * ښی لاس د کین ته نسی اړ .
- * ښخی په هر کور خوبی بی په یوینو کور .
- * ښی او چپ لاس نه سرد پیژنی .
- * ښه ته هر څوک ښه وائی .
- * ښه ته ښه وایه بد ته بد .
- * ښایست په ساده کی کیده .
- * ښه خبر د ښه وی خو که ئی ونکړی ثانی بی نشته .
- * ښه ویل ښه وی خود نه ویلو مساوی نه وی .
- * سپمولی سپو خورلی .
- * ښخی ته د دباندی حال مه وایه .
- * ښخی ته حال مه وایه .
- * ښار نا پرسان دی .
- * ښه پوهیږم خو نه پوهیږم !
- * ښادی له خدایه دده نه له زویه دده نه له لورد .
- * ښه هم د ځان سرد دی بد هم د ځان سرد .
- * ښه خوی د خلکو زړونه ښکار کوی .
- * ښامار آدم خان مړ که توره پکی هر څوک سرد کوی چه ما

مړکه.

- * ښه ئی خورده ، پسته ئی خورده.
- * ښه خورده ، ښه چینه گگر تللی سبا به نور راوړی.
- * ښه له اصيل سره کیږی.
- * ښه د بدو توول (ملگری) دی.
- * ښځی وایی: میرد د خور کانی دی یو اچو د بل راخله.
- * ښه د چه یاد کړد نود برباد کړد.
- * ښه خبرد جو اب نلری.
- * ښې وار په وار ، بدی ټولی یو وار.
- * ښار په خورده خوله خوری شی نه په لنډی تورد.
- * ښه په ښو به هر څوک وکړی - میرد هغه دی چه په بدو ښه وکړی.
- * ښه دوست په بد ځای کی معلومیږی.
- * ښه قصه بل ته کود ښه خواړه خپل ته ورکود.
- * ښه هغه دی چه په ځان د ښه وی.
- * ښایسته ښځه آرایش ته ضرورت نلری (انگلیسی متل)
- * ښادی درباندي غم دی چه په تاپسی لږم دی.
- * ښه پر بدو د میړو کار دی.
- * ښه انګور شغال خوری.

* ښځه له اجاغه غواړه. خور لور ولند بل ته ورکود.

* ښه کی خوری ښه کی د ماله گودی یی وکاری بیائی را پاڅه کی.

* ښه له دواړو طرفو کیږی.

* ښه عمر باغ دد بد عمر د زړه داغ دی.

* ښه رنگ ورکی کی مخ نه پتوی - بدرنگی ورکی کړی وائی چیرته وی.

* ښځه د میړه خوښه ده که د کلی وائی چه د میړه خوښه دد نه د کلی.

* ښه مڼه چنجه خوری.

* ښه رنگی مخ نه پتوي - بدرنگی سرتاوی چیره وي

- * صبر سرور ده.
- * صدقه رد بلا ده.
- * صابر سره خدای مل دی.
- * صبر تریخ دی ولی میوه ئی خوره ده.
- * صبر خو سپی کمیده چه د ډیران سره ئی غای دی.
- * صبر خو سپی کمیده چه هلو کی ئی په برخه دی.
- * صبر د بزرگی نښه ده.
- * صبر درنه برخه لری.
- * صبر د سپی او زړه د زمري.
- * صبر د سپی ښه دی او خوراک د سړی.
- * صبر د ښی لاری ملگری دی.
- * صبر د میړولوی هنر دی.
- * صفره او وته بلا او وته.
- * صورت خو چمن ندی چی بیا به راشین شی.
- * صورت خو مرغه نده چه بیا به راشین شی.
- * صورت ئی غټ په کار کی لت.

- * ضرورت د ایجاد مور ده.
- * صحت لوی نعمت دی.
- * صحت ثروت دی.
- * صدقه په صدق دی.
- * ضامن جواب ورکوونکی دی.
- * ضمانت د که د ورور هم دی مه ئی کود.
- * صبری مړ شو خو په منډه مور نه شو.
- * صبا بیا خدای شته.
- * صبا بیا ددی میاشتی ورغ ده.
- * صورته میلمه دی عزت ئی پکار دی
- * صورت می خپل واک ئی د بل.

- * طلسم ئی مات شو.
- * طفی طفیلی دی.
- * طاوس گلیدو چه پښو ته ئی وکتل په ژړا شو
- * طبیب هغه دی چه په ځان ئی تیروی.
- * طبیب هغه دی رنځ پر تیروی.
- * طمع چه نه کړی بادشا به څه کړی.
- * طوطی د خدای په گنجومور کړی.
- * طمع د خدای ښه دده د بندد.
- * طبیب کوم طبیب؟ چه پری تیر شوی وی.
- * طمع خلک د خپلو نه کوی.
- * طمع مکود منعه هم مکود.
- * طمع بد مرکب دی چه ورباندی سپور شی سپک به شی چه
- ورسرد روان شی لار به ورکه کړی.
- * طبیب هغه دی چې رنځ پری تیروی.

* ظاهر ئی ښه باطن ئی بد.

* ظاهر ئی طلا د د باطن ئی مس.

* ظالم می هم وهی هم می ژړا ته نه پریردی.

* ظاهر باطن ئی یو دی.

* ظاهر ئی یو باطن ئی بل.

په ظاهر لباس غلط د سړی مه شه

مینځ ئی گورد چی چغزی دی که متیاک

- * عجله د شيطان کار دی .
- * عمر د ډير شه پاجا بې تنخوا .
- * عاجزی د خدای رحمت دی .
- * عاجزی غیرت دی .
- * عاشق تل لوغړن وی .
- * عاشق سړی کله پتیبړی .
- * عاصی پوهیږی او دوزخ پوهیږی .
- * عاقبت د لیوډ زوی لیوډشی .
- * عاقلان بدی وړکوی بی عقلان په بدو ځان آخته کوی .
- * عاقل پر مخ ځی تر شا گوری .
- * عالم د دین دنیا رڼا ده .
- * عالم ساړه خوری خو تاو د نه خوری .
- * عالم هر څه کوی خو هر څه نه وائی .
- * عجب د کدو گل دی چه زه یو پورته گوم لاندی تری بل دی .
- * عذر تر گناه بد تر .
- * عزیز د خدای نوم دی .

- * عشق او مشک نه پټیږي .
- * عشق ئی چه پټ که ځان ئی خټ که .
- * عقل په پیسو نه اخستل کیږي .
- * عقل ئی چی کم وی تل ئی په کور غم وی .
- * عقل خو کوټک ندی چه در پلاس ئی کړم .
- * عقل د بی عقلو نه زده کیږي .
- * عقل که څوک مومی دولت کور لرد ودرومی .
- * عقل نیمه بزرگی دی .
- * عقل نه په سردی نه په کال د خپل فکر په کمال .
- * علت ورک شی عادت نه ور کیږي .
- * علم سترگه وردی خو عمل ور له په چردي .
- * عورته ئی کلاله سراور ئی منگوته .
- * عبد الخیر د تائی له خیرد
- * عمر باندی څه اعتبار ده .
- * عزت د هر چا پخپل لاس کی ده .
- * علم زده کړه که په چین کی وی .
- * عزت - ذلت د خدای تعالی له لوری ده .
- * عاصی پوه دوزخی پوه .
- * عاشق پروند وی .

- * عاقبت په خیر.
- * عقل چه نه وی ځان په عذاب دی.
- * عقیده ازاد دد.
- * عیان ته څه بیان.
- * عقل خو خر څیری نه چه درته وائی خلم.
- * علت ولیبری عادت نه.
- * عیسی به دین خود موسی به دین خود.
- * عمر دد کنی مرغی شه.
- * عمر د ارت لوتی (کوزی) دی.
- * عقل د کم عقل نه زده کیږی.
- * عمر د بادو پیمانه دد.
- * عقل خود و مرده چه درومی بنود ، نوری پخپله زده کود.
- * عقل خولرگی (کوتک) نده چه په لاس کی درکړم.
- * عاقل لرد اشاره کم عقل لرد کوتک.
- * عجیبه کار دی یا عجیبه خبر دد.
- * علاقلان بدی ورکوی - بی عقلان په بدو ځان اخته گوی.
- * عقل د عزت یار دی که عقل نه وی عزت خوار دی.
- * عالمه مخ می تور سود خپل غم د گلولو نه وم پردی غم را باندی زور سو.

- * عاشق سر نلری .
- * عاشق سرد نلری غم د لښکر نه لری .
- * عاقل د هر چا خوښ دی .
- * عاقل پر مخ ځی تر شا گوری .
- * عقل عقلمند غواړی ، هنر هنر مند غواړی .
- * عالم په څه دی او محمد عالم په څه دی .
- * عدل ځواکمن لښکر دی .

- * غوښې ویشه سړی ته گوره .
- * غوايي لا حلال کړی ندی پنکې يی بيا په سر نیولی .
- * غل په غره کی نه ځایږي .
- * غریب سړی مه وهه کالی ئی ورچیری که .
- * غورپرستونې دی .
- * غرکه څومره لوړ ده په سر ئی لار ده .
- * غلبیل کوزی ته وویل چه سوړو ته دی گوره .
- * غچکې بی آزاره مرغه دی خود ډنډله چنچو پوښتنه وکړی .
- * غوښه په هر چا گرانه ده خو پشی پی ایمان راوړی .
- * غله ته وائی غلا کوډ څښتن ته وائی بیدار اوسه .
- * غر په غره نه ورځی انسان په انسان ورځی .
- * غل مه اوسه له پاچا مه ډاریرد .
- * غل په ټولو خلکو د خپل ځان فکر کوی .
- * غنم خبری د منم .
- * غنم خبری د منم اوریشی خبری د خوشی .
- * غل د خپل سیوری نه ډاریري .

- * ... ل هم د سړي خپل وي خو چه وني ويني نو تپ تری وهي .
- * غټ نفس مردار دی .
- * غیم تامیر د وهلی زه یم زاری ته .
- * غریب سړی په یو د ورغ دوو خیراتو ته خبریږي .
- * غریب سړی برگ نئ سپی .
- * غیرتی سړی یا خان وژنی یا بل .
- * بی غیرته سړی هم خان وژنی او هم بل .
- * غم او خوشحالی ورور او خور دی .
- * غمونه ډیر دی سرئی یو .
- * غله سره د جوال سرنیسی .
- * غریب د خدای موږ کړی .
- * غریبی عیب نده .
- * غریب هم خدای لری .
- * غرق شوی هر خس ، خاشاک ته لاس اچوی .
- * غلبیل چلو صاف ته وائی سوری د پټ کړه .
- * غوټه چه په لاس خلاصیږي خولی ته حاجت نشته .
- * غمیر په شنډو وهل کیږي .
- * غوا مړه شوه شیر وار وشلیده .
- * غریب خو هندو ده چه ایمان نلری .

- * غوڅکي د چه په غوڅله کی لوی شوی وی غاښونه ئی مه گوره .
- * غاتری ته ویل پلار د څوک دی ویل ئی آس غونډی ماما لرم .
- * غار به جوړ کړو او لیوډ به ورله بوزو .
- * غاښن چه رنځورشی علاج ئی انبورشی .
- * غتبی سترگی ځان وینی وری سترگی جهان وینی .
- * غره په غره ورشی خو خوشحال به په چا ورنشی .
- * غره در په شا کړم توان به د پیدا کړم .
- * غره در په سر کړم طاقت به درله در کړم .
- * غر غنی دی خوبنده کونی دی .
- * غله په خوراک تمامیری .
- * غل په غوڅل کی پتییری .
- * غر لری خبر لری .
- * غریب سړی او برگ ئی سپی .
- * غریب مړی ډیره خوری .
- * غوایی زمریان ماتوی غوښی گیدر خوری .
- * غوریزی یو ځای اوریزی بل ځای .
- * غر که هر څومره چه شاربل کیږی کوچ کوی .
- * غزل او مزل نه سره کیږی .
- * غشی ته چا ویل ولی غغلی ویل ئی وروسته د لنیدی نه

تپوس (پوښتنه) وکړه.

* غلاتا کړه بلادی پرما کړه.

* غللا سو وکړه سوکان خټ وخواړه.

* غل اوسه په انصاف اوسه.

* غل وزغلو د کورده تر کورده.

* غل په غلانه شرمیری ته ئی په نیولو شرمیری.

* غل په غل پوهیری مل په مل.

* غل چه غلا کوی اول میتیازی کوی.

* غل چه غلا ته ځی نور ومبی یی قسم ته ملا ترلی وی.

* غل څه غواړی د ځان مله غواړی.

* غل د کلی د حاله ندی خبر او کلی د غله د حاله ندی خبر.

* غل شړه خو تر کورده پوری نه.

* غلطي د بغداد څخه راغلی.

* غل له خپل ترپ نه ویریږی.

* غل کورونه وهی بد بخت زورونه وهی.

* غل یو لاری یی ډیری.

* غم بی خبره راځی.

* غم د پښتون جامه ده.

* غم م ، غمجن م ددو ښځو خاوند م.

- * غم د د لالی په سرمسته د تازد گرځی .
- * غریب وژنه اسانه د د خدای نه ډار پکار دی .
- * غرڅه هسی هم د غرو و د چه گرنجونی نی ورو اچاود لا د غرو شود .
- * غل اوسه په انصاف اوسه .
- * غل یو گمان په سلو .
- * غوری په غورو توئیری .
- * غر د ستنی په څوکه نه سوری کیږی .
- * غریبی بد د بلا دد .
- * غریبی هر ځای ډیره اوځانی زد نه غواړم .
- * غوايي بی چوکی نه ځی .
- * غل هغه دی چه ونیولی شی .
- * غوری که ډیر شی څوک نی په سر نه تپی .
- * غوری که ډیر شی څوک پری نه غورده وی .
- * غولی می دی گڼ وی که په زوی وی که په لور .
- * غم د غمه نه شرمیږی .
- * غیرت په مزی (چاق) او ډنگر نه دی .
- * غله په خوراک تمامیږی .
- * غریبی د خدای د صحرا په بوتی هم نه راولی .
- * غور به گتی سر به په کیږدی .

- * غوړنۍ گاته سرئ په کی بایلوډ.
- * غوټ به نری شی نری به سوری شی.
- * غریب چه کمینۍ ونکړی نوڅه به وکړی.
- * غم چانه دی خرڅ کړی.
- * غم له چانه شرمیږی.
- * غله په خوراک تمامیږی ، ازوغ په تناره.
- * غوړی په غوړو توئیږی ، نه په خوارو چاودو.
- * غرڅه پخوا هم د غرووه گنگی دې چه ور واچول اوس ئی سیلونه کوډ.
- * غوا دی په غوجل کی لویه شوه ته ئی لا غابښونه گوری.
- * غل چه علا کوی نور کور والا نه پښتی.
- * غل سل کورده وران کړی یو خپل به ودان نه کړی.
- * غویی چه د غویل په وخت مونده شی ورک یی مه بوله.
- * غم دوی شوروا دوی.
- * غوښه چه خومره بیکاره وی له شوتلی نه ښه ده.
- * غریب مړ کړه خو جامی ئی مه ورته شکوډ.
- * غلاتا کړه بلاد پرما کړه.
- * غل په غلانه شرمیږی ته ئی په نیولو شرمیږی ؟
- * غل غل پیژنی.

- * غل هم وايي خدايه مل هم وائي خدايه!!
- * غوړی چه ډیر شی څوک بیخ نه په غوړوی.
- * غوښی د هغه خوری چه توری وهی.
- * غیرانونه چه په خرد باندی سی نوم ئی عزت خان سی.
- * غرورد شکست مقدمه ده.
- * غلیم ته ئی مه ښایه.
- * غرونه چا سوری کړل! او شیرینه به څوک وړی!

- * فيلان سى ساتى فيل خانى به جوړه وي .
- * فيل چه له تندى مړ شي يوزنگون اوبه په نس كى لري .
- * فيل مرغ غوندى چرت وهي .
- * فيل لرى فيل خانه نلري .
- * فقر (درويزه) څه صلاح غواړي لكړه راوخله دوه كوره بالا وغواړه .
- * فقيرانو (درويزگرو) ته كوڅى مه شايه .
- * فقير ته يو وړپورى سل لري (واز) .
- * فقير خو فقير يم ولې كچكول مى مين دي .
- * فقير شاه څه راءه .
- * فقيره دوه د سوده وه يود خير بل ديدنونه .
- * فقير كورد چيري ؟ ويل ئى هر - هر چيري چيرته مى ښه هلته مى ښه .
- * فقيرى بى مكره نه كيږي .
- * فقير كه درويزه كړي خو پاكيزه ئى كړي .
- * فيل په مالگه څه پوهيږي .
- * فقير څوك له ښاره نه باسي .

- * فاحشه چه په فاحشه توب نه شرمیږي نور به په څه شرمیږي.
- * فریماني ارزانی ده.
- * فلسفی غږه وی.
- * فیل هندوستان په خوب وینی.
- * فیل یو خوب وینی او څښتن ئی بل.
- * فقیر ته چا ویل غاښونه د سپین دی ویل ئی څه پری وخورم.
- * فن د چامیراث ندي.
- * فلانی خوپه ایرو کی پټ لعل دي.
- * فلانی خوسړی سند ته تږی ولي او تږی ئی راولي.
- * فلانی خویو مرغه ده سی چاونیود هغه دی
- * فلانی سړی د سیوری او پیتاوی تر مینځه گرځي.
- * فلانی ماته په سترگو کی دوکی راکوي.
- * فلانی خو تورو شپو وخور.
- * فلانی خود توري مخ وڅاڼه.
- * فلانی خود ژوند مری تر غاړه تړلی ده.
- * فلانی سپینه چرگه ده نیکی باسی او بدی راننه باسې.
- * فلانی اوس په موتی کی ټوخیږي.
- * فلانی اوس په موتی کی خبری کوي.
- * فلانی خروری سپی ده.

- * فلانیان چه د بارندی زورورشی درته وایی تویی اوباسه.
- چه درته کمزوری شی بیا درته وائی چه غوڅکی دیم پری می ږده.
- * فلانیان ... لکه د گور چنجی داسی سره خوري.
- * فلانی بی قومه بی قبيله دی
- * فلانی چتره بیدي ده.
- * فلانی د پیغلو ډرپل دی.
- * فلانی داسی خبری کوی چه غباث الغات کی هم نشته.
- * فلانی د کارنده خود خبرو تا کوده.
- * فلانی د کارنده خود خبرو شین پرانگ دی.
- * فلانی د خبرو تا کودی.
- * فلانی چه تر خوشی کیری توری به سپینی وی سپینی به توری وی.
- * فلانی خانه ورورده! دادی لابله سپکه.
- * فلانیه! غم سی نه وي غم به راوري.
- * فلانی پښي وغزولي.
- * فلانی د نسکوري کتوي په شان ده.
- * فلانی لکه خښته شپې مخه لری.
- * فلانی چتره بیدي ده، خر- خرد ريزي.
- * فلانی د فلانی د گورت بیدي دی.

- * فلانی مستو بلی وائی.
- * فلانی د چیغی ډول دی.
- * فلانی د وچ پوستکی تیغ ده لس جابه غږ کوي.
- * فلانی لکه وچه غږ که هوا نه تکه کوي.
- * فلانی د خبرو گوډی دی.
- * فلانی د اوبو په سر ځگ دی.
- * فقیر چاله کلی نده اېستلی.
- * فلانی په ابجدو کی خبری کوي.
- * فلانی اوس په موتی کی توخیري.
- * فلانی — ږدن برمه کوي.
- * فلانېه ! څه کړی ؟ چه په ما کی د غوالنگه ده.
- * فلانی بی ډوله گډیري.
- * فلانی دروېن جوړ کړي.
- * فلانی د فلانی په دروېن تللی دی.
- * فلانی کوږ لړگی دی په بار کی نه سمیري.
- * فلانی په هستی کی نهستن دی.
- * فلانی چیرلی ډول دی.
- * فلانی د څکالی غل دی.
- * فلانی لکه تیغ نه په بود لمبه سوړ ده په بله تود ده.

- * فلانی د فرنگي زوی دی .
- * فلانی د ورېښمو زندی ده .
- * فلانی په خوله کی مړی غواړي .
- * فلانی خپلی خولی خوړلی .
- * فلانی اور په اوبو تړي .
- * فلانی د خبرو قبا سونه باسی .
- * فلانی ورېښمنه پرستن ده .
- * فلانی په مات پان ولاړدی .
- * فلانی لکه پشي اود ساوی لري .
- * فلانی د کاهو په شان دی .
- * فقیر لرد با خبر با جواب .

* قصاب چه غوښه سپکه کړی هر چا ته سپکه وی.

* قصاب ته ناوخته ورځه.

* قصاب اشنا نلری.

* قدر به می هله در معلوم شی چه یا مړ شم یا مسافر په لری وطنونه.

* قورت خو قورت دی خوندی اویو وړی.

* قرضدار چا مړ کړی.

* قرض چه له سرد پورته شی مرغ پلو وهه (خورد).

* قسمت نصیب خپل کارونه کوی.

* قصابان چه زیاد شی غوائی مردار یری.

* قصاب همیشه د تلی سرته گوری.

* قصاس په قصاس روا دی.

* قناعت بهترینه سرمایه ده.

* قدرت نیول اسان دی خوشاتلنی مشکل دی.

* قاضی زه ملا متولم ما خان نه ملا متاود.

* قدیمی یار په زین کړی آس دی.

- * قصاب اشنا لتیوی.
- * قاضی بل ته نصحت کاوډ ځان ئی هیروو.
- * قاضی په نکاح دد په اوسولو ئی ندی.
- * قام آئین دی مخ پکښی سپین دی.
- * قام زورور وی.
- * قام له قامه نه بیلیری.
- * قام - قام رام - رام.
- * قبر تنگ دی په مړی ناکام دی.
- * قربان له خپله کور د چه خبری شی په زور د.
- * قسمت په کته کړی خر دی.
- * قصاب قصابی کوله یتیم ورته شپه تیروله.
- * قلم باچا تور د ئی وزیر د.
- * قلم چه ازلی شی مور پلار به پی راضی شی.
- * قند او کروت په یو د نرخ دی.
- * قیاس آنا کاوډ چه ملا (مرکنډی) ئی غوټه ماته شوه.
- * قیامت به هله شی چه پښتون له ننگه پریوخی.
- * قیصی ډیری خوسر ئی یو.
- * قام قام ته ځی اوبه خپل مقام ته ځی.
- * قچری ته ئی ویل چه پلار د څوک دد؟ ویل ئی مور می آسپه دد.

- * قصه کوتا کړه مقصد وایه.
- * قیامت ده قیامت یو اسرا پیل (ع) شپلی نده وهلی.
- * قچر د خړد له ذاته دی.
- * قلمونه ازلی دی نه په زور نه په زاری دی.
- * قلنگ خودنده را باندي جاری.
- * قرآن خورل په حقه بد دی او په ناحقه هم.
- * قربان له خپله کورده چه واچوی په زورده.
- * قچر ته ئی ویل خملی ولی نه؟ ویل ئی په ولاړد می شه وخوړل چه لا خلم.
- * قلم که د باچا نه کړی د باچا تر څنگه خوبه د کښینوی.
- * قوت په یوالی کیدد.
- * قابلیت د لمر سترگه ده.
- * قایاس بابا کاود چه ملانی غوټه ماته شوه.
- * قرض ورکول یو هنر تری نه ایستل سل هنر ده.
- * قرض وړی چا وژلی نه دی.

- * کور بار تر منزله نه رسیری.
- * که زړه وسوزی له ړندی سترگی هم اوښکی ځی.
- * کاغی د زرکی چم کاوډ خپل ځینی هیر شو.
- * که تاویل چه زدیم او ما ویل چه زدیم نه به ته ئی نه به زدیم.
- * که تاویل چه ته ئی او ما ویل چه ته یی هم به ته ئی هم به زدیم.
- * کاروان تیریری سپی غپیږی.
- * که لاړی پورته توکم پخپل مخ می لگیږی.
- * کسب زده کړه د کندو شاته ئی واچوډ.
- * کړه خوله په سوک سمیږی.
- * کنځ خوښی خبری کوی که شاه گل ئی ومنی.
- * که ملگری نه یی ته به نه یی.
- * کورپټ ، کورټ دلته لری هگی د بل کړه اچوی.
- * کونډی ویل که دا وار ویدلم وینکی می ښه زده دی.
- * کم عقل دومره په بل نکوی لکه په ځان.
- * که د ترور وای ماما به ووډ.

- * که ویلي غوري شی له ستونی می نه تیریری.
- * کاهو غوندی بی خونده ده (نه خور - نه تريخ)
- * که شپه تیاره ده منی په شمار دی.
- * که اوریشی په خروارشی د خره په برخه لپه ده.
- * که یاری کړی د یاری لاری تیری دی که نه نوبانی ډیری دی.
- * که یاری کړی خوشی کوتی ډیری که نه کړی بانی ډیری دی.
- * که یاری کړی د یاری لاری تیری دی که نه بهانی ډیری دی.
- * که ولی — نه یم خالی نه یم.
- * که ولی نده خالی هم ندی.
- * کعبه نیکه د کر شاته راهم شی ور به نشی.
- * که سرئی د سروزرو دی خو ئی د سلورودی.
- * که بی وس یم د تابس یم.
- * که تا کنخ ویلی مائی منع ویلی.
- * کلاله وکه خپله سیاله.
- * که ټول وطن او به ونیسی د مرغابی د پښو تر بنده پوری دی.
- * کوهی مه کینه د بل په لار کی هسی نه چه د کوهی په غاړه
- ستا لارشی.
- * کوهی کیندونکی خپله په کوهی کی دی.
- * کاغی بچی ته وائی سپنکیه زویه.

- * کم خوره نوکر ونیسه.
- * که اینکه ، پنکی داپتی به شین کی.
- * کلکتی ته ښه ځوانان ځی دا کونا تور ترد کی ځی بیرته راځی.
- * که مرگ غواړی کندز ته لاړ شه.
- * که ځان د پاره وایم ځان د وخورم که نه اوگره د میلما نه لائقه نده.
- * کاروان چه وگرځی گوډ خر په سر کی دی.
- * کلی په لیونی پوری خندل لیونی په کلی پوری.
- * که می طالع وای نوم به می طالع محمد وه.
- * که غم نلری وزه واخله.
- * که چار د سرو زرو شی څوک ئی په نس نه منډی.
- * کلل په کنډ ولی کی اوبه څښی.
- * که نه مری اخیر به ومری.
- * کشری د هلکانو په لاس ورکه له خاورو ئی ډک که.
- * که می دا څرمن سوه تره (تیره) بیامی توبه ده د زری میړی له سره.
- * کور کینه اوسم وایه.
- * کامه اوبو یوره بیرا گان اوس خبریږی.
- * کیمیا بوتی دی.
- * کون دوه واری خاندی.
- * کاغی د کاغی په ژبه پوهیږی.

- * کچنی خانې ته ننوتل یو عیب تری راوتل بل عیب.
- * کشکه خړی کابل به گوری.
- * کور به هم وائی چه غل دی غل هم وایی چه غل دی.
- * کارته سسته پسته خوراک ته ده تندرسته.
- * کارچی بی وخته شی بی بخته شی.
- * کار د بابا خوراک د لالا.
- * کارغه په سپرلی شه خبر دی.
- * کارغه ته کنډر هم باغ دی.
- * کارغه له اصله تور دی سپین به نشی.
- * کارغه ویل زما سپنکیه زویه او ژيژگی ویل پستکیه زویه.
- * کارگر کور مړوی لټ مور ژړوی.
- * کار می د بل خوښ خوراک می خپل خوښ.
- * کارونه ازلی دی نه په زور نه په زاری دی.
- * کاره بارونه خدای سموی.
- * کاروان په باج نه ورکیري.
- * کاسه په کاسه ده کرده په کرده ده.
- * کال به دا وی شپي به نوری وی.
- * کال به رب کړی تیر خو خوری ستا دا سوی پتون به می هیر نه شی.
- * کفر که له کعبی را ولاړ شی مسلمانې به چیرته پاتی شی.

- * کندو ماشومان تماموی او کاه دانه خوسی.
- * که خبری د نه زده سر خو خوځوه.
- * کار وکړه او سوال مکوه.
- * که ما وپوښتی نه به وتښتی.
- * که د گیلپړی خپلی خپلی وای پرده دی به ئی ولی پتولی.
- * کال د په لکړه تیر کړو که په ککړه؟
- * کالی چه او بو یوره سویاری می ورپسی پرینوو.
- * کام - کام ته ځی او به خپل مقام ته ځی.
- * کانی به پوسته نه شی دښمن به دوست نه شی.
- * کانی د یتیم په سر راولیری.
- * کبرجن د خدای دښمن.
- * کبر له زوال دی.
- * کبر هند وکاوه خوار ئی پښتون که.
- * کتابونه دریا بونه دی. (د شاه لیلیا آواز هم پکی راغلی ده)
- * کر بوری سره بولی.
- * کرمیه غم د نه وه غم د راوړ.
- * کرونده اسانه ده پالنه ئی گرانه ده.
- * کری اوریشی غواړی غنم.
- * کړدی پخپلو مراندو ولاړه ده.

- * کلاله کلالي کوره ښځی له کالی کود.
- * کله وارد آدی کله وارد بابا.
- * کله دریاب کله کریاب.
- * کلی په کلی کوتک په ولی.
- * کلی کور به اور واخیستو پیغلو ناو وغږ نه کوو.
- * کلی په مشر ممبر په ملا ښه ښکاری.
- * کم عقل چې بسیا شی عقل یی خطاشی.
- * کم بخت سړی به د پردی خیرات سر خان وی.
- * کم بختی ښځی په کال کی دوه واره لنگیری.
- * کم د لوی په هیله لوی د خدای هیله.
- * کم عقل دومره په بل نکوی لکه په ځان.
- * کم عقل د خبری کوی هوشیارد قیاس کوی.
- * کنچنی ته ئی وویل یارد مړ شو ویل ئی د کومی کوخی.
- * کنز به هر څه وایی که فاروق ئی ومني.
- * کورت او غوری ناست ورته سړی وی.
- * کورد ماما دی لاس منډه گوړه راباسه.
- * کور چی سره کورشی د کلی مخ شی کلی چې سره کلی شی د اولس مخ شی.
- * کوز د هغو گران وی چې گتلی په ایمان وی.

- * کور کی جواړی نشته له دماغه ئی د پلاوبوی ځی.
- * کور کول آسانه دی اور بلول گران دی.
- * کور می در جار کړی تروره د باندی.
- * کور ودان د ورور ودان.
- * کوزده له کورده وکړه واده له پورده وکړه.
- * کور لرگی په اور سمیر ی.
- * کور لرگی په بار کی نه تړل کیږی.
- * که اوبیان لری دروازی به جگی جوړه وی.
- * که اوبه هرڅومره جگی شی خود پله د لاندی وی.
- * که بی خښتنه ډیری دای د غرو غرخه به ډیر وای.
- * که پورته گورم پان دی که کښته گورم پړانگ دی.
- * که په ژړا څوک ژوندی کیدی نومړی به ژوندی شوی وه.
- * که په تا واورى په ما به وڅاڅی.
- * که په نورو بڼه شپه ده په خوارو هغه شپه ده.
- * که پیر خس دی خومرید له بس دی.
- * که پیغور لری په یوه گوته څلور لری.
- * که تل لوونه وی ځوانان به نه وی که تل غوبلونه وی غوایان به نه وی.
- * که ته تگ ئی زه تگ ماریم.
- * که ته ترپور ئی زه ستا تره یم کبرجنه.

- * که توره لنډه وي ته ورنزدی شه .
- * که ته کافر ئی زماڅگر ئی .
- * که ته کتويی زه د برغولی .
- * که ته لارشی تر کابله برخه به ځی درسره خپله .
- * که ته نازوشی نو میرخان (میرویس نیکه) به څوک زیگوی .
- * که چرگ اذان ورنکړی هم سبا به شی .
- * که څرک ئی له کوره وی خونه ئی خوره وی .
- * که څښتن ئی نینى چیچی سپی ته به څاور واچوی .
- * که خرخوری می زاړه دی خو هډوکی می درانه دی .
- * که خفه کیری تنی د خلاصی کړه .
- * که دښمن د خړشی مه پری سپریږد .
- * د دښمن د گیدړ وی تا بیا ورته د زمري نیسه .
- * که د کاله رنگ بدیری لږ د میلمه هم بدیری .
- * که دیگ د سروشی بیخ ئی د مسودی .
- * که راغله غوا په پی که راغله پردی .
- * که زمري وبری پاتی شی خود گیدړ پاتی شوی نه خوری .
- * که زمکه ټولی اوربشی شی د خرد پکی یو د لپه ده .
- * که زه نه وایم زما دا گوډه پښه به یی ووايي .
- * که سل کشمیر را کړی خراسان به پری ورنکړم .

- * کوچيان چې ځي په مېنه اور لگوي.
- * که په زمکه ننوزي له غوړو د نيسم که پورته (آسمان) ځي
له پښو د نيسم.
- * که پزه په منځ کي نه وای سترگوبه سره خوړلي وه.
- * که پلار مړ شي ماشوم په لمشي شي که مور مړه شي ماشوم
په خاورو کي شي. (ځمکه شي).
- * که د باري کاني پاسته وای گيدړانو به وختي خلاص کړي وای.
- * که هوس دی دومره بس دی.
- * که قرضدار تيره هم ورکړي ځيني وائي خله.
- * که په زيره وي ، وزه هم زيره لري.
- * که دومره بهادر وای نو نوم به دی فتح خان ووه.
- * که سل کاله ژوندی يی آخیر د گور بنده ئی.
- * که سوزی کونډه سوزی د میراث خور پری شه.
- * که سیند لوی ده خود سپی په ژبه ده.
- * که ښکته توکم زيره ده که پورته توکم بریت دی.
- * که غایي نه څک اوسه.
- * که غم نلري ځانته بزواخله.
- * که کور اوسو نو خندق می پوخ شو.
- * که میری د نه دی پولی نوکش خوبه دی اوریدلی وی.

- * که لاس پنا که غر پنا . څه ور پناڅه غر پنا .
- * که ما وپوښتی ته به وتښتی .
- * که ماما سر گروی د خورثی طمعه پیدا شی .
- * که نور سپی غاپی ، غاپی به خود کلانو سپیه ته څه له غاپی .
- * که ما چاره درلودی سر به می ولی داسی بیر وود .
- * که نه پوهیږی ځوان مال اخله .
- * که ورځ د زوروردی شپه د کمزوری ده .
- * که وطن اوگره شی د خوار خو یود چمچه شی .
- * کیله ، کیله د خدای په هیله .
- * کونډه په یوه کټ دوه خوبونه وی .
- * کونډه د لیورده په طمعه وده بل میره نه ووته .
- * کونډه هم ژاړی ، رنډه هم ژاړی اوسنی راوړی خاوری په سر بادوی .
- * کون سپی باد ته غاپی .
- * که ادی سل میړونه وکړی خواد ی بیا هم ادی ده .
- * که اختر هرده میاشت وای چا به اختر باله .!
- * کور د خپل ساته همسایه غل مه نیسه .
- * که یاری کی د یاری لاری تیری دی که ئی نکړی پلمی ډیری دی .
- * کوله - بوله .
- * که باران وی که ږلی میلمه غواړی ښه مړی .

- * که د چا پلار ننی خوز مور یاری.
- * کاغی د کاغی په ژبه پوهیږی.
- * کال په کال کهتری شته بهتری نشته.
- * که غم نلری وزی واخله.
- * کار له کاره تیر دی.
- * کابل له واورو د ک ښه ده نه له زرو.
- * کار شرم ندی.
- * کار چې له کاره تیر شی افسوس گټه نلری.
- * کار د زنده گی مالگه ده.
- * کار سر ته رسوډ.
- * کار په نیمه کی مه پریرد.
- * کم بخت د اوبښ په سر مار چیچی.
- * کوسه په یرید پسی ولاړ - بریت یی بایلوول.
- * کله څنگه ، کله څنگه.
- * په مه عادت کوډ ، خوله په خدا .
- * که ننی خرو وواهه که ننی مو تر.
- * که ننی یوی خواته اړد وی خودوه گزده رخت وده او که بلی خواته
- نی اړد وی نو د ښځی پرتوگ وده .
- * که می ښځه وای نو زوی می له تانه غوښتو.

- * کار می نشته او وزگار نه یم.
- * کال ته گوره او ډانگ وهه.
- * کته باندی کتوی باندی کته کوزه کتوی کوزی.
- * کته د خره سره مه گنډه.
- * کله دریاب کله کریاب.
- * کله ئی او روی کله ئی شین کوی.
- * کنز به هر شوک وائی خو خوله د ملا فاروق غواری.
- * کورد ښځی نه جوړیږی. (کور په ښځه جوړیږی)
- * کورد د میر دین جماعت شه.
- * کوډ لرگی په بار کی نه سمیږی.
- * کونډه زه شوم ډب ئی تا ته اووت.
- * کونډه همیشه زور میره ژاړی.
- * کوښی (پیزار) می په پښو کړی غجری می میده کړی.
- * که پردی سل کورونه وړان کړی خو خپل کور به ودان نکړی.
- * که په چا اختر دی که اختر ندی په تا خوا اختر دی.
- * که ټټو مری خوهندوبه وړی.
- * که شوک افلاطون د زمانی شی خودا کار به ونه کړی.
- * که د آس لکی لویه خو خپله د مباله پری پټه ده.
- * که د بی بی خپل دننه راخته که د خان خپل د باندی ودریږه.

- * که دروند نه ئی په ځان پوری کانی وټړه .
- * که دریاب لوی دده د سپی په ژبه ده .
- * که د ښځو پزی نه وای به ئی خوراک وه .
- * که رښتیا نه وایم الله می نیسی که ئی وایم عبدالله می نیسی .
- * که زما خپله چرگه ناکاره نه وی د گاونډیانو کره به ئی هگی ولی اچولی ؟
- * که زه زمري د غور نه ونیسم خوته وایی دا گیدړ ده .
- * که نه ژاړم بیا وژاړم .
- * که زه نه ژاړم خوزړه می ژاړی .
- * که هر خومره ژوندی یی آخیر د گوربنده یی .
- * که مور پلار دی په ډکی پوری وتری خوته به صبر کوی .
- * که یو سیند ته منډی وهی دا بل هم ورپسی سند ته منډی وهی ؟
- * کهیل ختم پیسه هضم .
- * کارغه لائق د زرکی نه دی .
- * کور نه دی کاروان سرای دی .
- * که دومره تکړه وای خوشکی به ئی هم وړی وه .
- * کار چا وکه گری د چا په سر مات شو .
- * کاریوه وکه لاس ئی پر بل پاک کړه .

- * کار مصاله کوی لافي بي بي وهي .
- * که د مړوله حاله ځان خبره وي هديرې ته لار شه .
- * کلال په کنډولي کی اوبه څښي .
- * کسب زده کړه يوه ورځ پکار يري .
- * کاسی ته يی مه گوره تنډی ته يی گوره .
- * که زړ پاک وي له اوږه بي باک وي .
- * کافي شافي ده .
- * که غم نه وای خوشحالی به چا پيژندله .
- * که د په ما روژی ونيولی ته خومی هم ښه نری کړی .
- * که نرئی ددی سر مات که !
- * کله ، کله سپری د شيطان هم منی .
- * که زموږ پاچاهی شوه دا به مو گزوی .
- * که ولاړ شی تر بلخه در سره ځی به خپله برخه .
- * که نئی خوری نه ، وخوئی گوره !
- * که خره قلبه کولای شوای نو کوناتي به ئی ورستار نه وهل .
- * که مری که پایي ما به وړی .
- * کم عقل هغه چه نه پخپله ورځی او نه د بل منی .
- * کول (کال) خويه تيرشی خودا ستا شوی پتون به می هیر نه شی .
- * که بادشاهی غواړم نو نه يی مومم او که فقيري غواړم نو کند

کچکول تيار دی.

- * که باران وی که ږلی میلمه غواړی ښه مری.
- * که په خپل وطن کی خان یی په بل وطن حیران یی.
- * که د وړونه لنگیدی نو کوڅی به ډکی وی.
- * که زه مرم وار خوبه تیر وم.
- * که کم عقل نه وای نو هوشیارو به مشری په چا کوله.
- * که لنډی غوښتی په بدی کی قبلوی نو پلور (پلار) د مووژله دی.
- * که مشر مشر توب غواړی نو کشر هم د دنیا دود غواړی.
- * که نه وی بی رامنی په هر چا به آبادی وی خپل بیستی.
- * که ورورد خپل وی خوچه په راز د بل وی د ښمن تری ښه دی.
- * کمیني کمال ده - کبر زوال دی.
- * که پاس غم کورده - که کوز غم پورده.
- * که ولی نه یی خالی هم نه یی.
- * که لږ لری لږ به پاتی وی ، که ډیر لری ډیر به پاتی وی.
- * کنځ هغه کنځ دی خو خوله د ملا عثمان نده.
- * کارغه د بلبل غاړی کولی خپل یی هیری شوی.
- * که ښه ده خود ما د ښی نده!
- * کار اسانه دی پیل ئی گران دی.
- * کار گه مرداره خوری مښو که خنډوی.

- * کارگه په پسرلی څه خبری دی.
- * کارکوه خدای یادوه ،
- * کارگه ته کنډر هم باغ دی.
- * کنز خوهر څه وائی که څوک ئی ومني.
- * کور می تر تاجار څکه دی نه وای.
- * کونډی ، رنډی پر ابا باندی پندی.
- * که آغا مری که بیبی زما دوه یخی ډوډی.
- * که اوبه هر څومره لوړی شی خو تر پله لاندی بهیږی.
- * که باغ خرابوی الو پکشی اړیده.
- * که پخپل وطن خان یې پر بل وطن اریان ئې.
- * که ته کړی سمی چاری تا به څوک باسی د لاری.
- * که ته غریبی زه غونډی که ته مار ئې زه لنډی.
- * که جنگ نکوی لکی خوا اینگه ونیسه.
- * که ځان په عذابوی له بی عقل سره اشنائی کوه.
- * که د تربور سی مه پر سپیر یرده.
- * که سر غواړی سر مه پاشه.
- * که کشینستی خوله پته پلاس به نه راوړی هیڅ گټه.
- * که ما چاره درلودای سرېده می ولی داسی بیر وای.
- * که ما ویوښتی ته به وتښتی.

- * که وږی یم سړی لا نخورم.
- * که هر خومره هوشیارئی نادان لا پوښته.
- * که نن پر ما سبا پر تادی.
- * که نه مرم لا به و مرم.
- * که ته ئی عالمشیره زه خپک یم تر تاثیر.
- * که گیلی کی گیلی ډیری دی ، که بهانی کی بهانی ډیری دی.
- * که ښه ده که گنده ده د مولا داد دغه ده.
- * کله بنده په لوړ وی کله په خور.
- * کم د دلویه مه وشرمیره.
- * د یار کوپته وی ته ئی صفته بوله.
- * کال تیرسه موزی یو واری را تیرسه.
- * که می رمه نده پوولی کش خومی اوریدلی ده.
- * کلپه روپی نه چلیزی.
- * که موزی خوری روته د و خوری - زه نا جوړه ځانته چرگ
- حلالومه.
- * که نور سپی غاپی ، غاپی د ترکان سپیه ته ولی غاپی.
- * کور په ښځه ودان دی.
- * کور په ښځه هم وړان دی هم ودان دی.
- * کم ځی د لوی په هیله - لوی ځی د خدای په هیله.

- * کپړ زوال لری .
- * کریمیه ! غم به نه وی غم به راوړی .
- * کامه لوټ سوه بیراگان اوس خبریږی .
- * که تیږی دومره پستی وای موږ کو به ټولی خوړلی وای .
- * کور تاداونه سمیږی .
- * کونډه چه مړه شوه بیا مړه شوه .
- * که په ما د روژی و نیولی ته خومی هم ښه نری کړی .
- * که شین کوی علی ده که اوړوی هم علی ده .
- * که غلمینه مری نلری ، نو غلمینه خبره خوبه وی .
- * کوچیان چه ځی په مېنه اورلگوی .
- * کندوان واړه تشوی - کهدانی خوشکی .
- * کم خوراک او کم ویل گټه لری .
- * که په دی اوبو مو اودس کړی وی نو یواودس مو هم نده شوی
- * کرامت د ولی کاردی .
- * که دمصلحت د څوک نه وی نو خولی مخی ته کیږده ورسره
- مصلحت وکړه .
- * که نه پوهیږی نو زیره غوا به اخلی .
- * کورد گوښی په کانی ایښی .
- * کله سړی پیسی گټی کله قصی .
- * که له پاسه شکری را اوړی ، خواران به لاس تر زنی ورته گوري .

- * کار چه بې وخته شي بې بخته شي .
- * کاروان نه بند کمپړی د خلکو خولی نه بندپړی .
- * کورنۍ وری منزل ته نه رسیږي .
- * که شوی واغوندي که زغرۀ خیلی توره غاړه .
- * که ټولی خبری د ځان منی یوډه د بل منی .
- * که چارۀ په هندوانه ولوړی او که هندوانه په چارۀ ولوړی نو
تاوان د هندوانی دی .
- * کله د دادا وار کله د بی بی وار .
- * که په چا او ورپړی نو په چا به اوڅاخیږي .
- * که مې نه بولی در گلیم .
- * کوری سپیه! د چا د مخه .
- * که پردی سل کورونه وران کړې خپل یو آباد نه کړی .
- * کلی کور به وواتی که خچنه یوږ به وواتی .
- * که لمونځ می کولی مړی په هغه بل جماعت کی هم وه .
- * کمکی زرینک له زورده ډک .
- * که سند پلن ده د سپی په ژبه ده .
- * که اوبه لری دی ترپله بری دی .
- * کور می در جار له گودرو پاس .
- * کاروان په باج نه خوارپړی .
- * کور اوړی مینی ته نه رسیږي .
- * که دداسی ټو پکو ټکاوه نو میراته ئی بوله .
- * کچره که آس ده خوشر ئی د خره دی .

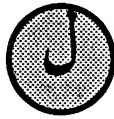

- * گل په پانو ښه ښکارېږي .
- * گورده ، گورده يا دوه خوله به دې خورده وي .
- * گيدړه انگورو ته نه رسیده ويل چې انگور ترش دی .
- * گمان می نشی چې به دا وړی شری شی .
- * گنج په ویرانه کی ده .
- * گری که مات شو او یا نه شو خو ازانگه ئی ولاړه .
- * گټه په تاوان کیږي .
- * گری هره ورځ نه ماتېږي .
- * گناه مه کړه له پاچا نه مه ویرېږه .
- * گندگی کی سی خومره لرگی هی بوی ئی زیاتېږي .
- * گډېدل څه دی د ښورېدل .
- * گران بی حکمته نه وی ارزان بی علت نه وی .
- * گرځیدونکی گیدړ ښه دی او ناست زمري ښه ندی .
- * گرم د بازار دی ساړه د دکانونه .
- * گرېنگ می خڅیده خدای چې راکړ ستا پری څه .
- * گل په بوتی کی ښه ښکارېږي .

- * گل بی اغزیه نه وی.
- * گل د اغزی مل.
- * گل د گلاب پوی د خنځلی سوری د ولی.
- * گل شی خو عمر د د گل مه شه.
- * گل له گل سره ښه ښکاریری.
- * گله له یاره ده نه له اغیاره.
- * گمان دی ایمان زیان دی.
- * گوانښ کول میرانه ده.
- * گورگوری سی خوری نو شونډی خوبه د توریری.
- * گوره چې اوښ په کوم اړخ چو کیږی.
- * گیدر چې تنگ شی په زمري وردانگی.
- * گیدر د قام بد غوښتل شغال شو.
- * گیدر ده اوښ په سیوری تله ویل ئی د ازمادی.
- * گیدری سترگی پټی کړی سپی اونیوله.
- * گیډه لاندی ده باندی نده.
- * گیله له یاره ده نه له ماره.
- * گل ته چې اوبه ونه رسیږی مړاوی کیږی.
- * گری که مات شو او که نشو آواز ئی لاړو.
- * گیدری ته ئی ویل چې شاهد د څوک دی ویل ئی لکی می.
- * گومل پری ایښی ښه نه ورور وژلی.

- * گومل که وچه ده زمور ورته ناکام دی.
- * گونگ د گونگ په خبره ښه پوهیږی.
- * گټه په تاوان دی.
- * گل مخ اوخت نلری.
- * گټه د له چا وکړه، له خپله ورورده! دا خو چندان گټه نده.
- * گټه سکر وټه ده.
- * گټه د مزدور غوندی خوره یی د خښتن غوندی.
- * گونگت له ځانه لوی باروړی.
- * گل نه وه گلاب سه.
- * گټندوی ښه ده که ساتندوی؟
- * گذار روژد نلری.
- * گل دینه واوتی د دواړو دینو.
- * گمان د ایمان زیان دی.
- * گونگت که په گلونو گرځی خوبورا به نه شی.
- * گيله دخپلونه کیږی.
- * گل د کدو گل دی چې یو شکوم تری لاندی بل ده.
- * گیدر چرگ له ښکوسره خوری.
- * (گدا که کیمینی ونکړی نوڅه به وکړی.)
- تواضع ز گردن فرازان نکواست
- گدا گر تواضع کند خوی اوست

- * گرم ده صافی گرم ده کړد نيسه مېکې په چينچو کوی وارونه.
 * گل له گله رنگ اخلی.
 * گنج په خرابه (دیران) کې ده.
 * گنجیه ولی زاری؟ یو دمی درته وکړه بله غواړی.
 * گل په ځان اوازغی په بل لوروی!
 * گومل که وچه ده دود ئی روان دی.
 * گټه یاد پټی ده یاد کوناتهی دی.
 * گټه بی ستریا نه کیږی.
 * گټه یی مزدور غوندی، خورده ئی د څښتن غوندی.
 * گیلله له یارده نه له آغیاره!
 * گازری په خوند دی نه یم په خرپ د یم.
 * گاومیش د گل په بوی څه پوهیږی.
 * گټی د گټو تر لاندی وی.
 * گورده چه اوښه په کوم اړخ خملی.
 * گیلله له یارده نه له مارد.
 * گیدرده! تر هغی دی خانی ده چه څولمر نه وی راختلی.
 * گډی هم چک او لږولو.
 * گولی چه له ځانه چهه شی په ورور کی داسی لگیری لکه په خټه کی.

- * له يار د سره ياري كود په بنگړو ئي غرض مه وهه.
- * له نا اهل اولاد نه نه اولاد ښه دي.
- * له كچه توپك خخه دوه نفره ډاريري.
- * له تشه توپكه دوه نفره ډاريري.
- * له بارانه ناوي ته كيښنوست.
- * له خدايه چې پټ نه وي نو له بنده به خه پټ وي.
- * له عيانه خه بيان.
- * له ليوني مه خه غواړه مه خه وركود.
- * له ورخه تيري اوبه بېرته نه راگرځي.
- * له غله سره ئي د جوال خوله نيولي ده.
- * له وړي خبري ئي د شادي پرهار جوړ كړ.
- * له مزد نه ئي شكرانه زياته شوه.
- * له يوه كوره يو ليوني.
- * له يوه لاسه ټك نه خيري.
- * لونډ له اوبو نه ويريري.
- * لوڅ له اوبو نه ويريري.

- * له یوې خوا پاڼې له بلې خوا پرانگ .
- * له ډک لوبښې څخه چې نه توښیږي هم توښیږي .
- * لاس چې مات شي غاړې ته ځي .
- * لږ خوره تل خوره .
- * لمر په دوو گوتو نه پټیږي .
- * لکه چرگ په کوزه کې گوري .
- * لکه چرگ په یوه پښه ولاړ دی .
- * لکه سپي پټه خوله اچوي .
- * لکه د گاډۍ آس مخامخ گوري .
- * له بې عقل دوست نه هوشیار دښمن ښه دی .
- * له رانده څخه یو ځلي لکړه لوښیږي .
- * له جنگه زه راغلم خبرې ته کوي .
- * لونگ چې تور دی په ټولو خرڅیږي سپینه د پروره په خروارو
خرڅیږي .
- * له غوماشي نه پیل جوړ کړي .
- * لکه چرگ په ډیرنو گرځي .
- * له خولې یې د شیدو بوی ځي .
- * لکه د پچنوز غي گاتې سې چیرته ولویده هلته ولویده .
- * له بیکاره خدای بیزاره .

- * له ما سره د کور غم له تا سره د نور غم .
- * لاس - لاس پیژنی .
- * لور په لوتپه تیره کوی .
- * له سره نئ د قورمی بوی ځی .
- * لکه د گور چنډی داسی سره خوری .
- * له مزد نه ئی شکرانگی زیاته شوه .
- * لکه خوشمار سپی په کورو وزی ننوزی .
- * له هغی بلامه داریره چې شپه ئی په منځ کی وی .
- * لیوه او میری گډی اوبه سره چښی .
- * لوتپه ردی له اوبو تیریری .
- * لقمان حکیم نه یی پوښتنه وکړه چې آدب دی له چا زده کړی
- ویل یی له بی آدبانو .
- (هر هغه څه می چې نه خوښیدل ځینی پرهیز می وکړ)
- * لیلا بنځه وه که نر .
- * له خوړلی امید وار ښه دی .
- * لاس ئی تور سپی ختلی .
- * لوتی ولی لاس شاته نیسی .
- * لکه مچ خپل مخ وهی .
- * له بدو ښه کیږی له ښو وابنه کیږی .

- * لکه د سیوری غوندې په سر می ولاړ دی .
- * لا تر اوسه ئی د عقل غاښونه ندی پیدا شوی .
- * له یوه کاغی نه خلوښت کاغان جوړه وی .
- * له کلی ووزد له نرخه مه وزد .
- * لکه د خوشکی غوښه په خوله ، لاس پوری نښلی .
- * د هر چا عمل د خپل مخ آئینه ده .
- * له مات پان او بی شرمی ښځی څخه وډار شه .
- * له ژړندی زه راغلم ته وایی چې وړانه شوه .
- * لالی می سوداگر دی پنډی وړی پنډی راوړی .
- * له هگی لارا وتلی نده بیا مشوکی وهی .
- * لیونی ته ئی وویل چې درمند مه سوځه . (وایی اوس د را فکر که)
- * لیونی پخپل کار ښه پوهیږی .
- * له ځانه ئی شاداد - نمرود جوړ کړی .
- * لږ خوره تل خوره .
- * لکه تپوسان په مرزگه را ټول دی .
- * له ډیرو ویلو می په خوله کی وینبتان شنه شول .
- * لا خود په سر کی کوخی هم نده وریشلی .
- * لا چاری بد مرض دی .

- * لار په منزل لنډ پړی.
- * لرشۍ برشي په خپله ورينداره برابرشي.
- * لار ميندلی مامنی پری تللی
- * لاس پری تور مخ پری تور.
- * لاس چې ترسخری (تپری) لاندی شي په وروئی راکاږد.
- * لاس د بری کار دی.
- * لاس او پښی په نکریزو دی.
- * لاس و هه خدای یادود.
- * لاغل اوللا
- * لال پورده په میرو پورده.
- * لاکټ ته ختلی نه ؤ په نوئی سرشو.
- * لال په ایرو کی نه پتپیری.
- * لامبو په بریر دند.
- * لاندی زمکه پاس آسمان تر دامینځه سلمان دی.
- * لندد ژبه هری خوا ته اوړی.
- * لاهوری پور غواړی پیښوری نور غواړی.
- * لایار شه لایزار شه
- * لټ د دوبي سیوری غواړی اود ژمی پیتاوی.
- * لټ ئی د کور په ورد کی غواړی که نه نوبیا ژاړی.

- * لټه ښځه ولور نلری.
- * لرگی نه پښو جوړه وی میاوبه څوک کړی.
- * لری د پرینووی نه شم - له نژدی دکتی نشم.
- * لری له سترگو لری له زړو. لری می له سترگو لری می له ځانه.
- * لری مه څه چې لیو د ونه خوری.
- * لرم ته ئی ویل کوچ! ده لکی په شا وړوله.
- * لږ خور د ږیر گټه.
- * لږ غږیز د ږیر کود.
- * لښته تنکی کږیږی.
- * لغړه بر بند ئی ولیدم زړه ئی راته وسو.
- * لغته دهغی غواړد چې شیدی ئی خوری.
- * لکه آبا هسی قبا.
- * لکه اوښ په دواړو ژامو شخوندوهی.
- * لکه بم (کونگ) په سترگو ویریری.
- * لکه په ځان هسی په بل شه.
- * لکه طاوس خپلو پښو ته گوری.
- * لکه چرگ اذانونه ږیر کوی لمونځ ئی هیچانده لیدلی.
- * لکه چرگ په ناوډه زور شو.
- * لکه چرگ په ږیران مه وهه بانکونه.

- * لکه چې جاله وینی داسی که جالوان لیدی نوزرد به ئی ټک
چاودی وی.
- * لکه چې وینه ژاړی داسی مینه نه ژاړی.
- * لکه چی ژرنده وی دغسی دوږد وی.
- * لکه د آسمان کټ د شپې پیدا د ورځی ورک.
- * لکه د آسمان خکالی د شپې پیدا د ورځی ورک.
- * لکه د باډرو سپی په ملاستی غاپی.
- * لکه د تبی ډوډی نه مخ لری نه شا.
- * لکه د خټکو غوایی په ملاستی سوتپه کوی.
- * لکه د خوب میتازی لاندی ووزی.
- * لکه د ږاندد په توکل سنت اخلم.
- * لکه سوی په غټو سترگو ویده دی.
- * لکه سوی په رڼو سترگو ویده دی.
- * لکه دمهمندو خراوچ کوهی ته نه اچوی.
- * لکه سپړی د اوو ژرندو وتلی ده.
- * لکه لیود پسه ته وائی چې ته اوبه ولی خړد وی.
- * لکه شیخ چولی په شاخ ناست شاخ پریکوی.
- * لکه کوتی دمورد مخه غغلی.
- * لکه گیدرد په لکی سړی خطا باسی.

- * لکه لیونی خپل ځان ته خاندی.
- * لکه موزک په کور توپسی مه مخله.
- * لکه نصیب وهلی ښکار د گولی مخ له راځی.
- * لکه نیت هغسی مراد.
- * لکه هندو خپلی گوری ته شمکور شوی.
- * لکی د سل شه سرونه د سل مه شه.
- * للی دمخه للی پسی.
- * لمڅیره وهی خرکار پیتره.
- * لنده لښته هری خواته کږیری.
- * لنډ کلونه اوږده ئی پیغورونه.
- * لنډی توپک دی د خدای په رضا ډز نه کوی.
- * لوخی د قام خیر نه غوښتونن یی هم په اوبو کی سروج دی.
- * لنگیری گله (میرد) او.... نه گډ (پسه) اچوی.
- * لور په غاړه میر مرداره
- * لورد لویو کورو غواړه کوچنی ته یی ورکوه.
- * لورد مور کوڅی گوری - زوی د پلار پټکی گوری.
- * لور له مور زوی له پلاره معلومیږی.
- * لوری تا ته وایم زیوری ته ئی واوړه.
- * لورئی خورده مورئی ترخه زوی یی پوخ حرامزاده.

- * لوړد بڼه ده که ژور د په هر دو لعنت ډیر .
- * لونگ که ووړ د ده بویه موړ دی .
- * لوی په کور وائی او وار د یی په صحرا .
- * لویشت ونه او سپکه
- * لوی می کړی لوئی رامکړی .
- * لویه گوله هم ثواب لری چې د نس هم پکی خیر دی .
- * لوی سر کی ماتیری .
- * له ازارد چا بازار موندلی ندی .
- * له بل به خپل ته وژاری له خپل به چا ته وژاری .
- * له پلالی (پروری) لاندی اوبه تیردوی .
- * له پلیتی ښځی - له نریدلی دیواله ، له لیونی سپی ځان ژغورد .
- * له پیښی تینښته نشته .
- * له جاهل سرد چې وائی لکه چې میخ په تیرد بیانی .
- * له خاڅکونه سیند جوړیری .
- * له خالی لوبنی لوی آواز خیری .
- * له خزانی سرد ماردی .
- * له سختی مرگ نشته .
- * له مرگه خلاصون نشته .

- * له شنو سترگو شمکور ښه یم.
- * له ښې مورد له ښه پلارد بلا زيری تکه تورد.
- * له کورد په بيابان خوښ دی له ويشه په تالان.
- * له کونډی سرد چی هر خومرد ښه کوی دابه پخوانی میړه یادوی.
- * له گازری نه خوئی په تق کی زیاته مزده د.
- * له ما پیدا په مالگیا.
- * له مارد مار ماهی زیری له گوسنی لټکه.
- * له مړاوو او بووو ویرید له تندو او بو مه ویریرد.
- * له مړونه غواری.
- * له مورد که یویم له قامه خو یو نه یم.
- * له میړد سرد سیالی شی له بخت سرد ئی نشی.
- * له ناکامه خلق هندو ته ماما وایی.
- * له ویش ئی په تالان خوشحاله دی.
- * له بی وزگاری خخه د کور توچیچل ښه دی.
- * لیلا ته دمجنون په سترگو گورد.
- * لیمه نه لنډیری.
- * لیونی ته ئی وویل ډبری مه وله. ددویل را پام د کړه.
- * له بیکاری بیکاری ښه دد.

* له هغه سپری سره مه دریږه چې ونه دور سره برابر نه وي .
* لیونی ته وویل چې عورت د ښکاره شو! ویل ئی دغه وود
چي د ولید.

* لیونی په ژمی کی فالوده غواړی.

* لیود په وازد خوله وهنه کوی ملک ئی په پټه خوله .

* لیود که گیلی کړای ، لمړی به ئی له ځانه کړی وای .

* له واده نه وروسته بدلی نه بلل کیږی .

* لمرد غرد په سردی .

* له خدایه وویږیږه .

* له بنده ئی مه غواړد له خدایه ئی وغواړد .

* له خدایه ئی وغواړد .

* له سیرد خو پخیږی .

* له اور سره بازی کول .

* له خرس سره په جوال کی ځان اچولی

* لکه ډوم ډومک لک بک کیږی .

* لک بک کیږی .

* له اورد ایری پاته کیږی .

* له اړ نه ئی واخله په اړ ئی خرڅ کړد .

* له بد بد ترو ئی توبه .

- * له بیکاره خدای بیزاره .
- * له بې کفنی مړ کیری نه .
- * له پزی پورته ورسره خبری نه کیری .
- * له وړی خبری به غر جوړ کړی .
- * له میاشی (ماشی) به غر جوړه وی
- * له ډک توپکه یونفر ډاریری .
- * له خالی توپکه دوه نفره ډاریری .
- * له تاخه پټ .
- * له خرده نه پی تر سری قیمته دی .
- * له نه میرو ملک سویلو .
- * له بیکاره خدای بیزاره .
- * له خرده ولویده وائی چې خرما می پیدا کړه .
- * له وړو خطا له لویانو بخشنه .
- * له ځانه چې پورته وگوری فکر وکړه له ځانه چې ښکته وویښی
- شکر ویاسه .
- * له درده ئی پارسوب زیات شو .
- * له لیونی نه مه . څه غواړه مه څه ورکړه .
- * له خپلی زیری وشر میړه .
- * له گیری (زیری) لاندی ئی شیطان ناست ده .

- * له خپل سیوري ډار پری.
- * له پلو لاندې اوښان پتوی.
- * له سلو وؤ نه یو نه ښه ده.
- * له پزی ئی چی ونیسی سادی وزی.
- * لاس د خلاص تورده تیره.
- * له مات دیوال او فاحشه ښځی لری گرځه.
- * لمر له مغربه نده راختلی.
- * لاس ئی بی برکته ده.
- * لاسونه ئی په اوږودی.
- * لیدلی پښیمان نالیدلی په ارمان.
- * لیوننتوب خوځه ښکر اولکی نلری.
- * لیک (خط) نیم دیدن دی.
- * له خوشحالی نه په جامو (کالو) کی نه ځائیږی.
- * لړل - تپل.
- * لړل - ختل.
- * لار په مزله لنډیږی.
- * له ذاته کم اصل دی.
- * له هره طرفه سی مړه سی د اسلام خیر ده.
- * لږ ډیر خوری.

- * له قوي دښمنانو تينښته سنت طريقه ده .
- * لږ خوره ، تل خوره .
- * لږ خوره ، غم مكوه .
- * ليوه كه او خواړه او كه نه خوله ئې سره ده .
- * ليوه د ميړې په جامه كې .
- * لكه مار په سينه روان دى .
- * لتو تا ته بې گټو .
- * ليوه كه غوښه وخوړه او كه نه خوله خوئې سره ده .
- * له ما زوكيدى په ماسپريدى .
- * له ځانه ئې ليونى جوړ كړى په هر چا خولى لگوى .
- * له ځانه يې سپين چرگ جوړ كړى .
- * له شگوپړى نه جوړيږى .
- * ليدل تر ليدلو فرق لرى .
- * ليدل تر اوريدلو فرق لرى .
- * له ويلو نه ويل ښه دى .
- * ليلا بيا په كلې ولاړه - لا به لچ راوړى لا غاړه .
- * له شگوڅلى نه جوړيږى .
- * له ما سره د غري وهى .
- لا تراوسه ئې ماغزه په قرارندى
- چا چې ما سره وهلى سر په سنگ دى

- * له ډیره خیاله د لونگو لونه کوی.
- * له واده ئی په سورنیو (ډولو) ډیری ولاړی.
- * له گلودی په غنچه خوشحاله شوم.
- * لکه ماهی په گورت کی نه تکیه کیږی.
- * له فیلانوسر د تانتی مه ژویه.
- * له یو د کاغی نه د کاغیو ورا جوړه وی.
- * لاس د بری کاردی.
- * لاس = لاس پیژنی.
- * لږ می درکړو خوندی درکړو.
- * لږ وایه ډیر اوړد.
- * لوبی په پیسو کیږی.
- * لنگه زده شوم رنگ د تازیږدی.
- * لوری! تا ته ئی وایمه انگوری ته ئی اوړد.
- * لوری! گرانه به دی وایم څوک به دی نه واده کوی.
- * لوئی د خدای له کر مه لری دد.
- * لیونی ئی که بنگ د څکلی دی.؟
- * له خانه ئی شاشی جوړ کړی.
- * له خانه ئی د انځر گل جوړ کړی دی.
- * لاری می پوتهی کړی.

- * لار د نئی شیطان وهلی ده.
- * له خپله لاسه ورسیري.
- * له خپله لاسه می بلا وموندله.
- * له بد بد ترومی توبه.
- * لاس پاکونی دی.
- * لاس کتویه ده.
- * لکه د گور چنچی یوبل سره خوری.
- * لکه اوښ اووه جایه یی حلال که.
- * لکه د سپی مچ په سری پوری تینگ نښلی.
- * لکه پمن سپی څوک ئی خواته نه پریردی.
- * لکه پمن اوښ ډدی گرده وی.
- * له خیره می دی توبه شر مه رارسوه.
- * لاس چې مات سی جوړیږي زړه چې مات شی بیا نه جوړیږي.
- * لمونځ هم پخپل وخت سره کیږي.
- * له غلو - غلاکوی.
- * لکه د وریځی لمر کله ورک کله پیدا.
- * لکه د وريل خر په وچه ځمکه توپونه وهي.
- * له عقله کارواخله.
- * له ځانه ئی د سلطان محمود لټان جوړ کړی دی.

- * له ځانه د سلطان محمود لټ مه جوړدود .
- * لټ غوايي په پرده کی خملی .
- * له سلو علاجو یو پرهیز ښه دی .
- * لاس ، پښی ئی راته وتړه نور ئی ماته پریرده .
- * له خپلی خولی می زهر خوړلی دی .
- * لوخی د قام بدغوښتل سر ئی په دریاب کی وچ سه .
- * لکه غنم په خیته چاودلی .
- * له پښی ، تښته نشته .
- * لکه نوروز په ښکاره کی ګډیری .
- * له تروو چې مزی غواړی .
- * لیکلی نه ړنگیری .
- * لکه ړنده خرد په سود غواړی .
- * له خټه دیوال ده له مخی انګاردی .
- * لږ ئی ځینی کړی .
- * له توکو جنگ جوړیری .
- * لوت په مخ ولی ، لاس ترشانسی .
- * لکه می په یوه مخه رغړی .
- * له ښادی د خسریرم نه ، له غمه د خلاصیرم نه .
- * له یوی خوا یی مزی وه ، له بلې خوا یی تاویدنه ، دانه

تینگیری.

- * له واده ئی په ډولو ډیری ولاړی.
- * لڅه له مامه څه . سى زه ځم ته راسره څه .
- * لیوه که سوگلی جوړ ولاى شوای اول به ئی خپل ځان ته جوړی کړی وای.
- * لکه د دابښ والا چاتی جای په جای ډکیرى.
- * لکه د ترژمى سپى په اټکل غاپى.
- * لیونى په کلی پوری پکو وه ، کلی په لیونى پوری.
- * لویه گوله وکه . لویه خبره مه که .
- * لعل پوره له زړه پوره - په گشته کی ځوانان شته .
- * لکه د هندوانو تولپک د دوزخ او جنت تر منځ پروت یی .
- * لکه هندو خپلو وینو ته ژاړی .
- * لاندی هم فتح خان باندی هم فتح خان .
- * لنډه خوښی اوږد کړ او .
- * لاس می تور سپی خټلی دی .
- * لڅ په خوب کرباس وینی .
- * لرگی تراشه سپی تری جوړ وده .
- * لږ به او خورم اوسا به اوسم .
- * لږ ویل ډیر کار .

- * لکه د هم کړینګه پرینګه دد.
- * لکه لوړ هسی ځور.
- * لکه دشت هغسی گشت.
- * لکه ژر نده هسی دوری.
- * لکه نیت هسی مراد.
- * لکه آبا هغسی قبا.
- * لکه ادی هغسی پایخی.
- * لکه ځان هغه جهان.
- * لکه مخ هغسی چاپیرد.
- * لنډ کلونه اوږد پیغورونه.
- * لور زیړول ښه ددنه خوشی کښینستل.
- * لوئی غاپی کم نی تراپی.
- * لیونی چه په صحرا ځی د کونی نی برښنا ځی.
- * لیود چیچی خاندی نه.
- * له لوری مړ شه د منت خواړد مه خورده.
- * لکه د میزان تله کله کته پورته.
- * لکه تبی دواړد مخه نی تور دی.
- * له نه زویه نه ور کیږی له بیکار د زویه ور کیږی.
- * لرسی برسی ماته برابر سی.

- * لغ وهه لغی وهه - لکړه واخل سپی وهه.
- * لږ خوردهوسا به اوسی.
- * لکه مال هغسی روی مال.
- * لکه بدن تر لپه مه توئیرد.
- * لکه کسف خپله هگی په نظر پخوی.
- * لا د توره شپه و خوری - لا د خپله خوله و خوری علاج ئی نشته.
- * له خپله کورده بلا باسم د تا په کور ئی ننه باسم.
- * له ما سرده چه گرخی شادانی به خوری.
- * له خدایه سی پتیه نه ده له بندد به ئی څه پتوی.
- * له خورلی امیدوار ښه دی.
- * له شرمه د ورخی توت نه خوری - د شپی له پچو سرده و هی.
- * له اجله مخکی ئی پښی غزولی دی.
- * له اجله مخکی مرگی نسته.
- * لږ وایه ډیر کود.
- * له مکی زده را غلم زیار تونه ته راښی.
- * له سلیمان راهیسی دانن بنادی ده.
- * له یوه لعله (لاله) دود پچی ښی دی.
- * له بی پیر سره بی مذهب جوړیږی.
- * لاس د اووینځه له ژونده که غلط شوی د دښمن په خوشامنده.

- * لټ د دوی سیوری غواړی ، د ژمی پیتاوی .
- * لرگی تراشه سړی جوړود .
- * لږ خوره طبیب ته به نه ئی اړ .
- * لکی که ډیری وی سر یو ښه وی .
- * له سیاله سره سیال داری کړ د له همزولی سره راز داری کړد .
- * لکی ښه دی که پتی ؟ ویل پتی ښه دی .
- ناست پخپله بوریان ښه یمه په پت کی
- نه د تخت د پاسه ناست د بل کړدبی پته
- * له سپی و فاله ښځی جفا .
- * له پیس سړی نه به لار چپوی .
- * له بدو ښه پاتیری له ښو نه واښه .
- * لیونی خپل تیز ته خاندی .
- * له پړوی کور د خپله خیمه ښه دد .
- * له غریبی په ژرند کی ناست دد له کبره مزد نه اخلی .
- * لویه خبر د او لویه گوله مه کوډ .
- * لس واری ئی کچ کړد یو واری پری کړد .
- * له ویلونه ویل به تر دی .
- * لکه سیرلی پخپله مور خیری .
- * له نه وسه می دد که خوری .

- * له خپلې شپږۍ سره پيښې غزه وده.
- * لکه چرگ په کې مشوکه وهی.
- * له بې غیرته زویه نیک عمله لور ښه ده.
- * لیوډوزی ته اوبه ورڅړهولی ویل ئی که بهانه ده خو دا بهانه ده.
- * له نه رسیدو وروسته رسیدل ښه دی.
- * له بیخه او بنیاده ئی ورک کړ.
- * لکه سپی پخپلو کونگرو کوی.
- * لیوډ ته ئی نصحت کاوډ په هغه ورځ ئی دود وڅوړی.
- * لکه سی دروند بار سوی!
- * لرگورده، برگورده د گود سپرې لښکر گورده!
- * لا به مرگی نه وی لا به دبې نه وی.
- * له لوري مړ شه خود منت خواړه مه خورده.

- * مکود په چا چې وېشي په تا .
- * ماهی په اوبو کی نه ړندیری .
- * مال چې خاوند ته نه وی ورته حرام دی .
- * ما الله نور ژاړه مانورنی په خرد سپور زاوړ .
- * مار په پردی لاس مه وژنه .
- * مار ته په لستونې کی ځای مه ورکړه .
- * مار دی زخمی که مړ د نه که .
- * مخکی له مرگ نه نی پښی غزولی دی .
- * مخکی له مرگ نه نی ستوری ډوب شویده .
- * مور چې غله شو سپور می راوخته .
- * میړونه غرونه ښځی اړه مونه .
- * مه وهه د چاور په گوته ور به دی ووهل شی په لغته .
- * مه دومره ترخیره چې څوک دلری وغورزوی مه دومره
- خوړیږه چې څوک دشوی (تول) تیر کړی .
- * مور د وری له حاله څه خبر دی .
- * مار خوړلی له پری بیریری (مار چیچلی له پوری ته ډاریږی) .

- * میړونه مری او نومونه ئی پاته کیږی.
- * میړه مړ کړه میړانه ئی مه ورکوه.
- * میړه مړ کړه غیبت ئی مه کوه.
- * میړی ته چی خدای په قهر شی نو وزر ورکړی.
- * مار هر خومره چې کور کور ولاړ شی غار ته سمیږی.
- * مات پان نه وویریرد.
- * مړی چې خدای شرموی په تخته ئی ... ل ولاړ شی.
- * ملنگ چې ال بولی (وائی) څه به مومی.
- * ما ته ئی چې راکوی په غلبیل کی ئی راکړه چې تر کوره ونه
رسیږی.
- * ماهی هر وخت چې له اوبو وباسی تازه دی.
- * مړدی وی په سرو اوښو نه په سپیرو خړو.
- * مړښت یاد هندوی زوی او یاد میړی زوی (بچی) سیلی شی.
- * موسلی وای چې ځوانی وای.
- * مال خپل ساته همسایه غل مه نیسه.
- * میز بی خلی ندی.
- * مست لیونی ده.
- * مورک په غار نشوای ننوتلی چې ئی تر شا پسی نیولی ووه.
- * مچ څه کوی زړه بدوی.

- * ميره خيته فارسي وايي.
- * ميري ته پر خه هم طوفان دي.
- * مات لاس د غاري اميل دي.
- * مورد وړي له حاله خه خبر دي.
- * مفت شراب قاضيانو هم خورلي.
- * مار په خزانه پروت دي.
- * مارني اخير له خپل لستوني راووت.
- * ميلمه د خدای دوست دي.
- * مخامخ صفت حلالول دي.
- * ماشوم د لنډي لښتي مثال لري هري خواته ئي چه تاوده وي
- تاويزي.
- * مياشت له اوله معلوميزي.
- * مکر له ښخوزده کړه.
- * ما پور غوښتو تا نور غوښته.
- * ما په آسمان غوښتي خدای په غمکه را کړي.
- * مچي چې واره غلي شي خپل گبين خوري.
- * ما چې هندو ميره کوو خولپار د گوري.
- * ما خواست که تا را ته لاس که.
- * ما ديرش روزي د اختر د پاره نيولي.

- * مار اوړی مار خوړلی.
- * مارتو چې بدبختی راشي له غاره راووزی.
- * مار په خوړه ژبه نیولی شی.
- * مار په چنگښه مین شو.
- * مار چې غار لره ورشی نو سمیږي.
- * مار خونه یم چې خاوری به خورم ؟
- * مار د مار نه ویریږي.
- * مار د لنډی کو مړدی نه کړو.
- * مار مار نه خوړی.
- * مار وژلی ښه دی تر یوړ وهلی ښه نده.
- * مار له شین شوی زغاست شین شوی د غار په خوله کی ورته شین شو.
- * مار وژل او بچی ئی ساتل . ؟
- * ما زړه در ښکاره کړو ته په سپرو پسی زغلی.
- * ما استاد شرح ملا وار لیدلی وو.
- * ما کور کړه مرگی راخپور کړه.
- * ما کړدی ښی ته کولی بدو ته شوی.
- * مال په دهقان سپاره دهقان په خدای.
- * مال ئی خپل قدر بی په پل.

- * مال د لارشی ، سرد لارشی ، پت د نه ځی .
- * ما ماما بللی ته رانه یاری غواړی .
- * ماما می هغه دی چې گور د راکوی .
- * ما له خندا نه راځی اوستا له پاره هی هی !
- * ما له ښه کړه او ماما ته پښه کړه .
- * ما مه شمیره درگډیم .
- * مجلس تاثیر لری .
- * مچ ویل که د پیغلی په مخ او مرم مرنه یم .
- * مچ په لاس مه بور نه وه .
- * مخ پټ او په خټ .
- * مخ په یوه لاس نه مینځل کیږی .
- * مخ څه په تبی تور څه په گوته تور .
- * مخ د مخه شرمیږی .
- * مخ - مخ او شا شا .
- * مرغان په ښو ښه ښکار یږی .
- * مرغان هغه سره کښینی چې ښکی سره ورته وی .
- * مرغه چې هگی واچوی بیا کړاغ - کړاغ کوی .
- * مرغی چې له سیله بیله شی نو وره کیږی .
- * مرغی که بیله شی نو سیل نشی وړانوی .

- * مرگ او خوب يوشی دی.
- * مرگ په يو ځل دی خو په نامرد هر ځل دی.
- * مرگ حق دی گور کفن په شک دی.
- * مرگ په ماړد نس بڼه دی.
- * مڼه دوی له ولی دی وی.
- * مرگ له ایمانه سره بڼه دی.
- * مرگ هم د ډیرو پرد دد.
- * مرگی د اوبو وار دی نن په ما سبا په تا دی.
- * مروت یا په کور د یا په ډول مین دی.
- * مروردوی برخی لری.
- * مرئی (غلام) ته نی ویل را د نیسم - ویل نی ستا اختیار دی، ویل نی تنبستی خویه نه؟ ویل نی زما اختیار دی.
- * مرئی په مستو مست وی.
- * مرئی چې په خرد سپور شه قندهار وهی.
- * مرئی چې کاکاشی سرئی لوی شی.
- * مریی که د سرو زرو وی کونه نی د سرو لود دی.
- * میړانه دمیر و جوهر دی.
- * مړد اورتو پوکی چې لمبه شی.
- * مړ به شی مړ به نشی.

- * مړ خوهله شی چې سادئ وخیږي.
- * مړ، گرم نه سرد برابرېږي.
- * مړول د وږي گیدي آسان کار دی مړول د وږو سترگو آسانه نه دی.
- * میړونه مری او میړانه ئې پاتې کیږي.
- * مړه گیده فارسي وایی وږي گیده بات کړسي وایی.
- * مړی په گور ژوندی په کور.
- * مړی څوک په لغته نه وهي.
- * مړی څه کوو ویر گرموو.
- * مړی شته او ژر انشته.
- * مړی په ژړا ښه ښکاري.
- * مزدور چې له کاله تیر شي نو د کاله واکدار شي.
- * مړی ښیږي نه کوی چې کوی یې بیا کفن چیري (بڙه) کوی.
- * مړی خاندی نه چې وخاندی بیا کفن شلوی.
- * مزدور چې نور کار نلري ورپه پوري کوی.
- * مټوک چې کور په ژرنده کی لري غم ئې څه ده.
- * مټکانو گر نجونی جوړ کړ ویل یې د پشی په غاړه کی به ئې څوک ور واچوی.
- * مسافر له خیره پوښته له شپوئی مه پوښته.
- * مسافري اوم سړي پخوی.

- * مسلمان ئی که د دامان ئی.
- * مشرانو کور تالا کړی دی خو مجلس ئی ندی تالا کړی.
- * مشر د کشر پل دی.
- * مشر د مشري ځای لری.
- * مطلبی په خټه اور لگوي.
- * مغل په دهقان زور کړو دهقان په خرو..
- * مغذی زمریان ماتوی غوښی گید پران خوری.
- * مکي نه زه راغلم او کاني ته د موی.
- * ملا په خپله خونه ویریري.
- * ملا ته خو به ډیری مسلی وکړی خو زموږ کلی ملا نه نیسی.
- * ملایان د دین ستنی دی.
- * میر علی به په تور و انځر و کی څه وائی.
- * ملا هم پاک مسواک ئی هم پاک.
- * ملا ئی غواړی خان ئی اخلی.
- * ملک خراړ و وران کړو بدنام کارغان شوه.
- * ملکی به د زده نه وی د چا به پوزه پرېکړی.
- * منډه د سپی ښکار ئی د خاوند.
- * مور کان ئی په کور کی بازی کوی (مور کان ئی په کور کی
- د بازی کوی)

- * منکر نردی قائل خردی.
- * منگوتهی که د غوزانو د ک شی نو بیا سیر شرشم پکی ورخی.
- * منگی کله کله ماتیری.
- * منگی په یو ځل ماتیری.
- * منگی هرڅه ورغ نه ماتیری.
- * منگی سور د د اوبه نی سړی دی.
- * منگی که مات شو که مات نشو آوازنی لار.
- * مو (ما) په آسمون غوښتی خدائی په زمکه روکړی
(راکړی).
- * مو په غره غوښتی خدای په سمه روکړی.
- * موته نمونه د خروار.
- * موچې پولالی (جولا) میره کوو د گڼ پر دوگه هیله می کوله
- * موچې خاپ ولی اړشی وی.
- * مور او لور جنگ وکړو کم عقلو پری باور وکړو.
- * مور پلارنی په قاضی هلکان نی په بازی.
- * مور نی بټیاری لور نی ملکه.
- * مور نی چې درخانۍ وی لور نی شاپیری وی.
- * مور نی شوملی په گاوند کی غواړی او لور نی د لاری ستری
- راستونی.

- * موزی خټه نه مونده چې وټی مونده وایی چې شل گره نده .
- * موزیگی نه کونډه ښه یم .
- * مور د په هډوکو نه راگډوو ته په شور و راگډ شوی .
- * مور راغلو ناوی له ناوډه ولاړه میلوله .
- * مه څه په هغه لار چې نه د مور پری ځی نه پلار .
- * مه خوشحال وای مه خان وای خو ځوانی وای .
- * مه د چاراته پاته کړی مه می چاته پاته کړی .
- * مه قلبه کړه مه شود یاره خدای به ئی در کړی په تیاره .
- * مه کرل کړه مه ریبیل کړه توری څنی اړول کړه .
- * مه کوډه په چا چې ویشی په تا .
- * مخکی له مرگه پښی مه غزه وه .
- * مه مری زویه ورور دی رانه هیر کړو .
- * مه وایه په ما چې دریشی په تا .
- * مه ئی وهه ما غزه ئی وهه .
- * مه ئی وهه چې وبه وهل شی .
- * میاشت د ورايه ښکاری .
- * میراث دهغه ته پاتی شه چې هم ئی خوری هم پری ژاړی .
- * میرنی همیشه د خندنی د لاسه مری .
- * میړوله خدا موندلی ده .

- * ميړو ته گورد برخه ويشه .
- * ميړد ته مه وايه چې ميړد گيه .
- * ميړد څه وهلي څه پوري وهلي .
- * ميړي په پچه وختو کابل ئي وليد .
- * ميړي له ځان لوی بار وړي .
- * ميلمه خپل نصيب خوري .
- * ميم زورما وار د زما .
- * مينه د زرد ژړا د سترگو .
- * مين يم مگر ځان سند ته نه اچوم .
- * مه خاند په چا وېشي په تا .
- * مړي د ژوندو په لاس دي .
- * مه وکي هغه منېد سي مي سي برمنېد .
- * مخ ، خټ ئي نه معلوميري .
- * ميا سي (غوماشي) په هوا کي رگ وهي .
- * ميلمه ته ميلمه وار د کور خاوند ته غور اوچرېه .
- * مکړد هغه کار چې نه دي مور کړي نه پلار .
- * مارت ته په لستونې کي ځاي مه ورکوه .
- * مړي شته ژړا نشته .
- * ما عجب زار د رجب ئي په خرد سپور راوړ .

- * مستوفی ئی هم حساب نشی نیولای.
- * مرد هیله مکود.
- * ماهی ویل چې ما به خبری کړی وی چی په خوله کی می اوبه نه وای.
- * مورئی په کلی شور مبی غواړی ، لورئی چارک اوړی په غاړه گرځوینه.
- * ما په آسمانو غوښتی خدای په ځمکه را کړی.
- * ما ته کشتی ساحل ته نه رسیری.
- * ملا چې ته سر تور شوی دا می (عامی) نه څه گيله ده .
- * مرغی د باران په ورځ نیسی .
- * مېړه (پسه) له ویالی توپ واچاوه لم ئی پورته شووزی و خندل چې د معلومه شوه !
- * مستوفی سند غواړی قاضی شاهد .
- * مناجات - خرابات .
- * میره تانه نه ئی پوښتنه وکړه . چې سردی ولی غټ ده ؟ ویل ئی له غیرته .
- * ځینی وی پوښتل دا ملاد ولی نری ده ؟ ویل ئی له کاره څخه ده نه
- د ولی لویه ده ؟ ویل ئی : سړی نه یادوی .
- * مفت کش ده .

- * مړی چاته له درڅی نه رالویږی.
- * ماچی د خاوه مړی لیدلی د ماکور غږی وتلی.
- * ممیز د راوړی شپه پا کا - گازری به دی راوړی وی چه خړه پا کا.
- * ملا صاحب په لمانځه کی رحمت الله یادوی او بایر نه یادوی.
- * میرانه دهر چا د ځان دی.
- چې پخپله میره نه ئی په دنیا کی
- نوبه فخر په بابا کوی تر کومه
- * ماته دیوه لاس گوتی دی.
- * ما خوڅه بنگړی نه دی پلاس کړی.
- * ما ځان ته پخپله اور وکارد.
- * ما خوداسی ورځ د خدای نه غوښته.
- * ما در ته میدان جوړ کړو تا پکی چور لک او خور.
- * ما موته بیا د موته.
- * ما بیله دی هم لاس په ختو کړیدی.
- * ماهی د دپه یو د د د د غږی.
- * مرض خو غرونه ویلی کوی.
- * مرگ د ارمانونو پلار دی.
- * مړی چا په ژراندی ژوندی کړی.
- * مړی کله به قیامت نه دی رضا؟

- * مړی په ژړا درنيزی - واده په ډنگ ډونگ.
- * مه می په چا پسې کړی مه څوک راپسې کړی.
- * ماهی بی تیغه حلال دی.
- * میلمه د پرده دی کور په صبا نه پوهیږی.
- * میم زور ما ټوله زما.
- * مینه په وینه کیږی.
- * مرگ د هر چا میلمه دی.
- * ملا مر مال نی تالا.
- * ملا گوری شاته گوری.
- * مړی په هدیره کی گورده.
- * مړی د فلانی کره خوری او تیغونه کور باسی.
- * مرگی خوپه زړو وړو نده خوپه هر چا ده.
- * مرگ او روزی په حق دی.
- * مړی د په مړی پر وړی د لا زه یم !!
- * مه تیره خبره کوه مه تیره توره گرځوه.
- * مسافر ښه وی دیدن کیږی ورک د مرگی سی سړی له دنیا نه ورکونه.
- * مسافر ښه وی دیدن کیږی ورک د مرگی سی چې بیانه وی دیدنونه.

- * مړی او ویده یو مثال لری.
- * ماد سر وینسته باد ته نه دی سپین کړی.
- * ما پیرگی زار د علی گی یی په خرده سپور راوړ.
- * مرغان هغه سره کینی چې بنی ئی سره یو شان وی.
- * مورک واده ، واده لری ، پشی را بولی چې په غم ئی ولری.
- * مستی له غلی ده گرم چرس ، بنگ دی.
- * مزدور چې ځان هوسا کوی په اودس مات ورغ تیره وی.
- * مسافر د کور د چیری ؟ ویل ئی هر هر چیری.
- * میړوی خیرتی خو ول ټینگیږی.
- * میړه په مرگ مری په عذر پایی.
- * مادا تور وینستان تاته سپینول.
- * مادا توری ماتهی تاته سپینولی!
- * مخی ته انگاردده له خټه دیوال ده.
- * ماد عزت که تا چیری ځان غلط که.
- * مړ هلته سی چې ساینی وخیږی.
- * مړ..... نه کی چې وئی کی کفن خیره وی.
- * موچی ویل : که می کوته وسوه ، دیوالونه خومی پاخه شوه.
- * ماما ستری مه شی خورزی خبره به شی.
- * میاشت له اوله معلومیری

- * مالدارۍ او دیندارۍ د سره لری.
- * مری خو مری په ځان ولی نا وخته کوی.
- * موری په اته لورنۍ په شپيته.
- * مه چتکی په واده کی - مه واده د چتکی وکی.
- * میړنی همېشه د خندنې د لاسه مری.
- * میړونه گورده برخۍ ویشه.
- * میړونه مری او میړانی نی پاتی کیږی.
- * میلمه د کورده شړلی ښه دی نه په گیلده نهره.
- * ما خو ماما ماما بللی چه نیمه شپه شوه ماما گوتی غزولی.
- * میلمه چه راشی نصیب خپل خوری د کور خاوند چه خفه کیږی خوشی خوری.
- * مزدور بی مزده نه پاتی کیږی.
- * مستی هم خر خوی مخ هم پتهوی.
- * مه خوشحال وای مه خټک وای مه خانی وای چې پلاس تور مصلی وای چه ځوانی وای.
- * مڼه دوی له ولی دوی.
- * مدعی سست او گواه (شاهد) چست.
- * مائی امرالدین ژاړه قمرالدین نی په خره سپور راوړه.
- * مړه گیلده پارسی وائی.

- * مال حلال نه ښینکی په سرنیولی.
- * مار وژل بچی نی ساتل؟
- * مخکه مورد د زر زیږوی.
- * مستی گید پر خوری خوله د ازگری ککړه کړی.
- * منډی لالا وهی ډوډی د عبدالله وهی.
- * منډه دی وی منگر په مزه دی وی.
- * مور نه میره کیږی.
- * مور بزرگړد پرکور میلمه مه سه.
- * موزی لائق د د شپي گزبره به نی اغوسته.
- * مه غولبه که مه شیداره خدای بی درکی په تیارد.
- * میره څه وهلی څه پوری وهلی.
- * میره یا نیک نام یا بد نام.
- * میلمه څه خورده څه پریرده.
- * میلمه سرلی ښه دی نه په گید نههار.
- * ملنگه ایل که خیر غوارد، زده کچکول کی سور پیزوان
- دراوچومپه.
- * مقررده نه ردیږی.
- * موزی که خوری روته د و خوری زه ناجورده ځانته چرگ حلالومه.
- * ما ویل یو موزی دوس ده - په دوسانو نی پتی کرلی دینه.

* ما ويل چټ بنگي به يار کړم - خبره نه وم چه ناز ولي ځان به خوار کړم.

* ملاسي د چينبتن په رنگ نه وي حرام دي.

* مړتت بلا تر کوت.

* ملا ويل : نن په وار يم د در نازي - نور ويده سترگي مي وازي !

* ملا ويل : نن په وار يم د اوږدې زده به خورم خاوري آيري .

* ملا ويل : نن په وار يم د گردې زده به ځم په لنگتي .

* مخ په لاړو پاکوي !

* مخ په لاړونه پاکيږي .

* مخ پټ کونه ښکاره .

* مرگ اسانه ، پالندره ئي گرانه .

* مه که د چا وياړو يار په وره پوري ولاړ .

* مينځه چه توده شي - وري ويده شي .

* مستي يړ وخوري خوله ئي دوزي ور ککړه کړه .

* مار چيچلي له تور پري ډاريږي .

* ملک خپل کړه ، کلي چور کړه .

* ميلمه د کوربه په واک کي دي .

* ميم زور ما تهوله زما .

* ميري د چه ياديږي .

* ملا خويه ډيري مسئلي وکړي که آمي (عامي) ومنی .

- * ملا به ډیرې مسلې وکړي که څوک ئې ومني .
- * ملنگ چه ال - ال ناری وهی څه به وینی .
- * مکوه په ما ویسی په تا .
- * مور که ! خاوره کنه خاوره د په کونه .
- * میچان غلطوم .
- * مار زخمی کړه میرو ته ئې پریرده .
- * مال خور دی خود اولاد نه خور نه دی .
- * مخکی گڅه خوبیر ته هم گوره .
- * مرگ په بانه دی دولت په هیله دی .
- * مرگ یو ځل (یو وار) دی .
- * مړی مړه شی او ژوندی خپل روزگار کوی .
- * مشر د خرو هم شته .
- * مور ئې رنگ گوری ښځه ئې څنگ گوری .
- * موړد وړی له حاله څه خبر دی .
- * ما نه پیدا په مال گیا .
- * مار تیر شولاری پاتی شوه .
- * ملا می کړی د ځان بلا می کړی .
- * مرغی چه له سیل نه ووزی باد ئې وړی .
- * ما د تورې گیدړی پوستکی اغوستی دی .
- * مار په دښمن مه وژنه .
- * مار ئې لنډی کړ نور یی پرېښود .

- * ندى خداى په کورکى بد پتیکى لوى کى نه د خداى بد تیکرى .
- * نوم ئى لوړ کورنى ډگر .
- * نرمه غاړه چاړه نه خورى .
- * نیمه ورغ ئى په ځان نیت بدوى او نیمه ورغ ئى په بل .
- * نه مى ورده خوړلى نه مى د خولى بوى ځى .
- * نرېښځى څه د ډچه تور د به ئى وى .
- * نرد او مره نرد زیږد .
- * نابلده غل ستورگى (غوجل) ته ننوزى .
- * نه ملاسوى نه عامى سوى د پلار مینه د وغوود جولا شوى .
- * نه خر مرداریدد نه سپى ځینی ته .
- * نمک حرام دى .
- * نظافت نیم ایمان دى .
- * نه جای شته نه جولا .
- * نه گور لرى نه کفن .
- * نیکى او پوښتنه .

- * نه ئی سر معلوم ده نه پښی .
- * نیمه مری راحت د ځان یوډ مری بلاد ځان .
- * نه دی ما خدای چاته پاته کړی نه دی خدای ماته څوک پاته کړی .
- * نه سیخ سو ی نه کباب .
- * نه دین سونه دنیا .
- * نه ئی نه ده اوئی او دی .
- * نینی په غلانه چیچلی کیږی .
- * نیکي مه هیږود .
- * نا پوډ ئی په سلو کالو گتیی په یوډ ورغ بایلی .
- * نا خبره (نابلده) د مرکي لیوډدی .
- * نا دیده پرستن نه درلوده چه پیدائی کړه تر غرمی پکشی پروت وده .
- * نا راسته سړی په وچه ځمکه ښویږی .
- * نا دیده چه په دیده رڼا ورغ پری توره شپه شی .
- * ناسته ښځه څار کوی ولاړه ښځه کار کوی .
- * نا شناغل د ژرنډیی په ځای جومات ماتوی .
- * نان گدای ښه ده نه ځای گدای .
- * نا واده کړی خبری نه وی وادو کړو حال ویلی ندی .
- * ناوی تللی په څمی ، ورائی پڼده په نغری .

- * ناوی هی هی لری خوپه زړه کی گوړه ماتوی .
- * ناوی په خوله ژاړی په زړه کی گوړی ماتوی .
- * نرپسه د حلالولود پاره دی .
- * نرپسه د قربانی د پاره دی .
- * نرخوان د موزی د لاسه مری .
- * نشته داسی لوری چه وروتښی کمزوری .
- * نښتر چه زیری غوړی یی کونی ته لوټی .
- * نصیب کته کړی خردی چه چاوینو هغه نردی .
- * نعمت پس له زواله معلومیری .
- * نغری له دښمن نه ډک ښه دی نه له دوسته خالی .
- * لمونځونه معافول روژی ورپه غاړه کړی .
- * نن په ما سبا په تا .
- * نن د خان د کور اشر (حشر) دی پخ (پوخ) کړی نی د خره سردی .
- * نن دی که سبا دی دا ملک د زرغون شادی .
- * نن شرم دی سبا شرعه .
- * ننگرهار نیم نهار .
- * ننگ له میرو ولاړ شرم له ارتینو .
- * نو خیزه بلا خیزه .
- * نور خلق کارونه کوی د کوندی زوی ښکارونه .

- * نور د غر سروهي نامرد خپل تبروهي .
- * نوريو منزل کوی سپی دوه منزله کوی .
- * نوی نوکر په منډه اوسی نیسی .
- * نوکه اوری د دښمن په کور او وریره .
- * نه پیژندنه نه پیژندنه ماما شکری راکړه .
- * نه اوری نه گوری سر پټ بدلی بولی .
- * نه به تل دا سره اوښان وی نه به تل دا ناصر خان وی .
- * نعلونه خواسانو سره ښایی .
- * غنم د میچنی زوی د خچنی .
- * نصیب له ما هم گرندی دی .
- * نن دی که سبا دی محمد گل اوبوړی دی .
- * نوک اووری نه سره بیلیری .
- * نوک کی سوک خای کول .
- * نوم بد گریوان خیری .
- * نوم خان کورنی وران .
- * نولس شل کیدی نه اویرا اخیسی نه .
- * نوی جونه راغلی نوی دودنی کیښود .
- * نوی خان نوی نشان .
- * نه به د دانه موړ کړی نه به د خاڅکی سوړ کړی .

- * نه پوهیژم چه ورتنگ شو که خر غټ شو .
- * نه تاخه کیښول نه ماخه پرینبول .
- * نه تاغل نیولی وده ماچیرته غلا کړی وده .
- * نه جغ کوم نه سپاره خدای به ئی را کړی په تیاره .
- * نه چا چا چیری تلی نه را غلی .
- * نه چیچ نه هزاره د فلانی د سترگو وکړه ننداره .
- * نه خرو هلی نه لښته ماته .
- * نه خوړلی نه خښلی پښتورگی درد نیولی .
- * نه د چا کور نه د چا کلی .
- * نه دی بی مالگی خوړو مزه شته نه پردی زویه گيله شته .
- * نه ښه حاله الوته شته نه د بده حاله مرگ .
- * نه د مړو د ژړاوی نه د ژوندو د دلاسی .
- * نه د دی جهان شوی نه دهغه .
- * نه د دین شوی نه سادین .
- * نه د میره توره شته نه د نا مرد پیغور .
- * نه د هل دی نه د غویل .
- * نه د غیلی پیایم نه د گاری ختم .
- * نه د کورت خورم نه غوړی نه د سوک خورم نه سوتی .
- * نه سړی هندودی ، نه بوټی سپیلنی ده او نه ځناور خردی .

- * نه غل یم نه د غلومل یم.
- * نه کرلی نه ریللی خواری دا غوبل د چادی.
- * نه کرم نه ریم توری ختی اړوم.
- * نه کور ورک نه دود ورک.
- * نه ملا شوی نه امی شوی د پلار مینه دورکه کړه چرسی شوی.
- * نه منی نه منی طوطا رام نه منی.
- * نه ئی پلار وو خیرات کړی نه ئی مور وولری ویشلی.
- * نه ئی خوری نه خورندی ته ورکوی.
- * نه ئی پخپله خوری نه ئی بل ته ورکوی.
- * نه یو وخت نه بل وخت راغی د غوبل وخت.
- * نیت پراخ مراد حاصل.
- * نیت سم نیشه اول ئی په دښمن نیشه.
- * نیت می وتاړه په پری مانو گیت وهل په کلی.
- * نیستمند خدای کړی دا سپی چا کړی.
- * نیستمند خدای کړی دا بی غیرته چا کړی.
- * نیستی پاکه پاچائی دی.
- * نیستی په اشخار نه ډیریری.
- * نیستی د میړو قدر کموی.
- * نیستی هر د چار د کوی.

- * نیکي برباد گناه لازم .
- * نیکي د بدی تخم دی .
- * نیکي د دښمن سره کوډ چه توز لیمه ئی وخی .
- * نیم حکیم خطر د ځان نیم ملا خطر د ایمان .
- * نرو آسو میدان دی .
- * نندی پاتی خورم نندی سری چلوم .
- * نه د غیلی پیایم نندی گاری ختم .
- * نا خوانه سری پروند دی .
- * نندی په تلو خبریم نه په راتلو .
- * نه په اسمان ستوری لری نه په ځمکه ښوری .
- * نابوده ښځه مکوه په یوه روپی دردنگی ته تیاره .
- * نا امید د خدای له دربار محروم دی .
- * نه تاخه پکی پرینبودل نه ماخه درته پرینبودل .
- * نه خمیار شوی ، نه نائی شوی ، نه جولا شوی
- د پلار میله د ورکه کړه شوی .
- * نوم د قربان علی ده ، کور د په قره باغی کی ده ، چې
- هزاره نه یی نوڅه یی .
- * نا وخته میلمه ئی له خپلی تنډی خوری .
- * ناسته - ولاړه .

- *نوی پاچا نوی قانون .
- *ناشکری ښه نده .
- *ناشکری مه کوه .
- *نوم ئی سته دسترخوان ئی نسته .
- *ناز نزاکت هم اندازه لری .
- *نوم ئی لاتراوسه په پنسل نده نوشته شوی .
- *نا امیده شیطان دی .
- *نه د گرمی طاقت لری نه د سوزی (یخنی) .
- *نیم قد ئی د ځمکی لاندی دی .
- *نیکي او پوښتنه .
- *نیکي برباد گناه لازم .
- *نر ښځی دی .
- *نه ئی څپ معلوم دده نه ئی مخ .
- *نه د ننگ سونه د جنگ .
- *نه سیخ سوی نه کباب .
- *نه کور ورک نه دود ورک .
- *نه د دی دنیا سونه دهغی دنیا .
- *نشته داسی یار چه ورکوی د گنی منع ، د وړی څوکه د
- مولی بیخ .

- * نن داسی وخت ده چه پرستونی ورکوی لاس تری نه باسی.
- * نا حقه وینه نه پتیری.
- * نن په ما د آخر ورغ ده.
- * نوس - شیطان په مور پسی دی هم راته دواړه په غصی دی.
- * نوکر ئی که پلار ئی؟
- * نوکر ئی د چا پلار خونه ئی.
- * نه تور گناه نه سپین گناه.
- * نه لاس گناه نه پښی گناه.
- * نه بی اجله مرگ شته نه د ژوند ورزق تمامیری.
- * نه خیر اونه په خیر تویرد ماته کړه چه خورو.
- * نه بی ژړا په ژړا گډیری نه ئی خدا په خدا.
- * نیت په نیت معلومیږی.
- * نیت سم نیسه اول ئی په دښمن نیسه.
- * نیت صفا منزل آسان.
- * نیکی نه په وایر ده نه په زایر ده.
- * نور الله نور.
- * نه د وینم - نه د گورم.
- * نه د وینم - نه د غواړم.
- * نه درته گورم - مه راته گورده.

- * نه د خپل بولم - مه می خپل بوله .
- * نه د خپل بولم - نه د پالم .
- * نه د خپل یم - مه می پاله .
- * نه گری مات نه ازانگه تللی .
- * نه خپل لرم - نه د چا خیال لرم .
- * نه غل یم - نه د چا باک لرم .
- * نن پا چا سبا گدا .
- * ناوی خوبه می ته کی وینکی به شوک را باندی کوی .
- * نا پوهه دومره په بل نکوی لکه پخپل ځان .
- * نان گدا ښه دده نه خانه گدا .
- * نصیب په کته کړی خردی .
- * نیکی او پوښتنه .
- * نه په نیکی پوهیږی نه په بدی .
- * نیک نوم ، په نیکنام سه ، نیکنام خیل ئی وروزل .
- * نوم د څه ده ؟ ویل ئی خدای ، ویل ئی کفر ته ووتی ، ویل ئی تر داد پوری خومی پریرده .
- * نه په دنیا مړښت شته نه په عمر .
- * نن د یوه ، سبا د بله وا توره اوربله .
- * نه پخپله سپکه بندده نه د بل .

- * نيت صاف منزل آسانه.
- * نغري د دښمنه ډک بڼه دی نه له دوسته خالي.
- * نه اروی نه گوري سر پټ بدلی بولی.
- * نه به کاني پوست شي نه به غليم دوست.
- * نه تا کړی نه ما پرڅه باندې پخلا.
- * نه خان دی نګمان دی زما د اوږو زیان دی.
- * نه د تینګی ویشود دی نه دی سستی دنیو.
- * نه د مړود ژړاده نه د ژوند ود دلاسا.
- * نه دی بی مالګی خوړو مزه شته نه د پردی زویه ګيله شته.
- * نه دلی سوم نه هوری تریخ سوم خاوری ایری.
- * نه شرم نه حیا لعنت پر بی حیا.
- * نیک عمل به دی باچا کړی بد عمل به د رسوا کړی.
- * نه می سی ګمان چه کابل به سی لغمان.
- * نه سره لګیری زما تیک د تاشری.
- * نیمه شپه ده سپی خپری چه سر می پورته که دره بنده راځیږی.
- * نه باد وه نه سیلی د شپانه ډکه تتی.
- * نه نی وړه، نه بی راوړه
- * نا خبره د مرکي لیوه وی.

- * نیستی په اشخار نه ډیریری.
- * نه د شگو خلی شته - نه د شگو پری.
- * نه وړد خورم نه می له خولی بوی ځی.
- * نظر کانی چوی.
- * نه می له یارده یاری سود - نه می له وروړد وروړی سود،
- نه می له زویه زوی گلوی سڼد.
- * نه به د خاڅکی سور کړی نه به د نونی مور کړی.
- * ناوی وډیری په خوله زاری په زړه گوری ماتوی.
- * نیت بی رمی (بی رحمی) نلری.
- * نه ئی خوند شته نه ئی رنګ.
- * نسته داسی لوری چه وروتښتی کمزوری.
- * نه د آبا لښکر ماتوی نه د آدی.
- * نه په کور کی ښادی شته نه په گور کی.
- * نه تاڅه راته کیښوول نه ما څه درته پرېښودل.
- * نه سیخ سوی نه کباب.
- * نه له یارده سره کیږی نه بی یارده کیږی.
- * نیستی پاکه پاچایی دی.
- * نصیب خپل کار کوی.
- * ننگیالی دی چه یادیری.

- * نوم د ډيوې کيږي سوزي تيل .
- * نوي نوکر په منډه هوسي نيسي .
- * ناوي جني راغلي نوي دود ئي راوړو .
- * نه سړي هندو دي ، نه ځناور خړدي .
- * نياتي (دوست) به دوژړوي او دښمن به د وځندوي .
- * نيستي د سړي سترگي ړندوي .
- * نعمت له زواله وروسته معلوميږي .
- * ته دهاتي په غوږ کښي اوده ئي .
- * نور ئي په وړو کوي خړدي په نارو کوي .

- * وائی غونډه چه ښه ښکار پیری وئی باسه چه څښتن ئی راغی .
- * وخت د اوبو په خیر بهیری .
- * وینه په وینه گډیری .
- * وینه په وینه نه مینځل کیږی .
- * وینه په اوبو مینځل کیږی .
- * وینه زاری که مینه ؟ ویل ئی مینه نه زاری وینه زاری .
- * واده اسان دی خوتک تپوک ئی گران دی .
- * واده اسانه ده خوپایڅه ئی گران ده .
- * واده ته مه وایه واده گیږه .
- * واده د جولانولونگی ورکه کړی دمانو .
- * واده د کرم خان دی غیریږی فتح خان دی .
- * واده د واده زنونندارد خوارو خوشو .
- * واده ماده نه وو دسلور وپو پکشی ډول بڼه شو .
- * وار د سپی غاږی غټ را خبریږی .
- * واک ستادی آکا خیلی اوس که غوا بیایی که غیلی .
- * واوره ویلی شوه خویځ ئی کم نشو .
- * وائی پښور په لمر خاته دی .
- * ریاسه پیسی وخورده پتاسی .
- * ویه دی پوښتم واکدار به د نکړم .

- * وډ د وږو خالی نه وی .
- * وچ اوږد په دیوال نه نښلی .
- * وچ ډگړد لامبوځای ندی .
- * وچوپوری تاند هم سوزی .
- * وخت ته گورده لوړ وهه .
- * وړان دشی هغه کلی چه بانگونه کلان وایی .
- * وړان رباب د مجلس خوند خرابوی .
- * وړانه اسانه ده جوړد گرانه ده .
- * وروته په پری خبر راوړد دوگری .
- * وری په خپلی مور پسی ښه ښکاری .
- * وراپنډ په نغری ناوی ناسته په خری .
- * ورځ چه برابر دشی چراغ یی په اوبو لگیری .
- * ور به شی خبر به شی .
- * ورغښتلی له منځه تللی .
- * ورکړد بلوی چه د ونیسی ډدی .
- * ورکه شه هغه منډه چه پری شی بر منډه .
- * ورکه کړی نیستی سړی باسی له سیالی .
- * ورورد چه سپورشی د خپل کورشی .
- * وزگوری په خپله مور سپریری .

* وروړ دی وی د مور دی وی .

* وروړ د وی د میری د وی .

* وروړ می وروړ وراره می د سترگو تور .

* وروړی - خو به کوو خو حساب تر منځه .

* وروړی می وروړی ده خود لیتندی می وچه ککره بیه .

(بیعه) دد .

* وروړنی مه وهه په تور د خورنی ناسته ده حضوره .

* وروغ (کاغی) غول خوری او مشکوکه تی جگه نیولی ده .

* وروڼو جنگ وکړ او سادگانو باور .

* وریشم که زار دشی خود خرو دکتی نه شی .

* ورینداری خواره به دی غواړم نه د وروړ د مرغه .

* ورومبی عقل نه وروستی کیږی .

* وروکی ملاگی شمله تی لویه .

* وروکی هندوگی ستره تی چوتی .

* وړد خوله لوی خبری .

* وزد شپون دپاره نند شپون دوزی دپاره دی .

* وزی تر فامه سړی ، غوښی دی .

* وزی نه یم قدر غواړم .

* وښویدد پښه دزد کونانی وخت .

- * وطن په دوو سترگو خپل دی په دوو پرد دی.
- * ونه چه زرد شی د هزی بلا پری شپه شی.
- * وگټه پیل وځورد د هلیک هارستد کاره ده: رایو رخه.
- * وینه چه تودد شی نو اوډد (ویدد) شی.
- * وینه زر گزد توپ وهی.
- * وارئی په گور بته و که د کاغی ووتل.
- * وچ کلک ولاړدی.
- * وروسته به پود شی چه یو من اوږد خو پتیری کیږی.
- * وچ او لاند یو ځای سوزی.
- * وږی سترگی د خدای مری کیږی.
- * وږی سترگی به د گور په خاورو مری شی.
- * واتورد اور بله نن د یو د سبا د بله.
- * وهم د کوم ځای غږیږی د کوم ځای.
- * وار له وارد تیر دی.
- * ورځی شماری.
- * وجدان داسی محکمه ده چه قاضی ته اړتیا نشته.
- * وخت غنیمت گڼه.
- * وچی خاوری په دیوال نه نښلی.
- * ورد تر لڼه کیه.

* وډ واښه دی.

* وډ بې وږونه وی.

* وزی ځان حلال که وازده ئی هم ونکړه.

* ونی ویل : که می لاستی له خپلونه وای نو تبرولی وهلم.

* وارډ خوږا چاهان وی.

* وچه لښته نه تاوړی.

* وخت د چا انتظار نکوی.

* ورډ خوله غټی خبری.

* وړی گیلډه مړیږی خو وړی سترگی نه مړیږی.

* ونه د خپلی میوی د خونده څه خبره ده.

* وښته د سپین شوزرډ سپین نشو.

* ویلی شوچه د خان سپی غله ده.

* وطن وطن دی.

* وطن د مور حیثیت لری.

* وطن خپلواکی ده.

* وطن عزت دی.

* وطن ناموس ده.

موټی خاوری د وطن به پری ورنکړم

که د ځمکی په سر هروطن ختن ختن شی

- * وطنه! گران وطنه.
- * وطنه! ځان وطنه.
- * وږي ته يود مړي او ستړي ته يو قدم.
- * وډ! د دين د بنمنو پري مړد به مو کړي.
- * ونه له خپله منځه چينجي کوي.
- * ونه له خپله مينځه ورستيري.
- * وائي يو بلابلي بلات ته وويل چه اوڅ.
- * وخوره غوري و تنبسته په خور.
- * ومه خوري غوري چه به ووزي مرغړي.
- * وائي د تبر مخ لمڅي نيولي.
- * وښويدي پښي گرم کوناتي شول.
- * واده يم خبره نه يم سي په چايم.
- * وار چه زما راغي د چتي پلار راغي.
- * وچ اوږد پرديوال نه نښلي.
- * وخت چه د بري شي هر گيدر زمري شي.
- * وخوره گلنجور چه دوسي ميراث خور.
- * ورور ئي مه وهه په توره خور ئي ناسته ده حضوره.
- * ورور چه سپور شي د خپل کور شي.
- * ورينيم که زاړه سي د خره کته لانه سي.

- * ورينداری! خوارده به د غواړم نه د ورورد مرگه.
- * وزه ننوزد د جنگي لالا واده دی.
- * وژاړد چه وځا ندی.
- * وسله که بارده په سخته ورځ پکار ده.
- * وگورد سپری تری لاندی واچود کالی.
- * وماته خندا نه راځی ستا د پاره ده-ه-ه.
- * ونه چه زردشی د هری بلا پری شپه شی.
- * وهوښیار ته نیمه کود بی عقل ته بشپړه.
- * ویل خرد خرد چیری ځی ویل مالگی له ځم.
- * ویل شته عمل نشته.
- * ود خوری دیار صفت دمه که د مزی یی خولی د لرگی تورد.
- * ود خوری ورک دسه داود اوبه ډیری دی د رود.
- * وزه ننوزد د چونگی اوبه راورد سترگی د وزه.
- * وتلی ښه ده که تپلی؟ ویل نی وتلی د ورک شی تپلی ښه ده.
- * وسله کومه وسله چه پکار درغله.
- * وټ له بلا خلاص دی.
- * وچی د شید یاری- زیری وهی رمباری.
- * وچ غنم ولاړ شنه نی ریل.
- * وریجی ترورد مړی ترغرد.

- * وسله که بار دد یو د ورځ پکار دد.
- * وطن په بڼه خبرد خوړل کپړی نه په بدد.
- * وړانه به ئی کړی جوړد به ئی نکړی.
- * وینښ ویدد په چیغونه جگپړی.
- * وزی! وزی! شیدې به را کړی خوله پچوړ کړی.
- * وار د وارد ئی سترگی ع - غ شوی.
- * وئی رغیدد.
- * وړانه وړانی دد.
- * وله یی! د شیخ اتل په غونډاری یی وله.
- * وطن په بڼه خوله خوړی سی.
- * وای بوری وړاری په ورد پوری ولاړی د منی ورځی دغه وی چه دا ولاړی.
- * ورور می یی اشنا می یی مگر بتیر تر درې شاهي کم ند.
- * وږی له لاری نه گرځی، بر بندله لاری وگرځی.
- * ونه په پانیو بڼه ښکار پړی.
- * واک د تا دد مائی خیلی که غوا پیایی که غیلی.
- * وائی خواړد اوړدو گوټو وخواړد که لنډو؟ ویل چه خدای په چا پیرزو کړی وی.
- * واهو واد! نیستی په دی مستی.

- * وزی ویل که زده وایم زما گوده پښه وایی.
- * ور به شی خبر به شی.
- * وچو کویانو ته اوښان مه چوکود.
- * ونه گوره سیوری لاندی کشینه - سړی گوره سوال تری کود.
- * ویر به هله وکړم چه شیگره د په زړه کړم.
- * وچ کلک له بلا ډک.
- * ورغ د زورور ده او شپه د کمزور ده.
- * واوره می په غره کی بده ایسیده خدای (ج) د دروازی مخی ته راوچوله.
- * ورور غلطو ده چه غلط نشی حق ئی نیم دی.

- * هم د سین دا غاړه پيائی هم هغه غاړه.
- * هم د لښتی دا غاړه خوری هم هغه غاړه.
- * هم لورد کورده هم زوم.
- * هم ئی په میخ وهی هم په نال.
- * هندود یارد پاره د غوا غوښه خوړلی ده
- * هندو پیسی گتی پښتون قیسی گتی.
- * هندو شوی گوری د هم ونه خوری.
- * هندو زور سو مسلمان نشو.
- * هندو غلا کوی خود سپونه ویریږی
- * هندوان ئی چه وشکول بیائی منډی کړی.
- * هندو گوری په خوب وینی.
- * هندو مړ مال ئی تالا.
- * هندو می پک ندی لیدلی.
- * هندو ئی او گوره نشته درسره.
- * هوسی هسی هم گرندی و د بل ئی جرس (گرنجوونی) اور په

غارده کړو.

* هوسی هوا د غردوهی وانه د سمي خوری.

* هوښیار ته اشار د بس دی.

* هیلې آبورده په ځان نه پوهیدد.

* هغه خورده چه خپله می غواړی هسی واغوندد چه خلک ئی غواړی.

* هغه ساعت هغه مصلحت.

* هر سپی د دروازی په مخ کی زهری دی.

* هوا یی ډیرد جگه دد.

* هغه دغه پکښی نشته.

* هغه دغه مکود.

* هر سړی په خپل وس پر دی.

* هر څه می لیدلی خو هندو می گنجی ندی لیدلی.

* هر دم د خیتی غم.

* هر سړی ځانته تنبع وهی.

* هر سړی تر خپل مقصد د پوری یار دی.

* هر سړی تر خپل مطلبه پوری یار دی.

* لیدلی ندی.

* هر سړی دوست دښمن لری.

- * هر شی چه غبرگ شی لنډ پیری خبر د چه غبرگه شی
 * اوږد پیری.
 * هر غار کی لاس مه وهه هسی نه چه مار د و خوری.
 * هر کس کابل ته نشی تللی.
 * هر دښخه درخانی ده که خاوندنی آدم خان وی.
 * هر وطن هرئی دستور.
 * هر مرغه چه دانه اخلی وزرئی بنور پیری.
 * هر دښخه چه حجاب نلری بی مالگی طعام دی چه مزه نلری.
 * هزاره ته ویل چه پزه د چیته ده دد ویل واورد خه نی کوم سا
 * پری اخلم ډول خو پری نه کوم.
 * هزاری وال په جامه پښتانه دی په رنگ کشمیریان په ژبه
 * پنجابیان دی.
 * هغو له آسونه ورکړل چه د تانگ تر لویي نه پوهیږی.
 * هاتی (فیل) چه ژوندی وی بولک چه مړ شی دود لکه.
 * هډ په پیوند جلا کیږی.
 * هډ په هډ ماتیږی.
 * هر تندی د سجدی لایق ندی.
 * هر چاته خپل زوی شهزاده دی.
 * هر چاته خپل مزی مرغلین ښکاری.

- * هر چا ته خپل مرغه مرغ زرین ښکاری.
- * هر چا چه نه دکابل میوی لیدلی هغه تر فهمه ډیره ده گور گردد.
- * هر چا سرد پنج خویار آشنا سرده پنج.
- * هر چیری اور بل وی کتوی باندی.
- * هر چیری چه گل وی یو آغزی به ورسرد مل وی.
- * هر شوک پوهیری چه غوا توره شیدی ئی سپینی.
- * هر شوک په ښی ورخی کی دوست دی.
- * هر شوک چه وزگارشی یا غل شی یا بیمارشی.
- * هر شوک به حسین وای خوک نه وای کر بلا پکشی.
- * هر شوک له خانه خوښ په تیره بیا بنگښ.
- * هر خورمرد چه توره شپه ده خور لور سرد معلومه ده.
- * هر خه خپل ښه دی ښځه دبل ښه ده.
- * هر خه چه درته وایم ته خپله غمکه شاری.
- * هغه جمعی د ولاړی چه به دی غری پری ویشل.
- * هیچا په لاره کی دسترخوان نده غوره ولی.
- * هر شی خپل اصل ته ځی.
- * هفته فهم دی.
- * هغه دیگ هغه شلغم.
- * هغه ساعت هغه مصلحت.

- * هیشوک له خپله مرگه ندي خبر.
- * هر د ورغ د بلي مور دد.
- * هي نتار دي.
- * هغه کار کوډچه تر سرد کولي ئي شي.
- * هرڅه دنس له خوشکي نه کيږي.
- * هرڅوک د خپل شي صفت کوي.
- که څوک تله دانصاف په لاس کي درکي
خپل ټټواو د بل آس به برابر کړي
- * هرڅوک په خپل کار ښه پوهيږي.
- هر يو کس خپل - خپل کار لږد پيدا دي.
- دانا نه کا په نادان باندې غرض.
- * هر ژوندي مرگ لږد پيدا دي.
- * هر سړي په ځان کي جهان گوري.
- * هر سړي مطلب اشنادي.
- هر سړي د تر خپله مطلبه پوري يار دي
ما دخداي د پاره يار ندي ليدلي.
- * هر سړي خپل غم ژاړي.
- * هر سړي خپل قسمت خوري.
- * هر سړي د خپل شانه سره خبري کوي.

* هر سور بریری ملا شاد گل نه دی.

* هر شی زوال مومی . بیلکه خدایه .

*هر کلال وائی زد بنه منگی جور دوم. رجب، شمس، و...

هري کوزي ته ځان بر بندول نه دی بنه. معالمت رحمہ

* هرد ورع اختر نه وی. * شش راجع به سینه و کمر و کمر و کمر *

* هر دو رخ دبی ناوی واده جور کړی. *
 * هر دو رخ دبی ناوی واده جور کړی. *

* هسی اوبه مه خرد و دینک تنف رشاپنه ؛ دینک شه *

* ہسی د شیطان پہ لکی سپور دی۔

*هغه داز غښتلو قهرله بغري نه باسي .

هغه د ملا بهادر په شان اودس په اوداسه گرځي.

* هغه ږاندې چرگان دي دانه په پټو سترگو خوري.

*هم قوم دگورد هم لورد کورد.

* ہم ہفہ آبی دد ہم ہفہ ئی تیجہ دد۔

* ہمیشہ پہ تیرد پسی ارمان دی۔

* هنر زده کرد و ترشائی و اچود.

هله به دی یاد شی چه په چولی بیابان دی شپه شی.

«هوشیار شوم ولی خوار شوم».

* ہوشیار رھو دی چہ خبرد اورئی۔

«هیچ بی هیچه جنگ نشسته»

* Enter your name in the space below

- *هم داکوی ، هم دا.
- *هلته به پود سی چه سرئی د لحد تبی ووهی.
- *هرڅه پخپل وخت سرد خوند کوی.
- *هغه به ئی روزی نه شی.
- *هیله په چاسی ؟ یا په دنگو غرو یا په لویو میرو.
- *هغه بلاسی په ټولووی ترینه مه ډاریرد.
- *هغه خوځان د پنځو خان بولی.
- *هرسری پخپل ځان سوزی.
- *هم کوی هم پاکوی.
- *هسی ئی وائی - خو کوی یی نه.
- *هرڅوک چه ځی له خټه ئی پل پاته کیږی.
- *هرشی په پوکی پاکیږی ، خوشیشه په پوکی پیکه کیږی.
- *هند و غولولی به کور خبریږی.
- *هم بوره ، هم بد نامه.
- *هر جای اور بل کتوی باندی د غم لرگی تری لاندی.
- *هر کارد ناروا لوغړن وی په دینا.
- *هغه کور هغه ئی اور.
- *هرشی رنگا رنگ دنیا نده په یو د رنگ.
- *هر حیوان په پښو روان وی خومار او ماهی په سینه.

- * هغه څوک چه د بل عیب تا ته راوړی نو خامخا به ستا عیب بل چا ته وړی .
- * هغه غر هغه ئی کربولی .
- * هوشیار نه گرځی په تیرو پسی ډیر .
- * هوشیاره مرغی په د وولومو کی بندیری .
- * هغه خر هغه ئی گیتی .
- * هیلې بچی ته لامبو ښی .
- * هر هغه څه چه ځانته نه غواړی بل ته ئی هم مه غواړد .
- * هغه څه چه ځانته خوښوی بل ته ئی هم خوښود .
- * هر څوک پخپل کار ښه پوهیږی .
- * هغه خوله د ورکه شی چه نعمت ئی نه وی خوړلی شکر باسی .
- * هم ثواب هم خرما .
- * هر چا ته خپل وطن کشمیر دی .
- * هلته کشینه چه بیاد څوک جگ نکړی .
- * هر څه چه خام وی پخیږی انسان که خام شو بیا نه پخیږی .
- * هر څوک ئی له خپلی تنډی خوری .
- * هغه خر هغه ئی ډیتی .
- * هم غازی هم شهید هم روغ سلامت .
- * هر څوک وائی چه زه من یم .

- * هر څوک د خپل سر پاچا دی.
- * هم ئی زړه کیږی هم ئی سار د کیږی.
- * هوسی د شپي د میږی په ځاله څملی.
- * هندو ئی په سرو واهه ئی وچاودیدی.
- * هم ئی چیر د وی هم ئی گندی.
- * هر چیری چه ځی دا به دی حال وی.
- * هر چیری چه لوگی ده هلته اوردی.
- * هر څه چه له حد تیر شی رسوا شی.
- * هر څه د اوریدلونه دی.
- * هر څه خپل وخت لری.
- * هر درد لږ د دواسته.
- * هر ځای هغه یی رواج.
- * هر طرف ته چه باد وی خړد په هغه طرف بادوی.
- * هر څو مرد چه لوړ د د هغه مرد څوړ دد.
- * هر څوک خوا حمو ندی.
- * هر څوک چه پزه توره کیږی وائی آهنگر یم.
- * هر څوک خپل بار وړی.
- * هر څوک پخپل کور کی پاچا دی.
- * هر څوک چه د خپل عمل نه ډوډی خوری د حاتم طائی منت

نۍ یونه وړ.

* هغه دیگ هغه نۍ چمچه.

* هغه پلار هغه نۍ زوی.

* هغه ځمکه سوزی چه اور پی بلیری.

* هم نۍ په نال وهی هم نۍ په میخ.

* هر سور زیری چه گوری وائی ملا شاد گل دی.

* هندو له سندورد معلومیری.

* هندو غوندی په پیسو ایمان راوړی.

* هیخ گل بی اغزیه ندد.

* هندو په کونه وهه گورد نۍ خورده.

* هندو سترې خدای ناراضه.

* هلوکی چه خوری پدی هم فکر وکړد چه له کومه ځایه به یی

اچوی.

* هغه آش هغه کاسه.

* هغه ونه دد چه باد وهلی نه دد.

* هغه ونۍ نوری دی چه لاچی لونگ ورپوری دی.

* هغه چه هندوستان نه زراو افغانستان نه سر راوړی هغه

هوشیار دی.

* هغه د هر دیگ خمشه دد.

- * هغه رنځورد نه رغیږي چه دروغ ښه نه ورسره کیږي.
- * هغه خوردارمان نکړي چه په دوو ورونوئی واده کړي.
- * هغه خانک (ښانکي) نه دی چه په کونه کی پتری نه وی.
- * هغه به څه قبر وی چه درز دروز پکی نه وی.
- * هغه ناوی چه خپله ښایسته نه وی
- شوکه به څه کاندې ښایست دمور او ښا.
- * هغه وختی لاړی چه به دلو کولو په ولاړی.
- * هغه شپي ولاړی چه غړی به د ویشل .
- * هله به خبره شی چه تارو جبی له ورشی .
- * هله به زاریرم چه له کاره وزگاریرم .
- * هم درڅخه مرم او هم درپسی مرم .
- * هغه جونگی می هم مړ که .
- * هغه ځای گروی چه دگرو لو نه وی!
- * هری تیاری پسی رڼا ده او هری شپي پسی سباد .
- * هوښیار تل خوار وی .
- * هیڅوک نه وایی چه زما د غړ کی خوند بد ده .
- * هر شوکه به حسین وی خو که نه وی کربلا پکشی .
- * هسی مکوه انسانه چه زوی گران کړی لور ارزانه .
- * هغه دروغ مه وایه چه سبا رشتیا کیږي .

- * هندو او رد دنیا د پاره قبول کړیدی.
- * هم ودیږی - هم رقصیږی!
- * هر څوک چه پزه توره کړی آهنگر کیدای نشی.
- * هوښیار سړی گواښ نکوی.
- * هغه سپی چه ډیر غاږ پی خورل نه کوی (انگلی سی متل)
- * هغه چرگه مړه شوه چه د دوو زیروو هگی به ئی کولی.
- * هر مرغه خپله ئی ځانه خبر ندی یو د بل له حاله.
- * هر څوک له ځانه خوښ په تیره بیا بنگښ.
- * هغه ناوی چه پر ځان ښایسته نه وی څوک ، ئی څه کوی
- ښایست د مور - پلار .
- * هغه ساعت هغه مصلحت.
- * هغه سړی ندی چه له ځانه خبر نه وی.
- * هله به زار یږم چه له کاره وزگار یږم.
- * هم سفر دی هم سکر دی هم غرمه ده هم تود لمردی.
- * هم لری هم ناوولی هم ناوخته راستولی.
- * هوښیار نه غوزار یږی چه غوزار شی غبرگ غاښونه ئی وزی.
- * هر څوک خپل شی ښاغلی گڼی.
- * هندو به لا تروده لا به پروده په ځان ئی نوم میرافغان کیښود .
- * هلته به دی ښه شی چی په ادرگ بدرگ د شپه شی.

- * یو بهلول بل ئی کچکول.
- * یتیم په ژړا پوخ دی.
- * یوئی گتی سل ئی ختی.
- * یار له یاره بلار پیړی.
- * یار له کوخی تیره که رنگ ئی هیر که.
- * یو په سلو سل په هیخ.
- * یا خپل کور یا خپل گور.
- * یاد به دزه کرم بناد به دی خدای کړی.
- * یا مریا مور یا جگ په غوایی سپور.
- * یا تخت یا تابوت.
- * یوی خواته پان دی بلی خواته پیرانگ دی.
- * یوه روپی پور که زوی په بازار لوی که.
- * یوه لاس ورکړ بل له بیخه ویوست.
- * یوی بلا بلی بلاته ویل چی وُخ.
- * یو په ننگ ښه معلومیږی بل په ست.

- * یا را یا له خدايه بيزار شه .
- * یو سرسل سودا وی .
- * یو بام دوه هوا وی .
- * یو ممیز خلوینبت قلندر د .
- * یا وطن یا کفن .
- * یو امام یو مقتدی .
- * یو تیر دوه نشانه .
- * یو سترگه ئی عین بله ئی غین .
- * یو د منډه پورته واچو د تر خوبیرته راځی یا الله یا نصیب .
- * یو شهر دوه نرخه .
- * یو ساعت اور ده یو ساعت اوږه .
- * یو د گوته چه بل ته نیسی خلور به ځانته .
- * یا انا وهی یا غم کی خیروی .
- * یا به اټک نه وی یا به خټک نه وی .
- * یا به خرخه کومه یا به سترگی تورومه .
- * یا خوارمه وای یا هوشیار مه وای .
- * یاد به د زه کړم مړه وی به د خدای .
- * یاد چلم سر یاد پلاو بیخ .
- * یی خوبی خو پنځه روپی نشته .

- * یی خویی خوند درنه باران وړی دی .
- * یو من خو پتیری ده ؟
- * یو پتی شوتله ئی و خورده دی ئی لامړه بولی .
- * یو سیال ته یو سیال زده ستا په سرڅه خیال .
- * یو و هم سل شرنګوم .
- * یاد چاودی پښی ژر اده یاد کونډی ښځی .
- * یاد شور و اسر یاد پلاو بیخ .
- * یاد می ته کړه مور به می خدای کړی .
- * یارانه ډوبه جاله ده .
- * یارانۍ کی ښګړی ماتیري .
- * یارد یارد پاره خوری د غوائی غوښی .
- * یارد وی په بل دیارد وی .
- * یاری سی په شوتالو سود خونه سود .
- * یاری له مړ اوو سترگو ولاړی .
- * یالویو کوروته ورځه یالویو غروته .
- * یامی آبا بوله یا کتوی ماتوم .
- * یانر شه یاد نر چاکر شه .
- * یانه کوی یاد خرده کوی .
- * یانه ځی یا منډی وهی .

- * یا وور پښته یا زور.
- * یتیم چه دخپل سرشی حرامی شی.
- * یتیم د ژړا عادت دی زړه ئی کلک دی.
- * یتیم روژه ونیوه نوپه ئی ماته کړه.
- * یتیم لاس کی کنډک ستربرینی.
- * یخنی په ځل گرځی د خدای په روی نه گرځی.
- * یخنی نه خدای منی نه رسول یو سور اور منی.
- * یز سمی ته نه راتله ملا غره ته نه تلو.
- * ینی می خوړی سری وینی تری تلی.
- * یوازارد سل بدو پلار.
- * یوپه طمعہ بل بی غمه.
- * یوپه او ښکو ژاری بل په وینو ورسره ژاری.
- * یوپه وینو ورسره ژاری بل په اوښکو ورسره نه ژاری.
- * یوتک د دارو نسته په ځان د نوم غمبازه ایښی ده.
- * یوه ځان شرمول بل قام.
- * یوڅه زه لنډیم یوڅه می د بنی گوډی اوږد دی.
- * یو خروار ډوډی به هضم شی یوه بد خبره نه هضمیږی.
- * یو خو خدای ښه دی.
- * یو د لوړی مری بل ئی سرته پراتهی گوری.

- * یوزوی نه زوی .
- * یومیاسی (ماشې) سل کاله عمر د فیل په غوړ کې تیر کړو
- * چه تلو ویل ئی لارم ، فیل ویل نه د په تلو خبروم نه په راتلو .
- * یو د لکې پکې نسته نور خردی .
- * یو خدای په یو د حال دی .
- * یو د سپی ژرنده خټله بل سپی خټله .
- * یو سر نه سر .
- * یو سړی ته چاویل چه غو زامن د دی ویل ئی څلور ! هغه
- یو ئی دی .
- * یو غم په بل هیر شو .
- * یو غم په بل هیر مه شه .
- * یو فقیر د بل فقیر بد ایسی .
- * یو کال خو میړی بی وارگه شی .
- * یو د کوټه خر خوله بل ویل چه دالان می نه اخلی .
- * یو کال سړی د مورد میړه هم تیر دوی .
- * یو لاس په چار د بل په خواړه .
- * یو لړگی به اوړونکړی دوه ښځی به کورونه کړی .
- * یوم (کره) په غاړه یوم غواړه .
- * د لیونی نه ستنه په کور کې ورکه شوه په بازار کې لتوله .

- * یو مخ د دسپی د دبل د سړی دی.
- * یو موټی اوږد په کور کی نلری او تنور ئی په بام جوړ کړی.
- * یو مور (خور) خرخوله بل په پور ځینی غوښتله.
- * یونس دود منته.
- * یو وار که زوړشوی بیا خدای خبر که جوړ شی.
- * یو وار مرگی وای خوبیا لیده وای.
- * یو وایی څه وخورم بل وایی څه پری وکړم.
- * یو د ورله ځان قربان کړ ویل وایی وازگه پکشی نشته.
- * یو د بلا بلی بلاته وایی چه بو.
- * یو د خطا دود خطا جمله خطا.
- * یو د خطا دود خطا نه جمله خطا.
- * یو د یرید ور کړ د بل موند (بیخه) او ویسته.
- * یو د شپه په ژرنده کی هم تیریری.
- * یو د غونډی که اواره شی ډیر خندقونه به ډک شی.
- * یو د کچه د بلی کچی زړه کاږی.
- * یو د کود یو د اوږد.
- * یو د میړ وښه تر سلو کونډ وښه ده.
- * یو د هندو بل ته ویل چه کافره.
- * یو د ویل کور می در جار بل پری ورته واچاوه.

- * یوی پښې بلی ته ویل نه ځم.
- * یوئی خوری بل ورته گوری له اسمانه کانی اوری.
- * یوئی ژرنده ماتوی بل پارچا و اړدوی.
- * یوئی سروهي بل ئی پښی.
- * یوئی غولوی بل ئی اوبښان د لازی اړدوی.
- * یوئی کری بل ئی ریبي.
- * یو دی نه دود کیږی.
- * یو د دیگ بل دیگ ته ویل مخ د تور.
- * یو د بل روزی نه خوړد کیږی.
- * یو د خښته په بله خښته باندی نه ږدی.
- * یا گر یا زر.
- * یا اول یا آخیر.
- * یو سرسل سوداوی.
- * یو نال می پیدا که دری ناله او یو آس کمبود ده.
- * یوئی چیرد وی بل ئی گنډی.
- * یوم البدتری (یو د ورځ د بلی په خیر نند)
- * یو وائی کورمی در جار بل وائی زه هم سترگی لرم.
- * یار د چولی (کوخی) تیر که خوندئی واخله رنگ ئی هیر که.
- * یو د رښتیا سل دروغ.

- * یا پتی یا کوناتی .
- * یاد به دی زه کړم ښاد به د خدای کړی .
- * یتیم د ژړا عادت دی .
- * یو په ننگ ښه ښکاری بل په نا خوراک .
- * یو خرگی را کړی بل تیرگی را کړی د رزق نه می خلاص ئی .
- * پیدا می ته که روزی زد پخپله پیدا کوم .
- * یو غراو بل غرمه سرد جنگود .
- * یو لیونی خوشی په کلی کی ساتی .
- * یو د سندر د می زده ده د آبی او دادا په واده به ئی بولم .
- * یو خان شرموی او بل کلی شرموی .
- * یا به میدان پریردی یا به مقابله کوی .
- * یا به میدان پریردم - یا به سر په لیلا کیږدم .
- * خدای که کابل پریردم .
- * یو د سترگه به دی ژاړی بله به دی خاندی .
- * یار د تازه وی که د ډهلی په دروازه وی .
- * یو د خوله گلالی وی .
- * یو له مورد کی بل له میری .
- * یو چاکر و بل ئی نو کړود .
- * یو په ورکړه ښه ښکاری بل په نه اخسته .

- * یوله لوری مری - بل له مړښته .
- * یو وائی څه وخورم بل وائی په چائی وخورم .
- * یو د گیلې غم کوی بل د نور غم کوی .
- * یوله خپګانه (غمه) مری بل له خوشحالی نه .
- * یوله تندې مری بل ئی سرته اوبه غواړی .
- * یوله لوری مری بل ئی سرته مری غواړی .
- * یوله غمه سندری وائی بل ئی له خوشحالی نه .
- * یو سردیر ئی غمونه .
- * یو بغ وبل سلیمان .
- * یو په ټولو - ټول په هیڅ .
- * یو په سلو - سل په هیڅ .
- * یو خوخدای ده چه ساری نلری .
- * یوله غمه مری بل ئی سرته اوازونه بولی .
- * یاد به د زه کړم ښاد به دخدای کړی .
- * یوه سوال کاوه بل ئی ته خواست کاوه .
- * یوه سړی بل ته وویل چه په هر خیرات کی د وینم ، هغه بل ورته وویل چه ته هم هلته حاضر یی چه ما وینی .
- * یوه بلا له بلی بلا ډاریری .
- * یو بی لاری مه ځه او یو بی گودره مه گډیرد .

* یو واری د چه یوشی له غاړی ویوست بیا زړه مه پری درنه ود.

* یو ځان شرموی بل عالم.

* یوئی سروائی بل ئی پای.

* یوئی سرکی بل ئی لم.

* یوئی له سرد نیسی بل ئی له پښو.

* یو په دود نه پوهیږی.

* یو د ټولود پاره ، ټول د یو د پاره.

* یو خوار ئی حلال ود یو خروار وازده ئی ځینی و کینبله.

* یا ئی ته پوکه یا به ئی زد پو کم.

* یو د ویل چه زده ژړندی را غلم بل ویل چه ټک ټکی ئی مات وا.

* یا به کلاله ویسی یا به مالداره ویسی.

* یا رانه ډوبه جاله ده.

* یا لویو کورو ته ورځه یا لویو غرو ته.

* یا نه کوی یا د خره کوی.

* یتیم چه سر سبیل سی سل او یا گزده ئی شی.

* یتیم ته یو نس مستی هم پسرلی دی.

* یو د ورځ د بلی لور ده.

* یو د لور خر خوله بل پور غوښته.

* یوډ پر تناره خوری یوډ پر زنگانه خوری دا خواره لاڅه خوری.

* یوئی واهه بل په ناریدی.

* یوئی غولوی بلئی اوښان د لاری اړوی.

* یه باید یه وی هو باید هو.

* یوډ پڼه کی دوه موزی نه ځائیږی.

* یو په دوه شمیرد مامه شمیرد.

* یو واری می سی څوک وویښی بیارا په سر مه کی د دامان تور
خونی.

* یوډ نغن را که پتیر یوډ پیاز را که کافر!

* یوئی کل بلئی توول.

* یوډ تورډ غورډه بلا وډ ، یوډ برگ غورډه بلا وډ - یوډ سپین غورډه
بلا وډ.

* یو سر مزر په سر.

* یو کون مه لری یو وړوند مه لری.

* یوډ ورځ د بلی په څیر نډد.

* یوډ خوله گلالی وی.

* یونس دوه یی منته (مخته).

* یا به بوړی راوړم ، یا به سر په بوړی کیږدم ، والله که

میدان پریردم.

* یا ابراهیم - یا موسی خړلنډ را پسې ولاړه توره تر ملا.

* یا لرسه یا برسه.

* یا به توری وی یا به اوری وی.

* یوسړکی یی په مانیولی وه.

* یو د سړی ویل چه سترگی پتی کړم هیڅ نه وینم، چه

ناست یم له ځایه نشم بشوریدای.

* یو سړی د کاروان پای ته نشوای رسیدای دده د کاروان

سړته منډی وهلی.

* یوه ودیږی شل نورې وزیمې کیږی.

* یو سړی چه په گوړه مړ کیږی - زهرو ته حاجت نشته.

* یار د خندنې وی ته ئی میړنی بوله.

* یوه د یار په تبه جوړه وی.

* یوه بلا بلې ته وائی وُخ.

* یو شغال چه انگوی اوبل ونه انگوی پمپیږی.

* یا زده نه وای او یا زده نه وای.

* یا به دهقان وهی یا به کلال وهی.

* یا به هی شی ساروان یا به هی شی کاروان.

* یا نر شه یا د نر چاکر شه.

* یو وائی مرئی د یم - بل د فکر وکړی چه په خومی
اخیستی ده.

* یوه خوله په زړو دکه شی - ډیری خولی په خاورونه
ډکیری .

* یه وروره کافره ، یه خوری بی شرمی .

* یش (اوبښ) وطن وینی خرقدم وینی .

* یوه مرغی په لاس کی ښه ده له دوو مرغیو په چمن کی .

(د انگلیسی ژبی متل دی) .

* یوه د کناوه بله خپلی تاڅه غوښت د خانانو له دوستی .

* یو خان د غره سلطان .

که

هوس

دی

دومره

د نور محمد «نور» زرمټي

لنډه

پيژندنه

نور محمد «نور» زرمټي د مرحوم خير محمد زوی د ۱۳۳۳ هجري لمريز کال د جوزا په مياشت کې د پکتيا ولايت د زرمټ ولسوالي د نيکنام په کلي کې زيږيدلی دی.

عالي تحصيلات ټي د تاريخ په رشته کې د کابل د پيداگوژي په انستيتيوت کې پای ته رسولي دي. په سياسي - تشکيلاتي - ټولنيز او اداري برخو کې يې مسلکي زده کړې د هيواد نه بهر او د هيواد په دننه کې سرته رسولي دي. « ۱۹ » کاله ټي د هيواد په اړوندو ارگانونو کې يی رسمي دندې ترسره کړيدي مقالې اولنډې ليکنې يې د هيواد د بيلابيلو نشراتي وسايلو په مرسته خپرې شويدي. دکاني کرښې پښتو متلونو اثر د نوموړي د ليکنو ټولگه ده.